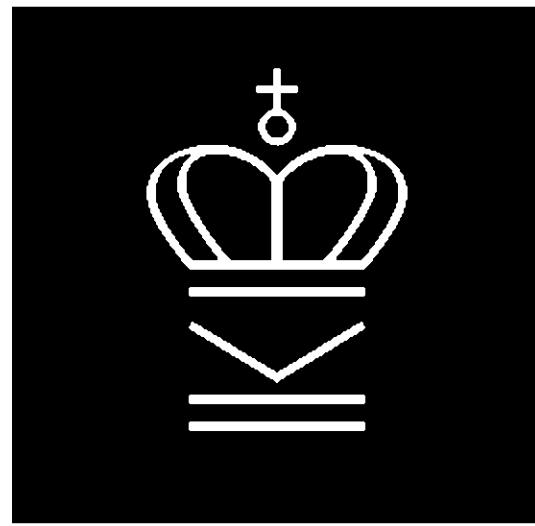

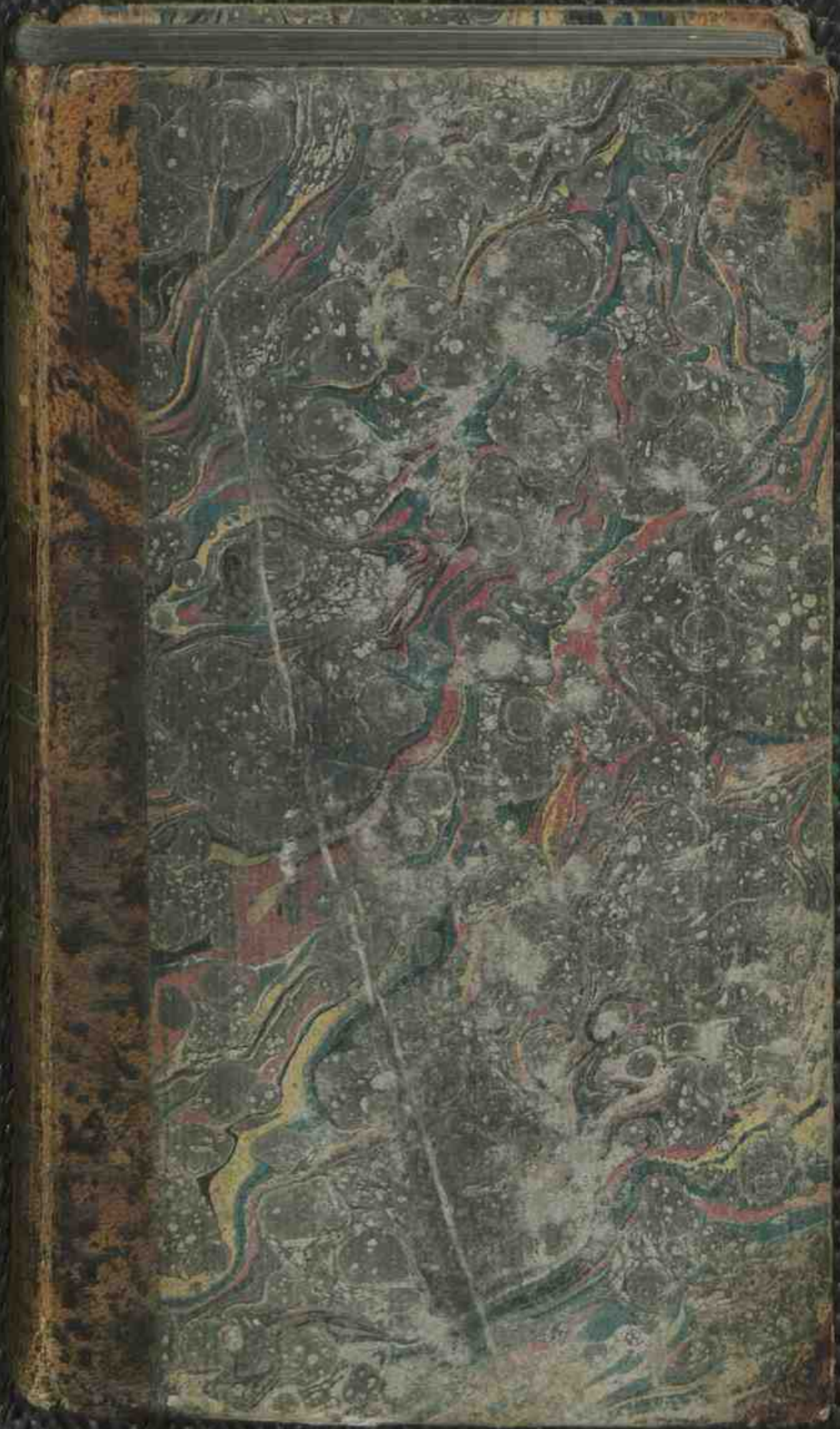
Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

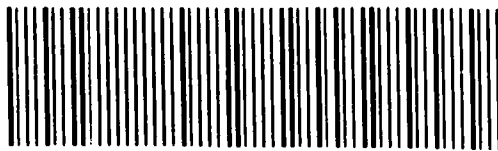
For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk

3.
EX. 1

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021865312

U n i v e r s i t e t s

og

S k o l e - A n n a l e r.

1 8 0 8

F ø r s t e B i n d.

U d g i v n e

a f

L. E n g e l s t o f t,

Profesor i Historie og Geographie ved Kjøbenhavns
Universitet, Secretær og Bureauchef i Directionen
for Universitetet og de lærde Skoler.

K j ø b e n h a v n.

Trykt hos og forlagt af Andreas Seidelin.

Kore Kannikstæde No. 46.

Indhold.

Første Aartal.

A. Afhandlinger.

	Side.
I. Undersøgelse om, hvorvidt Pægens Straffe ere nødvendige i Dvdragelser, og i Gærdeleshed i vore offentlige lærde Skoler; af Rector P. Heiberg.	1.
II. Confirmation paa Studenternis Leges Militares	36.

B. Universitetet.

I. Academiske Examina	45.
II. Bidrag til nærmere Bedømmelse af Graduationen i de Characterer, som tildeles ved Examen Artium	51.
III. Academiske Høitideligheder	67.
IV. Academiske Stipendier	84.
V. Academiske Smaafrister	95.
VI. Befordringer og Afgang	107.
VII. Blandede Efterretninger	109.

C. De lærde Skoler.

I. Skolehøitider	116.
II. Om Indretningen ved Examina i Odense Cathedral-skole	117.
III. Smaafrister	124.
IV. Befordringer og Afgang	126.
V. Necrologie	127.

D. Universiteter og Høiskoler i Almindelighed.

I. Stiftelse af et Universitet i Frankrig og sammes Organisation	128.
II. Blandede Efterretninger	170.

Indhold.

Andet Kvartal.

A. Afhandlinger.

	Side.
Retmæssig Beretning om de academiske Hørgeres Væbning ved Kiøbenhavns Uni- versitet i Høraaret 1801 fra Oprettelsen af Hs. H. H. Kronprindsens Livcorps den 25 Martii indtil dets Opløsning den 17 Julii s. A. (ved Udgifveren)	177.

B. Universitetet.

I. Forelæsninger ved Kiøbenhavns Universitet i Commerciemestret 1808	293.
II. Academiske Examina	300.
III. Høitideligheder	323.
IV. Promotioner	334.
V. Befordringer og Afgang	335.
VI. Studentervæbning	336.
VII. Blandede Efterretninger	341.

C. De lærde Skoler.

I. Befordringer og Afgang	351.
II. Nogle Efterretninger om de umiddelbare Følger, Krigsurolighederne have haft for nogle lærde Skoler	352.
III. Necrologie	353.
IV. Skolebygninger	361.

A.

Afhandlinger.

I. Undersøgelse om, hvorvidt Legems-Straffe
ere nødvendige i Opdragelsen, og i Sær-
deleshed i vore offentlige lærde Skoler

af

L. Heiberg, Rector ved Cathedralsskolen i Odense,
(udgivet som Indbydelsesskrift til den offentlige
Examen i samme Skole d. 19 Octbr. 1807).

In ætatem infirmam, et injuriæ obnoxiam, nemini
debere nimium licere.

Quintilian.

Neppes er der nogen Materie i Opdragelseslæren,
som baade theoretisk og praktisk er behandlet med
større Forskiellighed, og hinanden saa modsigende,
som den Lære om Straffe. Grunden hertil
synes det ikke vanskelig at indsee. Ikke blot de,
der skulle opdrages, ogsaa Opdragerne ere hinan-

Universi. og Skole - Annaler. 1808. 1. B. A

den meget forskiellige i Anlæg, Evner, Stilling, Temperament, fort: i den hele indvortes og udvortes Character; men ligesom man er enig i, at en fornuftig Opdragelse bør modificeres efter hines forskiellige Tilstand, saa burde den det og efter disse, dersom ellers Sagen var praktisk muelig, og disse ikke selv modificerede Opdragelsen mere efter subjective Forestillinger, Bestaffenheder eller Tilbøieligheder, end efter Regler og hvad man forestiller sig som objectiv Sandhed. Dette maa allerede — endog naar man tænker sig blot fornuftige Opdragere — lede til et meget forskielligt Resultat, og da man let troer sig beføiet til at rette sin Theori efter sine gjentagne Erfaringer, men disse uden Tvivl i mange Dele ville være ligesaa forskiellige som Opdragerne, saa er det intet Under, om Meningerne ere deelte og enhver troer at have tilstrækkelig Grund for den, han antager. Skulde Partiet være lige, maatte Opdragerne, om jeg saa maa sige, opdrages førend Børnene; dette søger man vel at gjøre i vore almindelige Opdragelses Skrifter, men deels er det ikke saa let at udføre, som det lader sig smukt afhandle paa Papiret, deels glemmer man i Undersøgelserne alt for ofte det ene Parti, og holder sig alene til det svageste. Saaledes udledes rigtig nok vilkaarlige Straffes Nødvendighed af ond Villie, som ikke paa anden Maade vil lade sig rette, men at denne stadige

onde Willie har — jeg troer ikke jeg feilede om jeg sagde altid — sin Grund i Opdragerens Feil, at Indfald og Lune, Magelighed, Uretfærdighed, Mangel paa nøiagtig Undersøgelse og Kundskab, og fremfor alt et Forhold imellem Opdrageren og Barnet, som ledede bort fra Tillid og Fortrolighed, isteden for at føre hen til samme, er Aarsagen til denne Nødvendighed, det er man ikke altid upartisk nok til at ville tilstaae. Men een Feil leder til flere, og har man i Opdragelsen gjort sig skyldig i een eller flere af dem, som allerede ere nævnede, vil det være heel vanskeligt uden nye Feil at rette de første. Lettest er da Middelet at anvende vilkaarlige Straffe, disse kunne den Stærkere altid have i sin Magt, og tilfredsstillede de end ikke altid den Straffendes Lidenstkaab, saa kan det dog ikke nægtes, at de jo for en Tid kunne standse det Ondes Udbrud, og derfor kunne blive relativt nødvendige, endskjønt de for Børnene ere ubehagelige Følger af deres Opdrageres Feil. At jeg her og i det Følgende ved vilkaarlige Straffe, hvor dette Udtryk bruges, forstaaer den yderste Grad af samme, nemlig Legems Straffe, formoder jeg er klart af Sammenhængen.

Ikke enhver moralsk Feil, der har sit Udspring af ond Willie, gjør vilkaarlige Straffe nødvendige i Opdragelsen, det er kun Gang til disse Feil, som gjør dem til Laster og Forbrydelser, og forsaar

vidt til en Gienstand for Straf. Men jeg skulde tvivle paa, at hang til Løgn, Falskhed, Uredelighed, Trodsighed, Hevngierrighed, Skadelyst o. s. v. vil finde Sted hos Børn der, hvor Tillid og Fortrolighed herske imellem dem og Opdrageren, og hvor denne ved sit Exempel og hele Forhold viser, at han selv strængt iagttager de moralske Pligter, som han anbefaler og fordrer opfyldte af andre. Locke har troet det samme, naar han siger: „Der
 „som en urigtig Tilbæielighed blev behandlet, som
 „den burde, den første Gang, den yttre sig, nemlig,
 „lig, dersom man strax i Forstningen yttrede sin
 „Forundring derover, dersom Faderen, Opdrageren
 „og alle de, der omgaaes med Barnet, ifald
 „den endnu engang skulde ytre sig, viste det en
 „alvorlig Pande, dersom den hele Behandling blev
 „indrettet efter den Grad af Mishag, Barnet
 „havde paadraget sig, og dersom man vedblev at
 „iagttage dette Forhold, til Barnet erkendte sin
 „Feil og skammede sig derover, saa vilde der, mener
 „jeg, aldrig behøves noget andet Straffemiddel,
 „og aldrig forekomme nogen Anledning til
 „Hug. Nødvendigheden af en saadan Tugt er en
 „Følge af foregaaende utidig Overbærenhed eller
 „Efterladenhed o. s. v.“ Et Beviis a priori for
 at Mennesket ei uden vilkaarlige Straffe kan dannes
 til et dædeligt og sædeligt Menneske, og altsaa
 for dennes absolute Nødvendighed, lader man vel

være at beraabe sig paa, thi det vilde stride imod Erfarenhed, og andet var dog ikke istand til at tilintetgjøre denne Forudsætning.

Men någtet dette er saa, og i mine Tanker. unægteligt, troer jeg dog ikke man kan nægte vilkaarlige Straffes relative Nødvendighed. Man maa tage Mennesket, som det er, og da den største Mængde mangler enten Evne eller Villie til at opfylde alle en fornuftig Opdragelses Fordringer, saa bliver intet andet Middel tilbage, end saa omhyggelig som muligt er, at rette Feilene; dog synes det, som sund Forstand fordrer, at Mennesket med tiltagende Kultur stedse maa rykke det Maal nærmere som det erkender for det fuldkomneste, og vil man da ikke nægte, at Opdragelsen er fuldkomneste der, hvor den bedste Virkning er frembragt ved de naturligeste og derfor rigtigste Midler, saa seer jeg ikke rettere, end at vilkaarlige Straffe ere i Opdragelsen blot at ansee som et Rettelses Middel af foregaaende Feil, men ingenlunde som et Befordrings Middel til at opnaae den pligtrette Hensigt: de kunne have negative, men ikke positive Fortienester.

Kunde man i Opdragelsen gaae saa methodisk tilværks, som ved at dyrke en Have, vilde jeg ogsaa her uden Betænkning sige: ryd først alt ukrudtet op med Roden, og beplant saa Jorden, eller, man bør først udrydde alle Laster og Feil

førend man befatter sig med den positive Dannelses. Men saa smukt end dette kunde synes, saa lidet troer jeg dog det kan anvendes. Kæppe gives der under Menneskets sædelige Dannelse saadant et vacuum; ved een Feils Udryddelse træder noget andet i Stedet, enten moralsk Forbedring, grundet paa fornuftig Overbeviisning, eller en anden Feil; at det første kan frembringes ved vilkaarlige Straffe for sig selv betragtet, vil nok Psychologen ligesaa lidet som Pædagogen tilstaae; i Forening med Tillid til Opdrageren, Exempler og Underviisning kan det kun tænkes muligt; derimod lader det sig let tænke, at saadanne moralske Feil, som Had, Hævngierrighed, Falskhed, Forstillelse o. s. v. kunne frembringes ved hine, fornemmelig her, hvor de virke ene, og dette er vist nok ofte Tilfældet. Et Spørgsmaal kunde det maaskee endog være, om ikke saadanne Karakter-Feil, som de anførte og andre, der omhyggeligen skieles for at de siden med desto større Virkning kunne udøves, have ofte deres Grund i ubesindig Anvendelse af vilkaarlige Straffe i Barndommen a).

a) „Man maatte — siger Trapp — „under saadanne „Omstændigheder ikke ophøre med at straffe, førend „Skindynen var bleven til virkelig Dyd, og denne „til Vane, til anden Natur. Men dettes Mulighed er nok mere, end et psychologisk Problem.“ Campe troer dog, uden Tvivl rigtig, at man paa

Af denne relative Nødvendighed i den hushlige
 Opdragelse slutter man tildeels rigtig til dens
 Nødvendighed i den offentlige; men Grunden maa
 ogsaa her i Almindelighed søges lige saa meget hos
 Opdragerne, som hos dem, der skal opdrages.
 Et Børn, hvis første Opdragelse har været saa
 ganske forskiellig, sædvanlig mere eller mindre for-
 dervet, nu samlede i een Opdragelses-Anstalt og
 under een Opdrager, skulle strax uden Tvang kunne
 gaae ind under de Regler, som en fornuftig Plan
 foreskriver, at Trodsighed, Løgn, Uredelighed,
 Skadelyst, Hang til at forurette Kammerater og
 al saadan Vanart, som en eller anden forhen har
 havt Frihed til at øve, og derfor er bleven til en
 Vane, skulde paa saadant et Sted kunne udryddes
 alene ved Erindringer og Handlingernes egne na-
 turlige Følger, det synes vist nok ikke rimeligt, det
 bliver endog i de fleste Tilfælde en Umulighed, saa
 meget mere, som man ikke med Billighed bør for-
 dre af en leiet Opdrager, der ofte selv ikke engang
 har eller har havt Børn, den Omhyggelighed og
 naturlige Interesse for enhver enkelt iblandt dem
 alle, som man af fornuftige Forældres Opdragelse
 havde Ret til at vente for enhver især. Er Antal-
 let af Børnene her stort, er det samlet, som sæd-

denne Maade kan frembringe mekaniske, men ingen-
 lunde moralske Værdigheder.

vanlig, uden mindste Hensyn til enhver's foregaaende huuslige Opdragelse, saa begriber jeg let vilkaarlige Straffes Nodvendighed, men troer tilige at finde et Beviis heri for den Mening, at denne — om jeg saa maa sige — kunstige Opdragelse vanskelig kan tilfulde erstatte den huusliges Mangler. Det stærkeste Baand, som knytter disse Personer og Indretninger fast til hverandre, er unægtelig Egennyttens, og vel nægter jeg ikke Grundsætninger og en derpaa bygget Retskaffenhed sin Magt over Mennesker, men Naturen betroede saa vigtig en Sag, som Opdragelsen, ikke til den kolde Fornuft og Overlæg alene, men til Forældres naturlige Kiærlighed for deres Barn; deres ængstelige Tilsyn, utrættelige Nøie, Omhed i Stemme, Miner, Gebærder og Handlinger, der virker saa kraftig paa de Unges Gemytter, kan umuelig fordres der, hvor Driveskærene til Handlingerne ere — om man vil troe Erfaring mere end Bøger — først og fornemmelig Lævebrød og egen Fordeel; og om disse samme Følelser i Opdragelsen kan undværes, det overlader jeg til skionssomme Læsers egen Eftertanke. Den høie Grad af Retskaffenhed og Iver, der ene var i Stand til at opveie faderlig og moderlig Omhed og Omhyggelighed, er saaielden en Egenkab, at den aldrig bør forudsættes hos nogen Lærer eller offentlig Opdrager, endskjønt jeg gjerne vil tilstaae at der end

nu findes saa mange med alle fornødne Egenskaber
 begavede Mænd i Verden, at dersom det var
 mueligt vores Ungdom kunde betroes til disses phy-
 siske og moraliske Dannelse, vilde det være en Lykke
 for Efterslægten, men jeg tvivler meget paa, at
 man uden et guddommeligt Mirakel vil til den
 offentlige Opdragelse finde nok af saadanne Perso-
 ner; enkelte Exempler paa Lærere eller Opdragere,
 som med Glid have arbeidet for en Tid i dette Sag,
 findes der jo unægtelig, men Mængden af Exempler
 paa det Modsatte er dog upaatvivlelig langt større.
 Jeg ønskede vist nok, at enhver Skyndig tilligemed
 mig heraf kunde udfinde det Resultat, at Opdra-
 gelsen er mere Hjertets end Forstandens Sag, og
 at den, som vil lade sine Børn opdrage af altskens
 Lærere og Opdragere, maa vente at faae dem
 maadelig opdraagne, i det han maaskee faaer dem
 hyppelig undervise; men da enhver troer sig let-
 tere istand til at opdrage, end til at undervise, tør
 jeg snarere i denne Sag vente mig enkeltets end de
 flestes Bifald. Nødvendigheden af vilkaarlige
 Straffes Anvendelse er altsaa vel større her end i
 den huuslige Opdragelse, men Grunden er, fordi
 der altid, naar Mennesket er udsteiet fra Naturen,
 behøves et Slags Kunst for at føre det tilbage
 igien.

Men fordi vilkaarlige Straffe tildeels ere nød-
 vendige i Opdragelsen, deraf følger ikke strax sam-

mes Nødvendighed ved Underviisningen, eller med
 andre Ord, i vore offentlige Skoler. Jeg veed
 vel, man siger: Lærere ere Opdragere, jeg har
 endog for ikke ret længe siden seet den Sag paa en
 Slags Maade beviist i et tydsk Maanedskrift. At
 fornuftige Lærere hos Børn, der blive opdragne
 fornuftigt, kan virke meget saavel til deres morals-
 ske som intellectuelle Dannelse, maatte i mine Tan-
 ker være en Daarlighed at nægte, men videre kan
 jeg efter min Overbeviisning heller ikke tilstaae,
 naar man ikke vil kalde det Opdragelse, at man
 ved vilkaarlige Straffe eller Frygt for samme kan
 faae Børn og unge Mennesker til at efterlade eller
 gjøre hvad man vil. At det egentlig er det umor-
 alske i Tænkemaaden, der hos Børn og unge Men-
 nesker. fortjener Straf, vil formodentlig ingen
 nægte, men for overalt og med Sikkerhed at kunne
 bedømme dette Umoraliske — thi jeg taler ikke om
 umoraliske Handlinger, for saavidt de ere borger-
 lig illegale, de staae, og bør uden Undtagelse staae
 under de borgerlige Øvrigheders Bedømmelse — er
 det nødvendigt at kiende Børnet noget noiere, end
 blotte Lærere sædvanlig have Leilighed til. Var
 den gode eller onde Villie altid ligesaa fiendelig
 som Handlingen selv, vilde Sagen ikke have stor
 Vanskelighed, men da en Handling kan være ille-
 gal og dog moralsk god, eller omvendt, legal og
 dog umoralisk, hvorpaa daglig Erfarenhed og Om-

gang med Børn i Alder eller Forstand kan give Exempler nok, saa følger heraf, at det, som end- og den meest upartistiske Lærer, blot som Lærer betragtet, straffer, er Handlingens Illegalitet, fordi han derfra slutter, endskjønt ofte meget usikkert, til Tænkemaadens Immoralitet. — Vel er det saa, at for de borgerlige Domstole kunde sædvanlig kun Handlingernes Illegalitet komme i Betragtning, men det er og heri Opdragelsen saa fiendelig adskiller sig fra Anvendelsen af borgerlig Ret, da der i hiin fornemmelig bør sees paa det moralske eller umoralske i Tænkemaaden. Læreren staaer saaledes ved Siden af den borgerlige Dommer, begge kunne bedømme Handlingernes Illegalitet, ogsaa, det forstaaer sig, deres Immoralitet, men derfor ikke uden i særdeles enkelte Tilfælde, lige med den omhyggelige og opmærksomme Opdrager Børnets eller Drengens Immoralitet, og det er derfor ikke at undre over, om Lærer og Opdrager, endog begges Upartisthed forudsat, ofte maa være af aldeles modsat Mening i Anvendelsen af de vilkaarlige Straffe, men at Formodningen for det rigtigste maa falde ud til Fordeel for Opdrageren, synes mig klart af hvad forhen er anført, og som med saa Ord bestaaer deri, at Opdragelsen har med Tænkemaadens Moralitet at gøre, hvorom ingen har bedre Leilighed til at dømme, ja end ikke i Almindelighed med Sikkerhed kan dømme, uden Op-

drageren. Det maatte lede mig for langt bort fra Materien, om jeg her vilde søge at bevise, hvad der desuden synes ikke at trænge til noget Beviis, at en offentlig Lærers indskrænkede Underviisnings-Tid ikke er tilstrækkelig til saa tilforladelig, som Opdragelsen fordrer det, at kiende Tænkemaadens Moralitet, kun ønsker jeg ikke at misforstaaes, og at man ei vil forvekle den Dom, som man i det daglige Liv sælder, og synes at have Ret til at sælde, over den Handlendes Moralitet af Handlingerne selv med den, som Opdrageren, der udsleder samme af langt andre og sikrere Kilder, er istand til at sælde. Hvad Cicero lader Fimbria sige: at han ei torde dømme nogen for en retskaffen Mand, cum ea res innumerabilibus officiis et laudibus contineretur, lader sig med Hensyn paa Moraliteten anvende i Opdragelsen paa enhver der ikke ved det daglige Livs mangehaande ubestemte og tilfældige Synter, ved idelig Umgang og Opmærksomhed kiender den, der skal opdrages.

Men om man end vil tilstaae mig dette — — maatte nogen sige — kan allerede Handlingens Illegalitet selv være Grund nok for Læreren til at anvende vilkaarlig Straf. Og hvo vilde nægte dette? kun at man ikke udstrækker det over sine Grændser. Handlingernes Illegalitet bedømmes hos Børn og unge Mennesker i en Skole enten efter almindelige

Love, eller efter specielle Skole-Love. . Retten bør være lige for alle, og status in statu bør aldrig udvides uden for de Tilfælde, Lovene eller Stats-Indretningerne bestemme. Forseer altsaa et ungt Menneske sig imod Statens almindelige Love, saa maa Skolen ikke være ham et Fristed, der kan unddrage han fra den Straf, som Lovene fastsatte for saadanne Forseelser. Sæt, unge Mennesker i en Skole fik i Sinde at udøve Uordener paa Gaden, slaae Vinduer ind eller noget saadant, jeg begriber sandelig ikke paa hvad Grund — saa længe ingen speciel Anordning befaler andet — saadanne skulle mere end andre Gadedrenge være uden for de almindelige Politilove; uden Betænkning, mener jeg, en offentlig Lærer maatte sige: tager I dem hen, og dommer dem efter eders Lov. Det vilde da beroe paa Udfaldet af Sagen eller paa Dommen, hvorvidt saadanne Mennesker kunne forblive i en Skole eller ikke, naar Skolen ellers ikke hørte til dem, der ere almindelige for alle.

Er Forseelsen af den Art, at den strider imod almindelige eller specielle Skolelove, da bør den Straf anvendes, som Skoleloven tydelig bestemmer for Forseelsen, men har den ikke udtrykkelig fastsat Legems-Straf herfor, bør samme ikke anvendes. Legems-Straffe ere den hoieste Grad af Straffe i Opdragelsen og man bør ikke formode, at den Lovforsatter, der bestemte Tilfældene for de

mindre Graders Anvendelse, skulde med Tausshed forbigaae noget Tilfælde, hvor han ansaae den høieste Straf for nødvendig. Dog var det muligt, man kunde tænke sig, at en Anordning under et almindeligt Ord, f. Ex. Banart eller noget saadant, havde indbefattet andre særdeles Feil, f. Ex. fortsat Dovenskab, og at denne altsaa burde straffes med Legems Tugt, fordi samme var bestemt for hiin Udyd. Men vil man ikke nægte Lov-Concipisten sund Forstand, gaaer det neppe an saaledes at subsumere heterogene Feil. Imidlertid da Spørgsmaalet: om Legems-Straf i vore offentlige Skoler bør anvendes, naar Lovene tie, for fortsat og stadig Dovenskab, ikke synes aldeles ubetydeligt, troer jeg det ikke upassende her at anføre nogle Grunde imod samme. At jeg ved offentlige Skoler i dette hele Stykke, altsaa og her, forstaaer alene vore høiere og lærde Skoler, og altsaa ikke de lavere Borger- og Bønder-skoler, hvis Indretning og Bestemmelse er af en anden Art, anseer jeg fornødent i Forbeien at anmærke.

En vigtig Grund imod Legems-Straffes Anvendelse i Skolerne for Dovenskab og Efterladenhed finder jeg i næsten alle berømte Pædagogers Overeensstemmelse i denne Henseende. Hvad Rousseau, Locke, Campe, Trapp, Stube, Resewitz, Gedike, Coste, Rudolphi o. fl. ere i denne

Henseende meget enige i, har Qvinctilian allerede
 sagt for 1700 Aar siden. Hvormeget han misbil-
 liger Legems-Straffe ved Underviisningen og paa
 hvilke Grunde, sees af følgende Stykke, som fin-
 des i hans Anviisning til Bestalenhed, 1, 3. og
 som jeg her vil oversætte: „jeg vil ingenlunde“
 siger han, „at Lærlinger maae straffes med Hug,
 „endssignt det baade er almindeligt, og Crisp ikke
 „misbilliger det. Thi først er det hæsligt og fla-
 „viskt, og, hvad enhver tilstaaer, i det ringeste en
 „Fornærmelse, naar man bød en Bøxen det; der-
 „næst om nogens Tænkemaade er saa uædel, at
 „han ei lader sig rette ved Bebreidelser, vil han,
 „som de nedrigste Trælle, endogsaa hårdes ved
 „Hug; endelig behøves end ikke denne Tugtelse,
 „naar den, som skal have Opsyn med Gli-
 „den, vil være flittig tilstæde. Nu troer man at
 „hielppe paa Pædagogers Forsømmelse derved, at
 „man ikke holder Børn til at giøre, hvad de bør,
 „og siden straffer dem, fordi de ikke have giort det.
 „Endelig, naar man har brugt Hug til Børnet,
 „hvad vil man da giøre ved det unge Menneske,
 „som dette Stræffemiddel ikke kan anvendes paa,
 „og som har vigtigere Ting at lære? Hertil kom-
 „mer at under denne Pryglen indtrefte ofte af
 „Smerte eller Frygt mange Ting, som man maa
 „undsee sig ved at nævne, og som selv Børnene
 „siden blues ved; denne Skam frænker og nedslaaer

„Gemyttet, og gjør at man skyer Lyset. Brug
 „man nu desuden ikke tilbøielig Omhu for at vælge
 „sædelige Oppassere og Lærere, undseer jeg mig
 „ved at nævne, til hvilke Uteerligheder disse ne-
 „fandi homines misbruge deres Prygleret, og
 „hvad Anledning disse Statlers Frygt ogsaa under-
 „tiden giver andre. Dog jeg skiotter ikke om at
 „opholde mig længere herved. Her er alt for me-
 „get at tænke ved. Kun maa jeg tilføie dette:
 „imod den svage og for Fornærmelse udsatte Alder
 „bør ingen tillades for meget.“ Saavidt Qvinc-
 tilian. Kunde end ikke alt, hvad Qvinctilian her
 søger til, saa let finde Sted i vore Dage, saa be-
 høver man dog ikke at gaae mange Decennier til-
 bage for at finde i offentlige Skoler Copier af dette
 Malerie, og man maatte være meget uersaren, om
 man vilde troe, at der ikke endnu fandtes Orbilier,
 som ansaae Legems-Straffe for uadskillelige fra —
 jeg vil ikke sige — en god Skole-Disciplin, men
 selv fra en tilbørlig og frugtbringende Underviis-
 ning. Qvinctilians Grundsatninger have imidler-
 tid og været de nyere Tiders berømteste Pædago-
 gers. „Legems-Straffe“ — siger Locke — „op-
 „vække meget naturligen en Afsky hos Barnet for
 „Ting, som Opdrageren burde indgyde det Tilbøie-
 „lighed til. Det er en Jagttagelse, der tilbyder
 „sig af sig selv, at Børn fatte Had til Ting, der
 „forhen have været dem behagelige, naar de see,

"at de faae Hug, Fortred eller blive plagede paa
 "neen eller anden Maade for deres Skyld. Og
 "dette er vel intet Under. Endog Borne vilde vel
 "neppe fatte Kierlighed paa denne Maade til ube-
 "hagelige Ting. Hvo vilde vel ikke fatte Afsky
 "for de ligegyldigste Ting, for de uskyldigste For-
 "nøielser, naar han paa en Tid, da han ikke er
 "oplagt dertil, skulde med Hug eller Skienden dri-
 "ves dertil, eller naar han for Efterladelse af een
 "eller anden Bionstændighed skulde bestandigen
 "udstaae en saadan Behandling? Dette er høist
 "naturligt. Saadan slavisk Tugt danner og slavi-
 "ske Sieler. Barnet giver efter og lader, som det
 "er lydigt, saalænge Riset svæver det over Hove-
 "det; men saasnart det er befriet fra Frygten der-
 "for, saasnart det kan undvige sine Opsynsmænds
 "Øine og haabe at undgaae Straffen, vil det give
 "sine naturlige Tilbøieligheder desmere Tøilen; thi
 "disse ere ved en saadan Behandling ikke alene for-
 "blevne usvækkede i dets Siel, men endog forstær-
 "kede og ophviiede, og de pleie efter en saadan
 "Tvang at bryde løs med des større Hestighed.
 "Dog kan man ogsaa ved saadan Behandling giøre
 "af et ungt Menneske en kastesløs, sløv og drøm-
 "mende Skabning, hans unaturlige Alvorlighed
 "kan maaskee behage enfoldige Folk, men de blive
 "ubrugbare Skabninger for sig selv og andre deres
 "hele Liv igiennem." Jeg har ladet Quinctilian

og Locke sige saa meget, fordi jeg troer det Anførte indeholder tydelige Grundsatninger; jeg vil derfor i Henseende til endeel af de øvrige fatte mig kortere. Efterat Campe har bestemt de to Tilfælde, hvor han i Opdragelsen anseer Vægelses Straf nødvendig, nemlig: vedvarende Arrighed og trodsig Ulydighed mod Opdragere — hvori han dog tilligemed Resewitz troer Opdragere selv have Skyld — siger han: „men høist uviseligt og fornuftsstridigt er det, naar uforstandige Forældre anvende Hug for at tvinge Børn til større Opmærksomhed og Lærelyst, eller for at banke Dyder i dem, som deres Uduelighed hindrer dem fra at giøre behagelige og ønskværdige for Børn.“ Gedike siger ved et Sted i Lockes Skrift om Opdragelsen: „Vegemlige Kædselser maae ingenlunde anvendes som Spore til at lære. Genie og Lærelyst kan aldrig frembringes ved Stoffen.“ — Trapp, Stube, Campe og Resewitz sige — i mine Tanker overmaade rigtig — ved et Sted hos Locke: „til at lære eller studere burde Børn med Kette aldrig holdes ved Hug; — men dog burde man aldrig tillade saadanne Drengene at være ledige, men holde dem med Tvang til mekanisk Arbejde.“ — Campe og Gedike sige et andet Sted: „For at lære er Hug visselig en meget frugtesløs Kuur; thi bliver Barnets Hoved lysere, dets Opmærksomhed mere spændt, dets Lærelyst større,

„naar det tillige føler Smerten af de Hug, det har
 „faaet, og skielver for Smerten af de Hug, det i
 „Fremtiden vil faae.“ — Coste gjør Montaignes
 Ord til sine: „Jeg misbilliger“ — siger han —
 „ethvert Slags haard Behandling, naar man op-
 „drager en ung Siel, som man vil indgyde Ære-
 „fierhed og danne til at handle frit. Enhver
 „stræng og voldsom Behandling medfører noget
 „Slavisk, og jeg er af den Mening, at det der kan
 „udrettes ved Fornuft, Klogskab og Duellighed,
 „vil aldrig opnaaes ved Evang. Jeg har aldrig
 „mærket nogen anden Virkning af Riset, end at
 „det har gjort Børnene mere nedrigsindede, onde
 „og egensindige.“ — Til disse Autoriteter, som
 endnu kunne forøges med mange flere, hentede fra
 disse og andre berømte pædagogiske Skribenter,
 vilde jeg endnu tilføie Skoleforordningen af 11
 Mai 1775 dens 15 §., hvor det hedder strax i
 Begyndelsen: „Lærerne maae ei med Hug og
 „Slag tvinge deres Disciple til at lære“ dersom
 ei et følgende Udtryk henimod Slutningen af sam-
 me §.: „Men Lærerne have noie at iagttage, at
 „de ei haardeligen revse dem, der gierne ville,
 „endsskønt de ei altid kunne, lære saa hastig, som
 „andre,“ forekom mig at staae i aabenbar Modsi-
 gelse med det første. Det synes, som Lovconci-
 pisten har antaget Grundsætningen: ikke med Hug
 og Slag at straffe Dovenskab, og dog været

bange for at den skulde blive fulgt af offentlige Lærere.

Endnu troer jeg fra en anden Side betragtet, enhver retskaffen offentlig Lærer bør ønske, at Le-
gemstraffe for Dovenskab aldrig maae blive indførte
og autoriserede; thi neppe gives der noget Tilfælde,
hvor Læreren mere kan være udsat for Mistanke af
Partiskhed, eller, om han har Lyst dertil, fikrere
pve den. Ingen Kunst kan det være for enhver
Lærer, som forstaaer sit Fag og har nogen Øvelse,
at bringe et ungt Menneske af almindelige Evner
og ethvert Barn til at svare enten urigtigt eller
intet. De bestemte Svar — ogsaa Spørgsmaale —
ere afmaalte inden for saa snevre Grændser, at
ethvert ubestemt Ord, som tilføies, — og af Børn
eller Lærlinge maa dette sædvanlig ventes — kan
give riig Anledning til enten at giøre Svaret lat-
terligt, eller til at forvirre den Svarende; er man
overalt først indtagen imod Drengen, kan man
uden Vanskelighed finde Anledning til at blive
misfornøiet med hans Svar, og dette endog, naar
han veed noget; men veed han nu intet — hvilket
Tilfælde og er muligt uden Skyld fra Læreren
Side, men ogsaa uden at man derfra nødvendig
maa slutte til Dovenskab hos Drengen — saa er
det naturligt, at han tier, og skal han uden videre
Veiledning forbindes til at svare, er det sandsyn-
ligt, han maa svare galt. Skulde altsaa paaanket

Dovenskab i en offentlig Skole kunne paadrage Legems-Straffe, seer jeg en viid Mark aaben for disse, vi staae da, hvad denne Punkt angaaer, paa samme Trin, som vore Forsædre, og alle vore nyere Pædagogers Raisonnements, Deductioner og Demonstrationer ere for saavidt kun Hiernespind.

Men — siger man — hvorledes bør man forudsætte saadan Partiskhed hos nogen offentlig Lærer, at han endog skulde søge Leiligheden for at faae unge Mennesker, som han af en eller anden Marsag havde Uvillie imod, afstraffe de? Indvendingen forkommer mig ligesaa ufornuftig, som om jeg vilde sige: hvorledes bør man forudsætte, at unge Mennesker skulle være doobe, eller efterlade at vise den tilbørlige Opmærksomhed? Man behøver ikke at deducere Muligheden enten i det ene eller i det andet Tilfælde af Fornuft; enhver, der ikke vil nægte al Erfaring, maa tilstaae, at hiint ligesaa vel kan finde Sted hos de Eldre, som dette hos de Yngre. At der gives, at der altid har været og altid vil blive Lærere, hvis Upartiskhed og Kierlighed for Ungdommen gjør dem i høieste Maade agtede og elskede, at jeg selv maa glæde mig ved at være Medlærer ved det Personale, hvis Humanitet og Retsskaffenhed sikre dem for enhver Misstanke, gjør intet til Sagen, vi kunne dog ikke fra enkelte Personer eller enkelt

Sted slutte til alle. Man nægter ikke, at Uretfærdighed og Partiskhed fandt Sted hos adskillige Lærere i gamle Dage, og hvad Grund er der da til den Tanke, at Moraliteten i denne ene Deel, og iblandt disse Mennesker alene, har i vore Dage gjort saadanne Riempe-Skridt, at intet Spor af Uforstand eller Partiskhed er bleven tilbage. Antager man, at med prøvet og erkendt Duelighed maae nødvendig alle Dyder være forenede hos en offentlig Lærer, saa ere alle Love saa godt som unødvendige, og troer man ikke dette, saa kan Lærere ligesaa lidet, som alle andre Statsborgere, fordre en Undtagelse for sig fra Lovgivnings-Principet; Qvilibet præsumitur malus.

Men mange Forældre ønskede dog vist, at deres Børns Dovenskab blev tugt i Skolen, og skal Dovenskab ikke straffes, vil Flid aldrig finde Sted. —

Vel muligt der gives saadanne Forældre, men ikke alt hvad disse ønske kan gøres til Grundfættninger for en offentlig Indretnings Love. De agte paa deres Børns Flid hjemme, og kunne de ikke dette selv, og for Mangelen af Flid dog ville have Børnene revsede, saa give de — jeg veed intet andet Middel — Magten med Overopsynet ved hushellig Flid i en Mands Haand, som finder denne Fremgangmaade rigtig, og ved privat Undersøgelse til ubestemte Tider kan opfylde deres Ønsker. Ikke

mindre upædagogisk forekommer mig den sidste Deel af Indvendingen, og strider desuden imod al min og uden Tvivl fleres Erfaring. At denne Mening aldeles ikke kan stemme overens med de berømteste Pædagogers Grundsætninger troer jeg er tydeligt nok af det Foregaaende; og skal jeg anføre et Beviis for min Erfaring, saa tør jeg frit paaståe, at af skriftlige Arbeider, som 30 til 40 unge Mennesker og derover bestandigen siden Skolens Reform, det er i en Tid af 5 Aar, have været forbundne til at indlevere til mig, nogle maanedlig, andre undertiden ugentlig, undertiden hver fiortende Dag, nogle endog i de første fire Aar hver anden Dag, er ikke 10 Gange noget udebleven over den bestemte Tid; denne Forsømmelse har med Hensyn til Tiden og Mængden været saa usædvanlig, at det i det Hele har været saa godt som ingen. Og dog ere de skriftlige Arbeider i Almindelighed de vanskeligste, som enhver Doven, naar han vidste at Legems-Straf ei anvendtes, og han ei uden ved dette Middel lod sig bringe til at efterkomme sin Pligt, snarest maatte faae i Ende at forsømme. At Arbeiderne have været og ere af forskjellig indvortes og udvortes Godhed, derom kan ikke her være Spørgsmaal; jeg vilde kun anføre eet Exempel iblandt flere paa, at det ikke altid er Hug og Slag, der holde den Doven til Arbeide; mange andre Bistandigheder, som efter enhver

Karakter og Stilling kan benyttes, virke sædvanlig langt kraftigere. Denne Erfaring har jeg under 21 Aars offentlig Underviisning havt i mange flere Tilfælde, og jeg tvivler ikke paa, at jo mange offentlige Lærere have erfaret det samme. Men fordi jeg troer Legems-Straffe upassende for Dovenskab, deraf følger ikke, at fortsat Dovenskab bør være aldeles ustraffet. Formaninger, Bebreidelser, Udelukkelse fra Forfrisknings-Pladsen, Anmeldelse for Forældre eller Opdragere kunne være passende Afstræffelses- eller Forbedrings-Midler, og ere disse ikke tilstrækkelige, hvad Tab er det da for Bidskaberne, om den Doven og Uærbillige henvises paa en anden Plads, hvor han ved mekaniske Færdigheder eller Legems-Arbejde kan gavne Borsamfundet?

Men hvad ligger der saa stor Magt paa, om Børn eller Drenge faae nogle Skrup, som de ikke saa lige have fortient, det bør man ikke gjøre stort Bæsen af. Naar jeg hører oplyste, fornuftige, sindige Mænd, gode tierlige Opdragere, blide, vel-tænkende Børnevenner føre dette Sprog, smelter det mig. Dersom en Stimand eller Røver overfalder os, berøver os uden Ret eller Paastand af Ret, paa en Tid da vi ei kunne forsvare os, vor kiæreste Eiendom, da ansee vi det for Pligt, at lade Liden skaber seire over Fornuften, at hærnes

indtil Raserie, og vor Harmes — staaer den inden for Fornuftens Grændser — er billig, men vi have dog den Lindring — hvor ubetydelig den end synes — at tørde yttre vor Harmes, vor Forbittrelse, uden at deraf gøres os en ny Brøde. Men naar vi i Opdragelsen følge Røernes Grundsætninger, overfalde uretfærdigen den Svage, der ei kan, maaftæe hverken tør eller maa, forsvare sig, berøve ham, vel ikke Eiendom eller Liv, men undertiden det, der er vigtigere end Eiendom og Liv, Hjertets Uskyldighed og Tænkemaadens Retsskaffenhed, og nedlægge her Had og Forbittrelse isteden for Kierlighed og Tillid til Mennesker, saa ansee vi det for Intet, fordi det, desvære, ikke er saa ualmindeligt, fordi vi ei tydelig og strax kunne see Følgerne deraf, og fordi den Fornærmede her sjelden kan gjøre Rede for sine Gølelser, og, om han end kunde det, vilde begaae en ny Brøde ved at yttre dem. Væ den Regent, der straffer nogen anden, end Forbryderen, som ikke lader Uskyldigheden være sig hellig! Det samme gielder om Opdragere, Forældre og Lærere; de kunne deri ikke være samvittighedsfulde nok. De bær endnu mere frygte for at straffe den Uskyldige, end for at skaae den Skyldige. Der er heller ikke noget, som forbittre Børn mere end deres Foresattes Uretfærdighed. En eneste Behandling af denne Art er nok til at stille en Lærer ved sin Lærlings

Algtelse og Tillid. Enhver, som erindrer at have lidt uskyldig i sin Barndom, maa tilstaae, at han selv i en modnere Alder har Møie med at undertrykke den Uvillie, han føler, saa ofte han tænker paa den, som straffede ham. Er overalt Retfærdighed ikke nogen absolut Dyd, saa kan man lige saa gierne sige, at der gives ingen Dyder, uden for saavidt de harmonere med Omstændigheder, Tider eller Personer.

Jeg har søgt i det Foregaaende efter bedste Overbeviisning at vise, hvor upassende og urigtig Anvendelsen af Legems-Straffe er i et bestemt Tilfælde i vore offentlige lærde Skoler, saa længe Lovene ikke udtrykkelig have for denne Feil anordnet denne Straf. Man tilkade mig endnu til Glættning ganske kortelig at undersøge det Spørgsmaal:

Udfordres Legems-Straffe ganske nødvendig i vore offentlige lærde Skoler til en streng Skole-Disciplin.

Jeg formoder, det maa tilsvares mig, at jeg ei kan staae til Ansvar for andres frie Handlinger, uden der, hvor jeg er istand til at have Indflydelse paa dem, men jo mere umiddelbar jeg kan virke paa de Handlende, jo større bliver og min Indflydelse, og altsaa tillige mit Ansvar for deres Handlinger. Ved min Deeltagelse eller og blotte Nærværelse kan jeg virke umiddelbar; ved Exemp-

ler, Raad, Formaninger eller deslige virker jeg kun middelbar. Opdragere have derfor i Almindelighed en nærmere Indflydelse paa Børn og unge Mennesker, end Lærere, og disse igjen nærmere, end hver anden; som hverken er Lærer eller Opdrager. Jo barnagtigere Mennesket er enten i Henseende til Alder eller Tænkemaade eller Dannelse, jo mere nødvendig er og den umiddelbare Indflydelse; men i vore offentlige Skoler kunde den kun finde Sted i Underviisnings-Timerne, for den øvrige Tid kan Lærernes Indflydelse ikkun være middelbar, umiddelbar derimod er deres, til hvem Opdragelsens Omsorg er betroet. Tænke og handle nu Opdragere og Lærere lige fornuftigt, gaae de frem efter samme Grundfætninger, saa opnaaes sandsynlig det Maal, hvortil man sigter; i andet Fald maa Opdragerens Indflydelse uden for Skolen, ligesom Lærers i Skolen virke stærkest, hvor ikke allerede Alder, Tænkemaade eller Kultur gjør en Undtagelse til Fordeel for den middelbare Indflydelse.

Uden at indlade mig i de flere Resultater, som heraf kunne uddrages, troer jeg for nærværende Tid alene at burde holde mig til dette: at offentlige Skolelærere, som Lærere betragtet, ikke egentlig kunne blive ansvarlige for deres Disciplers Forhold, uden for den Tid, og for saavidt de ere under deres Opsigt; og at deres øvrige middelbare

Indflydelse — hvor stor og ypperlig den end maatte være — altid er, eller i det mindste kan formodes at være Opdragerens umiddelbare Indflydelse underordnet.

Men for Disciplernes Forhold i den Tid, de ere under Læreres Opsigt, bør disse være ganske ansvarlige, og at dette lader sig gjøre saa godt som uden Legems-Straffe, vil jeg nu søge noget næiere at vise.

Tænker jeg mig en aldeles ryggeløs og forværret Skoleungdom, da er det unægteligt, at den største Skyld herfor falder over paa Lærerne, hvad enten det har sin Grund i Ligegyldighed, slette Exempler, umenneskelig Behandling eller andre saadanne Feil hos Lærerne, men jeg tør og troe med fuld Overbeviisning, at saadan en Skoleungdom ikke lader sig forbedre ved Legems-Straffe; disse maatte da anvendes daglig og overalt, og hvad Virkning dette har paa unge Mennesker, kan Erfarenhed fra de ældre Tider bedst lære. Jeg vil ikke engang tale om den slaviske Tænkemaade, som derved maatte opvækkes og blive almindelig, men kun anmærke, hvor mange Skiendigheder en forværret Ungdom vilde gjøre sig en Fornøielse af at begaae skult, og det endog blot for at narre dens Lærere. Hvor saadan almindelig Fordærvelse fandt Sted, vidste jeg intet andet Middel, end at rense Skolen for det værste Ufrud, og ved en fornuftig,

kierlig, men fast og alvorlig Omgang at danne de
 Tilbageblevne og mindre fordærvede, hvorved en
 god Tone vilde sikkert Tid efter anden vorde ind-
 ført. Er denne da først bleven herskende, og Læ-
 rerne ere hvad de bør at være, saadanne som have
 vundet Disciplenes Agtelse og Tiltro ved Duellig-
 hed og streng Jagttagelse af deres egne Pligter,
 ved Retfærdighed i Behandling, ved Billighed i
 Bedømmelse af Svagheder og faderligt Sindelag
 ved Forseelser, ved stedse at være sig selv liig, og
 hverken ved svag Eftergivelse eller Qvindagtighed
 troe, at man kan tilliste sig Børns og unge Men-
 nescers Tilfredshed og Bifald, ei heller ved et
 Dieblisk at befale i en bydende Tone, og et andet
 at tiltrygle sig, eller under Spøg tilbede sig Efter-
 levelse af hvad man har Ret til at fordrø, fort:
 besidder Læreren Redelighed, Fasthed og Alvorlig-
 hed, forenet med Velvillie og Mildhed, uden æng-
 stelig Jagten efter Besskab, eller Frygt for Mis-
 kiendelse, og forenes herved stadigt Opsyn over Dis-
 ciplene saavel paa Forfriskningspladsen, som i
 Underviisnings-Timerne paa Skolen, saa maa jeg
 reent ud tilstaae, at jeg neppe kan skimte den muli-
 ge Nødvendighed af Legems-Straffes Anvendelse
 i Skolen. Men det forstaaer sig selv, vil Læreren
 unddrage sig fra en eller anden af disse sine Pligter,
 da gaaer det som Quinctilian oven for flagede i
 Anledning af Pædagogernes Forsømmelse: man

holder ikke de unge Mennsker til at giøre, hvad de bør, og siden straffer man dem, fordi de ikke have giort det. Efter min Overbeviisning og Erfaring nære og formere mange Legems-Straffe snarere, end de udrydde, umoraliske Handlinger, thi hvor man ikke længere føler det Foragtelige i saadan Behandling, der kan intet uden Frygt for Emercen afholde, og seer man da Haab til at undgaae Straffen ved at skjule og nægte Handlingen, er der neppe noget, som længere afholder fra at begaae den.

Men med alt dette kan og bør Disciplinen være stræng; og dette kan den være uden Legems-Straffe. Man maa ei være ligegyldig ved Udøvelsen af Forbrydelser, eller spøge med Forseelser; hine staae, som forhen er sagt, under de borgerlige Love, hvilke den offentlige Lærer jo, naar han finder Forbrydelsen af saadan Vigtighed, kan reclamere, og paa staae dem anvendte paa Discipler, ligesom paa enhver anden i lige Tilfælde; disse, for saavidt de hore under offentlige Læreres Paatale, og Læreren tillige har nøyagtig Kundskab om samme, kunne i Medhold af gode Skolelove almindelig rettes uden Hug og Slag, der — i det mindste i den Alder, som enhver Skole-Discipel har — kun passer sig paa aldeles fordærvede, og saadanne maa man hellere ønske udryddede af Skolerne, end haabe ved Frygt at kunne forbedre. Ved at ad-

vare unge Mennesker snart i Centrum, snart offentlig efter Forseelsens Beskaffenhed, virker man sikrest til Tænkemaadens Forbedring. Trettesættelser — de være end nok saa skarpe, naar de kun ere for-
 tiente, og ikke gives hver Dag eller ved de ubetydeligste Anledninger — modtages af dem med Gællelse og Taknemmelighed, saafremt de ellers have nogen Agtelse for og Tillid til Læreren; hvor disse derimod mangle, vil jeg og raade til Legems-Straffe, som det eneste, men tillige letteste, Middel til at gjøre sig frygtet. At i øvrigt Ubefindigheder og Wildskaber kunne møde i enhver Skole, hvor mange unge Mennesker ere samlede, var daarligt at nægte, og vilde være at fornægte den menneskelige Natur selv, men jeg er overbevist om, at disse maae findes laugt fældnere, og i en langt mindre Grad, hvor Legemsstraffe ere ualmindelige, naar kun Feil derfor ikke oversees, eller Pligter forsømmes, end hvor de jevnlig anvendes; og jo almindeligere de ere, jo slettere er og under ellers lige Omstændigheder Skole-Ungdommens Moralitet.

Saadanne Forseelser, som i Skoletimerne og imedens de ere under Lærernes Opsigt, skulle kunne paadrage dem Legems-Straffe, troer jeg ikke let mulige, naar man herfra udelukker, som man i mine Tanker bor, Dovenskab og Mangel paa Opmærksomhed; thi saadan overlagt Ondskab,

Halstarrighed eller Opsætsighed imod nogen Lærer, som ei selv har forspildt sin Algtelse, der skulde gjøre Hug og Slag nødvendige, veed jeg ikke let at have mærket enten med Hensyn til mig selv eller andre, slig Opsørsel er aldeles stridende imod den naturlige Frygt og Undseelse, som man ved daglig Omgang nødvendig maa overbevises om, at unge Mennesker bære for de Eldre i Almindelighed, og for deres Lærere i Særdeleshed.

Uden for Skolen deler Paatalen for Forseelser sig imellem det Offentlige, Opdragere og Lærere. Om det første Slags er sagt det Fornødne, Collisionstilsælde seer jeg ikke her kan finde Sted: Derimod troer jeg Lærere i Henseende til det andet Slags behøve Varsomhed for ei at collidere med Forældre, hvilket man i mangfoldige Tilsælde kan tænke sig muligt. Læreren kan her advare og raade, men straffe Barnet eller det unge Menneske for Overtrædelse vilde — saavidt jeg skisner — være høist uretfærdigt. Om offentlige Lærere f. Ex. forbyde Discipler at løbe paa Skøiter paa Stranden, eller at svømme i Naer, hvor det kunde være farligt, og dette alligevel skeete, fordi Forældre, der kiendte deres Børns Færdighed eller af andre let begribelige Aarsager, udtrykkelig tillode det, saa vilde, endog under den Forudsætning, at Forbudet fra Lærernes Side var tilbørligt, ikke Børnene, men Forældrene være straffskyldige; man

maatte ellers antage den i mine Tanke skadelige
 Maxime, at Forældre ikke havde Ret til uden for
 Skolen, og naar Børnene vare under deres egen
 Opsigt, at bestemme deres frie Handlinger, for
 saavidt de ikke vare stridende imod borgerlige Love,
 og tillige at Børn havde Indsigt og Skionsomhed
 nok til at bedømme, hvad der var rigtigst, enten
 Forbuddet paa den ene, eller Tilladelse paa den
 anden Side, og altsaa handlede med Overlæg i
 ond Hensigt. Gave Forældre deres Børn Anled-
 ning til idelige Udspreddelser og Fornoielser uden
 for Skolen, opdroge de dem i Kielsenkab og Lekker-
 hed til Skade baade for deres Siel og Legems
 Helbred, saa seer jeg ikke Lærerne retfærdigen kunne
 straffe Børnene herfor; de kunne i disse og alle des-
 lige Tilfælde virke middelbar, advare baade For-
 ældre og Børn, men hialp dette ikke, og Beskaf-
 senheden af Forseelsen fordrede det, mener jeg
 Bortviisning fra Skolen var det eneste, men til-
 lige kraftigste Middel imod Uordener af deure
 Natur.

Legale men umoraliske Handlinger kunne Læ-
 rerne ikke have Ret til offentlig at straffe, illegale,
 men fra den Handlendes Side ikke umoraliske,
 Handlinger bør ei straffes paa denne Maate; der
 bliver da kun illegale Handlinger, som tillige ere
 umoraliske, tilbage, men Lærernes Straff. Ret
 selv i Hensende til disse, for saavidt de begaaes

uden for Skolen, taaler megen Indskrænkning, og beroer for en stor Deel paa Discipelens personlige Stilling, eftersom han mere eller mindre er overladt til sig selv; men hvor endog hiint er Tilfældet, bør Læreren være overmaade nøie underrettet om Handlingen i sin hele Sammenhæng, ikke allene Handlingens, men og Tænkemaadens Immoralitet maa være aabenbar, og altsaa Læreren tillige være overbevist om, at lemsældige Midler ville være uden Nytte, men denne Overbevisning kan han ikke have uden i det Tilfælde, at de tilforn ere forgieedes anvendte.

Uagtet alle disse bestemte Undtagelser indseer jeg vel endda, at der kan gives Tilfælde, hvor Legems-Straffe i vore offentlige lærde Skoler retteligen kan og bør anvendes, men jeg troer tillige at disse Tilfælde i enhver velordnet Skole, og hvor enhver Lærer opfylder sin Pligt, ville være saa saa, at de snarere maae ansees som en Undtagelse fra den almindelige Regel: ingen Legems-Straffe i Skolerne, end tiene som et Led i Skole-Disciplinens sammenhængende Riede. Men meget er det at ønske, at en almindelig Skole-Anordning engang kan efter sunde og rigtige pædagogiske Grundfætninger saa fuldstændig og bestemt angive disse Undtagelser, saa at ingen Tvivl med Grund kan finde Sted. Eagen er vel ikke saa let, som den

maaffee forekommer mange, men dog vist nok heller ikke umulig.

Jeg slutter med det Ønske, at Skolelærere aldrig vilde glemme den gyldne Regel: *maxima debetur puero reverentia*, og omgaaes de da tillige deres Disciple med Resfærdighed og Humanitet; vise de Værdighed og Smag i Udfærd og Tale, lige langt fra Pedanteri, Stolthed og Kammeratskab; ufortroden Glid, Midfærdighed og Gavnelyst, exemplarisk Tænke- og Handlemaade, har jeg det sikre Haab, at ikke aldeles forværrede unge Mennesker ville af Afgjætte for deres Lærere, hvis Mønster de daglig have for Øine, lade sig lede Tid efter anden som til større Kundskaber, saa og til større Sædelighed, og at saaledes al slavisk Behandling og alle Legemsstraffe vil med Tiden blive bandlyste fra vore offentlige Skoler, og forviste til Stekhus, Lugthus og deslige Steder, hvor de høre hjemme og til evig Tid bør være indsluttede b).

b) Medens dette Program var under Trykken læste jeg en Recension af Seidenstückers i Lippstadt over Leng's *oratio de gymnasiis frivolo seculi ingenio ne utiquam accommodandis*, som findes i Guths Muths Zeitschrift für Pädagogik Erziehungs- und Schulwesen, April 1807, S. 294 — 314.

II. Confirmation paa Studenternis Leges Militares a).

(1658).

Vi Frederich dend Tredie ic. gjør alle vitterligt, at efter som Boris naadigste Confirmation søgis och begieris paa nogle Leges Militares, som iblandt

der stemmer saa ganske overeens med mine i det Foregaaende anførte Meninger, at jeg kan ikke andet end henvise til samme; hvad han som erfaren Skolemand anfører imod Stoffens Anvendelse i Skolerne, S. 302 — 306, er, saavidt jeg kan skønne, stærke og grundige Sandheder, foredragne med Lune og Vittighed. Han seer Sagen i det Væsentlige fra samme Synspunkt, som jeg, og det fornøier mig til de øvrige Autoriteter endnu at kunne tilføie denne. Havde Rummet tilladt det, vilde jeg troet, at en Oversættelse deraf ikke paa dette Sted havde været upassende.

Torff. Tillæg.

- a) Nærværende er en Gienpart, som Udgiv. har været saa lykkelig at faae itide, af et Document, der be fandtes i den Smithske Manuskriptsamling hos Hr. Justitsraad Schavenius, og maaſkee var det eneste Exemplar, der var tilbage af disse i sig selv mærkelige og under nærværende Omstændigheder dobbelt interessante Leges. Det udgior et af de utrykte Bidrag til Studentervæbningens Historie af 1653 — 59, som Udgiv. i lang Tid har samlet paa, og hvoraf han agter ved Leilighed at gjøre nærmere Brug i disse Annaler.

Studenterne her i vor Kiøbsted Kiøbenhavn opretted er, hvor efter en huer under deris Regiment udi denne Beleiringstid sig schulle rette och forholde, huilche linder Ord efter andet som følger:

Caput primum.

Deres Straf, som forsømme Preces och Guds ords hörelse; item dem som suære og bande.

1. At Gud maa boe iblandt sit Folk, och i sonderlighed nu udi denne Beleiring och haitrengende Nød vere tilstede hos den orden, som bor vere et Lius for andre, er høyligen fornøden, at enhuer Studiosus inderlig frygter, ærer og dyrker Gud, och hannem om Hielp paafalder.
2. Hvo som forsømmer Preces eller Bedestunden, aften eller morgen, gifue for huer Gang 4 β., men for huer Predickens Forsømmelse 8 β. uden løslig Undskyldning kand erkiendes, eller de, som icke hafue Vagt, høre Predicken udi Byen.
3. Befindes nogen, medens Predicken eller Preces forrettis, at dricke eller doble, straffis. huer Gang for 24 β. mulct, men en Officerer dobbelt; hvo som icke strax udgifuer multen, straffis med Academiens Fængsel, paa Vand och Brød.

4. De som bande och svære letferdeligen til Guds Fortørnelse, schildre en time for huer Gang, men de som saadant iche vilde corrigere, noteris som der udi Fremtiden iche bør nogen hærderlig Bestilling at betiene.

Caput IIIdum.

Deris Straf som absenterer, och iche indstiller sig under Studenternes Regimente.

1. Enhuer Studiosus, ingen undtagen, schal lade sit Navn schrifue under et vist Compagnie och derunder sig stille, och ingen vere permitteret at vagere under Compagnierne med Volunters Navn, men alle at vere lige Tour undergifne, eftersom Hans K. Maysts Mandat ingen exciperer.
2. Huo sig enten gandske absenterer, heller och lade sig leie af Borgerne eller andre, och paa deris Poster findis, schulle angribis efter Ro. Mandat, heller at straffis med Relegation.

Caput IIIItium.

Deris Straf, som forsømme Vagt og Schildren.

1. Ingen maa under høy Straf forsømme sin Vagt, men schal sig udi rette tide paa Vagten indstille, naar det hannem tilfalder.

2. Hvo som bortgaar om Morgenens, førend reveil er slagen, enten de ere paa Posten eller i reserve, gifue til Straff 12 sk. eller schildre 2 Timer.
3. Hvo som absenterer fra sin Vagt en hel Nat, sættes udi Academiens Fængsel udi 2 Dage och Nætter, og spises med Vand og Brød.
4. Hvo som Vagt hafuer paa Posten och derfra gaar om Morgenens uden Forlof, førend hans tiid er at afløses, schal schildre 3 Timer, naar hannem Vagten igien tilfalder; lige Straf skulle de och vere undergifne, som absentere sig fra Vagten om eftermiddagen.
5. Hvo som forsemmer sin schildren, naar det hannem tilfalder, schal schildre dobbelt saa lunge som ordinarie; men maa Officererne ingen lade staae ofuer ordinarie Tiid paa sin schiltvagt, under 1 Mk. Straf.
6. Hvo som bortgaar fra sin schildrepost och den forlader uden Forlof, saa Plazen faar ledig, och Fienden uforvarendis der kunde indkomme, vere under Lifssstraf.
7. Hvo som befindes sofuendes eller saa drucken paa Vagt, at han sin schildren och Vagt icke kand forrette, och af Officererne fiendes udschickig dertil, straffis iligemaader med Academiens Fængsel paa Vand og Brød i 3 Dage och Nætter.

8. Forbenefnte Straf schal och forstaais om Under Officererne, som deris Wagt och Commando om schildren forsonnier.

Caput IV.

Om Commando at. parere.

Enhuer Studiosus schal giøre sin ofuer och under Officerer tilbørlig Ære och respect, och parere lovlig Commando beredvilligen; Huo det icke gibr, men er opsehgig och mutvillig, straffis enten med Fængsel eller anden Paalegh; doch under dend geistlig Jurisdiction, efter Hans K. M. udgifne Mandat och Befaling, som den- hem fra ald verdslig Jurisdiction separerer.

Caput V.

Om Gewehr og Münstring.

1. Enhuer schal holde sit Gewehr reent och ferdigt til ald occasion, anseendis at hand schal dermed sit-Lif forsvare. Dersom befindis noget Gewehr och dsmmis af Officererne udachtigt og brostfeldigt formedelt Eyermandens Forsømmelse, gifue derfor til Straf en half Rixdaler och ellers lade det strax forferdige.

2. Ingen maa lade eller schyde med Kugle, naar han af Officererne exerceris, under 1 Mk. Straf.
3. Saa maa och ingen schyde paa Munsterplazen eller udi Marcheringen uden Officerernes Til- ladelse, eller bøde derfor 1 Mk. til Mult.
4. Haa som vil affchyde sin Musquet eller Vasse, som er scharpt med Kugle, schal giøre det ofuer Brostverchit ud ad Marchen och iche ind i Byen; huo det gior bøde for huer Gang 24 ß., og ellers lide schade om han nogen gior.
5. Huo som schyder, imidlertid Preces eller Predichen forrettis, bøde dißligeste 1 Mk.
6. Naar Munstring holdis, maa ingen uden Of- ficerernis Forlof och loulig Undschyldning være borte under 24 ß Mult.
7. Huo som borttager andens Gewehr och ofuerbe- viises, at han det hafuer solt och forkommit, settis i Academiens Fængsel, och lide derfor som for offentlig tyfuerie, och aldrig mere reg- nis iblandt erlige och hederlige Studenters Tal.
8. Huo som forladder andens Gewehr, heller udi nogen Maade det forderfer, schal lade det strax igien forferdige, och om han giorde det af mutvillighed, bøde derforuden 1 Rixdaler straff; men om schade deroed scheer, da lide

och undgielde, som vedbor efter schadens Bestaffenhed, och imidlertid anholdis i Academiens Fængsel.

Caput VI.

Om Parlament och detz Straf.

Huo som anfanger Klammerie med anden med schandering eller schiendsord, settis i Arrest til Sagens Forhøring, och straffis som vedbor. Disligest enhuer, som bestyrcher Klammerien eller nogen derudi bifalder. Men drager man Degn eller bruger nogen Gewehr imod anden, straffis paa 1 Rixdaler Malt eller Academiens Fængsel paa Vand og Brod efter Sagens Leilighed. Huo som gior schade med sin Degn eller Gewehr paa andre, i Synderlighed under besat Vagt, heller inedens Preces eller Guds ords Tieniste forrettis, straffis haardeligen først med Arrest och Fængsel och siden efter Sagens Bestaffenhed, som for geistlig Iurisdiction funde erkiendis.

Caput VII.

Om Multen.

1. Munsterschriueren under huert Compagnie schal stittelig optegne enhuer, som forseer sig imod

forschrefne Article, deris Nafn Auditeuren at angifue, som schal straffis, och Multen af andre, som schal multeres, fordre och opbere. Forsommer hand det eller conniverer med nogen, da sielf at at vere lige straff undergisuen.

2. Multen schal Munsterschrisfueren enhuer under sit Compagnie opbære och ofuerlevere Regiments Secretario udi Auditeurens Meruerelse, som schal dend flittelig annotere og samble in fiscum, at dend siden fand uddelis til det Compagnies Fornødenhed, som dend falder under.
3. Munsterschrisfueren under hvert Compagnie schal flitteligen optegne dem, som forsommer deres schildren og Vagt, enten det er Dag eller Nat, half eller heel, och schulle de hver Dag paa den Tid Vagten afløsis, lefuere til Regiments Secretarium eller Auditeuren sielf en Disignation paa dem, der hafue absenteret fra deris Vagt och schildren ved Dag og datum, och forsommer Munsterschrisfuerne saadant at giøre, da vere lige straf undergisuene eller affettis med deris Bestilling.

Hvis andre Casus eller Forseelser, som kunde iblandt Studenterne foresalde, som udi forskrefne Legibus icke ere observerede eller befattede, schulle efter Auditeurens Riendelse med D. Prorectoris och Professorernes Raad och Be-

tenkning decerneris og denimis, saa derofuer
 Studenterne kunde holdis ved ordre och
 Iustitz.

Da hafue Wi bemelte Leges iidi alle de
 ris Ord, Clausuler och Puncter, som forskref
 nit staar, naadigst confirmeret og stadfest,
 .saa och hermed confirmerer och stadfæster.
 Forbydendis p. p.

Hafn. den 5 October 1658.

B.

Universitetet.

I. Academiske Examina.

1. Theologisk Embeds-Examen i
Januar 1808.

Den 8 Januarii.

1. Christian Knudsen. En Søn af asd. Porteur Knudsen i Kiøbenhavn, fød i Bordingborg 1782, blev Student 1800. — *Haud illaudabilis*
2. Jacob Ludvig Hansen. En Søn af Gartner Hansen, fød i Kiøbenhavn 1785, blev Student 1802. — *Laudabilis*.
3. Jens Mammen. En Søn af Kiebmænd Mammen i Randers, fød 1778, blev Student 1801. — *Non contemnendus*.

2. Juridisk Embeds-Examen i Januar 1808.

A. Theoretisk Prøve.

a) Latinsk.

Den 13 Januari.

1. Peter Voigt (Fuldmægtig i Generalpostamtet).
En Søn af Sørenskriver Voigt i Nordfjord
i Bergens-Stift, fød 1785, blev Student
1802. — Laudabilis.
2. Nicolai Ditlew Holm. En Søn af Guldsmed
Holm, fød i Kjøbenhavn 1784, blev Stu-
dent 1803. — Laudabilis.

d. 15. Jan.

3. Ole Sem. En Søn af Pastor Sem i Froner
Præstegjeld, fød 1780, blev Student
1801. — Haud illaudabilis.
4. Ole Rudolff. En Søn af Kjøbmand Rudolff,
fød i Kjøbenhavn 1787, blev Student
1804. — Haud illaudabilis.

b). Dansk.

Den 16 Januari.

1. Christian Severin Halle Røym. En Søn af
Præsten Røym til Dvre, Qvindedal i

Christiansands Stift, fød 1784. — Beqvem.

2. Christian Ulrich Rastrop. En Søn af forrige Foged Rastrop, fød i Stavanger 1784. — Beqvem.
3. Christen Christensen. En Søn af Proprietær Christensen, fød paa Klarupgaard ved Aalborg 1786. — Beqvem.
4. Hans Jacob Hygen. En Søn af afg. Hans Jacob Hygen, fød i Bingers Præstegjeld i Aggershuus Stift 1787. — Eiubeqvem.

d. 18 Jan.

5. Christian Daniel Licht. En Søn af Quarteermester Licht, fød i Ottensee ved Altona 1781 — Beqvem.
6. Peder Andersen. En Søn af Fæstebonde Anders Pedersen, fød i Hjallesø By i Thy 1783. — Beqvem.
7. Andreas Jørgen Evers. En Søn af Politiebetient Evers, fød i Assens 1785. — Beqv.
8. Jens Søren Christensen. En Søn af Lærredshandler Christensen, fød i Kiøbenhavn 1789. — Beqvem.

d. 20 Jan.

9. Poul Müller. En Søn af Skovrider Müller, fød paa Skjoldnesholm 1779. — Beqvem.

10. Jacob Frederich Langhorn. En Søn af Districts-Chirurg Langhorn, fød i Næstved 1784. — Bequem.
11. Lars Bachevold. En Søn af afg. Degn Bachevold, fød i Næstved i Siælland 1784. — Bequem.
12. Georg Julius Liebe. En Søn af afg. Glas-
handler Liebe, fød i Christiania 1787. —
Bequem.
13. Hans Jacob Hersetter. En Søn af Lehnsmænd Hersetter, fød i Wingers Præstegæld i Nygershuus Stift 1789. — Bequem.

B. Practiff Prøve.

a). Candidati juris.

1. Henrich Ditlew Frelsen (Exam. theor. 13 April 1807 Laudab.) — Hand. illaud.
2. Johannes Møllerup (Exam. theor. 13 April 1807 Laud). — Laudabilis.
3. Erich Peter Pontoppidan (Lieuten.) (Exam. theor. 15 April 1807 Laudab.). — Hand illaudabilis.
4. Christian Fischer (Exam. theor. 18 April 1807 Laud). — Laudabilis.
5. Theodosius Ussing (Exam. theor. 15 Juni 1807 Hand illaud.) — Laudabilis.

6. Christian Pedersen (Exam. theor. 24 Octbr. 1807 Laud). — Laudabilis.

7. Nicolai Ditlew Holm. — Laudabilis.

b) Examinati juris.

1. Christian Severin Halle Rønne. — Temmelig vel.

2. Christian Ulrich Rastrop. — Temmelig vel.

3. Christen Christensen. — Vel.

4. Christian Daniel Licht. — Vel.

5. Peder Andersen. — Temmelig vel.

6. Andreas Jørgen Evers — Vel.

7. Jens Søren Christensen. — Vel.

8. Paul Müller. — Temmelig vel.

9. Jacob Frederich Langhorn. — Tem. vel.

10. Lars Bachevold. — Temmelig vel.

11. Georg Julius Liebe. — Vel.

12. Hans Jacob Hersfetter. — Tem. vel.

3. Medicinsk Examen
i Aaret 1807.

Den 14 November. Ernst Colbjørnsen Schielderup. En Søn af Pastor Schielderup, fød i Wigoers Præstegjeld 1785, blev Student 1803 — Haud illaud.

4. Pharmaceutisk Examen

i Maret 1807.

- Den 5 Febr. Joh. Storm Bull. — Laudab.
 — 19 Marts. Hans Joach. Lemvig. — Laud
 illaudabilis
 — 28 dito. Samuel Wilhelm Stevénus. —
 Laudabilis.
 — 11 April. Jens Peter Groth. — Laudab.
 — 20 dito. Lars Christian Hvidsteen. — Lau
 dabilis.
 — 27 dito. Hans Feyen Schriver. — Lau
 dabilis.
 — 1 August. Hans Jørgen Wengel. — Lau
 dabilis.
 — 6 dito. Niels Frederich Petersen. — Lau
 dabilis.
 — 26 Septbr. Christ. Ernst Gustav Bruun. —
 Laudabilis.
 — 3 Octbr. Conr. Frederich Gerlach. — Lau
 dabilis.
 — 20 dito. Knud Timmerman. — Laudab.
 — 17 dito. Hans Syndt. — Laud illaud.
 — 24 dito. Pierre Honnore. — Laudabilis.
-

II. Bidrag til nærmere Bedømmelse af Gradationen i de Characterer, som tildeles ved Examen Artium.

Udgiveren har troet, at det ikke vilde være uinteressant for en Deel af disse Annalers Læsere at sættes istand til nærmere at kiende det relative Forhold mellem Beskaffenheden af Dimittendernes skriftlige Prøvearbejder og Graden af de Characterer (Udmærket godt, Meget godt, Temmelig godt, Maadelig, Slet), hvormed disse efter Forordningen af 22 Mart 1805 ved Examen Artium aflægges. Han har meent, at en ordlydende Gienpart af forskiellige Prøver, der i samme Rubrik have erhholdet fra den bedste Character til den ringeste, der i Rubriken ikke er rejicerende, hertil vilde være det sikreste som det simpleste Middel. Til den Ende astrykkes her fire saadanne originale Prøver til første Rubrik (Dansk Stil) og fem til tredje Rubrik (Latinsk Stil), alle valgte blandt dem, som ved den sidste Examen Artium i Efteraaret 1807 bleve afleverede. Da Characteren Maadelig rejicerer i den første og Slet i den sidste, saa er Udgiveren i hiin bleven staaende ved Temmelig godt og i denne ved Maadelig.

A. Til første Rubrik (dansk Stil).

Sp. Hvilken moralsk Nytte kunne unge Mennesker have af Historiens Studium?

1. Prøve, som erholdt Characteren Udm. godt a).

Ved Historie forstaaes en sandfærdig Fremstilling af de Tildragelser, der have haft nogen vigtig Indflydelse eller forarsaget betydelige Forandringer her paa Jorden, og af de Mænds Handlinger, der have virket noget Stort her i Verden. Thi der ere mange Begivenheder, der enten aldeles ikke have bevirket nogen betydelig Forandring, eller som maaskee iffun have været af Vigtighed for enkelte ubetydelige Mennesker. Disse udelader Historien, deels fordi de ikke vilde bringe dens Dyrkere nogen Nytte, deels fordi de vilde betaget Historien sin Interesse.

Der er neppe nogen Videnskab, som den ikke flove Ungling med større Lyst søger at arbeide sig frem i end i Historien; og den gavnlige Indflydelse, den har paa Unglingen, gjør den virkelig ogsaa værdig til, at han anvender sin yderste Glid paa at gjøre sig bekendt med den.

a) Denne Prøve er af Chr. Rothe, dimitteret fra det Schouboeske Institut.

Af de Fordele Historiens Studium bevirker for Unglingens moralske Charakter, ere følgende de vigtigste.

Historien fremviser ofte de meest levende Exempler paa store Dyder og Laster. Endvidere viser den ofte, hvorledes Dyder og Laster belønne og straffe sig selv. Disse læser Unglingen, og naar han vil anstille Betragtninger over dem, naar han tilfulde vil indprænte sig hines velgiørende disses skadelige Følger, da vil han, naar han i øvrigt er ufordærvet, føle Tilbøielighed til hine, Afstøje for disse.

Foruden det at Historien indeholder Exempler paa Dyder og Laster, fremviser den ogsaa ofte Exempler paa, hvorledes Mænd af ringe Herkomst ved egne Talenter og Fortienester have hævet sig til den høieste Spidse, hvorledes Mænd, skjøndt forhadte og forfulgte, dog i Tillid til det Store og det Gode, de arbejdede for, have trodsset alle Efterstræbelser og stiftet Nytte for Millioner Mennesker (Luther). Disse Exempler læser Unglingen, og, naar han nøiere vil overveie dem, da ville de kunne gavne ham i toende Henseender, nemlig ved at opflamme ham til at ligne hine store Mænd, og ved at indgive ham Mod til at foragte Menneskenes Dindamme og Efterstræbelser, naar han arbejder for det Rigtige og det Gode.

Historiens Studium lærer Unglingen Forsigtighed i sine Domme over Menneskets Handlinger, lærer ham at overveie, at mange Handlinger, der synes ham ubetydelige, dog kunne bidrage til noget Stort, og at, hvad han anseer for ubetydeligt, dog maaſkee ikke er det. Det er en Feil, Unglingen saare let forfalder til, at criticere andre, at ansee alt, hvad andre gjøre, for dadleværdigt og at ophøie sig selv. Mange Exempler i Historien, f. Ex. Fabius Cunctator's, ville lære ham, hvor let det er at feile i sine Domme, og hvormegen Skade overilet Bedommelse har anstiftet endog for hele Stater.

Historien lærer endvidere, at Overdaadighed og Udselshed have befordret hele Staters Undergang. Det store romerske Monarkie var Verdens Beherskerinde, saalænge Tarvelighed og Nøisomhed vare Dyder, som enhver besittede sig paa. Men Erfaringen lærer, at Romerne neppe havde overvundet de asiatiske Fyrster og derved faaet Smag paa hines Overdaad og Bøllyst, førend hiin ædle mandige Kraft uddøde, der saalænge havde vedligeholdt Romernes Krigerære og Borgerdyd. Denne Betragtning maa lede Unglingen til at iagttage Tarvelighed og Nøisomhed, hvilke Dyder især befordre Sædernes Keenhed. Den Indvending kunde maaſkee gøres, at Historien kun lærer, at hele Stater kunne ødelægges ved Overdaadig-

hed og Belyst, men hertil kan svares, at Historien ogsaa lærer dette om enkelte Mennesker, og at Staten og Borgerne i den staae i saa noie Forbindelse med hinanden, at den enes Undergang er forbunden med den andens, og at altsaa Overdaadighed og Udselshed, der svækkede Romerstaten, ogsaa svækkede dens enkelte Borgere.

Historien kan ogsaa ofte tiene Unglingen Istædet for Erfaring, der er saa vanskelig for ham at opnaae. Lucullus f. Ex. siges, da han reiste til den mithridatiske Krig og ikke tilforn havde bivaaret nogen Træfning, at have tilbragt hele Rejsen derhen med at læse om Forsædrenes Bedrifter. Saaledes kan altsaa Historien tiene som Veileder paa hans Vandring giennem Livet. Naar nemlig noget vanskeligt Tilfælde møder, da vil han sikkert i Historien kunne finde et eller andet Exempel paa Mennesker, der have været i samme eller lignende Tilfælde, og da vil Naaden, hvorpaa disse have redet sig ud deraf, ogsaa kunne tiene ham til Rettesnor.

Endelig har Historien dette tilfælles med andre Videnskaber, at den bidrager til at opklare vore Begreber, at uddanne vor Smag og at indgive os Følelser, som i mange Henseender kunne være gavnlige. Nødvendigt er det at den, der læser en eller anden mærkværdig Mands eller Tildragelses Historie, der er fortalt paa en net og

passende Maade, maa tænke og føle meget, som uendeligen kan bidrage til hans Aands Uddannelse og hans Hjertes Forbedring.

Disse Fordele medbringer Historien sine unge Dyrkere, og den er virkelig en af de Videnskaber, der bevirke megen praktisk Nytte i Livet.

2. Prøve, som erholdt Characteren Meget godt.

Saa meget bidrage Videnskaberne til at forædle Menneskets Hjerte og nærme ham den Moralitet, han, ifølge de i ham nedlagte Evner, troer sig bestemt til at opnaae. Især virker Historien meget hertil. I denne Videnskab fremstilles nemlig mangfoldige Exempler paa Dyd og Last; man lærer ved den at kiende Mennesker, der ved ædel Daad, ved gavnlige Opfindelser og ved urofselig Retsskaffenhed have erhvervet sig Samtidiges Beundring og Efterverdenens Velsignelse. Men paa den anden Side viser den os ogsaa Mennesker, der ved slette Handlinger, ved Menneskeheden vanærende Opfindelser og ved neprig Egen nytte have paadraget sig Foragt hos deres Samtidige, Forbandelse hos deres Efterkommere. Fremdeles seer man, hvorledes eet Menneske ved Klogskab har vidst at redde en heel Stat, der nærmede sig sin Undergang; men ogsaa, hvorledes de

største Stater ere blevene tilintetgjorte, og Millio-
 ner gjorte uslykkelige ved eens Sandfælighed, Egen-
 nytte eller Ubefindighed. Af Historien seer man
 tillige Maaden, hvorpaa saadanne Handlinger
 kunne udøves, og Lyst til at efterligne de Gode,
 og Afstøje for de Onde vækkes hos os. Ofte kan
 man have den bedste Villie og de ædleste Høj-
 sigter; Anledning til at lægge dette for Dagen
 synes at mangle; men Historien viser os, hvorledes
 Sklogekab veed at benytte sig af enhver Omstændig-
 hed, og at bruge det, som Middel til sin Hensigts
 Opnaaelse, som man mindst formodede. Fremde-
 les byder Historien os, ikke at fælde en overilet
 Dom over Menneskers Character. I Almindelig-
 hed er Folk tilbøielig til at bestemme et Menneskes
 moralske Betskaffenhed efter hans Handlingers nær-
 meste Følger; de fjerneste tænke de ikke paa, deels
 af Mangel paa Eftertanke, deels maaskee af Uvil-
 lie imod ham. De bedrage sig derfor ofte i deres
 Dømmeme; thi en Handling kan formedelsst dens
 nærmere Følger synes ei at billiges, og dog kan
 dens fjernere have de meest velgiørende Følger for
 Menneskeheden; og dette lærer ofte Historien. En-
 tredie Fordeel, Historiens Studium yder os, er
 altsaa denne, at den lærer os at dømme med For-
 sigtighed om et Menneskes moralske Character.
 Ogsaa i religiøs Henseende er denne Videnskab
 vigtig, da den i mørke Dieblig skænker os Trost og

Beroligelse, og bestyrker vor Troe paa et viist afstyrende Forsyn. Ofte kan vel Lasten seire, og Dyden miskiendt ligge under, da den Lastefulde gierne betiener sig af Midler, som den Dydige foragter; ofte synes man med Grund at kunne vrede sig paa og gaae i Rette med det Bæsen, fra hvis Haand vore Skiæbner udgaae, hvis ei Historien lærte, at Lasten til en Tid vel kan undgaae Straffen, men at den dog tidligen eller sildigen vil ramme, og at den miskiendte Dyd omsider vil triumphere over den og erholde den Belønning, den fortjener.

3. Prøve, som erholdt Characteren Godt.

Bed at studere Historien see vi, hvorledes Menneskene i mange og forskjellige Stillinger i Livet have opført sig; vi kan deraf dømme, hvad der i deres Opsørsel har været rigtig, hvad der har været urigtig, og deraf hente megen Nytte, i det vi i en lignende Forsatning og under lignende Omstændigheder i Livet vogter os for det, som vi see, har skadet, og efterligner det, som har gavnet dem. Historien viser os, hvortil Lidenskaberne kunne lede Menneskene, naar de ikke i Tide søge at blive Herre over dem, men handle uden Overlæg, og hvormeget Ondt deraf kan flyde saavel for dem selv, som for andre.

Historien fremstiller os de folgeværdigste Monstre paa Dyd og Retfærdighed, og viser os, hvor mange Fortrin den Dydige har for den Lastefulde; om end denne en kort Tid synes lykkelig, saa er dog hans Lykke falsk og kun af kort Varighed, da derimod den Dydige samler rigelige Frugter af hans Dyd. Ofte see vi vel at selv den Dydige overfaldes af mange Uheld; men det bør ikke afskrække fra at følge hans Exempel, da Dyden dog altid har sin lille Belønning, om ikke i dette saa dog i hiint Liv.

I at bedømme hvorvidt Menneskenes Handlinger ere strafværdige eller ikke strafværdige, bør bruges megen Forsigtighed, og der maa især sees hen paa Handlingens Bevæggrunde, da Historien viser os, at alt for overilede Domme ofte kan skade meget og ufortient gjøre et Menneske ul lykkelig.

Historien kan ogsaa blive et Opmuntringsmiddel til Hengivenhed i Guds Villie og Stræben efter at opfylde sine Pligter, i det den viser os hvorledes et viist Forsyn til alle Tider regierer Verden og sikkert vil belønne dem, som efterkomme hans Befalinger, tillige naar vi see hvorledes der ofte af det Onde er kommet noget Godt, og hvorledes Gud ofte har hjulpet Menneskene af deres Nød, der hvor de mindst ventede Rædning.

4. Prøve, som erholdt Characteren Temmelig godt.

Der er nok neppe noget Studium, som medfører saa megen Fornøielse og Nytte som Historiens. Den moralske Nytte er især meget udbredt. Dersom man imidlertid ikke nøie maler sig Begivenhederne og ret giennemtænker dem, vil denne Nytte ikke finde Sted. I Historien finde vi enhver Tænkemaade afbildet, og vi kunne derved let ud-
drage alt, hvad saadan en Tænkemaade medfører af Godt eller Ondt, og blive derved øvede i at slutte sig fra Aarsagerne til Følgerne. En Historiefriivers Pligt er det derfor ikke allene at fortælle Begivenhederne, men ogsaa at gjøre Læserne opmærksomme paa Følgerne af dem; derved dannes Mønstre og da opfylder Historien sin Hensigt. Vi finde i Historien Exempler paa Dyd og Last. Ligesom en nidfiær og for sit Fædeland varmt tænkende Mænd ofte har bragt et heelt Rige fra Armod til Velstand, saaledes finde vi ogsaa ofte at skiendige og nedrige Mennesker have bidraget lige saameget til sit Fædelands Undergang, og hvad Under da om Attraae efter den første Esterlignelse og Afstye for de sidste opvækkes? Det er derfor ikke ualmindeligt at finde Personer i Historien, som have valgt Fortidens Mænd til Mønstre. Gustav Adolph f. Ex. brugte Christian den 4 til Mønster

og vandrede samme Vej som denne store Konge. Fædrelandets Studium giver os overflødige Exempler paa Mod og Klogskab, og disse Exempler ere saa meget kraftigere. Fædrelandets Studium medbringer derfor en dobbelt Nytte, og af dette bør enhver god Borger vide noget.

B. Til tredie Rubrik (latinsk Stil).

I. Prove, som erholdt Characteren Udmærket Godt ^a).

Cum Epaminondas dux Thebanorum a Laconia esset reversus, capitalis judicii est accusatus, quod imperium quatuor menses diutius, quam legibus esset constitutum, tenuisset. Collegas suos ut eos servaret, rogavit, ut omnem culpam in se unum conferentes contenderent, se invitos ut leges violarent, coactos esse. Ipsum se judicibus repræsentavit confirmans, se suis factis, quibus nullæ causæ meliores sibi essent, optime defendi posse. Si ea non tali modo judicarent, eos rogavit, ut se interficiendum cura-

^a) Af Cr. Em. Bruun, dimitteret fra det Schenbockske Institut.

rent, ea tamen conditione, ut columnæ ejus sepulchrali hoc verba insculperentur: Epaminondas Thebanos coegit ferro flammâque vastare Lacedæmoniorum agros, quos nemo quingentos annos hostiliter intraverat, Messenam iterum ædificare et Græcis libertatem reddere. Iudices verborum sentientes eum absolverunt.

2. Prove, som erholdt Characteren

Neget godt.

Epaminondas, Thebanorum dux, a Laconia reversus capitis accusatus est, quod imperium quatuor menses præter tempus legibus destinatum tenuisset. Collegas suos ut servaret, rogavit, ut culpam omnem in se solum conferrent, affirmantes se sua haud sponte, ut leges violarent, coactos esse. Ipse in judicium veniens, nullam meliorem defensionis causam factis suis habere affirmavit. Si aliter cogitarent, ut se morte afficerent, rogavit, ea tamen conditione ut in columna sepulchrali verba hæc scriberent: Epaminondas Thebanos, ut igne ferroque agrum Laconiae, quingentos per annos nullius a pede hostis pulsatum, vastarent, Messenam ut iterum

ædificarent, Græcisque libertatem redderent; coegit. Iudices gravitate verborum commoti eum absolverunt.

3. Prøve, som erholdt Characteren Godt.

Epaminondas, dux Thebanorum, a Laconia reveniens capitis accusatus est, qui imperium per menses quatuor præter tempus lege constitutum tenuerat. Ut eos, qui simul duces erant, servaret, oravit, ut culpam in eum injicerent et confirmarent, se invitos, ut legem negligerent, coactos esse. Ipse in iudicium ivit confirmavitque, se causas meliores quam facta sua ad se defendendum proferre non posse. Iudicibus si aliter videretur, rogavit, ut se interfici juberent, sub hac conditione, ut verba hæc columnæ sepulchrali imponerent: Epaminondas Thebanos, ut agrum Lacedæmonorum, quem hostis nullus per annos 500 intraverat, igne et ferro vastarent, Mæcenam ædificarent et Græcis libertatem redderent, coegit. Iudices vim verborum intelligentes, eum solverunt.

4. Prøve, som aflagdes med Characteren Sæmmelig godt.

Cum Epaminondas dux Thebanorum Laconia reventus esset, capitis accusatus est, quia

imperium quatuor menses longius, quam legibus destinatum erat, retinuerat. Gratia servandi illos, qui simul cum eo imperium habebant, oravit, ut culpam in eum unum conferrent atque contenderent, se contra voluntatem suam coactos fuisse leges negligere. Ipse se iudicibus monstravit confirmatione illa, se rationes defensioni suæ non meliores factis suis habere. Si aliter invenerunt, oravit, ut eum necarent tamen ea conditione, ut columna sua, sepulcrali hæc verba insculperentur. Epaminondas igne gladioque Thebanos coegit, ut agrum Lacedæmoniorum deturbarent, ubi nullus hostis per annos quingentos intraverat, ut rursus Messenam ædificarent, et Græcis suam libertatem redderent. Iudices vim illius verborum sentiebant, eumque innocentem renunciabant.

5. Prove, som aflagdes med Characteren
Maadeliq.

Epaminondas Thebanorum dux, Laconica relictæ capitis est accusatus, propterea quod quatuor menses post illud temporum spatium, quod leges summo imperio statuissent, exercitum regere mansisset. Collegarum suorum e periculo eripiendorum gratia ab iis petivit, ut omnem culpam in se ipsum conferrentes invitos sese ad

leges minime obediendos coactos esse contendere. Ipse iudicibus sese offerens sui malo prohibendi causa nulla optima argumenta quam sua facta, proponere sese intelligere confirmavit. Ab iis, nisi hoc comprobaverint, petivit, ut hoc tamen plane inter eos stato, quo hæcce verba columnæ inscriberentur: Epaminondas Thebanos ad agrem Lacedæmoniorum igni ferroque delendum, qui spatium CCCCannorum a hostibus calamitate haud est affectus, ad fundamentum Messenarum rursus injiciendum, atque ad libertatem amissam Græcis tribuendam coegit, anima ejus criperetur. Iudices gravem orationem sentientes e periculo eum eripuerunt.

J Henseende til de levende Sprog bemærker man, at Dimittenderne overhovedet deri forholds-
mæssigen stode tilbage. Dette var ogsaa paa no-
gen Maade at vente i Betragtning af, at disse
Læregienstande høre til de nye, som for kort Tid
siden ere indførte, og i hvilke de Glestes Underviis-
ning derfor har begyndt sildig og i kortere Tid væ-
ret fortsat. Udgiveren troer derfor ikke, at disse
Rubriker endnu for dette Aar tilbyde nogen saa
fast og bestemt Maalestof for Characterernes For-
hold til Provernes Beskaffenhed, at han jo hellere
opsætter til en anden Leilighed at meddele Exemp-
ler derpaa. At det imidlertid allerede nu ikke
Universi. og Skole - Annaler. 1808. I. B. E

manglede. paa Candidater, som i disse Sprog havde giort en roesbærdig Fremgang, endog naar denne alene var grundet paa deres Skoleunderviisning, vise Listerne, og som nærmere Beviis hosfoies her en Oversættelsesprøve af Dansk paa Fransk, saaledes som den af vedkommende Dimittend a) er leveret:

Les Maures en Espagne sont renommés; mais leur histoire n'est que peu connue. Leur nom nous rapelle l'esprit de Chevalerie, la politesse et les beaux arts, et les fragmens de leurs annales que l'on trouve dans les auteurs arabes et espagnols ne contiennent qu'une relation de rois tués, de guerres intestines et de combats eternels livrés à leurs voisins. On y trouve cependant aussi des traits de bonté, de justice et de grandeur d'ame, qui nous frappent beaucoup plus que ceux, que nous lisons dans nos histoires, soit parcequ'ils ont une espece d'originalité, qui tire son origine de la façon de penser des orientaux, soit parcequ'une belle action, une tendre expression au milieu des exemples nombreux de barbarie tirent un nouvel éclat des crimes, dont elles sont entourées.

a) Fr. B. Friis, dimitt. fra det Scheuboeske Institut.

III. Academiske Høitideligheder.

Den 6 Febr. blev Hs. Majestæts Kongens Fødselsdag høitideligholdt af Universitetet.

Indbydelsen til denne Høitid skeete ved et af Professor Thorlacius. forfattet latinsk Program, som handlede om den offentlige Redelighed (fides publica), og Maaden hvorpaa den dyrkedes hos Grækere og Romere.

„At offentlig Redelighed, saa taler Forfatteren, er enhver Stats Prydelse derom have alle Retsindige stedse været enige. Men hvilken Tanke skulde det hellere lyfte at dvæle ved, hvad skulde vi her hellere foretage os ved den 28 og 29 Januars Høifest, end at bringe den ærværdige Gudsdom, som de Gamle kaldte offentlig Redelighed (fides publica) sit Offer? Denne Gudinde fryder sig (saavidt hun under nærværende Omstændigheder kan) over, at hendes Dyrkelse blandt os, lige gammel med det danske og norske Navn, har vrist sig i nyt Lys og med ny Glans for hele Europas Dine. Vel købtes denne Ære dyrt ved Fædrelandets Ulykke; men var dette ene Vilkaaret, under hvilket Redelighed kunde erhverve sig en evig Roes, vore Fienders Troløshed brændemærkes med uudslættelig Skændsel, næsten kunde man da sige, den kostede ei for meget. At handle om Gudindens Dyrkelse hos nyere Folkeslag, skulde vel her

ikke være uhenfigtsmæssigt, men hellere vender Diet sig mod Alderdommen, for at quæges ved Synet af den blidere Skiæbne, som dengang var hendes Lod.

Saa vel hos de græske Talere som hos andre deres Skribenter finder man² fortræffelige Steder om Vigtigheden og Nødvendigheden af Redelighed i offentlige og private Anliggender. Redelighed er det sikreste Middel til at fremme sit Vel, siger Demosthenes *a)* og et andet Sted *b)* udtrykker han sig saaledes: „af de tvende Goder, der kan blive en Stat til Deel, Rigdom og Tillid hos andre Nationer, er denne det vigtigste. Det er uflogt at være ligegyldig ved sin Afgtelse, fordi man er fattig. Min Bøn til Guderne skal derfor være, at de ville skænke os Velstand, hvis ikke, at vi i det mindste maae være agtede for vor Redelighed.“ Ypperlig er ogsaa den Tale, hvormed Xenophon, da han førte Grækerne tilbage fra Toget mod Cyrus, søgte at formaae den thraciske Konge Seuthes, til redeligen at betale Soldaterne deres Sold *c)*. Skiondt det ikke vilde falde vanskeligt hos græske

a) I hans Tale for Phormio, ed. Reiske T. II. P. 958.

b) I hans Tale mod Leptines, ed. Reiske T. I. P. 464.

c) Cyri *αυτοκρατορίας* L. VII. c. 7. ed. Weiske. T. III. P. 300 — 302.

Skribentere at finde mange flere saadanne Yttringer, der anbefale vedholdende Redelighed, var dog Nationens Fetsind i det hele taget saa stor, at den ikke ydede denne Gudinde ret megen Opmærksomhed. Om endog hist og her et eller andet Redeligheds-Tempel, saaledes som der skal have været et i Athenen, kunde fremvise, var dog denne religiøse Dyrkelse hverken saa almindelig udbredt eller af den Bessaffenhed, at den stod i nogen Forbindelse med andre offentlige Indretninger, eller havde nogen særdeles Indflydelse paa Borgernes Character og Sæder.

At man hos forskjellige italienske Folk har stattet Redeligheden mere end hos Grækerne, synes at fremlyse af nogle Skikke og Ceremonier, hvortil man finder Spor i den romerske Historie. Saaledes giver Dionysius *d*) Bink om, og dette er ogsaa nogle Nyeres *e*) Formening, at Indstiftelsen af Fetialerne, som bestemte Krig og Fred, var en Foranstaltning, som skyldes Etrurerne. Det er neppe Tvivl underkastet, at Semonis eller Sancis Gudsdyrkelse har en sabinsk Oprindelse, og de saakaldte latinske Frier vise tydeligen, at de latinske Folkeslag ved offentlige og aarlige Fester

d) J. hans Archæologia L. I. C. XXI. ed Reiske. P. 54 — 56.

e) f. Ex. Mazocchi i Tabb. Æn. Heracleensibus.

søgte at stadfæste deres gjensidige Venskab og Trofasthed. Udenfor Rom finder man sieldnere Spor hertil, fordi det ved at udbrede sit Herredømme over Italien enten gjorde disse Indretninger til sine, eller bragte dem i Forglemmelse.

Men ingen af Oldtidens Nationer var der, hos hvilke den offentlige Redelighed nød saadan Algt som hos de ældre Romere. Numa *f*) havde bibragt Folket en saa religiøs Tænkemaade, at Troe og Love næsten mere regierede Staten end bydende Forskrifter eller Frygt for Straf, og at Naboerne fattede en saadan Verbødighed for en saa hellig By, at de ansaae det for en Forbrydelse at forgribe sig paa den. Han *g*) stiftede et Tempel for offentlig Redelighed, hvor der anstilledes aarlige Offeringer. Den samme Numa var det, som ved at indrette *Petial Collegiet* vilde forebygge, at Romerne ei skulde føre uretfærdige Krige, og sørge for, at der kunde gives en Domstol, for hvilken andre Nationers Klager kunde andrages, og efter Ret og Billighed paa-
 kiendes. Flere til den Ende foreskrevne religiøse Ceremonier, som iagttoges ved at forkynde Krig og slutte Stilstand, Forbund og Fred, kunde ei

f) Liv. I. 21.

g) Dionys. Ant. Rom. L. II. c. LXXV. ed Reiske.
 T. I. P. 398 — 399.

andet end forhindre mange Uretfærdigheder, for-
 milde Krigsgrusomheder selv, og overhovedet give
 Redelighed i Krig og Fred en ny og mægtig Støtte.
 Romernes senere Historie viser, at Pompils Be-
 stræbelser ei bleve frugtesløse. Fabricius var ikke
 den eneste, som det var vanskeligere at bevæge fra
 sin Redelighed, end Solen fra sit Løb. Redelig-
 hed var det som afsvang Fremmede den Bekien-
 delse, at de i de romerske Senatorer ærede ligesaa
 mange Konger; Redelighed var det, som vandt
 dem flere Nationers Venkab end den paadrog dem
 Fienders Misundelse. Redelighed var saa ind-
 groet i Romernes Character, saa indsmeltet i
 deres Sprog, at alle baade i deres offentlige og
 private Handlinger erklærede at gjøre alt redeligen
 (*bona fide*), at de for Retterne alene ved den
 offentlige Redelighed (*fide publica*) opfordrede Vid-
 nerne i de vigtigste Sager til at fremkomme med
 deres Udsagn, at man pleiede at udsige, man op-
 tog fremmede Nationer i Venkabs og Redeligheds
 Forbund (*in amicitiam fidemque*), at man i Bøn-
 ner til Guderne selv, hvad enten de vare Udtryk
 af Beundring eller Tillid i Modgang, anraabte
 disses Redelighed (*fides*). Paa hvad Sted i Byen
 Numa havde indstiftet disse Redelighedens Hel-
 ligdomme, derom udlade Skribenterne sig ikke
 bestemt. Det er ikke usandsynligt, at det har været
 paa Capitoliner-Vierget, som Romulus allerede

havde befæstet. Jupiters Tempel paa Capitolium blev begyndt af Tarquinius Priscus, fortsat af Tarquinius Superbus, og omfærd indviet af Consulen M. Horatius Aar 249 efter Roms Anlæggelse. Vist er det, at Romerne i Nærheden af dette opførte et Redelighedens Tempel *h)* og der er intet imod den Formening, at det er blevet byggt paa samme Sted, hvor Roms anden Konge havde indrettet hine Redelighedens Helligdomme *i)*. Tvende Gange finder man, at der i Republikens Tid er gjort Indvielser til Fides: af Consulen Atilius Calatinus Aar 495 efter K. A. og af M. Emilius Scaurus Aar 638 efter K. A.; men dette synes snarere at maatte forstaaes om Templets Istandsættelse eller der helligede Statuer, end om Templets første Opbyggelse, som uden Tvivl er langt ældre. Dette den Capitolske Jupiters og Redelighedens Naboskab var vist nok det skønneste og for de romerske Naaben det hæderligste, man kan tænke sig.

Skiondt Oldtiden ei har opbevaret os noget om denne Gudindes Dyrkelsesmaade, er det dog klart, at der i den har været noget, som tjente til at indprænte Ærlighed i Tænke-

h) Ciccr. Offic. Lib. III. c. 29.

i) Cicero de nat. deorum L. II. c. 3.

maade. Numa *k)* befalede, at Præsterne skulde føre til dette Capel i en lille Vogn med et Spænd Heste, og forrette Gudstienesten med sammenfoldet Haand til Tegn paa, at Redelighed skulde bevares og at dens Gæde ogsaa i den høire Haand var hellig. Hvorledes selve Gudindens Billedstøtte var i Templet, dertil kan man ikke slutte sig uden af Mynter *l)*, især af visse Familiers. Paa en Mynt af den Cæciliske Familie sees hendes Figur paa begge Sider, paa Aversen hendes Hoved smykket med en Oliefrands, paa Reversen Gudinden selv, staaende, med en Kurb fuld af Ur i den høire og med Ur i den venstre Haand. Om imidlertid Redelighedens Billede i Templet har haft Fredens eller Krigens Insignier, dette gjør en Denarius af den samme Cæciliske Familie tvivlsomt, da man paa den seer Gudindens Hoved, bag hvilket staaer det gamle Bogstav F. omvundet med en Laurbærfrands. Ikke mere Lys faaer man af de Mynter, som have Soldaternes, Legionernes og Krigshærenes Trofskab eller den offentlige Redelighed til Paaskrivt; thi paa de sidste sees for det meste tvende Hænder i hinanden, Fredsstaven, Ur, Valmue; paa hine militaire Attributer, Ørne, en Kugle, en ombendt Stang. Horats *m)*

k) Liv. I. c.

l) See Rasches Lexicon rei numariæ in voc. Fides

m) Od. I. 3. 5. 21.

forestiller os Redeligheden indsvøbt i en hvid Kaabe. Herved bemærker Skoliasten Acron, at de, som offrede til Redelighedsgudinden, havde Hovedet saaledes indsløret. Men større Skieshed synes der at blive hos Digteren, naar man enten antager Gudinden selv smykket med dette Skyldfrihedens Symbol, eller betragter dette Epitheton som et poetisk Billede. Forresten er det ikke Redelighedens Dyrkelse uvedkommende at anmærke, at Pladsen, paa hvilken dette Tempel stod, var iblandt dem, hvor de offentlige Love bleve opslagne, for at de derved kunde faae desstørre Anseelse og Virksomhed. At det Indre af Templet ikke var uden Ornamenter, sees af Plinius; thi naar han fortæller om Thebaneren Aristides, Apelles's Jævnlinge, der først havde forsøgt paa at udtrykke Character og Følelse, lægger han til n): at der i Redelighedsgudindens Tempel paa Capitolium saaes et Malerie af ham, der forestillede en Olding med en Lyre at undervise en Dreng.

Foruden dette Redelighedsgudindens berømte Tempel paa Capitolium, tale de romerske Topographier o) endnu om tvende andre: det eene i Byens tiende Qvarteer eller Palatium, som de

n) Hist. nat. L. xxxv. Sect. xxxvi. n. 19. Ed Bipont. T. v. p. 301.

o) Adlers Beschreibung der Stadt Rom 4. P. 314 og 340.

forene med Cereris og Victoriæ Temples; det andet i det trettende Qvarteer paa Aventinerbjerget, som de kalde Redelighedens Capel (ædicula Fidei). Om begge disse er blot Navn og Sted bekiendt. Med den omtalte Gudinde var en anden Guddom, nemlig den saakaldte Deus Fidius, broderlig beslægtet. Men denne er af sabinisk Oprindelse."

Forfatteren slutter med nogle Tidsumstændighederne vedrørende Betragtninger. „Ønsker for Kongehusets Vel, siger han, opfyldt paa denne Høitid saameget mere hver dansk og norsk Mands Bryst, jo mere Fyrste og Borgere under fælles Farer have lært og daglig lære at agte hinanden. Men det Kiøbenhavnske Universitet, hvis Borgere i sidste Semester af det nyshenrundne Aar (ikke mod Minervæ Bille) ombyttede Bogen med Sværdet, tager desto mere levende Deel i denne Høitid, jo villigere det tilstaaer, at al den Tieneste, det redeligen har viist Konge og Fædreland, udgør en Deel af den offentlige Redelighed, uden hvilken ingen Stat kan bestaae. Det har en saa meget mere grundet Anledning til at ønske Fædrelandets Vaaben en lykkelig Fremgang, jo føleligere det Tab er, som det har lidt af en Fiende, der især rettede sin odelæggende Ild mod Videnskabernes fredelige Boliger."

Talen holdtes, efter Rectoris Magnifici An-
dragende, i Trinitatis Kirke af p. t. Rector Mag-
nificus Prof. Treschow, og handlede om: at
en fredelig Fyrste og hans Folk lider
mindre ved Krigen, og derimod høster
flere Fordele af den end Angriberen a).

Ved Slutningen bleve Navnene paa de aca-
demiske Borgere, som af vedkommende Faculter
ter vare tilkiendte Præmier for indsendte Afhand-
linger over forrige Aars Priisopgaver bekiendtgjorte, og de over Afhandlingerne selv forfattede
Censurer oplæste.

Over det i Theologien fremsatte Spørgsmaal:

„At vise, hvilke Spoer der, enten i de hellige
Bøger selv, eller i den apostoliske Tidsalders
Eskrifter, findes til nogen orientalsk Philosophie“
indkom ikkun een Afhandling, skrevet paa Latin,
med dette Motto:

ei tis en logō & ptaiet stōs telēios anhr.

Det theologiske Facultets Dom derover var
følgende:

Ad reportandum præmium a Theologorum
ordine anno superiore propositum se accinxit
non nisi unus, qvi tesseram sibi fecit sententiam
Iacobeam *ei tis en logō & ptaiet stōs telēios anhr.*

a) Et udførligere Udtoq af denne Tale vil Læseren finde
i Kiøbenhavn's lærde Efterretninger No. 6.

Laudabilem ille adhibuit diligentiam, limatum in quæstione accuratius constituendâ studium, nec facile ullum e recentioribus, qui faciem sibi prætere posset, scriptorem neglexit. Offendit quidem in eo, præter minorem sermonis puritatem, quod ambitum quæstionis limitibus justo arctioribus circumscribens, varia, quæ disquisitione dignissima viderentur, intacta reliquit. Cum vero libelli dotibus antea laudatis accedat, quod autor in iudicando sobrius, in colligendo subtilis, in affirmando modestus, errores feliciter caverit, in quos multi recentiorum inciderunt, qui idem argumentum attigere, dignum, qui præmio ornatur, censuimus.

C. F. Hornemann. Münster. P. C. Müller.
R. Meyer.

Ved Seddelens Åbning befandtes Forfatteren at være
Arne Helgesen b).

Over den æsthetiske Opgave:

„At udvikle, og med passende Exempler at oplyse, hvori den oratoriske Numerus bestaar, og efter hvilke Regler den i Modersmaalet bør bestemmes“

indkom tvende Afhandling. Den over disse af vedkommende Censorer afgivne Bedømmelse lod saaledes:

b) Dimitteret fra Keiserlig Skole 1799.

Duo nobis exhibita fuere tentamina, quorum auctores thema in æstheticis anno 1807 propositum: "de numero oratorio imprimis in lingua vernacula" explicare studuerunt. Unum, cui inscripta hæc sententia: "regna firmant pietas et eloquentia" omnibus nominibus mediocre, in tractatione vagum est, mancum, languidumque, in dictione vitiosum. Alterum, hac insignita tessera: "Nubila sunt subitis tempora nostra malis; Secessum scribentes atque otia quærunť" non bono solum sermone, sed et accuratis notionibus, ordine lucido et felici exemplorum delectu se commendat. Sunt quidem, quæ censura severior in hac quoque disquisitione desiderare possit; nam nec quid in re proposita vernaculæ proprium sit, auctor sat sollicite anqvísivisse nec vernaculos oratores in usum, ut par est, convertisse videtur. Sed quum quæstioni tamen in universum satisfecerit, præmium ipsi ob virtutes, quas laudavimus, adjudicare non dubitamus.

Havniæ d. xi Januari 1808.

Rierulf.

B. Thorlacius.

Med Gæddelens Nabning fandtes Forfatteren at være
J. J. Dampé.

c) Dimitteret fra Trueskole 1804.

Til Besvarelse af den juridiske, medicinske, philosophiske, mathematiske, historiske og philologiske Priisopgave vare ingen Forsøg indkomne.

Da det med Høie kunde formodes, at denne Mangel paa Concurrence havde sin Grund i de indtrufne Krigsuroligheder, formedest hvilke adskillige Forfattere ikke havde kunnet tilendebringe deres begyndte Arbejder, foreslog vedkommende academiske Lærere, at de samme Opgaver maatte i bemeldte Fag igien udsættes for Aaret 1808, hvilket Forslag af Directionen, ved den sædvanlige allerunderdanigste Forestilling angaaende Priis-spørgsmaale ved Universitetet, anbefaledest til Hs. Majestæts Approbation. Allerhøiøst samme behagede derpaa ved Resolution, dateret Kendsborg den 29 Januari 1808, at befale, at de i Jurisprudentien, Medicinen, Philosophien, Mathematiken, Historien og Philologien for Aaret 1807 udsatte Priisopgaver skulde igien udsættes for Aaret 1808 samt at approbere de foreslagne nye Opgaver i Theologie og Æsthetik.

De for i Aar udsatte, i forbemeldte Indbydelsesprogram bekiendtgjorte, academiske Priisopgaver ere saaledes følgende:

1. I Theologien.

Præmissa disquisitione de origine et varia apud varias gentes indole opinionum de vatibus Deorum rerumque futurarum interpretibus, enarratur ortus historia, character et in populum israëliticum merita ordinis prophetici, qui in re publica judaica vigit.

Efter foregaaende Undersøgelse om Oprindelsen og den hos forskellige Nationer forskellige Beskaffenhed af Formeener om Profheter og Sandfigere, udvikles den prophetiske Stands Opkomst, Historie, Character og Fortienester hos Jøderne.

2. I Jurisprudensen.

Quomodo contumacia rei in causis cum civilibus tum criminalibus secundum leges exteras celebriores atque patrias interpretanda est? quidque statuendum videtur, ut justitiæ distributivæ ab omni parte satisfiat.

Hvorledes er, saavel efter de berømteste udenlandske, som efter Fædrelandets Love, den Indstævntes Udeblivelse fra Retten at ansee, saavel i civile som criminelle Sager? og hvad Regel synes at burde antages, for at den uddelende Retfærdighed i alle Henseender kan fyldestgøres.

3. I Medicinen.

Num bilis et hepatica et cystica ex sanguine rubro arteriæ hepaticæ (ut nostro ævo quidam crediderunt), an ex utroque horum liquidorum flumine secernuntur?

Afsøndres saavel Lebergalden som Galdeblære-
Galden af det røde Blod i Lever-Pulsaaren (hvilket nogle af Nutidens Physiologer ville) eller af Portaarens sorte Blod, eller ere begge disse Blodsorter at betragte som Kilden for denne Afsøndring?

4. I Philosophien.

Exemplis et lingvarum nominumque diversorum comparatione instituta doceatur, cum qua ratione ex iis sæpe errores extiterint gravissimi, tum quare nonnullæ gentes de multis rebus et rectius senserint quam aliæ, et plura noverint. Deinde regulæ tradantur, hinc derivandæ, ex quibus sermonis ipsarumque lingvarum virtutes æstimari possint.

At oplyse ved Exempler og Sammenligning af Sprog og forskellige Navne, saavel hvorledes der af dem ofte have reist sig store Bildfarelser, som hvorfor nogle Folk om adskillige Ting baade have havt rigtigere Begreber og fuldstændigere Kundskab end andre. Dernæst at udlede og fremsætte de

Regler, hvorefter Sprogets og de forskiellige Tungemaals Guldkommenheder kunne bedømmes.

5. I Mathematiken.

Exponere theoriam percussione fluidorum in datum planum tam verticale quam inclinatum, eamque cum recentioribus experimentis comparare.

At fremsætte Theorien om de flydende Legemers Slag imod en given Flade, saavel vertical som skraa, og sammenligne den med de nyeste Experimenter.

6. I Historien.

Per partes eundo ostendatur, Polybio inprimis auctore, quibus opibus præsidiisque et externis et internis post deletam Carthaginem niteretur imperium Romanum.

I det Enkelte at vise, især ved Polybii Beileddning, paa hvilke indvortes og udvortes Hielpesilder det romerske Riges Styrke efter Carthago's Ødelæggelse var grundet.

7. I Philologien.

Tetralogiæ græcæ indoles omnisque ratio ex ipsis, quæ habentur, græcis dramatibus dramatumque fragmentis, qua fieri poterit, accurate exponatur.

Med mueligste Nøiagtighed af selve de græske
Theaterskykker, eller Fragmenter af samme, som
haves, at udvikle den græske Tetralogies Natur og
hele Beskaffenhed.

8. I Æsthetiken.

At udvikle Elegiens oprindelige Beskaffenhed; og
bestemme dens Væsen og Værd, med Hensyn til
ældre og nyere Nationers Forsøg i denne Digterart.

IV. Academiske Stipendier.
Alumner paa Communitetet og Regentseu
ved Begyndelsen af Aaret 1808.

Alumnernes Navne.	Døptagelsesdatum.	Skolen hvorfra de ere dimitterede.	Det valgte Studium.
1. Halborg, C. H.	Com. Aug. 1804. Reg. Febr. 1806	Christiania Sk.	Geologie
2. Alrensbach, H. H.	Reg. Sept. 1805	Odense Skole	Geologie
3. Alschoug, F. C.	Com. Aug. 1807. Reg. Jan. 1808	Privatist	Geologie
4. Alfens, W. R.	Com. Marts 1807. Reg. Sept. 1807	Marhuus Skole	Geologie
5. Alstrup, A.	Reg. Decbr. 1804	Horsens Skole	Geologie
6. Bagger, C. R.	Com. Sept. 1807	Marhuus Skole	Geologie
7. Balfen, J. G.	Com. Jul. 1807	Bergens Skole	Geologie
8. Bang, J.	Com. Sept. 1807. Reg. Jan. 1808	Hertush. Skole	Geologie
9. Bang, P. C.	Reg. Sept. 1803	Privatist	Geologie
10. Barfoed, H. P.	Com. Febr. 1806. Reg. Mai 1807	Nassov Skole	Geologie
11. Biering, J. R.	Com. Marts 1807. Reg. Oct. 1807	Bordinbg. Sk.	Geologie
12. Biermann, G. R.	Reg. Nov. 1806	Helsingørs Sk.	Geologie
13. Blicher, H. J.	Com. Aug. 1807	Schouboes Inst.	Geologie
14. Blicher, P.	Com. Nov. 1806. Reg. Sep. 1807	Slagelse Skole	Geologie

Alumnernes Navne.	Optagelsesdatum.		Skolen, hvorfra / de ere dimitterede.		Det valgte Studium.
15. Bloch, N.	Com.	Jun. 1806.	Neg.	Sept. 1806	Riborg Skole Theologie.
16. Borch, N.	Com.	Jul. 1807.	Neg.	Jan. 1808	Christiania Skf. Theologie.
17. Borch, P.	Com.	Nov. 1803.			Privatist Jura
18. Bramsen, M.	Com.	Sept. 1806.	Neg.	Sept. 1807	Golding Skole Theologie
19. Brandt, E. E.	Com.	Decb. 1804.	Neg.	April 1805	Nyfisbing Skf. Theologie
20. Brix, J.	Com.	Jun. 1807.	Neg.	Dec. 1807.	Kanders Skole Theologie.
21. Brohm, E. E.	Neg.	Mai 1805			Dense Skole Theologie
22. Bude, E. E.	Com.	Jul. 1805.	Neg.	Febr. 1806	Herlufsh. Skole Theologie
23. Bugild, P.	Com.	Sept. 1804.	Neg.	Sept. 1807	Narhuus Skole Theologie
24. Bütcher, J. J.	Neg.	Octob. 1805			Riborg Skole Theologie
25. Bütcher, J. M.	Com.	Sept. 1805.	Neg.	Juni 1806	Nyefisbing Skf. Theologie.
26. Galding, E. P. S.	Neg.	Novb. 1807			Noesfilde Skole Philologie
27. Dahl, F. P. J.	Com.	Jul. 1806			Frederiksbg. Skf. Theologie
28. Dampé, J. J.	Com.	Novb. 1806			Kiøbenh. Skole Theologie
29. Deinboll P. W.	Com.	Sept. 1804.			Kiøbenh. Skole Theologie
30. Dorph, N. W.	Com.	Decbr. 1805			Bordingb. Skf. Theol. og Phil.
31. Doderlein, J.	Com.	Juni 1806			Christiania Skf. Medicin
32. Grålev, N.	Com.	Sept. 1807.	Neg.	Dec. 1807	Nakstov Skole Theologie
33. Gande, M.	Com.	Septbr. 1807.			Aalborg Skole Theologie

Alumnernes Navne.	Optagelsesdatum.	Skolen hvorfra de ere dimitterede.	Det valgte Studium.
34. Rich, H. J.	Com. Sept. 1806. Reg. Juni 1807	Dense Skole	Theologie
35. Frizner, D. E.	Com. Novbr. 1805	Bergens Skole	Theologie
36. Rybu, M. F.	Reg. Novbr. 1804	Tronhiems Sk.	Theologie
37. Gad, P.	Com. Mai 1805	Privatist	Theologie
38. Gassfiott, J. J. B	Com. Sept. 1807	Slagelse Skole	Theologie
39. Gjellebal, D.	Com. Juni 1807. Reg. Oct. 1807	Frederiksb. Sk.	Theologie
40. Gjern, P.	Com. Sept. 1807. Reg. Jan. 1808	Biborg Skole	Theologie
41. Green, E	Com. Sept. 1806. Reg. April 1807	Malborg Skole	Theologie
42. Groth, K. G.	Com. Dec. 1805. Reg. Mai 1806	Horsens Skole	Theologie
43. Gyldenfelt, H. H.	Com. Sept. 1807	Herlufsh. Skole	Jura
44. Gøygsche	Com. Sept. 1807	Slagelse Skole	Theologie
45. Hammer, H. G. M.	Com. Octbr. 1806	Herlufsh. Skole	Theologie
46. Hansen, E. F.	Com. Juli 1804. Reg. April 1805	Helsingørs Sk.	Jura
47. Hansen, E. F.	Com. Mai 1807	Roeskilde Skole	Medicin
48. Hansen, H. E.	Com. April 1804	Riisbsh. Skole	Theologie
49. Hansen, J. E.	Com. Nov. 1806. Reg. Juli 1807	Riisbsh. Skole	Theologie
50. Hølle, E. M.	Com. Mai 1803	Marhuus Skole	Theologie
51. Høllelager, A.	Com. April 1804	Manders Skole	Theologie
52. Hølgesen, A.	Com. Nov. 1804. Reg. Nov. 1804	Reisevig Skole	Theologie

Afsommerens Navne.	Optagesstedatum.		Eftolen hvorfra de ere dimitterede.	Det valgte Studium.
	Com.	Reg.		
53. Helken, J. A.	Com. Dec. 1804.	Reg. Dec. 1804.	Tronhiem Skole	Theologie
54. Hencapel, J. M.	Com. Febr. 1806		Odense Skole	Theologie
55. Hersleb, C. M.	Com. Febr. 1805		Tronhiem Skole	Theologie
56. Hof, C.	Com. Nov. 1807		Nyftadning Skole	Theologie
57. Holm, L. F.	Com. April 1805.	Reg. Sept. 1806	Privatist	Theologie
58. Holst, J. M.	Com. Febr. 1807.	Reg. Sept. 1807	Ribe Skole	Theologie
59. Holst, P. M.	Com. Febr. 1805.	Reg. Febr. 1806	Kandens Skole	Theologie
60. Holterman, H.	Com. Jan. 1807		Hertush. Skole	Jura
61. Jacobsen, J.	Reg. Sept. 1804		Koeskilde Skole	Theologie
62. Jensen, C. M.	Com. Dec. 1806.	Reg. Martz 1807	Krederisk. Sk.	Theologie
63. Jensen, J. C.	Com. Juni 1806.	Reg. Nov. 1806	Nyborg Skole	Theologie
64. Jerndorf, P. C.	Com. Martz 1806		Privatist	Theologie
65. Johansen, G.	Com. Mai 1805.	Reg. Juli 1805	Kieftvig Skole	Jura
66. Jordan, K. C.	Com. Juni 1806.	Reg. Nov. 1806	Marhuus Skole	Theologie
67. Kattrup, P.	Reg. Febr. 1804		Harfens Skole	Theologie
68. Kielder, L.	Com. Juli 1806.	Reg. Octb. 1806	Alsborg Skole	Theologie
69. Kirrichow, P. H.	Com. Decb. 1805.	Reg. Decb. 1805	Tronhiem Skole	Theologie
70. Kindingren, C. K.	Com. Juli 1805.	Reg. Octb. 1807	Privatist	Theologie
71. Klestrup, J.	Com. Juli 1805		Privatist	Theologie

Alumnernes Navne.	Doptagelsesdatum.			Skolen, hvorfra de ere dimitterede.	Det valgte Studium.
72. Knudsen, E.	Com.	Nov. 1806.	Neg. Oct. 1807	Kiøbenhavn. Skole	Skolelogie
73. Koop, S. S.	Com.	Juni 1807		Privatist	Skolelogie
74. Krebs, P. N. E.	Com.	April 1805.	Neg. Marts 1806	Hørlufsh. Skole	Jura
75. Krüger, E. S.	Com.	Juli 1807		Hørgærdydsfol.	Jura
76. Lind, H. E.	Com.	Aug. 1807		Helsingørs Sk.	Skolelogie
77. Linnow, M.	Com.	Sept. 1807		Nyfiabing Sk.	Skolelogie
78. Lohman, H.	Com.	Octbr. 1806		Ålborg Skole	Skolelogie
79. Lorbauer, E. S.	Com.	Decb. 1805.	Neg. Marts 1806	Christiania Sk.	Skolelogie
80. Lorenzen, B. E.	Com.	Sept. 1807.	Neg. Jan. 1808	Privatist	Skolelogie
81. Lund, E. P.	Com.	Jan. 1805.	Neg. Novb. 1806	Slagelse Skole	Skolelogie
82. Lyngge, M. S.	Com.	Dec. 1807.	Neg. Marts 1807	Frederiksb. Sk.	Medicin
83. Lachte, J. J.	Com.	Octbr. 1807		Nyfiabing Skole	Skolelogie
84. Matthiasen, M.	Com.	Jan. 1805.	Neg. Decb. 1805	Næssilde Skole	Skolelogie
85. Maken, H. S.	Com.	Juni 1807.	Neg. Sept. 1807	Ribe Skole	Skolelogie
86. Meier, D. S.	Com.	Nov. 1803.	Neg. Sept. 1805	Kiøbenhavn. Skole	Skolelogie
87. Molbed, E. S.	Com.	Febr. 1806.	Neg. Nov. 1806	Slagelse Skole	Skolelogie
88. Monrad, P.	Com.	Juli 1804.	Neg. Juni 1806	Christiansk. Sk.	Skolelogie
89. Møssin, C. E.	Com.	Octb. 1807.	Neg. Jan. 1808	Ålborg Skole	Skolelogie
90. Møller, J. E.	Com.	Octbr. 1806		Privatist	Medicin

Alumnernes Navne.	Optagelsesdatum.	Efteren hvorfra de ere dimitterede.	Det valgte Studium.
91. Mors, P. S.	Com. Novb. 1806	Viborg Skole	Theologie
92. Meesg, A.	Com. Juli 1806. Reg. Decb. 1806	Odense Skole	Theologie
93. Nielsen, J.	Com. Decb. 1805. Reg. Decb. 1806	Købstilde Skole	Theologie
94. Nielsen, M.	Reg. Sept. 1803	Golding Skole	Theologie
95. Nyholm, J. E.	Com. Sept. 1804. Reg. Mai 1805	Købstilde Skole	Medicin
96. Nøblerød, M. S.	Com. Sept. 1806. Reg. Marts 1807	Købstilde Skole	Theologie
97. Næsted, S.	Com. Mai 1807. Reg. Octb. 1807	Ålborg Skole	Theologie
98. Nødrup, J. B.	Com. Febr. 1805	Privatist	Theologie
99. Olsen, S. E. B.	Com. Decb. 1807. Reg. Jan. 1808	Frederichsb. Ef.	lat. tilan. Gr.
100. Olsen, E.	Com. Sept. 1804	Golding Skole	Theologie
101. Olsen, M.	Com. Novb. 1806	Helsingaers Ef.	Theologie
102. Paludan, Janus	Com. Mai 1805	Bordingb. Ef.	Theologie
103. Paludan, Johan.	Com. Juni 1804. Reg. Octb. 1805	Herlufsb. Skole	Jura
104. Paludan, J. S.	Com. Decb. 1807. Reg. Octb. 1807	Privatist	Theologie
105. Petersen, H. A.	Reg. Sept. 1803	Privatist	Jura
106. Petersen, P. E.	Com. Decb. 1806	Golding Skole	Theologie
107. Pingel, E. M.	Com. Juni 1806. Reg. Marts 1807	Odense Skole	Theologie
108. Plesner, D.	Com. Sept. 1806	Marhuus Skole	Theologie
109. Plesner, H. A.	Com. Sept. 1803	Horsens Skole	Theologie

Nummerens Navne.	Optagelsesdato.	Skolen hvorfra de er dimitterede.	Det valgte Studium.	
110. Prah, C. K.	Com. Decbr. 1805.	Reg. Jan. 1806	Frederiksb. Sk.	Medicin
111. Ransow, J. J.	Com. April 1806.	Reg. Febr. 1806	Bordingb. Sk.	Theologie
112. Rasmussen, J. K.	Com. Juli 1807.	Reg. Jan. 1807	Bergens Skole	Theologie
113. Rasmussen, J. E.	Com. Marts 1804.	Reg. Nov. 1804	Bordingb. Sk.	Theologie
114. Rosen, K. E.	Reg. Octbr. 1806		Nyfiobing Sk.	Philologie
115. Roher, E. P.	Com. April 1804.	Reg. April 1804	Bordingb. Sk.	Theologie
116. Rordam, B. M.	Com. Decb. 1806.		Bergens Skole	Theologie
117. Salicath, G. G.	Com. Decb. 1805.	Reg. Jan. 1806	Frederiksb. Sk.	Theologie
118. Salting, G. E.	Com. Aug. 1807.		Gelding Skole	Theologie
119. Sandholt, K.	Com. Aug. 1805.	Reg. Novb. 1806	Kiobenh. Skole	Theologie
120. Scheving, J. H.	Com. Mai 1804.	Reg. Juni 1804	Holm Skole	Philologie
121. Schmidt, C. A.	Com. April 1803.	Reg. Mai 1804	Anders Skole	Theologie
122. Schoubye, J. P.	Com. Novbr. 1807		Marhuus Skole	Theologie
123. Schram, A. E.	Com. Jan. 1807.	Reg. Decb. 1807	Bergens Skole	Theologie
124. Schreuder, D.	Com. August 1807		Bergens Skole	Gura
125. Schulz, E.	Com. August 1806		Privatist	Theologie
126. Seeborch, E. F.	Com. Decbr. 1806		Frederiksb. Sk.	Gura
127. Sibbern, K. E.	Com. Decbr. 1805		Herslufsb. Sk.	Gura
128. Slothheim, J.	Com. August 1804		Kiobenh. Skole	Theologie

Nummerens Navne.	Optagelsesdatum.		Skolen hvorfra de ere dimitterede.	Det valgte Studium.
129. Smith, S. M. D.	Neg.	Mai 1806	Christiania Sk.	Theologie
130. Steen, M. F.	Com.	Febr. 1806. Neg.	Bergens Skole	Theologie
131. Struf, J.	Com.	August 1806	Rassow Skole.	Jura
132. Sørensen, J.	Com.	Febr. 1804. Neg.	Slagelse Skole	Theologie
133. Taarvig, M. B. M.	Com.	Decb. 1803. Neg.	Thronhiem Sk.	Theologie
134. Teilmann, J. E.	Com.	April 1805	Privatist	Theologie
135. Terchelsen, J. G.	Com.	Juli 1807	Borgerdydsfol.	Theologie
136. Thanning, E.	Com.	Octbr. 1803	Bordingb. Skole	Theologie
137. Thorarensen, M.	Com.	Mai 1803. Neg.	Privatist	Jura
138. Thorarensen, M.	Com.	Mai 1804. Neg.	Privatist	Jura
139. Thorstensen, M.	Com.	Nov. 1804. Neg.	Reisevig Skole	Theologie
140. Thorup, J. M.	Com.	Mai 1806. Neg.	Anders Skole	Theologie
141. Thorup, P. M.	Com.	Juli 1804. Neg.	Anders Skole	Theologie
142. Thorche, P. E.	Com.	Sept. 1804. Neg.	Bordingb. Sk.	Theologie
143. Tiethe, M. F.	Com.	Nov. 1803. Neg.	Nissenb. Skole	Theologie
144. Trojel, F. M.	Com.	Feb. 1805. Neg.	Odense Skole	Theologie
145. Trojel, D. G.	Com.	Decb. 1806. Neg.	Bordingb. Sk.	Theologie
146. Ulfing, F.	Com.	Octbr. 1804	Nibe Skole	Jura
147. Weber, P. F.	Com.	Marts 1806	Privatist	Theologie

Alumnernes Navne.	Optagelsesbatum.	Skolen hvorfra de ere dimitterede.	Det valgte Studium.
148. Wiborg, E.	Com. Febr. 1804	Privatist	Medicin
149. Widenbeck, H.	Com. Febr. 1804. Reg. Dec. 1804	Biborg Skole	Theologie
150. Wilbrecht, J. C.	Com. Martz 1807	Kiøbenh. Skole	Jura
151. Winholt, H.	Com. Mai 1807	Nasføv Skole	Theologie
152. Wittrup, H.	Com. Octb. 1805. Reg. Febr. 1806	Handers Skole	Theologie

Man seer heraf, at af de 159 nærværende Alumnner studere 124 Theologie,

17 Lovsyndighed, 7 Medicin og 4 Philologie.

V. Academiske Smaaefkrifter.

Conspectus antiquorum statutorum
studii generalis Pragensis, quæ
Universitati Carolō-Ferdinandæ d. d. An-
ton Feyertag. Pragæ 1796. 40 p. 8.

Universiteternes Historie i Middelalderen er i saa mange Henseender mærkværdig, og har saa mange interessante Sider, at ethvert Bidrag til næiere Kundskab derom bør være Culturens Venner kjærkomment, især om det er hentet fra utrykte Kilder. Af dette Slags er nærværende Program af Antonius Feyertag, Syndicus, Notarius og Secretarius ved Universitet i Prag. Det indeholder dels det Diplom af Keiser Carl 4., dat. 7 Id. April 1348, hvorved dette Universitet blev oprettet, dels Pave Clemens 6 Bulle dat. 7 Cal. Febr. 1347, som dertil meddeler foregaaende Tilladelse, dels de ældste Statuter, saavidt Rectorer m. b. det angaaer. Hine ere baade for deres Indhold mærkelige og som Bidrag til Kundskab om den Tids Curialstil characteristiske. Til Prove anføres her det første, nemlig Oprettelses-Acten:

Carolus Dei gratia &c.

Inter desiderabilia cordis nostri et quæ cogitationi regali jugiter occurrunt, animi præcipua

reddimur anxietate. Solliciti specialiter convertentes aciem mentis nostræ, qualiter regnum nostrum Bohemiæ (*quod præ ceteris hæreditariis, aut omnis fortunæ acquisitionis honoribus et possessionibus prærogativa mentis affectione complectimur*) cujus exaltationem omni, qua possumus diligentia, procurantes, ipsius honori intendimus totis conatibus et saluti. Sicut rerum vitualium ad dispensationem divini Nominis natura profluente tripudiat, sic ad nostræ provisionis edictum, prudentum virorum copia nostris artificialiter temporibus coretur. Ut fideles nostri Regnicolæ, qui scientiarum fructiis indesinenter escuriant, per aliena mendicare suffragia non coacti, paratam sibi in regno mensam propinationis inveniant, et quos ingeniorum naturæ subtilitas ad consilia reddit conspicuos, litterarum scientia faciat eruditos; nec solum compellentur, aut supervacuum reputent ad investigandas gyrum terræ scientias circuire, nationes expetere peregrinas, aut, ut ipsorum aviditatibus satisfiat, in alienis regionibus mendicare: sed gloriosum æstiment extraneos, alios ad suavitatem odoris et gratitudinis hujusmodi participium evocare. Sane ut tam salubris et laudabilis animi conceptio pariat fructus dignos, Regni ipsius fastigia tripudialibus novitatis volentes primitiis augmentari, in nostra Metropolitana et amæniss-

sima Civitate Pragensi, quam terrenæ fertilitatis fœcunditas et plenitudine rerum amœnitas localis, reddunt utiliter tanto negotio congruentem, instituendum, ordinandum et de novo creandum, consulta utique deliberatione prævia, duximus *studium generale*. In quo siquidem studio Doctores, Magistri, et scholares erunt in qualibet facultate, quibus bona magnifica promittimus, et iis, quos dignos videbimus, regalia donaria conferemus. Omnes et Singulos Doctores, Magistros et Scholares in professione, et qualibet facultate, æ undecunque venerint, veniendo, morando et redeundo, sub nostræ Majestatis speciali protectione et salva-guardia retinentes, firmam singulis fiduciam oblaturi, quod priuilegia, immunitates, et libertates omnes, quibus tam in *Parisiensi* quam *Bononiensi*, studiis, Doctores et Scholares, Authoritate regia, uti et gaudere sunt soliti omnibus et singulis illuc accedere volentibus, liberaliter impertimur; et faciemus ab omnibus et singulis inviolabiliter observari. In quorum omnium Testimonium et ad certitudinem pleniorẽ præsentis fieri iussimus et *Bulla aurea* a) typario Nostræ

a) Bulle betyder et Segl eller bedre Capselen dertil. bullare er derfor i Middelalderens Latin det samme som sigillare. Man forstaaer da, hvilke Buller der kaldes guldne, nemlig de Instrumenter (Documenter)

Majestatis impressa præcipimus communiri. Datum Pragæ Anno 1348 Ind .1. 7. Idus Aprilis Regnorum Nostrorum an. 2.

3 de ældste Statuta officii Rectoratus Academiæ Pragensis ere følgende Puncter de vigtigste.

Rector valgtes. Ved Valget havde den Bøhmiske Nation tre Stemmer og de andre tre kun een. Dette blev saaledes bestemt i Aaret 1409 af Kong Wencislaus, da den tydske Nation hidtil havde tilegnet sig to Stemmer, i Analogie med de Korrektigheder, som den galliske Nation nød ved Universitetet i Paris, hvilket dengang blev anseet som Monster for alle andre. Kong Wencislaus erklærer i sit herom in montibus Chutnis udstædte Diplom, at, omendskiøndt det ene Menneske bør elske det andet, bør man dog ikke elske Fremmede

ved hvilke der blev hænat et Segl i en Guldcapset. Den, som her omtales, har den Indskrift: *Roma caput mundi regit orbis fræna rotundi*. Det er nemlig bekiendt, at de tydske Keisere ansaae sig som Arvinger af det gamle romerske Keiserdom. Men at en romersk Keiser var det samme, som Verdens Herre, beviste Juristerne klarligen af Evangelium: „og der udgis en Befaling fra Keiser August, at al Verden skulde beskrides til Skat.“ Hvilken usel Rolle i øvrigt disse Verdens Herrer, og navnlig den samme Carl 4. spillede i Rom selv; derom see f. Ex. Gibbon om det romerske Riges Forsald og Undergang

høiere end de Indfødte, hvilket han falder charitatis præposteratio. Tilskriften var saaledes: Honorabilibus Rectori et toti Universitati Magistrorum studii Pragensis, devotis nostris dilectis &c.

Den bøhmiske Nation skulde præsentere tre Candidater, de øvrige tre een. I Tilfælde af Stemmernes Liighed, skulde det Parties Valg gælde, som den gamle Rector tiltraadde.

For at kunne vælges til Rector, maatte man være 25 Aar gammel og avlet af lovligt Egetestkab, immatriculeret Medlem af Universitetet, ugift, geistlig, ikke Medlem af nogen religiøs Orden. Den gamle Rectors Functioner expirerede ikke, før den nyvalgte var antagen. Enhver, som gjorde Exception mod den nye Rectors Valg, skulde inden 14 Dage bevise sin Paastand; kunde han det ikke, betalte han 6 Gylden i Bøder, eller mistede alle Universitetets Privilegier.

Rector kunde ikke blot vælges udaf de i Prag værende, men ogsaa af fraværende, naar funktionen havde opholdt sig i Prag og inden 2 Uger der indfandt sig.

Den bøhmiske Nation faarede tre, de andre tre een Valgmand; disse fire Valgmænd skrede atter til iblandt sig selv at vælge en til Rector, og det inden een Times Forløb under Straf af en halv Gylden for hver. Ingen af dem maatte gaae bort, inden Valget var kommet istand.

Den udvalgte Rector maatte ikke undskyldes sig for at modtage Embedet uden gyldige Grunde, som da bedømtes af den gamle Rector.

Inden 7 Dage skulde den nye Rector lade sig recommendere til Universitetet og ved denne Leilighed modtage Seglet, Statutterne, Universitetets Penge m. v., samt aflægge Eed paa, at han havde de lovbefalede Egenskaber, vilde være Kongen og Riget tro, iagttage og overholde Universitetets Statuter, omgaaes redeligen med Universitetets Penge, efter sit Rectorats Udløb forblive een Maaned i Prag, staae til Ansvar for hvad Beskyldning der siden maatte gøres imod ham, og i Henseende til de Bøder, hvori han maatte dømmes, adlyde den nye Rector, item omhyggeligen optegne det Mærkeligste, som i hans Rectorat blev forhandlet.

Til i paafølgende Tilfælde interimistisk at forestaae Rectorembedet, skulde den nye Rector og hans Medraad strax udnaavne en Vicerector, der skulde have samme Egenskaber som Rectoren.

Rectoren skulde udvalge sig et Medraad af de fire Nationer. De Studerende inddeledes nemlig i 4 Nationer; den Bøhmiske, hvortil ogsaa hørte Mæhrerne, Ungarerne og Slavonerne, den polske, den bayerske, hvortil alle Sydtyske regnedes, og den saksiske, som ogsaa indbefattede dem fra de nordiske Lande. Til hvilken af disse Nationer

ner end nogen herte, skulde han dog først immatri-
 culeres ved Universitetet, og derfor betale 6 Gro-
 schen, og love Rectoren og hans Eftermænd Lydig-
 hed, desuden betale en halv Groschen til General-
 pedellen. Men havde han ikke 12 Gylde at for-
 tære aarlig, skulde han give efter Rectorens Be-
 stemmelse. Med Valget af foromtalte Rectorens
 Medraad (Consilarii) skulde forholdes saaledes:
 Af de tre fremmede Nationer valgtes 6 fornuftige
 Mænd, 2 af hver; af den böhmiske Nation lige-
 ledes 18, og Listen paa disse 24 præsenteredes Rec-
 tor, som deraf selv valgte 8, to af de fremmede
 Nationer og 6 af den böhmiske. Behøvedes det,
 kunde endnu andre 8 paa samme Maade vælges,
 og Tallet saaledes forhøies til 16. Dette Med-
 raad skulde assistere Rectoren i hans Jurisdiction.
 Dog skulde han i meget vanskelige Sager forsamle
 hele Universitetsraadet, og følge det, som af sam-
 me besluttedes. Ved sit Embedes Tiltrædelse
 skulde Rector forsamle hele Universitetet og lade de
 Statuter oplæse, som angik alle uden Forskiel.
 Men de specielle Statuter, som af hvert Facultet
 vare udgivne, kunde disse Faculteter selv lade op-
 læse, naar og saavidt dertil fandtes at være An-
 ledning.

Rector maatte ikke tage uflittige Stu-
 denter i Beskyttelse. Han var forpligtet til,

paa enhver Students Forlangende, at lade oplæse det Statut, som angaaer Studenterne. Men det maatte ikke oplæses af andre end enten af Rector, ren selv eller Universitetets svorne Notarius eller Pedellen, og det Ord for Ord. Han skulde indkræve alle Bøder inden 10 Dage; den ene Part deraf tilfaldt ham selv, de tvende Universitetet. Under ham skulde Afskribere, Illuminerere, Correctorer, Pergamentshandlere, Bogbindere og Bogfælgere og alle de, som levede af Universitetet, staae. Ligesaa Rectorerne ved Skolerne og deres Disciple.

Til den nye Rector afleverede den gamle Rectorseglet, Statutterne og Universitetets Cassebeholdning efter rigtig Afregning.

Uden særdeles Tilladelse maatte Rector ikke være fraværende over 15 Dage.

Engang om Aaret skulde Rector sammenkalde hele Universitetet, og da gjøre en kort Formaning til at rette, hvad Uskik han maatte finde fornødent at paatale, samt forbyde Studenterne at boe andre Steder end hos Magistrene og Baccalaurei, uden særdeles Tilladelse under Rectors Segl.

Der skulde udvælges tvende, som skulde have hver en Nøgle til Universitetets Kiste, hvori dets Segl, Privilegier og Penge glemtes; Rectoren

skulde dertil have den tredie Nøgle. Hine tvende skulde besørge Indtægter og Udgifter, og gjøre Regnskab for Rector og hans Medraad.

Rector skulde have den tredie Deel af Immatriculationspengene og af Rectorats-Seglet; men Indtægterne af Universitets-Seglet, nemlig 6 Groschen, tilfaldt Universitetet, uden forsaavidt Rector og Medraad vilde fritage en Student for hans Fattigdoms Skyld. For Rectoratsseglet maatte ikke tages uden een Groschen, med mindre nogen frivillig vilde give mere.

Rector og Medraad udnævnedes Universitetets Notarius, der altid skulde sværge den nye Rector Lydighed, og love at holde de Puncter i Statuterne, som angik ham. Det samme gjeldte om Universitetets Pedel. Notarius skulde oplæse Universitetets Statuta paa de bestemte Tider, og hvad andet Rector maatte give Befaling om, altid personlig indfinde sig paa det Sted, hvor Rectoren udøvede sin Jurisdiction, være tilstæde, naar Rector holdt Samling med sit Raad, gaae bag efter Rectoren ved alle Høitider, Liigsfølger og Processioner, ledsage ham til Kongens og Erkebispens Pallads eller Stændernes (Scabinorum) Forsamling, tage Gienparter af alle Universitets-Breve og indføre dem i en egen Copiebog. Han havde bestemt Lon af Universitetet og ellers nogle

viſſe Groschen af ethvert Instrument, ſom af ham udfædtes.

Generalpedellen ſkulde vælges af Rector og hans Medraad med Universitetets Samtykke, og aflægge Fed. Ved ham ſkulde bekiendtgjores, alt hvad ſom angik Forelæſninger, Disputationer, Høitideligheder o. ſ. v. Uden lovligt Forſald maatte han ikke ſende nogen anden i ſit Sted, heller ikke forlade Byen paa mere end een Dag, under Straf af to Groschen for hver Dag. Ved alle offentlige Leiligheder ſkulde han gaae foran Rectoren.

Enhver, ſom immatriculeredes, ſkulde ſværge Kongen og Riget Troſkab, og love Rectoren Lydighed, ſamt at han ikke vilde udøve Privathavn, men i Tilfælde af Fornærmelse henvende ſig til Rectoren.

Rector havde Jurisdiction over alle Universitetets Lemmer i criminelle og borgerlige Sager, og ſkulde kiende og dømme i Sagerne uden de ſædvanlige Formaliteter og Ophævelſer, med mindre Sagens Bigtighed det udfordrede. Universitetets Medlemmer kunde ikke excipere mod Rectors Dom, og ingen Immatriculeret indſtævne en anden Immatriculeret for nogen anden end Rector. Rector ſkulde ordentligviis ſidde i Retten to Gange ugentlig, og ellers ſaa ofte han vilde. Tilſviedes Rectoren ſelv nogen Fornærmelse, ſkulde

han sammenkalde alle Magistrene af alle Faculterterne og foredrage dem Sagen, hvorefter de blandt sig selv skulde vælge een eller flere Dommere, hvis Kiendelse baade Rector og Modparten skulde underkaste sig.

Rectors Sammenkaldelser, Stævninger, Kiendelser, Afgjørelser og billige Befalinger skulde alle Universitetets Lemmer rette sig efter. Gandt nogen sig fornærmet, kunde han forlange Universitetets Bistand med Rector. Straffen for den, som ikke mødte, naar han citeredes, var første og anden Gang een Groschen, tredje Gang to Groschen, fjerde Gang tre, derefter Udelukkelse fra Forelæsninger, endelig Udslettelse af Matriklen.

Den som kaldte en anden Ribaldus eller Skarn eller Logner o. s. v. skulde, foruden en Bøde til den Fornærmede, der bestemtes af Rector og Medraad, ogsaa betale i Mulet een Groschen til Universitetet; kaldte han ham en Horeunge, Tyv, Forræder &c., det dobbelte.

Greb nogen en Steen, Stok eller andet Redskab mod en Student eller Læg i den Hensigt at fornærme ham, eller drog Kniv eller Kaarde, skulde han bøde 5 Groschen til Universitetet; slog eller stak han virkelig efter ham, uden dog at røre ham, det dobbelte; traf han ham, om end kun løseligen, en Gylden; tilføiede han ham Skade, tre Gylden, og derover efter Sagens Beskaffen-

hed; desuden skulde han give den Fornærmede en Godtgjørelse efter Rectors Bestemmelse.

Ingen, som holdt Forelæsninger, maatte paa Cathedret sige noget til Haan eller Fornærmelse for noget Facultet eller nogen Person i samme. I Tilfælde, at saadant overbevistes ham, skulde han offentligen for Rector tage sine Ord tilbage, og desuden efter Rectors og Medraads Tilsigelse give Afbigt for den Fornærmede, og betale ham en Mulct.

De som spillede om Penge, mulcteredes begge, saavel den Tabende som den Bindende, paa 4 Groschen indtil en Gylde og derofter, efter som Spillet havde været høit til. Bøderne tilfaldt Universitetskassen. Den Bindende maatte desuden afgive til Rector sin hele Gevinst, der skulde uddeles mellem fattige Studenterne. Fortsatte Overtrædelser i denne Henseende paadroge Fængsel og Exclusion.

Ingen maatte give sig af med at sægte eller besøge Sægteskolerne.

Enhver, som frævede beanium *b)* af Noget, skulde bøde 4 Groschen til Universitetet, og desu-

b) Med Navnet beani kaldtes spotviis de nyankomne Studenter, og det svarede altsaa til Ordet: Ruffer, som en Tidlang var brugeligt hos os. Etymologien er ubis. Ordet selv har man saaledes definer-

den give ham tilbage, hvad han havde afstunget ham.

Ingen skulde tilstædes at holde offentlige Forelæsninger i noget Facultet, med mindre han

ret: *Beatus est animal nesciens vitam studiosorum.* Disse Beani vilde man gjerne drille og sætte i Contribution. Man har derfor i adskillige gamle Universitetsstatuter den Artikel: *nullus præsumat supervenientes novos, quos Beanos vocant, indubitis exactionibus quibuscunque gravare.* Saa-danne exactiones forstaaes altsaa ved *beanum*. Endnu i Aaret 1774 har man ved Universitetet i Kiel anseet det fornødent at indskræppe det ældre Forbud herimod "qui novos ingressos, hedder det i en Befiendtgjorelse fra det academiske Senat sammesteds, *Academiam juniores litterarum studiosos pecuniarum comessationumque exactione aliisque iniquis modis divexare aut verborum conviciis præsciudere ausus fuerit, tanquam Academiæ hostis et perduellis exterminabitur.*" Ved Kiøbenhavns Universitet har denne Ulf, hvoraf endnu for saa Aar siden i det mindste den Levning var tilbage, at de unge Studentere, naar de kom fra at vorde inscriberede, blev af deres ældre academiske Medborgere modtagne med et almindeligt Raab af *Kus* (et Ord, der maaſkee havde sin Oprindelse af *Depositurus*), affaaret sig selv ved Gædernes tiltagende Forædling, og den, som nu vilde tillade sig nogen saadan Hartighed, skulde af sine egne Commilitoner blive udpeget som et uoydraget og pøbelagtigt Menneske.

af Universitetet var erkiendt d u e l i g, eller havde en særdeles Tilladelse af Rector og vedkommende Facultets Magistri regentes c). Privatforelæsninger turde Ingen holde, uden Rectors og vedkommende Facultets specielle Tilladelse.

Ingen Magister, Doctor eller Student maatte leie sig Huus, Logis eller Bequemmelighed, uden den eller de Magistres Doctorers og Studenteres Samtykke, som havde beboet dem i det sidste Halvaar.

Den gamle E d s f o r m u l a r for dem, der bleve Medlemmer af Universitetet var følgende:

Ego N. de B. juro et promitto vobis Domine Rector et vestris Successoribus obedientiam in mandatis licitis et honestis. Item Regi atque Coronæ Bohemiæ regni fidelitatem. Item quod bonum Universitatis velim promovere, ad quemcunque statum devenero pro posse meo; et statuta Universitatis facta et facienda pro posse servare. Item quod injuriam propriam nec per me ipsum, nec per alium præter ordinem velim vindicare, sed super hoc Rectoris officium implorare. Sic me adjuvet Deus.

c) Magistri regentes kaldes de, som virkessigen holde Forelæsninger.

VI. Befordringer og Afgang.

Under 19 Febr. er Dr. Theol. N. E. Balle efter Ansøgning i Raade og med Pension entlediget fra sine Embeder som Biskop over Siellands Stift og tredie Professor i Theologien ved Kiøbenhavns Universitet, saavel som fra alle andre ham paalagte Bestillinger og Forretninger fra 1. April d. A. at regne, og er han tillige, med Hensyn til hans mangeaarige tro, virksomme og udmærkede Embedsførelse, og som et Beviis paa at Hans Maiestæt har paastionnet hans Værd som Embedsmand, givet allernaadigst Tilsagn om en passende Understøttelse for hans Børn, naar han ved Døden maatte afgaae.

Under 17 Marts d. A. har Hs. Majestæt fra 1 Mai d. A. allernaadigst dispenseret Professor Theologiæ Peter Krogh Mejer fra de med hans Lærer, Embede ved Universitetet og Kiøbenhavns Cathedralskole forbundne Forretninger og Pligter, imod at han fratræder sin Gage og de Emolumenter, han nu har, og tilladt, at han, efterat have tilendebragt Forberedelsen af Hans Høisyrstelige

Durchlauchtigheds, Hertugen af Augustenborgs, Sønner til Akademiet, da atter indtræder i sin nærværende Stilling, i Besiddelsen af hans nu havende Indkomster, saaledes, at ved hans Tilbagegang til Universitetet hans Anciennitet i det theologiske Facultet beregnes fra hans første Ansættelse ved samme, og hans Plads i Fremtiden derefter bestemmes.

Ved Kongl. Resol. af 25 Marts d. A. er Doctor og Prof. Theol. ved Kiøbenhavns Universitet F. Mûnter beskikket til Biskop over Siøllands Stift, saaledes at han oppebærer samtlige til Bispestolen henlagte Indkomster, samt, indtil Biskop Balles Død og dennes Naadsensaaars Udløb, ligeledes samtlige Indkomster af Corpus Theologi tertii, og de af Biskop Balle ved Universitetet opterede Konge- og Kirketiender, hvorhos, naar Resolutionen af 25 Febr. 1796 ved Biskop Balles Død skal træde i Kraft, nærmere allernaadigst bliver bestemt, hvad Løn ham af det academiske Fond kan være at tillægge istædet for bemeldte Corpus. Derimod paalægges Biskop Mûnter for bestandigt at indbetale til hvert Aars 1 April, fra 1 April 1809 af, den Sum 6,800 Rb. til det under det Kongl. danske Cancellies Bestyrelse værende

Seminariifond, af hvilket Fond velbemeldte Collegium igien foranstalter den Biskop Välle tillagte Pension m. v. udbetalt.

VII. Blandede Efterretninger.

Efter allernaadigst Tilladelse havde en Deputation fra Kiøbenhavn's Universitet, bestaaende af det's Rector, Professor Treschow og de fire Facultet's Decaner, nemlig Prof. Müller af det theologiske, Etatsraad, Prof. Schlegel af det juridiske, Prof. Saxtorph af det medicinske og Justitsraad, Prof. Bugge af det philosophiske, Audient's hos Hs. Majestæt den 19 Mart's, i Anledning af Allersøistammes Tronbestigelse. Universitetet's Rector sagde følgende: „Tillad, allernaadigste Konge, at vi paa Universitetet's Begne allerunderdanigst bevidne vor Sorg og dybt'sølte Deeltagelse i Tabet af en Monark og Fader, under hvis milde Regiering Videnskaberne nødde Frihed, Rolighed og frastig Opmuntring. Modtag i Raade tillige vor allerunderdanigste Hylдинг og oprigtige Lyfonskning til Deres Majestæt's Tronbestigelse. Allerede som Kronprinds har Deres Majestæt givet de stærk'ste

Beviser paa Iver for almeennyttig og practisk Kundskabs Befordring i alle Stænder; og da Universitetet stræber at virke til samme Maal, saa troer det forud at kunne være forsikret om Deres Majestæts allerhøieste Beskyttelse. Vi ønske ingen Rettigheder uden saadanne, der staae i Forhold til vore Pligter, og sætte os istand til desto bedre at opfylde dem. Tillidsfuld nedlægger derfor Universitetet de Rettigheder, det hidtil har havt, i Deres Majestæts Hænder, for af dem, ligesom af Deres Kongelige Forsædres, at faae dem baade færere og skønnere tilbage." Hans Majestæt behagede i den naadigste Udtryk at tilsige Universitetet sin Beskyttelse.

Under 23 Febr. d. A. har Directionen for det Kongl. Communitet i Kiøbenhavn igiennem Universitets, Directionen ved Skrivelse til det Kongelige Admiralitets, og Commissariats Collegium tilbudet til Kongelig allerhøieste Bestemmelse de bemeldte Communitet tilhørende Skovparter paa følgende Steder: Enstøfte og Nørre Alsted paa Halsler samt Jyderup, Taarntved, Skamstrup, Skarsholte og Taalsrup i Sielland, for at der af sammes Overskov kunde udtages alt, hvad der

maatte befindes fornødent og tjenligt til Glaadens Brug.

Under 5 April d. A. har Hans Majestæt aller-
naadigst tilladt, at de Studerende ved Kiøben-
havns Universitet, som understøttes fra Commu-
nitetet med 4 Mk. ugentligen og ei endnu have
taget Embedsexamen, maae for det første fra dette
Aars Begyndelse af indtil Mai Maanedes Udgang
nyde 2 Mk. ugentlig i Tillæg, fra 1 Januar d. A.,
hvilke for hver Maaned ved Maanedens Udgang
udbetales af Liigbæringskassens Overskud. Den
allerunderdanigste Forestilling herom var foranle-
diget ved en fra det theologiske Facultet til Direc-
tionen skeet Indberetning, at de unge Studerende
ved Universitetet i denne Tid have større Vanskelig-
hed end før med at ernære sig, da de academiske
Stipendier i Forhold til Tidernes Dyrhed ei ere
tilstrækkelige; at Leilighed til at fortiene ved In-
formationer er saare indskrænket, og at Islæn-
derne, Færøenserne og mange Nordmænd ei fra
Hjemmet kunne formedelsf vanskelige Communication
erholde Understøttelse.

Efter fleet Indberetning angaaende den Anstrængelse, der under Bombardementet og derved forarsagede Brand blev viist af Brandvæsenets Officerer og Folk for at redde Trinitatis Kirke med det derværende Bibliothek og Observatorium fra den truende, og især i Bombardementets sidste Nat og Morgen næsten uundgaaelige, Fare; ligeledes om den Iver og Marvaagenhed, hvormed bemeldte Kirkes Værge, Hørfræmmer Evermoes, med den uegennyttigste Tilfidesættelse af sin Bolig og betydelig Eiendomme, der bleve et Rob for Querne, sørgede for den ham som Kirkeværge betroede, for Videnskaberne saa vigtige, offentlige Kirkebygninges Bevarelse; samt om den udmærkede Nidkærhed, de to Graverne til den og de to til Frue Kirke viiste for at redde hver sin Kirke; og efter at saadant er blevet Hans Majestæt af Directionen foredraget, har Allerhøiøissamme under 5 April allernaadig resolveret

1. at den af Trinitatis Kirkes Værge, Hørfræmmer Evermoes til Brandofficererne og Brandfolkene udlovede Præmie af 200 Rd. til Brandofficererne og 200 Rd. til Folkene maa dem udbetales.
2. at Graverne ved Frue og Trinitatis Kirke hver maa nyde en Gratification, de første hver 30 Rd., de sidste hver 50 Rd., saaledes at disse Gratificationer udbetales, saavidt

Frue Kirke angaaer, af denne Kirkes Indtægtskasse, og saavidt Trinitatis Kirke vedkommer, i lige Dele af Kirkens, Universitetets og Observatoriets Kasse;

3. at Hørkræmmer Evermoes skal tilkiendegives Hs. Majestæts allerhøieste Tilfredshed for den uegennyttige Harvaagenhed, med hvilken han har sørget for den ham anbetroede Kirkebyggnings Bevarelse.

Da endeel af Universitetets Bygninger og deriblandt de to Auditorier, Anatomiekammeret og Collegii-Medicei tvende Auditorier vare bleve ødelagte af den ved Bombardementet forårsagede Ildbrand, savnede man det fornødne Local til academiske Forelæsninger. Frue Procanklerinde Pontoppidan yttrede sig i den Anledning villig til, mod en passende aarlig Godtgørelse at overlade tvende til Læsesale bequemme Værelser tilligemed Leilighed til det fornødne Brændes Opbevarelse i den Deel af Communitetets Gaard, som af Høiselig Kong Frederik den Femte er hende med hendes Børn forsikret til Beboelse for hendes Livstid. Under 5 April har Hs. Majestæt allernaadigst samtykt i at hendes Tilbud maa antages, og hende for de to Læseværelser med fornøden Leilighed til

Brænde bevilges 150 Rd. aarlig fra 1 Novb. 1807 af regne, saalænge disse Bærelser til Universitetets Brug maatte behøves.

Under samme Dato er Justitsraad og Renteskriver Schleicher overdraget Revisionen af Regnskaberne for Kiøbenhavns Universitet *d*) og for det almindelige Skolefond.

I Mæret 1807 have ved Kiøbenhavns Universitet 111 taget Examen Artium, 57 Examen philosophicum, 86 Examen philologicum, 55 theologisk Embeds-Examen (hvoraf 23 Laudabiles, 28 Haud illaudabiles og 4 Non contemnendi), 94 juridisk Embeds-Examen, hvoraf 39 den latinske (24 Laudabiles, 14 Haud illaudabiles og 1 Non contemnendus) og 55 den danske (35 Bequemme, 20 Ei ubequemme), 1 medicinsk Examen med Characteren Laudabilis og 13 pharma-

c) Efr. S. 27 i det under 26 Juli 1806 allernaadigst approberede Reglement for Kiøbenhavns Universitets Regnskab- og Kassevæsen i disse Annaler 1806, andet Bind Side 107.

centist Examen (hvoraf Laudabiles 11, Sand issau-
dabiles 2).

I Aaret 1807 ere i Danmark og Norge til
offentlige Embeder befordrede 37 Candidater i Theo-
logien (hvoriblandt 6 til Skole-Embeder), 18
Candidati juris og 11 Examinati juris.

C.

De lærde Skoler.

I. Skolehøitider.

Sorøe.

Hs. Majestæts Kongens Fødselsdag blev her høitideligholdt den 29 Januari ved en Tale af Professor :c. H. N. Nissen, i hvilken han fremstillede den sande Fædrelandskærlighed som en Folge af en viis og god Regiering. Denne Tale er med tilhørende Program udgivet. Sorøe 1808. 24 S. 8.

Odense.

Hs. Majestæt Kongens og Hs. Kongelige Høihed Kronprindsens høie Fødselsdage bleve i Aar, som sædvanligt høitideligholdte af Odense Cathedralskole ved en Solennitet, i hvilken Anled

ning Hr. Overlærer Børn holdt en Tale, hvori han søgte at skildre den gode Fyrste som Statsopdrager, Lovgiver, Belgierer og Forsvarer. Indbydelseskriftet til denne Høitidelighed var af Overlærer L. Trøiel, og indeholdt en Udsigt over Nordens Forfatning mod Slutningen af 14de Aarhundrede, som Indledning til nogle Bemærkninger over Aarsagerne til Calmar-Unionens Ophævelse.

(Af Kiøbenhavns Skilderie 5 Aargang No. 34.)

II. Om Indretningen ved Examina i Odense Cathedralskole a).

Om trent 3 Uger for Examen indsendes fra Skoleaadet til den paa Stedet værende Direction,

- a) Da det maaskee kunde være adskillige Forældre, som have Sonner i en eller anden offentlig Skole, eller agte at sætte dem deri, interessant at vide lidt næiere Besked om, hvorledes det gaaer til ved de aarlige Skole-Examina, har Udgiv. troet, at det ikke vilde være uhensigtsmæssigt, i disse Annaler at indføre en Beskrivelse af Indretningen ved samme i Odense Cathedralskole, som Skolens Rector, Hr. Magister Heiberg, har havt den Godhed at meddele ham. Da i øvrigt Reglementet for bemeldte Skole temme-

Stiftamtmand og Biskop, Forslag til Examen's Indretningen og Examen's Inspecteurer. I dette Forslag bestemmes, hvad der enhver Dag, saa længe Examen varer, skal examineres i; og hvor længe Examinationen i ethvert Fag og for enhver Klasse maa vedvare; saa angives og Tiden til de skriftlige Udarbejdelser, der ordnes saaledes, at disse kunne have afcirculareret imellem vedkommende Examen's Inspecteur og Skoleraadets Medlemmer, førend den mundtlige Prøve i ethvert af disse Fag begynder. Efterat Directionen har approberet Forslaget, indbyder den ved et Circulaire Examen's Inspecteurerne til den i Forslaget bestemte Dag og Tid.

Inspecteurerne, der sædvanlig ere de samme, og som i Skoleraadsforsamlingen foreslaaes af enhver Overlærer for sit og vedkommende Adjunct's Fag, vare ved sidste Examen (1807) følgende:

I det latinske og græske Sprog: Hr. Provst Mag. Gottschalch; i det hebraiske: Hr. Stiftsprovst Tostrop; i det danske: Hr. Bogtrykker Hempel; i det franske og tydske: Hr. Amtmand Benzon; i Religion og Moral: Hr. Stiftsprovst Tostrop; i Anthropologie (psychologisk) Hr. Stiftsprovst Tostrop; i An-

lig bestemt har foreskrevet den Fremgangsmaade, som skal følges ved enhver Examen, er det egentlig det Specieellere, som her anføres.

thropologie (physiologist): Hr. Stiftsphysicus Dr. Bøysen; i Geographie og Historie: Hr. Landsdommer Baden; i Arithmetik, Geometrie og Physik: Hr. Amtmand Benzon; i Naturhistorie: Hr. Provst Boesen i Wigerslev.

Foruden den af Directionen udstædte Indbydelse bliver enhver af de her i Byen tilstædeværende Herr. Examens Inspecteurer Dagen i Forveien ved Skolens Pedel erindrede om Tiden, naar Examinationen i deres Fag begynder.

Examinationen fortsættes i ethvert Sprog eller Videnskab for sig igiennem alle Klasser. Dette har adskillige Fordele, og synes at have Fortrin for den Maade at examinere enhver Klasse for sig igiennem alle Sprog og Videnskaber indtil den er færdig. Examens Inspecteurerne, der for største Delen have Embeds Forretninger at besørge, kunne bedre bestemme sig til at være een eller to hele Dage tilstæde, end naar de i 14 Dage skulle møde hver Dag eller hver anden i en kortere Tid. Derfor var det ikke usædvanligt i de første Aar, da enhver Klasse for sig examineredes i alle Fag, at Gangen og Ordenen i de Sprog og Videnskaber, som der skulde examineres i, maatte under Examen forandres, fordi snart en, snart en anden Inspecteur havde Forfald og kunde ei møde til den bestemte Tid. Dette er nu hævet, og ethvert Fag examineres uden Forandring i den bestemte Tid;

Inspecteurerne vil og lettelig, naar de modtage Indbydelsen, for een eller to Dage kunne i Henseende til deres øvrige Forretninger ordne det Forrødne. I Naturhistorien lod heller ikke anden Examinations-Maade sig anvende, da Inspecturen boer 2 til 3 Mlle borte fra Odense. For de skriftlige Udarbejdelser er det beqvemtest, da Mellemtidene kunne anvendes hertil for de høiere Klasser. Men hvad Indsenderen især anseer for Hovedsagen er: at alle Skolens Discipler paa denne Maade ere den hele Examenstid igiennem beskæftigede med deres Forretninger, da i andet Fald den øvrige Examenstid bliver Ferie-Tid for enhver enkelt Klasse, saasnart dens Examen er tilendebragt; men saadanne interimistiske Ferier paa 8 eller flere Dage for Børn, der ei kunne sættes i tilbørlig Beskæftigelse, og ei være under Lærernes, tildeels heller ikke under Forældrenes Opsyn, kunne ei andet end være skadelige.

Førend Examinationen begynder, fremlægges af den examinerende Lærer for Examens-Inspecturen og vedkommende Overlærere, hvoraf altid i det mindste to ere tilstede, en Liste paa Klassens Discipler efter deres Orden, og en Angivelse af hvad der i det forløbne Semester er læst med Klassen, hvorpaa Inspecturen i en selvvalgt Orden fremkalder Examinandus, og vælger af det angivne Pensum det Afsnit, som skal forklares, eller den

Materie som skal giennemgaaes eller fortælles, og naar dette er skeet paa eet eller flere Steder, ved een eller flere Materier saaledes, at Inspecteuren troer sig istand til at kunne bedømme Disciplens Fremgang, beskriver Characteren af denne og de censurerende Overlærere efter Tallene fra 1 til 6, som i samme Orden betyde: Udmærket Godt, Meget Godt, Godt, Temmelig Godt, Maadelig, Slet; og paa samme Maade fortsaeres, indtil Examinationen i den Klasse er tilendebragt, hvorpaa Censorerne's Characterer sammenlægges og Middeltallet deraf uddrages, som indføres i Examen's Protocolen. Den næste Klasse fremkaldes derpaa, og Fremgangsmaaden er her den samme. Saaledes examineres det ene Sprog efter det andet, og den ene Videnskab efter den anden igiennem alle Klasser.

I Henseende til de skriftlige Udarbejdelser leveres Dansk til Stile, Themata eller Spørgsmaalene opgives af vedkommende Lærer efter Aftale med, eller Valg af Examen's Inspecteuren; de forfattes paa Skolen under Opsyn af Adjuncterne, som dele Tilsynet imellem sig. Nogle af de ved sidste Examen opgivne Themata vare:

I Dansken: Hvilke ere de væsentlige Forbringelser ved en god Stil i Almindelighed.

I Historien: Enarretur vita Philippi, Alexandri magni patris.

vel

Enarr. mercatura et navigatio Phæ-
nicum.

I Arithmetiken: At dele det Tal 13 i to saadanne Dele, at den mindre Deel forøget med 7, skal forholde sig til Halvparten af den større, som 3 : 1. foruden flere.

I Geometrien: Naar i en Triangel en Linie trækkes saaledes, at den skærer de to Sider, og er parallel med den tredie, hvilke Proportioner finde da Sted o. fl.

Spørgsmaalet i Dansken besvares af 3die danske Klasse, i Historien af 4de latinske Klasse og i Arithmetik og Geometrie af 3die mathematiske Klasse; ogsaa i Religion, Moral og bibelsk Historie gives skriftlige Spørgsmaale for 3die Religions-Klasse, og i Arithmetik og Geometrie for 1ste og 2den Klasse, passende efter deres Fremgang. Overalt følges saa meget muligt, Indretningen ved den academiske Examen, deels fordi det i sig selv er nødvendigt, deels og for at den Fremgangsmaade, som der er anordnet, ikke skal forekomme dem fremmed, eller være ubant for dem.

Paa den sidste Dag i Examenstiden samles Skoleraadet for at bestemme Hoved-Characteren efter Middeltallet af de specielle Characterer, hvil-

ken indføres i Examens-Protocollen; til samme Tid eftersees de i Løbet af Semestret forfattede skriftlige Arbejder, især Calligraphie og Tegning, og Charactererne herfor tildeles. Character-listerne udstaades for enhver især, og besørges ved Skolens Pedel leverede til Forældrene, eller dem, til hvis Opsyn de unge Mennesker ere betroede. Opflytninger afgisres og hvad andet, der, med Hensyn til Disciplernes Flid og Fremgang i den følgende Tid, kan fortjene Overveielse og fælles Overlæg. Samme Dag, eller, om muligt, Dagen i Forveien examineres nye Anmeldte, og deres Plads i Skolen aftales og bestemmes. Med 1 Mai og 1 Nov. begynder den halvaarige Læsning igien, og i den første Time oplæses i samtlige Læreres og Discipulers Nærværelse af Rector enhver Discipels Examens Characterer, samt Skolelovene; Opflytningerne bekiendtgisres, de nye Indkomne anvises deres Plads og meddeles hver et Exemplar af Skolelovene; tillige gisres de fornødne Erindringer til den eller dem, som i Folge Examens Udfald og foregaaende Bekiendtskab hertil kunne have gjort sig fortiente.

Examen, som holdes her to Gange aarlig, skönt kun eengang offentlig, varer hver Gang 14 Dage, og den synes efter Lærernes og Disciplernes Antal ikke at kunne være kortere, naar det ellers skal fortjene Navn af en Examen; endskönt

en heel Maaned om Aaret, anvendt blot til Examina, ikke gjør et lidet Skaar i Underviisnings-tiden.

Ved Examina pleie deels Kædrene til Byens Ungdom, deels andre Videnskabs, Elskere i Byen og Egnen at være af og til tilstæde, og ved den sidste Examen bærede Hans Høihed Prinds Ferdinand Skolen adskillige Gange med sin Nærværelse.

Til den offentlig Examen, der holdes i den sidste Halvdeel af Octbr. Maaned udgives et Program, som efter en bestemt Orden skrives af Skolens Overlærere og trykkes paa Skolens Bekostning.

III. Smaaskrifter.

Warum sollen in den gelehrten Schulen die Uebungen in der lateinischen Poesie nicht vernachlässigt werden? von Hauff.

(Zeitschrift f. klass. Literatur B. 1. St. 1. S. 1 — 25.)

Forfatteren finder disse Øvelser især vigtige og nødvendige af følgende Grunde: 1) fordi de tiene til at gjøre Lærlingene bekiendte med det Eiendommelige i det latinske Sprogs Aand, Construction

og Bendinger; 2) fordi de opmuntre til Digternes flittige Læsning, og henlede Opmærksomheden paa det Characteristiske ved dem; 3) fordi de berige Sprogkundskaben ved Nødvendigheden af at opføre passende Udtryk; 4) fordi det er den Maade, der nærmest og lettest fører til at kende Stavelsernes Kvantitet, og selv derved at vænne sig til en rigtig Udtale a).

Von dem Studium der Alten, als Gegenstand öffentlicher Unterrichtsanstalten; af Prof. Kommel i Marburg.

(Neue Deutsch. Merkur St. 3. S. 207 ff.)

Det lader sig ikke miskiende, hvad den klare og levende, fra Spidsfindighed og Torhed lige fjerne,

b) Maatte det end ikke just være nødvendigt, at ove Disciplene i de lærde Skoler i, selv at gjøre latinske Vers, saa burde det dog ikke forsvømmes, at lære dem saa meget af Prosodien, at de kunde bedømme Rigtigheden eller Urigtigheden af en Strophes metriske Construction, og vogte sig for, ved Udtalen at give Stavelserne et unaturligt Tonesald. Dette sidste er alligevel saa almindeligt, at jeg næsten aldrig veed at have været tilstæde ved nogen offentlig eller privat Examen, hvor det jo ved Digternes Oplæsning hvert Dieblif mødte mit Øre. Trūcido, dispōno, pristīnus, pītūita redūco, resīdet, consīdo &c. lyder for et latinsk Øre omtrent som besaler, Elagelje,

Fremstilling, som viser sig i de Gamles, selv videnskabelige Værker, og den store simple Aand, der hersker i dem alle, endnu virker, og evig vil virke til enhver Mands Dannelse, der befatter sig med deres Studium.

(Af Hall. Allg. Lit. Zeit. Ergänz. Blätt. No. 111.
Septbr. 1807):.

IV. Befordringer og Afgang.

Under 5 April d. A. er Adjunct ved den lærde Skole i Fredericia, Martin Frederich Sternhagen, efter Ansøgning, i Raade entlediget fra sit Skole-Embedede.

Under samme Dato er Adjunct ved Cathedralsskolen i Ribe, M. Schandorph, forflyttet til den lærde Skole i Fredericia, og Adjunct ved den sidste Skole, Peter Daniel Wøhnse n i hans Sted igien til Cathedralsskolen i Ribe.

Skabelse, Klammerie eller Klammerie o. s. v. vilde lyde for et dansk. Endnu uudstaaeligere er det, undertiden i vore offentlige Blade at see soi-disant latinske Vers, hvori der intet andet er rigtigt end Sylbernes omtrent lige Antal. Udg. Anm.

V. Necrologic.

Den 28 Jan. 1808 døde Peter L yngbye, 31 Aar gammel, forhenværende Hører ved Nakskov Latin-Skole. Han var fød i Halsed i Lolland. Hans Fader var Forvalter Peter L yngbye. I Aaret 1796 dimitteredes han fra Nakskov Skole, 1803 tog han theologisk Embeds-Examen og i Januari 1804 blev han ansat som Lærer ved bemeldte Nakskov Skole.

D.

Universiteter og Høiskoler i Almindelighed.

I. Stiftelse af et Universitet i Frankrig og sammes Organisation a).

Vi Napoleon af Guds Naade og ved Constitutionerne de Franskes Keiser, Konge af Italien og Rhinforbundets Beskytter;

I Anledning af Loven af 10 Mai 1806, der foreskriver et undervisende Corps's Oprettelse b);

Efterat have hørt Vort Statsraad
Have forordnet og forordne som følger:

b) Oversat efter Moniteuren 1808 No. 79.

c) See disse Annaler for 1806 2. Bind. S. 177.

Tit. I.

Almindelig Organisation af Universitetet.

Artiklen 1. Den offentlige Underviisning i hele Riget betroes udelukkende til Universitetet.

2. Ingen Skole, ingen Underviisningsanstalt af nogen Art kan oprettes uden for det keiserlige Universitet og uden Bemyndigelse af dets Chef.

3. Ingen kan aabne nogen Skole eller undervise offentlig, uden at være Medlem af det keiserlige Universitet og gradueret ved et af dets Faculteter. Imidlertid er Underviisningen i Seminarierne afhængig af Erkebisperne og Bisperne, hver i sit Dioeces (Stift). De udnævne og afskedige sammes Directeurer og Professorer. De ere alene forbundne til at rette sig efter de Reglementer for Seminarierne, som af Os ere approberede.

4. Det keiserlige Universitet skal bestaae af ligesaa mange Academier, som der ere Overretter (Cours d'appel).

5. De Skoler, som høre til ethvert Academie, faae deres Plads i følgende Orden:

- 1) Faculteterne for den dybere Lærdom og Gradernes Meddelelse (collation).
- 2) Lyceerne for de gamle Sprog, Historien, Rhetoriken, Logiken og Begyndelsesgrundene i de mathematiske og physiske Videnskaber.

- 3) Collegierne (Secondærskolerne i Byerne) for Elementerne i de gamle Sprog og de første Grunde i Historien og Videnskaberne.
- 4) Institutterne, Skoler, som holdes af private Lærere, i hvilke Underviisningen nærmer sig til Collegierne.
- 5) Pensioner, Pensionnater, der tilhøre private Entrepreneurer, og ere bestemte til mindre grundige Studier, end dem, som drives i Collegierne.
- 6) Smaskoler, Primærskoler, hvor man lærer at læse, skrive og de første Grunde i Regning.

Tit. II.

Om Faculternes Sammensætning.

Art. 6. Der skal i det keiserlige Universitet være fem Facultetsordener, nemlig:

- 1) Faculteter i Theologie.
- 2) Faculteter i Lovkyndighed.
- 3) Faculteter i Medicin.
- 4) Faculteter i de mathematiske og physiske Videnskaber.
- 5) Faculteter i Literaturen.

7. Biskoppen eller Erkebiskoppen i Academiets Hovedsted (chef-lieu) præsenterer Stormesteren de Doctorer i Theologien, mellem

hvilke Professorerne vælges. Enhver Præsentation skal i det mindste være af 3 Subjecter, mellem hvilke der holdes en Concurſ, efter hvis Udfald Medlemmerne af det theologiske Facultet bestemme det afgjørende Valg.

Stormesteren udnævner for første Gang Decanerne og Professorerne mellem de Doctorer, som paa foranstøt Maade præsenteres af Erkebispen og Bispen.

Decanerne og Professorerne ved de øvrige Faculteter udnævnes for første Gang af Stormesteren.

Efter den første Udnævnelse besættes de vacante Professorpladser i disse Faculteter ved Concurſ.

8. Der skal være ligesaa mange theologiske Faculteter, som der ere Metropolitankirker. Der skal være eet i Strasborg og eet i Geneve for den reformerte Religion.

Enhvert Facultet i Theologien bestaaer af tre Professorer i det mindste. Antallet deraf kan forøges, dersom Elevernes Antal synes at giøre det fornødent.

9. Af disse tre Professorer foredrager den ene Kirkehistorien, den anden Dogmatiken, den tredie den evangeliske Moral.

10. I Epidfen af ethvert theologisk Facultet faaer en Decanus, som vælges mellem Professorene.

11. De nærværende Retskoler skal danne 12 Faculteter af samme Navn, hørende til de Academier, i hvis District de ligge. De forblive organiserede saaledes, som de ere ved Loven af 22 Ventose Aar 12 og det keiserlige Decret af 4 Complementair, Dag f. A. c).

12. De fem nærværende Skoler i Medicinen skal danne fem Faculteter af samme Navn, henhørende til de Academier, i hvilke de ere beliggende.

De beholde den Indretning, som er bestemt ved Loven af 19 Ventose Aar 11.

13. Ved hvert Lycee, som tillige er Hovedsted for et Academie, oprettes et Videnskabs Facultet. Den første Professor i Mathematiken ved Lyceet er nødvendig Medlem deraf. Det bestaaer endvidere af tre Professore, den ene i Mathematiken, den anden i Naturhistorien, og den tredje i Physiken og Chemien. Proviforen og Censoren skal være Adjuncter derved.

En af Professorene er Decanus.

c) Om disse Retskoler see Universitets-Annalerne for 1807 1 B. G. 347 ff.

14. I Paris skal Videnskabernes Facultet bestaae af to Professorer af Collège de France, to af Museum d'histoire naturelle, to af den polytechniske Skole og to Professorer i Mathematiken ved Lyceerne.

En af disse Professorer udnævnes til Decanus.

Stedet, hvor det skal have sit Sæde, ligesom og Stedet for det literariske Facultet, bestemmes af Universitetets Chef.

15. Ved hvert Lycee, som tillige er Hovedsted for et Academie, skal være et Facultet for Literaturen (Faculté des lettres); det er sammensat af Professorerne i de skionne Videnskaber ved Lyceet og af to andre Professorer.

Provisoren og Censoren kunne være Adjuncter.

Decanus vælges mellem de tre første Medlemmer.

I Paris dannes dette Facultet af 3 Professorer ved Collège de France og af tre Professorer i de skionne Videnskaber ved Lyceerne.

Stedet, hvor det skal have sit Sæde, ligesom det, hvor Videnskabernes Facultet i Paris skal have sine Forhandlinger, bestemmes af Universitetets Chef.

Tit. III

Om Facultetsgraderne og Maaden at
erholde dem.

§. I.

Om Graderne i Almindelighed.

Art. 16. Graderne ved ethvert Facultet skal
være tre i Tallet; nemlig Baccalaureat,
Licentiat og Doctorat.

17. Graderne meddeles af Faculteterne efter
foregaaende offentlig Prøve og Acta.

18. Graderne give ikke Titel af Universitets-
Medlem, men ere nødvendige for at blive det.

§. II.

Om Graderne i Literaturens Facultet.

19. For at kunne admitteres til Baccalaureats-Examen i Literaturens Facultet, maa man 1) være i det mindste 16 Aar gammel; 2) svare til alt det, som man lærer i Lyceernes øverste Klasser.

20. For at stædes til Licentiat-Examen i samme Facultet, maa man 1) fremlægge sit Baccalaurei-Diplom, erholdet for eet Aar siden 2) forfatte en Opsats paa Latin og Fransk over et givet Emne, i en given Tid.

21. Doctoratet i det literariske Facultet kan ikke erholdes, uden ved at fremlægge sit Diplom som Licentiat og forsvare to Theses, den ene i Rhetoriken og Logiken, den anden over den gamle Literatur; den første maa skrives og forsvares paa Latin.

§. III.

Om Graderne i de mathematiske og physiske Videnskabers Facultet.

22. Man kan ikke blive Baccalaureus i Videnskabernes Facultet, uden først at have erholdet den samme Grad i Literaturens og at svare i Arithmetik, Geometrie; den plane Trigonometrie, Algebra og dens Anvendelse paa Geometrien.

23. For at antages som Licentiat i Videnskabernes Facultet, maa man besvare Opgaver i Statik samt Differential- og Integral-Regningen.

24. For at faae Doctorværdigheden i dette Facultet, maa man forsvare to Theses, hvad enten af Mechaniken og Astronomien eller Physiken og Chemien, eller de tre Hoveddele af Naturhistorien, eftersom man erklærer at have bestemt sig til at vorde Lærer i den ene eller den anden af disse Videnskaber.

§. IV.

Om Graderne i det medicinske og det
juridiske Facultet.

25. Graderne i de medicinske og juridiske Faculteter skulle vedblive at meddeles efter de for disse Skoler givne Love og Reglementer.

26. Fra 1 Octbr. 1815 at reane kan Ingen vorde Baccalaureus i Lovkyndighedens og Medicinens Faculteter, uden at have i det mindste Baccalaureigraden i Literaturens Facultet.

§. V.

Om Graderne i det theologiske
Facultet.

27. For at kunne stædes til Baccalaureats. Examen i Theologien, maa man 1) være 20 Aar gammel; 2) være Baccalaureus i Literaturens Facultet; 3) have gjort en Cursus af 3 Aar i et af de theologiske Faculteter. Baccalaureis Diplomet erholder man ikke, førend man har forsvaret en offentlig Thesis.

28. For at stædes til Licentiat. Examen i Theologien, maa man fremlægge sit Baccalaureis Diplom, erholdt for eet Aar siden i det mindste.

Man kan ikke antages som Licentiat i dette Facultet uden efter at have forsvaret to offentlige

Thesis; hvoraf den ene nødvendig maa være paa Latin.

For at erholde Doctorgraden i Theologien, maa man forsvare en almindelig Thesis.

Tit. IV.

Om den Orden, som skal finde Sted mellem Universitetets Medlemmer, og den Rang og Titel, som er forbunden med deres Embeder.

§. I.

Om Rang mellem Embedsmændene.

Art. 29. Embedsmændene ved det keiserlige Universitet tage Rang indbyrdes i følgende Orden:

Rangfølge:

Administrations Underviisnings

1. Stormesteren (le grand-maitre).
2. Canzleren (le chancelier).
3. Skatmesteren (le tresorier).
4. Raadene paa Livstid (les conseillers à vie).

Administration

Underviisnings

5. De ordentlige Raader
(les conseillers ordi-
naires).

6. Universitetets Inspecto-
rer (les inspecteurs de
l'Université).

7. Academiernes Rectorer
(les recteurs des acade-
mies).

8. Academiernes Inspec-
torer.

(les inspecteurs des aca-
demies).

9. Faculteternes Decani.
(les doyens des Facul-
tés).

10. Professorerne ved Facul-
teterne (les profes-
seurs des Facultés).

11. Provisorerne }
(les proviseurs) ved Un-
12. Censorerne } ceerne.
(les censeurs.

13. Professorerne ved Lyceerne
(les professeurs des
Lycées).

Administration Underviisnings

14. De Øverste ved Collegierne (les principaux des Collèges).
15. Adjuncterne (les agrégés).
16. Regenterne ved Collegierne (les régens des Collèges).
17. Institutforstanderne (les chefs d'institution).
18. Pensionatsholderne (les maîtres de pension).
19. Studielærerne (les maîtres d'étude).

30. Efter at det keiserlige Universitet een gang er indrettet, følges Rangordningen i Embedsmændenes Udnævnelse, og Ingen kan forfremmes til en Plads, uden efter at have giennemgaaet alle de lavere Grader.

Befordringen skal ogsaa danne en Bane, der aabner Indsigt og god Opførsel Udsigt til de øverste Poster ved det keiserlige Universitet.

31. For at kunne befordres til de forskjellige ovennævnte Bestillinger, maa man i de forskjellige

Faculteter have erhholdet Grader, som svare til disse Bestillingers Natur og Vigtighed.

- 1) Studielæreres og Pensionsforstanders Post maa ikke besættes uden med Individuer, som have erhholdet Baccalaureis Graden i Literaturens Facultet.
- 2) Man maa være Baccalaureus baade i Literaturens og Videnskabernes Facultet for at blive Institutforstander.
- 3) Collegiernes Overster og Regenter, Adjuncterne og Professorerne ved den 6te, 5te, 4de og 3die Klasse af Lyceerne maae have Baccalaureigraden i Literaturens og Videnskabernes Faculteter, eftersom de enten skal give Underviisning i Eprogene eller i Mathematiken.
- 4) Adjuncterne og Professorerne ved den anden og første Klasse i Lyceerne maae være Licentiati i de Faculteter, der vedkomme deres Klasser.
- 5) Adjuncterne og Professorerne i de skionne Videnskaber og den transcendente Mathematik i Lyceerne, maae være Doctorer i Literaturens eller Videnskabernes Facultet.
- 6) Censorerne maae være Licentiati i begge disse Faculteter.

- 7) Provisorerne maae foruden Doctorgraden i Literaturen have Baccalaurei-graden i Videnskaberne.
- 8) Professorerne i Faculteterne og Decani maae være Doctorer i deres respective Faculteter.

§. II.

Om de Titler, som følge med Bestillinger.

32. Der skabes mellem de Graduerede, som ere Embedsmænd ved Universitetet, hædrende Titler, bestemte til at udmærke de høiere Bestillinger og at belønne Fortienester af Underviisningsvæsenet.

Disse Titler blive tre i Tallet, nemlig:

1) De Titulære; 2) Officiers ved Universitetet; 3 Officiers ved Academiene.

33. Med disse Titler skulle følge 1) Pensioner, som Stormesteren bestemmer; 2) en Decoration, som skal bestaae i en dobbelt broderet Palme paa det venstre Bryst. Decorationen skal være broderet i Guld for de Titulære, i Sølv for Universitetets Officiers og i blaat og hvidt Silke for Academiernes Officiers.

34. Titulære af det keiserlige Universitet ere;

1) Universitetets Stormester.

2) Cansleren

3) Statmesteren

4) Raadene paa Livstid

} ved samme.

35. Universitetets ordentlige Raader, dets Inspectorer, Rectorerne, Inspectorerne ved Akademierne, Decani og Professorerne ved Faculteterne føre som saadanne Titel af Universitetets Officiers.

Titel af Universitetets Officiers kan ogsaa af Stormesteren tilstaaes de Provisorer, Censorer og Professorer ved Lyceernes to øverste Klasser, som meest udmærke sig ved Talenter og Embedsiver.

36. Ligeledes ere Provisorerne, Censorerne og Professorerne ved de to første Klasser i Lyceerne og de Øverste i Collegierne, ifølge deres Embeds Medfor, Officiers ved Akademiet.

Titel af Officier ved Akademierne kan ogsaa af Stormesteren tilstaaes de øvrige Professorer ved Lyceerne, ligesom og Regenterne ved Collegierne og Institutforstanderne, i de Tilfælde, at disse forskellige Embedsmænd ved udmærkede Fortienester have gjort sig værdige til denne Hæder.

37. De Professorer og Adjuncter ved Lyceerne, Regenterne ved Collegierne og Institutforstandere, som ikke have de foregaaende Titler,

bære, ligesom Pensionatsforstanderne og Studielærerne, alene Titel af Universitetets Medlemmer.

Tit. V.

Om Grundvolden for Underviisningen i Universitetets Skoler.

Artk. 38. Alle det keiserlige Universitets Skoler skal antage til Basis for deres Underviisning:

- 1) den catholske Religions Forskrifter.
- 2) Troeskab mod Keiseren, mod det keiserl. Monarkie, Bevogterinde (depositaire) af Goltzenes Lyksalighed, og mod det Napoleoniske Dynastie, Beskytterinde af Frankerigs Eenhed og af alle de liberale Ideer, som ved Constitutionen ere proclamerede.
- 3) Enighed mod det undervisende Corps's Statuter, som have til Gienstand Underviisningens Eenhed, og sigte til at danne for Staten Borgere, der ere deres Religion, deres Fyrste, Fædreland og Familie hengivne.
- 4) Alle Professorerne i Theologien ere forpligtede til at rette sig efter Dispositionerne i Edictet af 1682, vedkommende de fire Propositioner, som indeholdes i den franske Geistligheds Declaration af samme Aar.

Tit. VI.

Om de Forpligtelser, som Universitetets Medlemmer indgaae.

Art. 39. Efter den anden Artikels Forskrift i Loven af 10 Mai 1806 indgaae Medlemmerne af det keiserlige Universitet, naar de indsættes, eedeligen de borgerlige, specielle og temporære Forpligtelser, som binde dem til det undervisende Corps.

40. De forpligte sig til en ubiagtig Tagtagelse af Universitetets Statuter og Reglementer.

41. De love Lydighed mod Stormesteren i alt det, han befaler dem til Vor Tjeneste og Underviisningens Bedste.

42. De forpligte sig til, ikke at forlade det undervisende Corps og deres Functioner, forinden de dertil have faaet Stormesterens Tilladelse i de Former, som herefter foreskrives.

43. Stormesteren kan fritage et Medlem af Universitetet fra sine Forpligtelser, og tillade ham at gaae ud af Corpset: i Tilfælde af Stormesterens Afslag og vedkommende Universitets Medlems vedholdende Ønske at forlade Corpset, er Stormesteren forpligtet at udfærdige ham en exeat Bevilling efter tre paafølgende Begieringer, gien- tagne hver anden Maaned.

44. Forlader Nogen det undervisende Corps uden at have opfyldt disse Formaliteter, udslettes han af Universitetets Matrikul (tableau) og paadrager sig den med saadan Udslettelse forbundne Straf.

45. Medlemmerne af Universitetet kunne ikke modtage nogen offentlig eller privat og besol-
det Bestilling uden Stormesterens udtrykkelige Tilladelse.

46. Universitetets Medlemmer ere forplig-
tede til at give Stormesteren og sine Foresatte Underretning om alt det, som de maatte erfare, i de offentlige Underviisningsanstalter at være stridende mod det undervisende Corps's Lærdom og Grundsætninger.

47. De Disciplinarstraffe, som Plig-
ters og Forpligtelses Overtrædelse medfører, ere:

- 1) Arrest;
- 2) Erindring i Overværelse af et akademisk Raad;
- 3) Frettesættelse i Overværelse af Universitets-
raadet;
- 4) Degradation;
- 5) Suspension fra alle Functioner for en bestemt
Tid, med eller uden totalt eller partielt Tab
af Gage;
- 6) Entledigelse eller Afsked forend Emeritats-Tiden
med en mindre Pension end de Udriente's;
- 7) Endelig Udslettelse af Universitetets Matrikul.

48. Udslettes Noget af Matriklen, kan han ikke befordres til noget andet offentligt Embede.

49. Forholdene mellem Straffene og Forseelserne ligesom Gradsfølgen i disse Straffe efter de forskjellige Bestillinger skal nærmere bestemmes ved Statuter.

Tit. VII.

Om Universitetets Stormesters Bestilling og Rettigheder.

50. Det keiserlige Universitet skal styres og regieres af Stormesteren; som udnævnes og kan afskediges af Ds.

51. Stormesteren udnævner til de administrative Pladser og Cathedrene ved Collegierne og Lyceerne; han udnævner ligeledes Academiernes og Universitetets Officiers, og gjør alle Befordringer i det lovgivende Corps.

52. Han beskikker de Subjecter, som have erholdt Cathedre i Faculteterne, efter Concur, hvis Indretning bestemmes af Universitetets Raadet.

53. Han udnævner i Lyceerne de Elever, som have concurreret til at erholde hele eller halve Stipendier (bourses).

54. Han bevilger Tilladelse at undervise og aabne Læreanstalter til Graduerede ved Uni

versitetet, der forlange det og have opfyldt de Betingelser, som ved Reglementerne ere foreskrevne for at erholde denne Tilladelse.

55. Stormesteren præsenteres Os af Vor Minister for det Indre, for aarligen at forelægge Os 1) Liste paa Underviisningsanstalterne og i Særdeleshed Pensionnaterne, Institutterne, Collegierne, Lyceerne; 2) paa Academiernes og Universitetets Officiers; 3) paa de Medlemmers Avancement, som ved deres Tjenester dertil have gjort sig værdige. Han publicerer disse Lister ved Skoleaarets Begyndelse.

56. Han kan forflytte fra et Academie til et andet Rectorerne og de Øverste ved Collegierne, som underholdes af Communerne, ligesom og Embedsmændene og Professorerne ved Lyceerne, efter foregaaende Overlæg med tre Medlemmer af Raadet.

57. Han har Ret til at dømme de Universitetets Medlemmer, der i saa høj Grad have gjort sig skyldige i Pligtovertrædelse, til Arrest, Paa mindelse, Frettesættelse, Degradation og Suspension (Art. 47.).

58. Efter foregaaende Examina og paa Faculteternes anbefalende Forestillinger, påtegnede af Rectorerne, ratificerer Stormesteren Ansættelserne. I det Tilfælde, at han troer at burde nægte denne Ratification, gøres Indberetning

derom til Vor Minister for det Indre, som forelægger Os sin Rapport, for at Vi selv i Vort Statsraad kan giøre den Bestemmelse, der maatte findes passende.

Stormesteren kan lade Examina for Graderne's Erholdelse begynde igien, naar han maatte finde saadant gavnligt til Disciplinens Overholdelse.

59. Grader, Titler, Befillinger, Professorater og i Almindelighed alle under det keiserlige Universitet hørende Befordringer tildeles dette Corpsets Medlemmer ved Stormesteren under Universitetets Eegl.

60. Han giver de forskjellige Skoler Disciplin-Reglementer, om hvilke Universitetsraadet først har at deliberere.

61. Han sammenkalder Raadet og præsiderer deri, og han udnævner Medlemmerne deraf saavel som Medlemmerne af det academiske Raad, saaledes som i denne Anordning nærmere bestemmes.

62. Han lader giøre Regnskab for Undervisningsanstaltene's Indtægter og Udgifter, og samme Universitetsraadet ved Skatmesteren forelægge.

63. Han har Ret til at opslaae og bekjendtgjøre sine egne og Universitetsraadets Acta. Disse

Acter forsynes med Universitetets Segl, som forestiller en Ørn med en Palme, efter den Tegning, som er vedlagt nærværende Decret.

Tit. VIII.

Om Canzlerens og Skatmesterens Bestilling og Rettigheder.

64. Der skal umiddelbar efter Stormesteren være tvende Titulære ved det keiserlige Universitet; den ene skal have Titel af Canzler, den anden af Skatmester.

65. Canzleren og Skatmesteren udnævnes af DS, og kan af DS affædiges.

66. I Stormesterens Fraværelse præsidere de i Raadet efter deres Rang.

67. Canzleren fører Opsyn over Universitetets Archiv og har dets Segl i Siemne; han undertegner alle de Acter, som udstædes af Stormesteren eller Universitetsraadet; han undertegner ligeledes Diplomerne for alle Functionerne. Han forestiller Stormesteren de Titulære, Universitetets og Academiets Officiers, saavelsom de Embedsmænd, der skal aflægge Eed. Han har Opsyn med Redactionen af det aarlige store Register over Universitetets Medlemmer, hvorom der tales under Titelen: almindelige Dispositioner.

68. Skatmesteren har i Særdeleshed at gøre med Universitetets Indtægter og Udgifter: han vaager over, at alt, hvad der over hele Riget oppebæres til Universitetets Fordeel, redelig indbetales i dets Kasse; han foranstalter det Fornødne i Henseende til Universitetets Embedsmænds Gælder og Pensioner; han har Indseende med-Lyceernes, Collegiernes og alle Academiernes Læreanstalters Regnskabsvæsen; han forelægger herom Storkmesteren og Universitetsraadet sin Rapport.

Tit. IX.

Om Universitets-Raadet (Conseil de l'Université.)

§. I.

Om Raadets Sammensættelse.

69. Universitets-Raadet bestaaer af 30 Medlemmer.

70. Ti af disse Medlemmer, af hvilke sex valgte mellem Inspecteurerne og fire mellem Rectorerne, ere Universitets-Raadere (conseillers de l'Université) paa Livstid eller titulære Universitetsraader. De erholde Bestalling af Ds.

De ordentlige Universitets-Raadere, 20 i Tallet, tages mellem Inspecteurerne, Faculteterne's Decani og Professorer og Lyceernes Provisorer.

71. Hvert Aar forfærdiger Stormesteren en Liste paa de 20 ordentlige Raader, som bør completere Conseilet i Aarets Løb.

72. For at være Raad paa Livstid maa man i det mindste have 10 Aars Anciennitet i Universitetets Corps, have været fem Aar Rector eller Inspecteur, og i denne Egenskab have været Medlem af Conseilet.

73. En General-Secretær, valgt mellem de ordentlige Raader og udnævnt af Stormesteren, redigerer Forhandlingerne i Conseilets Secancer.

74. Universitetsraadet forsamler sig i det mindste to Gange om Ugen og tiere, hvis Stormesteren finder det fornødent.

75. Det er i Henseende til Arbeidet deelt i fem Sectioner.

Den første sysselsætter sig med Studiernes Tilstand og Guldkommengjørelse;

Den anden med Skolernes Administration og Politie;

Den tredie med deres Regnskabsvæsen;

Den fjerde med Tvistigheds-Sager;

Den femte med Expeditionsvæsenet (affaires du sceau).

Enhver Section gennemgaaer de Sager, som tilstilles den af Stormesteren, og afgiver sin Rap-

port derom til Conseilet, som tager dem under nærmere Overbejelse.

§. II.

Om Raadets Bestilling.

76. Stormesteren fremlægger til Conseilets Discussion alle de Forslag til Reglementer og Statuter, som maatte gøres for Skolerne af de forskjellige Grader.

77. Alle Spørgsmaal med Hensyn til Politiet, til Faculteternes, Lyceernes og Collegiernes Regnskabsvæsen og almindelige Bestyrelse bedømmes af Raadet; som bestemmer disse Skolers Udgiftsreglementer paa Forestilling af Universitetets Skatmester.

78. Det dommer i alle de Foresattees Klager og de Underordnedes Besværinger.

79. Det alene kan paalægge Universitetets Medlemmerne Entledigelses og Udslettelses (§. 47) Straffe efter Instructionen og foregaaende Undersøgelse angaaende de Forseelser, som maatte medføre Iddømmelse i saadanne Straffe.

80. Raadet bifalder eller forkaster de Skrifter, som ere blevene givne eller bør gives Discipulene i Hænder eller anskaffes til Lyceernes og Collegiernes Bibliotheker; det bedømmer de nye

Skrifter, som foreslaaes for Underviisningen i bemeldte Skoler.

81. Det lader sig forelægge Inspecteurernes Rapport, naar de komme tilbage fra deres Mission.

82. Tvistige Sager i Henseende til den almindelige Administration af Academiene og deres Skoler, og de, som maatte angaa Universitetets Medlemmer i Særdeleshed med Hensyn til deres Functioner, andrages for Universitetsraader. Dets Decisioner, tagne ved Stemmernes absolute Fleerhed og efter en meget omhyggelig Undersøgelse, iværksættes af Stormesteren. Imidlertid kan der gøres Forestilling mod disse Decisioner til Bort Raad, ved Rapport til Vor Minister for det Indre.

83. Efter Stormesterens Forslag, og ved Præsentation af Vor Minister for det Indre, kan en Commission af Raader fremstille sig i Bort Statsraad for at andrage om Forandring i Reglementerne og om interpretative Decisioner.

84. Forhandlingerne i Conseilets Seancer sendes hver Maaned til Vor Minister for det Indre; Medlemmerne af Conseilet kan i disse Acter lade tilfore Motiverne til deres Meninger, hvis de afvige fra den af Conseilet tagne Beslutning.

Tit. X.

Om de academiske Raad (Conseils
academiques.)

85. I ethvert Academies Hovedsted oprettes et Raad, bestaaende af 10 Medlemmer, som af Stormesteren udnævnes mellem Academiets Embedsmænd og Officiers.

86. I de academiske Raad præsidere Rectorerne; de forsamle sig i det mindste to Gange maanedlig og oftere, om Rectorerne finde det fornødent; Studie-Inspecteurerne ere nærværende der ved, naar de befinde sig i Academiernes Hovedsteder.

87. I de academiske Raad omhandles:
1) Skolernes Tilstand i deres respective Arrondissements; 2) Misbrug, som kunde indsnige sig i Disciplinen, den oeconomiske Administration og Underviisningen ved samme, og Midlerne til derpaa at raade Bod; 3) Tvistighedsager i Henseende til deres Skoler i Almindelighed eller til de Medlemmer af Universitetet, som residere i deres Arrondissements.

88. Disse academiske Raaders Forhandlinger sendes af Rectoren til Stormesteren, og forelægges af ham Universitets-Raadet, der tager samme under Overveielse, enten for at af-

hielpede de angivne Misbrug, eller at dømme angaaende Forseelser og Pligtforsømmelser, efter den skrevne Instruction i Overensstemmelse med Art. 79. Rectorerne kunne til de academiske Raads Aftersøge deres egen særskilte Formening.

89. I Paris opfylder Universitets-Raadet det academiske Raads Functioner.

Lit. XI.

Om Universitetets og Academiernes Inspectører.

90. Universitetets General-Inspectører udnævnes af Stormesteren og tages mellem Universitetets Officiers; deres Antal skal være 20 i det mindste, og kan ikke overstige 30.

91. De inddeles i 5 Klasser ligesom Faculteterne; de ere ikke Medlemmer af noget Academie i Særdeleshed; de visiterer dem skiftevis og efter Stormesterens Befaling for at tage Studeringernes og Disciplinens Tilstand ved Faculteterne, Lyceerne og Collegierne i Oiesyn, for at forstikke sig om Professorernes, Rectorernes og Studielærernes Paapassenhed og Talenter, for at prøve Disciplene, endelig for at have Indseende med disse Anstalters Bestyrelse og Regnskabsvæsen.

92. Stormesteren har Ret til at sende til Academiene, til overordentlig Inspect

tion, Medlemmer af Raadet, andre end Universitets-Inspecteurer, naar der er Anledning til at undersøge eller ordne nogen vigtig Gienstand.

93. Ved hvert Academie er der een eller to specielle Inspecteurer, hvis Forretning det er, efter Rectorens Befaling at visitere og have Indseende med Skolerne i deres Arrondissement, i Gærdeleshed Collegierne, Institutterne, Pensionnaterne og Primærskolerne. De udnævnes af Stormesteren paa Rectorens Foreskilling.

Tit. XII.

Om Rectorerne (Recteurs) ved Academiene.

94. Ethvert Academie bestyres af en Rector under Stormesterens umiddelbare Befaling, der udnævner dem paa 5 Aar, og vælger dem mellem Academiernes Officiers.

95. Rectorerne kan beskiftes paa ny saa mange Gange, som Stormesteren finder det gavnligt.

De skal residere i Academiernes Hovedsæder.

96. De ere overværende ved Faculteternes Examina og Receptioner. De visere og

overlevere de Gradueredes Diplomer, som derefter tilsendes Stormesteren til Ratification.

97. De lade sig af Faculteternes Decani, Lyceernes Provisorer og Collegiernes Overster gjøre Regnskab for disse Anstalters Tilstand; og de lede Bestyrelsen deraf, især i Henseende til Disciplinens Strænghed og Deconomie i Udgifterne.

98. De lade Skolerne og især Collegierne paa see ved Academiernes specielle Inspecteurer, og de visiterer dem selv, saa ofte det er dem muligt.

99. Der skal i hver Skole, efter Rectorens Befaling, holdes et aarligt Register, i hvilket enhver Besyrer, Professor, Adjunct, Regent og Studielærer skal selv rubrikviis indskrive sit Navn, Fornavn, Alder, Fødested, saavel som de Poster, han har beklædt, og de Embeder han har haft ved Skolerne.

Skolernes Forsatte sende af disse Register et dobbelt Exemplar til deres Academiens Rectorer, som tilstille Universitetets Canzler dem. Canzleren opsætter af disse academiske Lister et General Register for hvert Aar, hvilket nedlægges i Universitetets Archiv.

Tit. XIII.

Om Reglementerne for Lyceerne, Collegierne, Institutterne, Pensionnaterne og Primærskolerne.

100. Stormesteren lader i Universitetets Raad foretage og overlægge de Reglementer, som for nærværende Tid eksistere for Lyceerne og Collegierne. De Forandringer eller Modificationer, som deri kan gøres, maae være i Overensstemmelse med følgende Dispositioner:

101. For Fremtiden og efter Universitetets fuldstændige Organisation skal Provisorerne og Censorerne ved Lyceerne, Collegiernes Overster og Regenter saavel som Studielærerne ved disse Skoler være forpligtede til den ugifte Stand og det fælles Liv.

Professorerne ved Lyceerne kan være gifte, og i dette Tilfælde maae de boe uden for Lyceet. De ugifte Professorer kan boe der, og tage Deel i det fælles Liv.

Ingen Professor ved et Lycee maa aabne Pensionnat eller give offentlig Underviisning udenfor Lyceet; enhver af dem kan alligevel tage hos sig een eller to Elever, som maae følge Lyceets Klasser.

102. Intet Fruentimmer maae logere i det Indre af Lyceerne eller Collegierne, eller tilstrædes Adgang dertil.

103. Institut og Pensionatsforstanderne kan ikke holde saadanne Anstalter, med mindre de af Universitetets Stormester have erholdet et Diplom, der medfører en saadan Tilladelse. Dette Diplom skal gælde fra 10 Aar og kan fornyes. Begge maae holde sig de Reglementer efter rettelige, som Stormesteren tilstiller dem, efterat have ladet disse overveie og bestemme i Universitetets Raadet.

104. Intet maa trykkes eller publiceres for at annelde Studierne, Disciplinen og Pensionats-Vilkaarene, ei heller angaaende Disciplinens Øvelser i Skolerne, med mindre de forskiellige Prospectus og Programmer have været Rectorerne og Academiernes Raad forelagte og af dem ere blevne samtykte.

105. Paa Rectorernes Forslag, Inspecteurernes Formening og efter foregaaende Undersøgelse, foretaget af de academiske Raad, kan Stormesteren, efterat have raadført sig med Universitetets Raadet, lade Institutterne og Pensionaterne tilslukke, hvor man har fundet store Misbrug og Grundsaetninger stridende mod dem, som Universitetet befiender sig til.

106. Stormesteren lader ved Universitetets Raadet omhandle Spørgsmaalet angaaende de Grader i Underviisningen, som bør tillægges

hver Art Skoler, for at den kan med den størst mulige Gensformighed fordeles i alle Rigets Egne og for at der kan opstaae en for gode Studier nyttig Emulation.

107. Universitetet foranstalter det Fornødne, for at Underviisningen i at læse, skrive og regne i Primærskolerne for Fremtiden ikke gives uden af Skolemestere, der have saa megen Dannelse, at de med Lethed og Sikkerhed kan meddele alle og enhver disse nødvendige Elementærfundskaber.

108. Til denne Hensigt skal ved hvert Academie og i Collegierne eller Lyceerne oprettes een eller flere Normal-Klasser, bestemte til at danne Skolemestere for Primærskoler. Der gives Underviisning i de Methoder, som ere bedst skikkede til at lære andre at læse, skrive og regne.

109. De christelige Skolers Brødre skal af Stormesteren forsynes med Diplom og opmuntres; han skal visere deres indre Statuter tage dem i Ged, forskrive dem en egen Dragt og lade føre Opsyn over deres Skoler.

Superiorerne af disse Congregationer kunne være Medlemmer af Universitetet.

Tit. XIV.

Om Maaden at erstatte Afgangen
blandt Universitetets Embeds-
mænd og Professore.

§. I.

Om Aspiranterne og Normal skolen.

110. Der skal i Paris oprettes et Normal-
Pensionnat, bestemt til at modtage et Antal
af 300 unge Mennesker, som der skal dannes til
at vorde Lærere i Literaturen og Videnskaberne.

111. Inspecteurerne udvælge hvert Aar,
i Lyceerne efter Examina og Concurſ, et bestemt
Antal Elever, i det mindste 17 Aar gamle, mel-
lem dem, hvis Fremgang og gode Opførsel have
været meest stadige, og som give meest Tegn paa
Bequemhed til Administration eller Underviisning.

112. De Elever, som indstille sig til denne
Concurſ, maae af deres Fædre eller Bærger
bemyndiges til at betræde Universitetets Bane.
De kan ikke optages i Normal-Pensionnatet, med
mindre de forpligte sig til at forblive i det
mindste 10 Aar i det undervisende Corps.

113. Disse Aspiranter skal høre Fore-
læsninger i Collège de France, den polytech-
niske Skole eller det naturhistoriske Museum, alt
efter som de bestemme sig til at give Underviisning

enten i Literaturen eller i de forskjellige Grene af Videnskaberne.

114. Aspiranterne skal, foruden disse Forelæsninger, i deres Pensionnat have Repetiteurer, valgte mellem de ældste og dueligste af deres Meddisciple, deels for at gientage det, som de lære i de foranstørte Specialskoler, deels for at øve sig i physiske og chemiske Experimenter, og danne sig til den Kunst at undervise.

115. Aspiranterne kunne ikke forblive længere end to Aar i Normal-Pensionnatet. De underholdes der paa Universitetets Bekostning og ere forbundne til et fælles Liv efter et Reglement, som Stormesteren lader udfaste af Universitetets Conseilet.

116. Normal-Pensionnatet staaer under umiddelbart Opsyn af een af de fire Rectorer, som ere Raad paa Livstid, hvilken skal residere der, og have under sig en Studie-Directeur.

117. Det Antal af Aspiranter, som hvert Aar maae tages fra Lyceerne og sendes til Normal-Pensionnatet i Paris, reguleres af Stormesteren, efter Collegiernes og Lyceernes Tilstand og Fornødenhed.

118. Aspiranterne maae i Løbet af deres tvende Etduie Aar i Normal-Pensionnatet eller ved sammes Slutning tage deres Grader i Paris i Literaturens eller Videnskaberens Facultet. De

ansættes derefter af Stormesteren til vacante Poster i Academierne.

§. II.

Om Adjuncterne (Agrégés).

119. Studielærerne i Lyceerne og Collegiernes Regenter stædes til indbyrdes Concurſ for at erholde Adjunctur til Professorat ved Lyceerne.

120. Maaden, hvorpaa den for Adjuncternes Concurſ nødvendige Examen skal holdes, bestemmes af Universitets-Conseilet.

121. Lidt efter lidt antages et Antal af Adjuncter, som ere tilstrækkeligt til at besætte de ledige Professorpladser ved Lyceerne. Dette Antal kan ikke overstige Trediedelen af Professorernes.

122. Adjuncterne tillægges en aarlig Gage af 400 Fr., som de have saalænge, indtil de erholde en Professorplads ved et Lycee. Stormesteren fordeler dem paa Academierne; de vicariere for syge Professorer.

Lit. XV.

Om Emeritat og Entledigelse.

123. De Embedsmænd ved Universitetet, som indbefattes under de 15 første Klasser i Art. 29, kan efter 30 Aars uafbrudt Tjeneste erklæ-

res udtiente (émérites) og erholde Afskæd med Pension, som bestemmes af Universitets-Conseiler efter de forskjellige Functioner.

Enhvert Embedsaar over 30 Aar regnes de Udtiente til gode, og forøger deres Pension med $\frac{1}{20}$ Deel.

124. De Udtientes Pension kan ikke forbindes med Gager, som ere tillagte nogen hvilken som helst Function ved Universitetet.

125. Der skal oprettes et Rolighedssæde (maison de retraite), hvor de Udtiente kan optages og underholdes paa Universitetets Bekostning.

126. De Embedsmænd ved Universitetet, som, under Udvølsen af deres Functioner, anfaldes af Svaghed, der forbyder dem at fortsætte dem, kan optages i Rolighedssædet forinden den ordentlige Emeritattid.

127. Medlemmerne af de gamle undervisende Corps, som ere over 60 Aar gamle og maatte befinde sig i det i foregaaende Artikler ommeldte Tilfælde, kan optages i Universitetets Rolighedssæde eller erholde en Pension efter Stormesterens Decision, til hvilken de maae indsende deres Adkomster.

Tit. XVI.

Om Dragten.

128. Den fælles Costume for alle Medlemmerne af Universitetet er en sort Kiole med en Palme, broderet i blaat Silke paa den venstre Side af Brystet.

129. Regenterne og Professorerne holde deres Forelæsninger i en Talar (robe) af sort Stof (étamine). Over Roben paa den venstre Skulder anbringes Grad, Distinctions, Mærket (la chausse *a*), der varierer i Farve efter Faculteterne, og i Bortd alene efter Graderne.

130. Professorerne i Lovkyndigheden og Medicinen beholde deres nærværende Costume.

Tit. XVII.

Om det keiserlige Universitets Indtægter.

131. De 400,000 Fr. Indtægter, som ere indskrevne i den store Bog, og som tilhøre det offentlige Underviisningsvæsen, skal udgiøre det keiserlige Universitets Fond.

132. Alle Gebyhrer, som betales for Gradernes Collation i Theologiens, Literaturens

a) See de la Vaux's Dictionnære ad hanc voc.

og Videnskabernes Faculteter, skal indflyde i Universitetets Kasse.

133. Til Fordeel for samme Kasse skal der afdrages en Tiendedeel af de Gebyhrer, som i de juridiske og medicinske Skoler oppebæres for Examina og Receptioner. De ni øvrige Tiendele vedblive at anvendes til disse Faculteters Udgifter.

134. Ligeledes skal der i alle Rigets Skoler til Universitetets Fordeel afdrages en Tyvendedeel af den Retribution, som erlægges af enhver Eleve for hans Underviisning.

Dette Afdrag skeer af enhver Skoles Foresatte, som derfor aflægger Regnskab, i det mindste hvert Fierdingaar, til Universitetets Skatmester.

135. Naar den Retribution, som erlægges for Elevernes Underviisning, er blandet med deres Pensioner (Betalingen for deres Underholdning i Pensionnater), bestemme de academiske Raad, hvor meget der for hver Pensionnær skal ydes til Universitetets Kassen.

136. Der skal paa Universitetets Conseilets Forestilling og i Overeensstemmelse med de Former, som ere antagne ved Reglementerne for offentlig Administration, bestemmes en Taxt for Seglet ved Udstædelsen af alle Diplomer, Bestallinger, Bevillinger &c., der underskrives af Stormesteren og udfærdiges giennem Universitetets Cancellie. Belø-

bet af denne Taxt indflyder i Universitetets Kasse.

137. Universitetet bemyndiges til at modtage de Donationer og Legater, som maatte gives til samme i Overensstemmelse med de for Administrations-Reglementer foreskrevne Former.

Tit. XVIII.

Om det keiserlige Universitets Udgifter.

138. Cenzleren og Skatmesteren skal hver have en Gage af " " " 15,000 Fr.
Conseilets Secretær " " " 10,000 —
Raader paa Livstid " " " 10,000 —
Ordentlige Raader " " " 6,000 —
Inspecteurer og Rectorer " " " 6,000 —
Reiseomkostningerne godtgøres særskilt.

139. Der skal anvises til den aarlige Underholdning af ethvert af Literaturens og Videnskaberne's Faculteter, som oprettes ved Academiene, en Sum af 5000 til 10,000 Fr.

140. Der skal oprettes et aarligt Fond af 300,000 Fr. til de 300 Aspiranters Underholdning og til Professorernes Gagering saavel som til Normal skolens øvrige Udgifter.

141. Den Sum, som er bestemt til Vedligeholdelsen af Kgligheds-sædet og Anvisning

af de Udtientes Pensioner, fastsættes for det første Aar til 100,000 Fr.

For ethvert af de følgende Aar skal dette Fond reguleres af Stormesteren i Universitetets Raad.

142. Stormesteren skal anvende den Portion, som efter Udgifternes Bestridelse maatte blive tilbage af Universitetets Indtægter, til 1) Pensioner for de Medlemmer af Corpset, som meest have udmærket sig ved deres Tjenester og Hengivenhed til dets Grundsatninger; 2) til fordelagtige Anbringelser for at forøge Universitetets Fond.

Tit. XIX.

Almindelige Dispositioner.

143. Det kaiserlige Universitet og dets Stormester, som Vi udelukkende overdrage Omsorgen for den offentlige Underviisning i hele Riget, skal uophørlig bestræbe sig for at fuldkommengjøre Underviisningen i alle Fag og begunstige Forfattelsen af classiske Værker. De bør især vaage over at Underviisningens Fremfribden i Videnskaberne stedse retter sig efter de allerede erhvervede Kundskaber, og at Systemaad aldrig faaer Magt at standse disses Fremgang.

144 og sidste. Vi forbeholde Os, paa en særdeles Maade at erkiende og belønne

de store Tjenester, som af Universitetets Medlemmer maatte vides i Henseende til Bore Folks Underviisning, ligesom ogsaa at forandre, og det ved Decreter tagne i Bort Raad, enhver Decision, Statut eller Act, som er emaneret fra Universitetets Conseilet eller Stormesteren, saa ofte Vi ansee det gavnligt til Statens Bedste.

Givet i Bort Palais Tuilleries den 17 Marts 1808.

Undertegnet

Napoleon.

Par l'Empereur,
Minister • Statssecretair, undertegnet.

H. B. Maret.

Et Decret, givet af H. S. Majestæt i sit Palais den 17 Marts 1808, indeholder følgende Udnævnelser:

M. Fontanes, Præsident i det lovgivende Corps, udnævnes til Universitetets Stormester.

M. Villaret, Biskop af Casal, udnævnes til Cansler og M. Delambre, bestandig Secretair i Institutets første Classe, beskikkes til Skatmester ved bemeldte Universitet.

II. Blandede Efterretninger.

Frankrig.

Paris.

I Overeensstemmelse med Regjeringens Decret af 30 Fructidor Aar 10 begav den 21 Aug. 1807 Hs. Excellence, Ministeren for det Indre, ledsaget af Generaldirecteuren for den offentlige Underviisning og af Institutets Præsident, sig til dette Forsamlingsaal, for der i Overværelse af de constituerede Autoriteter og af Institutet at skride til den almindelige Uddeling af Præmierne til Specialskolernes, Lyceernes, det militære Prytanees og Musikskolens Elever.

For Uddelingen holdt Hr. Arnault, Medlem af Institutet og af Vreslegionen, og Chef for det offentlige Underviisnings-Departement i Ministeriet for det Indre, en Tale af følgende væsentlige Indhold:

Han begyndte med den Bemærkning, at Resultaterne beviste allerede Fordelene af det nye Underviisningssystem, som Regjeringen havde antaget; at alle de Instituter, hvoraf det er sammensat, i kort Tid havde opnaaet den høieste Grad af Flor; at et voxende Tilløb af Disciple afløste Antallet af dem, som aarligen udtraadte. Dette op-

lyste han derpaa ved en Udsigt over disse Institu-
 ters — Musiskolens, Malerskolens, de medicinske
 Skolers, det franske Collegiums, den polytechniske
 Skoles, de juridiske Skolers og Lyceernes — nærvæ-
 rende Tilstand. I Lyceerne, hvis Antal de i
 Amiens, Angers, Toulouse, Versailles, Cahors
 og Paris (Lycee Napoleon) sidst oprettede nu have
 forøget til 35, opvove 8000 Elever, hvoraf 3700
 skulde ganske eller tildeels den Keiserlige Gavnild-
 hed deres Opdragelse. Af den Omstændighed, at
 de udsatte Præmier ere lige for dem, der meest
 udmærke sig i Videnskabernes, Konsternes og Li-
 teraturens Studium, tog Korf. Anledning til at
 gjøre opmærksom paa, med hvilken Upartiskhed
 Frankerigs nye Skaber ærer alle Fag og søger at
 fremkalde Geniets Udvikling i alle dets Anlag.
 Han beklagede, at denne Ketsfærdighed, hvorpaa
 Keiseren giver saa lysende et Exempel, er mindre
 almindelig blandt de forskjellige Fags Dyrfere
 selv, end man burde ønske; at den Svaghed, at
 fordre udelukkende Agtelse, udelukkende Bestyrtelse
 for sin egen Videnskab eller Kunst, ofte ei engang
 har været fremmed for de ypperste Hoveder. Han
 advarede Unglingene mod denne Feil, og anbefa-
 lede dem som Middel derimod, ved Bedømmelsen
 af andres udmærkede Fremgang i Fag af en for-
 skjellig Art at spørge: er det nyttigt? er det

vanffeligt? Det første har Ret til Agtelse, det sidste til Forundring; begge Dele forenede have Fordring paa Vre. Ved tydelige Bink, gav Taleren tilkiende, at han især havde visse Fordomme mod de skienne Konster for Die, og anpriste i denne Anledning Oldtidens Exempel. Paa Parnasset herskede den fuldkomneste Liighed mellem Muserne. De dannede en Kreds omkring Apollo, der begunstigede dem alle, uden at være partisk for nogen. Taleren udbredte sig derpaa videre over Videnskabernes og Konsternes og Literaturens høie, hingunden ikke underordnede, Værd, fulgte ikke den sidste Forsald, men fandt saavel i Napoleons Opmuntringer som i det Stof, hvormed hans Underværker forsyne Poesie og Historie, glad Anledning til lysere Udsigter.

Tanken førtes nu igien tilbage til de offentlige Anstalter i Henseende til en liberal Opdragelse, med den Bemærkning, at ingen Velgierning af Napoleon bør ansees større for den nærværende Slægt, for de kommende. I Anledning af Udtrykket „liberal“ tilføiedes nogle passende Betragtninger over en vis Klasse af Mennesker. „Der gives de — vore Talerens Ord — som, selv interesserede ved at give den offentlige Underviisning de snevre Grændser af deres egen Indsigt og Duelighed, ikke ophøre at gientage: at

det er farligt at udbrede Lys; at Oprørsgaand og philosophisk Aand ikke ere uden eet og det samme; at ifølge heraf den meest oplyste Deel af Nationen bør, for Fyrstens Interesses Skyld, være saa lidet talrig som mueligt; at Bildfarelser bør, til Fordeel for Regieringerne, i en vis Proportion indblandes i den offentlige Underviisning; med eet Ord, at den meest uvidende Nation tillige er den meest lydige. Disse Mennesker vide da ikke, hvad der er skeet, hvad der endnu stedse skeer hos Folk, der ere fordømte til Uvidenhed ved Overtroe. Skabt til Trældom og ikke til Lydighed, er et uvidende Folk altid færdigt til Oprør. Seer det vel i det Herredømme, som det er underkastet, andet end et Nag? end Magtens Misbrug? veed det, hvad Pligter og Rettigheder ere? begriber det Fordelene af at opofre en Deel af sin Eiendom og sin Frihed for Selskabets Skyld, der sikrer os det øvrige? Nei; Magten alene formaaer at tvinge det til at medvirke til det almene Bedste, ligesom Skræk til at ære den borgerlige Orden, den det uophørligen truer, fordi det ikke veed, af hvilken Bigtighed det er for Alle at vedligeholde den. Lysen udbreder sig over Kloden; Krigens og Fredens Konster udvide og fuldkommengjøre sig; de civiliserede Nationer optage næsten paa een Tid de nye Opdagelser. Det uvidende Folk, alene

fængslet til sine Fordomme, deeltager ikke i saa mange Fordele. Det staar ved Siden af Dyrene. Et saadant Folks Overhoved, hvad har han at sætte mod Fiender, som true ham? hvad mod modige, disciplinerede og frigskyndige Hære? en sammenræpset Horde, hvis stupide Glubskhed Fanatismen efter Godtbeholdende binder og løser! Forgieves føler et saadant Folks Overhoved Fordelene af det Lys, det foragter; forgieves søger han at gjøre det deelagtigt i samme; denne Velgierning regnes ham til Forbrydelse. Forhadet af Uvidenheden, som han har villet styrte fra Thronen, seer han flyde i Strømme deres Blod, som sammenrottede sig mod ham og det offentlige Vel; og en brutal Glædes Udbrud betegner det Folks Triumph, der troer sig frelst, fordi det faldt tilbage i Barbarie." Ved Anvendelsen af disse Betragtninger sluttede Taleren saaledes: "en stor Fyrste behøver et Folk, der er ham værdigt, et Folk som, istedet for at staa tilbage for oplyste Nationer, er forud for dem. Opdragelsen især kan give og vedligeholde os dette Fortrin; en liberal Opdragelse er os ikke mindre tilsiøkt ved Keiserens egen Interesse end ved hans Stormodighed. Skulde han ville compromittere Rigets grændseløse Værdi? Hvad vilde denne Værdi blive til, dersom der ikke dannedes Mænd, som kunde engang indtage

de Heltes Plads, der anføre vore Armeer, de Bises, der sidde i vore Raad?" Efter denne Tale uddeelte Præmierne, i alt til 18 unge Mennesker. Accessit p. 27.

(Uddraget af Procès-verbal de la distribution générale des prix aux élèves des écoles spéciales du 21 Août 1807 à Paris. De l'imprimerie Impériale).

Den 6 Februari 1808 havde en Deputation af National-Institutets første Klasse Audienz hos Keiseren, i hvilken Hr. Delambre forelæste en Oversigt over Mathematikens Fremskridt siden 1789, og Hr. Cuvier over Physikens i samme Tidrum.

Hs. Majestæt svarede Deputationen paa følgende Maade:

"Mine Herrer Præsident, Secretærer og Deputerede af Institutets første Klasse! Jeg har villet høre Deres Beretning om den menneskelige Aands Fremskridt i de sidste Aar, paa det at alle Nationer maatte høre, hvad de have at sige mig, og vort Aarhundredes Foragtere bringes til at tie, hvilke, i det de tragte efter at lade den menneskelige Aand gaae tilbage, synes at have den Hensigt at quæle den. Jeg har villet vide, hvad der endnu bliver mig tilbage at gjøre til Opmun-

tring for Deres Arbejder, for at trøste mig over,
 at jeg ikke mere paa en anden Maade kan bidrage
 til Deres Fremme. Mine Folks Vel og
 min Thrones Ære have lige Interesse
 ved Videnskabernes Flor. Min Minister
 for det Indre skal forelægge mig en Beretning
 om alle Deres Ønsker; De kunne stedse gjøre Reg-
 ning paa Virkningerne af min Protection."

Trykfeil i 4de Hæfte 1807.

Side 261	Lin. 8. hvorfor, læs: hvorhos.
— 272	— 9. promovers, læs: promovere.
— 276	— 19. resté, læs: rester.
— 277	— 26. remersiment, læs: remerciment.
— 282	— 2. bleve, læs: blev.
— 284	— 25. rfter, læs: efter.
— 294	— 7. bortflytede, læs: bortflyttede.
— —	— 11. Flytn-ng, læs: Flytning.
— 297	— Sidetal 167, læs: 297.
— 307	— 15. Yndling, læs: læs Yngling.
— 334	— 10. aarligen, læs: aarligen.
— 354	— 25. doctrine, læs: dottrine.
— 357	— 3. fra End. Professor, læs: Professorer.

A.

Actmæssig (a) Beretning om de academiske Børgeres Væbning ved Kiøbenhavns Universitet i Foraaret 1801 fra Oprettelsen af Hs. K. H. Kronprindsens Livcorps den 25 Martii indtil dets Opløsning den 17 Julii s. A.

Og see — Minerva selv sin Hjelm i Panden trykker;
See Glimt af blanke Staal i Helligdommens Efygger;
De Viisdoms Søner staae mørkladne modig frem,
De ønske Fædres Held, hvis Roes besjæler dem.

Hertz Geslaget paa Kiøbenhavns Rhed den 2den
April 1801. S. 29.

En engelsk Flaade laae ved Indgangen til Sundet.
Dens Hensigt og det Betænkelige i Hovedstadens

a) Grundet paa de Actstykker, som Corpsets Chef, Hr.
Overhofmarskal v. Hauch, har havt den Godhed at
Universt. og Skole-Annaler 1808 1. B. M

Stilling kunde ikke miskjendes. Alt beredede sig til Modstand. Alt var i Bevægelse til Fædrelandets Forsvar. De academiske Borgere, besjelede af samme patriotiske Aand, og mindende sig deres Forsfædre i Aarene 1658 og 59, 1700 og 1716, kunde ikke tilbageholde det levende Ønske, i Færens Tid, at være mere end blotte Tilskuere. At tilbyde Fædrelandet deres, skjønt uøvede, Arm blev i samme Døielik Forsæt og Handling. Utrringen af deres Attraae havde den Lykke at optages med høieste Velbehag, og allerede under 21 Martii indstillede Universitetets daværende Patron, Hans Durchlauchtighed Hertugen af Augustenborg, i en Skrivelse til Hans Kongelige Høihed Kronprindsen, om man ikke skulde lade udgaae en Opfordring til Studenterne at gribe til Vaaben, med Tilfagn, at de, saalænge de vare under Vaaben, skulde udgjøre et eget Corps m. v.

Det behagede derpaa Hans Kongelige Høihed Kronprindsen Selv at opsætte en Opfordring til Studenterne, og under 25 Martii at sende samme til Universitetets Durchlauchtige Patron, af hvem den igjen uopholdelig blev tilstillet Consistorio, med Begjering at give denne Opfordring den største Pu-

meddele Udgiveren til fri Afbenyttelse. Iffun paa meget faa Steder har Udg. tilføiet noget af sin egen Dagbog, og disse Tillæg ere da betegnede med (N. D.)

blicitet og at indbyde Studenterne, til en bestemt Tid at indfinde sig paa Studiigaarden for at lade deres Navne, samt Alder, Fødested, Studier og Bopæl indføre i et dertil indrettet Register.

Hans Kongelige Hoiheds Opsfordring var saaledes affattet:

„Bed Mittringer har Jeg erfaret det ibrige
 „Ønske hos de academiske Borgere, ogsaa at bidrage
 „til Fædrelandets Forsvar. Dette foranlediger
 „Mig til at opfordre disse af Kjærlighed til Konge
 „og Fødeland besjælede unge Mænd til at modtage
 „Vaaben og den i denne Henseende nødvendige
 „Underviisning, for med samme Held, som i for-
 „dum Dage, at værne for Staden. Hans Maje-
 „stæt Kongen, Min Fader, har udseet Sin Overhof-
 „marskal, Kammerherre Hauch, til Anfører for disse
 „brave Fædrelands Forsvarere, en Mand, der
 „har ligesaa megen Fordring paa Min Tillid som
 „paa de academiske Borgeres Agtelse.“

Kjøbenhavn, den 25 Martii 1801.

Fredrik C. P.

Denne Opsfordring blev strax samme Dag af Consistorium bekjendtgjort ved at opslaaes i Studiigaardens Port i følgende Form:

I allerunderdanigst Følge af Hans Kongelige Hoihed Kronprindsens naadige Ekrivelse til Sjø

Københavns Universitet af Dags Dato, saa lydende:

„ Ved Yttringer har Jeg erfaret det ibrige
 „ Onske hos de academiske Borgere ogsaa at bidrage
 „ til Fædrelandets Forsvar. Dette foranlediger
 „ Mig at opfordre disse af Kjærlighed, til Konge og
 „ Fædeland besjælede unge Mænd til at modtage
 „ Vaaben og den i denne Henseende nødvendige
 „ Underviisning, for med samme Held, som i for-
 „ dum Dage, at værne for Staden. Hans Majes-
 „ stæt Kongen, Min Fader, har udseet Sin Over-
 „ hofmarskal, Kammerherre Hauch, til Anfører for
 „ for disse brave Fædrelands Forsvarere, en Mand,
 „ der har ligesaa megen Fordring paa Min Tillid
 „ som paa de academiske Borgeres Algtelse. „

Kjøbenhavn, den 25 Martii 1801.

Frederik C. P.

efterkommer Consistorium den undersaatlige Pligt,
 herved at opfordre Universitetets Borgere til at
 indfinde sig Dags Eftermiddag fra Kl. 4 af, og næste
 Formiddag fra Kl. 8 af, for saasnart mueligt at
 vorde udi Consistorii Forsamlingsværelse indførte i
 de over dem gjørende Lister, hvorefter nærmere For-
 anstaltninger vil vorde gjorte.

Kjøbenhavn den 25 Martii 1801.

- L o d e

Rector Universitatis.

Andreas Gamborg.

Strax den første Dag (Onsdagen den 25 Martii) havde 320 meldt sig, og Indskrivningen fortsattes den paafølgende Torsdag og Fredag. Deres Tal, som da havde tegnet sig, beløb sig til omtrent 1100.

Naar saaes ei Musers Søn sit Liv med Fryd

at egne

Til den Regent, som veed hans skjønne Tid

at hegne?

Blandt dem fandtes endog adskillige Embedsmænd i Staden og andre Honoratiores, der, som ældre academiske Borgere, satte en Ære i at foregaae deres yngre Medbrødre med priseligt Exempel, t. B. Kammerherre Chr. Bülow (nu Deputeret i det Danske Cancellie) Kherre Baron Knuth, Kammerjunker v. Harbou (nu Directeur i Generalpostamtet) Kammerjunker D. Staffeldt, Assessor Falsen (nu Etatsraad og Justitiarius i Stiftsøverretten i Christiania) Professor Rahbek, Adjunct Bornemann (nu Professor), Adjunct Krogh (nu Assessor i Stiftsøverretten i Tronhiem), Digteren Thaarup o. fl. Fra adskillige andre modtog Corpsets Chef Skrivelser, der udtrykte deres Attraae efter at giøre personlig Tjeneste i samme, skjønt deres Forretninger ikke tillode dem, regelmæssigen at bivaane Vaarssøvelserne. Blandt flere anføres her eet fra tvende meget agtværdige Medlemmer af et Kongeligt Collegium:

„Overbeviste om, at ingen Undtagelse bør
 „finde Sted i fælleds Fare, tilbyde Vi undertegnede
 „vor personlige Tjeneste til Stadens Forsvar. Vi
 „henvende os i denne Anledning til Deres Excel-
 „lence, og haabe, at det vil være os tilladt at gjøre
 „fælleds Sag med de Studerende ved Kjøbenhavns
 „Academie, blandt hvis Tal vi begge gjøre os en
 „Vre af at være antagne. Vi udbede os de for-
 „nødne Naaben; og endstjændt vore Pligter som
 „Embedsmænd ikke tillade os at kunne tage Deel i
 „i alle Naabenevælseser, saa skulle vi, saasnart vi
 „tilsiges til virkeligt Forsvar, vise at vi kjende
 „Borgerpligt.“

(Navnene forbigaaes af Afgælte for de Levendes Bessedenhed)

Endog fra Fædre, hvis studerende Sønner ei endnu havde faaet academisk Borgerret, indkom Ansøgninger om, at disse maatte forundes Udgang til Corpsen, og mange, selv Udlændinge, lode sig af samme Marsag privat inscribere. (en Maade at vorde academisk Borger paa, der nu ved Forordningen af 22de Martii 1805 er afskaffet.) Ogsaa Bogtrykker, Societetet indgav Ansøgning om at indlemmes i det academiske Borgercorps. Tvende i Tyskland reisende Danske academiske Borgere erfarede ikke saasnart Corpsets Oprettelse, for de, stjænt fraværende, udbade sig Chefens Tilladelse at betragte sig som Medlemmer deraf og at bære

dets Uniform. En af vore berømte Componister tilbød strax under 26 Martii Corpsets Chef sin Tjeneste som Musikkonstner, under Beflagelse, at hans Alder ikke tillod ham at indstille sig som Naabenbroder. 12 Medlemmer af det Kongelige Capel ønskede ved deres Konst at bidrage til Opmuntring og Fornøjelse for Kronprindsens Livcorps a). Det foreenede Selskab tilstillede til Uddeling i samme 1000 Exemplarer af 8 Krigsfange. Den, for medelst sin ædle Tænkemaade og sin Kjærlighed til Videnskabernes Dyrkere blandt sine Medborgere med Rette saa høit agtede Patriot, Kammerherre Lindenkrone, oppebiede intet Exempel for ogsaa ved denne Leilighed at vise, med hvormegen og med hvor oprigtig en Barmhertighed han deeltog i den fædrenelandste Nødværds, der besjælede Musernes Sønner. Han tilbød Corpsen en Gave af 1000 Rd., ledsaget med en til dets Chef adresseret Skrivelse, der fordobblede Gavens Værd. Denne var saaledes affattet;

Ærbødigt Promemoria!

Da jeg formedelst Svaghed ikke kan give Prøver paa min Fædrenelands Kjærlighed ved selv at

a) Tilbudet blev med Erkiendtlighed modtaget. Disse Medlemmer af Capellet erholdt tillige Corpsets Uniform.

fremstille mig blandt de ædle værdige Mænd, der med saa megen roesværdig Mod og Tapperhed vil værne om Kongen, Kongehuset og Staden, saa ønsker jeg dog saa meget inueligt, og saavidt det staaer i min Magt, at bidrage til det almindelige Vel. Deres Høi- og Velbaarenhed tillader altsaa, at jeg ved Dem vover at tilbyde vores tappre, hyperlige og fortreffelige Kronprinds 1000 Rdlr. til Hjælp til Armatur for de unge ædle Mænd, der under Deres gode Anførsel vil vise deres mandige Sindelag. Sammen er ubetydelig i det Hele betragtet, men maaſkee flere vil følge mit Exempel a), og da vil jeg prise mig lykkelig ved at have bidraget min liden Skjærb.

Kbh. den 30 Martii 1801.

Ærbødigt
Lindenfrøen

Til

Høi- og Velbaarne Hr. Overhofmarskal
Hauch, Ridder og Kammerherre.

Gaven selv blev efter Tilbudets Antagelse Corpsets Chef under 9 April tilstillet med følgende Skrivelse:

Indsluttet har jeg den Ære at tilstille Deres Høi- og Velbaarenhed de 1000 Rdlr., som jeg har bestemt til Hjælp til Armatur for de værdige og rets-

a) Dette skete dog ikke.

skafne academiske Borgere og Fædrenelandsvenner, som under Deres Høi- og Velbaarenheds Ansørsel med saa roesværdig Iver vil beskytte Kongehuset, Landet og Staden.

Hvor inderlig onsker jeg endnu, at flere af mine formuende Medborgere vilde bidrage til at lette de Befæstninger, som denne skønne og herlige Indretning udfordrer.

Kbhavn, den 9 April 1801.

Erbadigst

Lindenfrøne.

Man kan vel sige, at aldrig har noget Corps i Danmark samlet sig under større og hæderligere Deeltagelse af Publicum, en Deeltagelse, der siden ikke ophørte.

Efter at Indskrivningen var sluttet og Listerne igjennem Universitetets Patron vare blevne Corpsets Chef tilstillede, bleve de, som havde tegnet sig, tilsagte til det første Møde ved et i Adresse-Contoirets Efterretninger No. 96 indrykket Avertissement, saaledes lydende:

„De her ved Universitetet immatriculerede
„academiske Borgere, som i Følge Hans Konge-
„lige Høiheds Kronprindsens hæderfulde Opfor-
„dring have ladet sig antegne til Stadens Forsvar,

„ville behage at møde i Landcadet-Academiets Gaard
 „Løverdagen den 28 Martii om Eftermiddagen
 „Kl. 3.“

Rector & Profesores.

Imidlertid corresponderede Universitetets Durch-
 laughtige Patron med Corpsets Chef om adskillige
 Puncter; som Høistamme (hvis Sygdom til den
 Tid forbad ham at forlade sit Palais) troede at burde
 forelægges Hans Kongelige Høihed Kronprindsen
 til Bedømmelse. Blandt disse var det Ønske, at
 Corpset maatte kaldes:

Kronprindsens Livcorp.

Ligeledes havde Høistamme fra Consistorium
 modtaget en Skrivelse af 26 Martii, hvori dette
 bad, at der ved Baabenovelserne maatte tages
 Hensyn paa følgende Puncter: 1) at en Deel af
 Studenterne forberedte sig til Examen philosophi-
 cum, houlke ønskede at blive fri fra at bivaane Baa-
 benovelserne, indtil de havde absolveret deres Exa-
 men. 2) at mange af Studenterne havde desuden
 deres Ophold ved Timeinformationer, som de vilde
 miste, om de til Baabenovelserne fornødne Timer
 indfaldt paa samme Tid. Det overlodes af Pa-
 tronen til Corpsets Chef, hvorvidt de af Consistorio
 omtalte Omstændigheder kunde tages i Betragtning.

Umiddelbar herpaa communiceredes under 28.
 Martii af det Kongel. Danske Cancellie alle Bedr.

kommende følgende Kongelige Resolution af 27de
f. M.:

„Da de academiske Borgere ved Kjøbenhavn
„Universitet have yttret det Ønske, at tage under
„nærværende Omstændigheder virksom Deel i Sta-
„dens Forsvar, og ere endvidere dertil opfordrede
„af Vor elskelige Søn, Hans Kongelige Hoihed
„Kronprindsen; saa ville Vi ikke alene allernaadigst
„bifalde, at disse fjætte unge Mænd udgjøre et sær-
„skilt Corps, bestemt til Stadens Værn, som skal
„kaldes Kronprindsens Livcorps, og an-
„føres af Vor Overhofmarskal, Kammerherre Hauch,
„som Vi til Commandeur for samme Corps aller-
„naadigst have udnævnt, men Vi ville ogsaa til-
„staae dem, saalænge denne Forsvars-Indretning
„vedvarer, og indtil den nu truende Fare ophører,
„den Ammunition og de Vaaben, som det behøver
„til at virke med Kraft og Held, og en Fahne med
„Indskrift:

Videnskabernes Dyrkere

For

Kongen og Staden.

„I det øvrige kan Commandeuren efter Ober-
„løg med Doctor Theologiae, Professor Molden-
„hauer, General-Auditeur Nerregaard, Professor
„Bang og Justitsraad Bugge, indkomme med nær-
„mere Forslag angaaende Corpsets Organisation

„og det videre, som han til at fremme Indretningens
„gens Formaal maatte ansee gavnligt.“

Samme Dag (28 Martii) tilmeldte Generalitets- og Commissariats-Collegiet Corpsets Commandeur, at paa hans Requisition skulde udleveres 1100 Stkr. tjenstdygtige Infanteriegeværer med lange Bajonetter og 30 skarpe Patroner til hvert Gevær, samt 1100 Stkr. Infanteriesabler, og fra den militære Varedepot 1100 Stkr. Gehænger. Patronstaster havde aldeles ingen i Forraad, og man vidste ingen Udvei til dermed at assistere Corpset. Udleveringen af Geværer paafulgte umiddelbar, og da Klinte-remmer og Panthatter ei havde i Forraad i Varedepo'en, lovede Collegiet at føie Anstalt til, at de anskaffedes og saasnart muligt udleveredes til Corpset. Det tilføiede, at, hvad Slaget i Geværerne angik, da var saadant en Misbrug, der meget skadede dem, efterdi baade Skafterne og Fjere derved gjordes løse, af hvilken Marsag det udbad sig, at Corpsets Chef vilde anordne og forebygge, at intet Slag tilveiebragtes i disse nye Geværer a).

Samme Dags Eftermiddag mødte de academiske Borgere paa det bestemte Sted i Landcadet-Academiets Gaard, efter at de paa Corpsets Exercerplads ved Christiansborg Slot havde modtaget

a) Dette blev ogsaa siden ved Exercitsen iagttaget.
Udg.

Gevarer. Chefen indfandt sig ogsaa, og holdt til
 de forsamlede Studentere en Tilstale omtrent affaa-
 dant Indhold: „Mine Herrer! i den Stand,
 hvori de nu indtræde, er der en Mængde Ting, som
 under enhver anden Omstændighed vilde synes ube-
 tydelige, ja endog latterlige, men som her blive af
 yderste Bigtighed. Den strengeste Orden, Op-
 mærksomhed og Lydighed fordrer jeg af Dem, mine
 Herrer! og jeg haaber, at enhver af Dem vil være
 villig at underkaste sig en Orden, hvorpaa Deres
 eget Bedste, maaskee Deres Liv beroer. Uden denne
 vil det let kunne skee, at De kunne blive Offere for
 et langt mindre Antal Fiender; ved denne vil De
 kunne modstaae et stærkere. Da Hans Majestæt
 har udseet mig til den Ære at være Deres Anfører,
 saa haaber jeg, at De vil skænke mig den Opmærk-
 somhed og Tillid, som jeg vil søge at fortjene.“
 (U. D.) I øvrigt aftaltes foreløbigen om Corpsets
 Inddeling i to Batailloner og 8 Compagnier og
 den øvrige Armatus Udlevering og Modtagelse.

Imidlertid vare Corpsets Commandeur og de
 ovennævnte Embedsmænd efter foranførte Kongelige
 Befaling traadte sammen for at overlægge om den
 allerførste Indretning af de Studerendes frivillige
 Corps, og indgik under 30 Martii med allerunder-
 underdaniagt Forestilling, for at udbede sig aller-
 naadigst Resolution paa følgende Poster:

1. Commissionen fandt, at de fleste Studerende ønskede at have en Uniform, og den antog, til nærmere allerhøieste Approbation at foreslåe følgende: en blaa Trøje med korte Skjod samt en smal hvid Kant, sort Krave og Opflag, lange graa Pantalons, en rund Hat med sort Rem over Skuldrene.
2. Da af de i Corpsset indtegnede Personer omtrent 160 vare saa uformuende, at de ei kunde anskaffe sig denne Uniform, saa indstilledes allerunderdanigst, om enhver af disse maatte gives en Understøttelse af 12 Rdlr. i det høieste fra nogen af Universitetets Fonds, hvorom da nærmere maatte omhandles med Universitetets Patron.
3. Da Hans Majestæt allernaadigst havde lovet at skaffe Corpsset Armatur, og Patronatser endnu manglede, saa indstilledes allerunderdanigst, om Hans Majestæt vilde skænke disse til Corpsset.
4. Commissionen formeente, at Corpsets nærmere Organisation samt Over- og Underofficerernes Udnævnelse maatte overlades til Corpsets Chef.
5. Timerne til Vaabensøvelserne ønskede de fleste at maatte fastsættes fra 6 : 8 om Morgen og fra 5 : 7 om Aftenen, hvilke og Commissionen formeente at være de meest passende.
6. Commissionen formeente, at Over- og Underofficererne burde have et Udmærkelsestegn, hvor-

til den allerunderdanigst foreslog tvende Sølv-
Epauletter for Oberofficererne og een Sølv-
Epaulet for Underofficererne.

7. Commissionen blev eenig om at gjøre et Udkast til de Straffe, som burde indføres ved Corpset for Forseelser i Tjenesten, og den forbeholdt sig nærmere allerunderdanigst at forelægge samme til Hans Majestæts allerhøieste Approbation.

Efter at dette Forslag ved Universitetets Patron var bleven Cancelliet tilsendt og af dette Collegium Hans Majestæt foredraget, behagede Allers høistfamme under forbemeldte Dato allernaadigst at resolve:

1. at Uniformen for bemeldte Corps skal være en blaa Trøje med korte Skjød, samt en smal hvid Kant, sort Krave og Opslag, lange graa Pantalons, rund Hat med sort Fjeder og hvid Rose. Sidegeværet hænges i en sort Rem over Skulderen a).

- a) Dette blev ved Udførelsen nærmere bestemt saaledes: mørkeblaa Klædes Trøje med hvide Kanter, sort Gleiel Krave og Opstage, hvid Vest, graa Pantalons med sorte Silkesnorer i Kommene, korte Halvstevler med en liden Silkeduff foran, en rund Hat med en over Pullen en calque boiet sort Fjer, hvid Kofarde, et over Skulderen hængende sort Lædergehæng til at bære Sidegeværet i, og et over venstre Skulder ligeledes hængende sort Lædergehæng til at bære en liden sort Patron-

2. at Corpsset tilligemed den øvrige Armatur ogsaa forundes de fornødne Patronaster.
3. at Corpsets nærmere Organisation samt Over- og Under-Officerernes Udnævning overlades til Chefen; og
4. at Corpsets Over- og Under-Officerer maae udmærkes, de første med to, de sidste med een Solv-Epaulet.

Denne allerhøieste Resolution blev under 31 Martii Vedkommende af Cancelliet communiceret.

Det første, som nu blev at paatænke, var, at give Corpset en Organisation og at begynde Øvelserne. Chefen indkom til den Ende under 1 April med følgende underdanigste Forestilling til Hans Kongelige Høihed Kronprindsen:

„En af de første Nødvendigheder til Organisationen ved Deres Kongelige Høiheds Livcorps, som mig allernaadigst er anfortroet, og som nu er over 1000 Mand, er tvende gode og med de fornødne militaire Kundskaber forsynede Bataillons-Chefer, da det ellers vil være mig ganske umuligt at bringe nogen militairist Orden og Udseende i Corpset, allerhøjest Corpset brænder af Begjærlighed, jo før jo fjærere at kunne tilbyde sin Tjeneste.

tasse. End videre for Over- og Under-Officerer Solv-Epauletter paa Skuldrene, nemlig tvende for de første og een paa høire Skulder for de sidste.

Hr. Major von Lorenz ved Landcadetcorpsen og Hr. Capitain von Zuckow af det tredje jydsk Infanterie-Regiment ere begge villige til at paatage sig dette Arbejde, naar Deres Kongel. Høihed naadigst vil tillade det; og da Antagelsen af dette Tilbud udgjør ligesaa meget mit som hele Corpsets Ønske, saa bøver jeg underdanigst at udbede mig af Deres Kongel. Høihed, at saavel Hr. Major von Lorenz som Hr. Capitain von Zuckow maatte ansættes ved Corpsen som Bataillons-Chefer, dog saaledes, at det tillige maatte paalægges dem, ved alle Møder med Corpsen at bære den Corpsen befalede Uniform.

Skulde Deres Kongel. Høihed bifalde denne min underdanigste Begjæring, da udbeder jeg mig tillige, at saavel Hr. Major von Lorenz som Hr. Capitain von Zuckow maatte jo før jo hellere meddeles denne Deres Kongelige Høiheds Beslutning.

Det gjorte Forslag blev strax af Hs. Kongelige Høihed naadigst approberet.

I Henseende til Armaturen manglede endnu, som forhen bemærket, Patronstæsker. Corpsets Chef paatog sig da at sørge for deres Anskaffelse, efter Befaling af Hs. Kgl. Høihed Kronprindsen, der under 2 April naadigst tilled, at 1000 Stkr., og 9 Mk. Stykket, maatte forfærdiges, og tilfjendegav, at Udgiften, 1500 Rdlr., vilde af Finantscollegiet blive anvist. Arbejdet blev derpaa for-

deelt mellem forskjellige Sadelmagere, og var inden kort Tid færdigt. Det hele Belsb udgjorde 1668 Rdlr. 4 Mk., der, ifølge allerhøieste Resolution af 29 Martii, af Finantskassen blev udredet. Til Lettelse for de mindre formuende academiske Børgere, i Henseende til Uniformers Anskaffelse, tilbød Administrationen for den danske Manufacturhandel under 1 April Corpsets Chef 400 Alen af vedkommende Klædesorter for en billig Priis.

Imidlertid blev allerede under 29 Martii de respective Commandeersergeanter ved de 8 Compagnier, af hvilke ethvert reguleredes til 116 Mand, af Corpsets Chef følgende Anvisning meddeelt:

F o r e l ø b i g e P u n c t e r,

som ved alle Compagniesamlingerne af Kronprindsens Livcorps indtil videre skal iagttages og følges ved Commandeersergeanterne, indtil Compagniechefer og øvrige Officerer ere udnævnte:

1. Naar af Commandeersergeanten commanderet N. N. Compagnie

Til Gevær!

eller uden Gevær

Træd an!

samler det hele Compagnie sig hurtig paa to Geledder saaledes, at enhver kjender sin Formand og begge sine Sidemænd, hvorved enhver erindres at staae Arm ved Arm, saaledes, at han stedse føler sin Naboes Alibue, og at han seer sin høire Side

mands Bryst, uden at see det mindste af sin tredie Sidemand's Bryst fra høire.

2. Commandeerssergeanten opraaber efter sin Compagnie-Rolle enhver ved Navn, bemærker her ved enhver, som feiler, og tilmelder mig det skriftlig hoer Gang, hvorved anmærkes, om Forsømmelsen er 1ste, 2den eller 3die Gang; tillige anfører han paa samme Melding, hvor mange Syge Compagniet har, da han stedse bør vide, hvor mange Mand der bør møde.

3. Nu lader han tage Geværet ved Foden og Ladestokken i Geværet, for at forvise sig om, at der ikke er Krudt i Geværet, eller at Geværet ikke er skident indvendig, eller opfyldt med noget, som kunde hindre dets Affyring. Han paaseer tillige, saalænge Exerceringen vedvarer, at der paa Hanerne ere Træsteene og ikke skarpe Steene, da han derimod, saasnart Compagniet har erholdt Patroner (være sig skarpe eller blinde), paa det nøieste paaseer, at de skarpe Steene ere gode; han paaseer tillige, at der ikke er Rustpletter eller anden Ureenlighed uden paa Geværet, da det paaligger enhver at holde sit Gevær reent og i bedst muligste Stand.

4. Det, som er anført ved Compagniesamlingerne § 2, finder ligeledes Sted ved Exerceersamlingerne, da enhver uden Undtagelse er pligtig at møde, naar han har tegnet sig, være til Formid-

dags eller Eftermiddags Exertering, Sygdomstilfælde undtagen.

5. Commandeersergeanten tilholder enhver af sit Compagnie at melde sig skriftlig hos ham, naar Sygdom fraholder ham at møde; i modsat Fald forsøger Commandeersergeanten sig i hans Logis, og søger at erfare Aarsagen til Udeblivelsen, samt melder det dernæst skriftlig.

6. Enhver af de 9 Commandeer-Sergeanter tager nbiagtig Afskrift heraf, og paategner denne Ordre til Beviis paa Afskriften, hvornæst jeg erholder den, forsynet med Paategningerne, tilbageleveret.

Kjøbenhavn, den 29. Martii 1801.

H a n c h.

Ligeledes blev samme Dag af Commandeersergeanterne, efter Chefens Befaling, ved ethvert Compagnie især forespurgt, om Noget af Compagniet maatte findes villig til selv at holde Hest, i Tilfælde af, at Chefen maatte finde for godt at benytte sig af deres Tjeneste som Adjutanter. I denne Anledning indkom i de følgende Dage endeel skriftlige Begjæringer om Adjutant-Tjenester.

Vaabenøvelserne toge strax deres Begyndelse den 30 Martii, og fortsattes paa Ridebanen ved det afbrændte Christiansborg Slot hver Morgen fra 6 : 8 og hver Eftermiddag fra 5 : 7. Til at undervise Corpsets Medlemmer havde adskillige

Officerer frivillig tilbudet sig. Ved nogle Compagnier bleve ældre Landcadetter dertil ansatte. Den fuldstændigere Organisation af Corpsset kom først istand, da samtlige Medlemmer vare blevne noget bekjendte med Øvelserne og de næste stormfulde Dage vare forbi. Derom nedenfor. Under Øvelserne uddelees hver Dag nu og siden patriotiske Sange, de fleste forfattede af Corpsets Medlemmer, nogle tilegnede det af Digtere uden for dets Kreds a).

a) Saadanne vare:

- 1) Krigssang af E. Talsen, Assessor i Høiesteret; med Musik af Hr. Capelmester Kunzen. „Til Baa-
ben, see Kienderne komme ic.“ Musikken har siden beholdt Navn af Studenternes Marsch.
- 2) Sang for Kronprindsens Livcorps af C. Pram.
Committeret i Gen. Land-Deconom. og Commerzcolleg.
„Fredens, Sandheds, Lysets Bane ic.“ Findes i:
Hædersminde for 2den April 1801, første Bind, S.
77 f.
- 3) Sang og Cher for mine Kammerader Studenterne,
fra Thomas Thaarup. „Borgerdynders store
Moder ic.“ Findes sammesteds S. 18 f.
- 4) Sang for de til Stadens Forivar bevæbnede acade-
miske Borgere af D. D. Staffeldt, Kammerjunker.
„Vi stride til Værge mod Overmods Vold ic.“
Sammesteds S. 44 f.
- 5) Sang for Kronprindsens Livcorps ved Schack
Staffeldt. „Held være dig, o Dag, som santer ic.“
Sammesteds S. 97.
- 6) Sang for Kronprindsens Livcorps af C. F. W. Krebs,
No. 18 i 5 Compagnie. „Med ham den stærke den
trofaste Gud ic.“ Sammeft. S. 25.

Da det ei kunde være andet, end at det jo for mange af de academiske Borgere maatte falde besværligt, paa egen Bekostning at anskaffe sig den befalede Uniform, blev der strax draget Omhu for, at de uformuende blandt dem kunde, naar de derom meldte sig, erholde den fornødne Understøttelse. Til den Ende blev det theologiske Facultet af Upi-

- 7) „Op til Kamp med de Fiender som true ic.“ (sammeft. S. 49 f.) af H. M. Juell Student.
- 8) „Op hver, hvis Arm kan løfte Sværd ic.“ (sammeft. S. 50 f.) af J. Storm Munk, Candid. Theolog.
- 9) „Op Fredrik! ved Dit Danmarks Held ic.“ (sammeft. S. 121) af J. Rehling.
- 10) „O! Fædrelandskiærlighed rufter til Strid ic.“ (sammeft. S. 48 f.) af Michelsen.
- 11) For Studentercorpsen: „Athene saae en Fiendehær ic.“ af Sagen. Sammeft. S. 180.
- 12) „Op alle danske Mænd til Strid ic.“ (sammeft. S. 5 f.) af Sander Professor.
- 13) „Fienden truer Stad og Land ic.“ (sammeft. S. 12 f.) af Abrahamson, Capitain.
- 14) „Vaar op af din lange fredelige Hvile ic.“ (sammeft. S. 13 f.) af Dehlenschläger, Stud. juris.
- 15) „Medstridere af Frederik ic.“ (sammeft. S. 14 f.) af K. L. Rahbek.
- 16) Fra Professor Baggensen, som da opholdt sig i Paris, tilsendtes Corpsen følgende Sang: Krigshymne mod Albion for Dannemarks Landfrigere og Univerситетets Alunner „Vaar op til Slag for Danmarks Ære ic.“ Sammeft. S. 98 f.

versitetets Durchlauchtige Patron, paa nærmere
 Kgl. Approbation, bemyndiget, til Uniformers An-
 skaffelse for uformuende Studentere at anvise af
 Communitetskassen en Sum af 1600 til 2000 Rd.
 De af Kammerherre Lindencrone skænkede 1000 Rd.
 laae desuden færdige til samme Brug. Efterat An-
 meldelserne vare skeete i nedkommende Compagnier,
 befandtes Antallet paa dem, der som Uformuende
 begjærede enten fri Uniform eller Pengeunderstøt-
 telse til dens Anskaffelse, at være 335. Af disse
 erholdt, efter nærmere Undersøgelse og Overslag,
 203 enten ganske eller tildeels den begjærte Hjelp.
 Hvor Concurrenternes Udkomst omtrent var lige,
 skjønt de ikke alle kunde vorde understøttede, fastede
 man Lod. Det hele Beløb af den saaledes anvendte
 Sum udgjorde 1866 Rd. 72 β ., af hvilke 508 Rd.
 24 β . udbetaltes som Pengeunderstøttelse for 60
 Personer, og 1358 Rd. 48 β . anvendtes til frie
 Uniformers Anskaffelse in natura. I hvilket For-
 hold disse Understøttelser, i deres forskjellige Gra-
 der, tildeltes de respective Compagnier, sees af
 Bilag B.

End eksisterede Corpset neppe som Corps, da
 dets Tjeneste krævedes. Efter Slaget den 2den
 April befandt Kjøbenhavn sig, som bekiendt, under
 de ideligen udlobende korte Stilstands-Periode

ner a), i en mislig Stilling og bestandig Forver tning af et Bombardement, indtil den 9 April, da en Baabensstilstand paa 14 Uger blev afsluttet. Især befrygtedes saadant den 5te, 6te og 7de April, og alle fornødne Anstalter vare i denne Anledning søjede og holdtes tilrede. Af Studentercorpsset bleve endeel, efter eget Tilbud og paa Forlangende af Brand- og Vand Commissionen, under 5te April anvist Op syn med Husene b) i Sct. Annæ østre og vestre Qvar teer samt paa Christianshavn. Da Consistorium, ifølge Patronens Befaling, var betænkt paa at foranstalte, hvad samme fra sin Side kunde agte fornødent til Sikkerhed for Universitetets Bibliotheker, Naturalsamlinger, Archiver, offentlige Bygninger, m. v., og det til at dirigere det Hele havde udnævnt Professorerne A. Kall og Justitsraad Bugge, forlangte disse, med Patronens Samtykke, 150 Mand til Hjelp af Kronprindsens Livcorps, samt udbade sig 4 Adjutanter, blandt hvilke deres tre ved Corpsset staaende Sønner. Det Fuldstændigere om den Tjeneste, hvortil Corpsset var ansagt, indeholdes i

a) Den anden April sluttedes Baabensstilstand paa 24 Timer. Den tredie fornyedes den paa 3 Dage, og den 6te atter paa 3, indtil den 9de, da den afsluttedes paa 14 Uger.

b) Disse Huses Antal blev saaledes angivet: i Sct. Annæ østre Qvar teer 341; i Sct. Annæ vestre Qvar teer 459; i Christianshavns Qvar teer 389.

følgende af Chefen under 5te April udstædte Befaling:

„Saa snart Alarmtrommen gaaer, samler hele Corpset sig paa Ridebanen med fuld Armatur.

Af Corpset commanderes 500 Mand, som fordeles i Sect. Annæ østre og vestre Qvarter, samt paa Christianshavn, for under det forventende Bombardement at have Tilsyn med, at alle de ved Politieplacaten af 2den April d. A. (hvoraf Corpset har erholdt 1000 Exemplarer) bekjendtgjorte Tagtagelser nøje efterkommes; foruden det i Placatets Anmærkede, maa end videre paasees, at intet Vand af det, som paa Gaden eller i Husene er hensat, spildes, men kun deraf med Stripper eller Svabere tages det Fornødne. De Commandeerte have desuden at paasee, at alle Husene, hvorover de have Opsyn, saavel som alle Værelserne i ethvert af disse Huse eller Gaarde, ere aabne, og dersom disse ere lukkede, gjøre de dem Umage at opspørge Ejerne af Husene for at faae Værelserne oplukkede, men i Tilfælde at dette ikke er skeet, forinden Bombardementet begynder, aabnes Værelserne med Magt. I paakommende Ildstilfælde i et eller andet Huus, som er af den Beskaffenhed, at den ikke kan slukkes ved Folkene, som ere i Huset, underrettes Brandvæsenet, som staaer i Nærheden deraf, usfortøvet derom, og angives da Huset med Gade og Nummer, hvori Ilden befinder sig.

Folkene fordeles saaledes: at enhver har Opsyn med 5 Huse, og at en Underofficer igjen har Opsyn med en eller flere Gader, alt efter Gadernes Størrelse og nærmere Bestemmelse; 2 eller 3 Over-Officerer fordeele igjen Overopsynet over det hele Kvarteer imellem hverandre. De 500 Mand, saavel som de derved commandeerde Underofficerer, fordeles saaledes, at ifkun Halvdelen, altsaa 250, ere paa eengang i Tjenesten, da de efter 6 Timer afløses ved den anden halve Deel, og saaledes vedblives fra 6 til 6 Timer uophørlig, saalænge Bombardementet varer. Skulde det befales, at Steensbroen i Gaderne eller i Gaardene skal opbrydes, da have de ligeledes at paasee, at dette Arbejde foretages med al mulig Hastighed og ifølge den Forskrift, som derved gives.

De Herrer Studentere, som have paataget sig Tilsynet med de til Byens Conservation under Bombardementet fornødne Anstalter, søge saa hastig som muligt at forvise sig om, at alt det i Placaten paabudne og ovenanførte er efterkommet, da de ved at finde noget Manglende, saaledes som enten Mangel paa Vand eller tilstædeværende Mennesker i Husene, strax derom underrette Politimesteren; til den Ende skulle de samtlige Commandeerde, til den Tid, som nærmere bestemmes, forsøje sig 2 og 2 til de Huse, som ere enhver bestemte til Opsyn, for der at eftersee, om alt det paabudne er foranstaltet;

hvor de finde noget Manglende, gjøre de Værten derpaa opmærksom; men finde de, ved at komme igjen efter nogen Tid, samme Mangel, da melde de det strax for Politimesteren. Disse Meldinger til Politimesteren eller Vreder efter Brandvæsenet skee ved dertil bestemte aparte commandeerde Folk, saaledes, at ingen af dem, som have Opsyn i Husene, maa forlade disse, men stedse ved Over- og Under-Officererne kunne findes i de dem engang til Opsyn bestemte Huse.

Fornøden ovenanførte 500 Mand, commanderes end videre 30 Mand, som forsoie sig til Rosenborg Have og Exerccerpladsen sammesteds, for at have Opsyn og holde Vagt ved Flyttegodset, som der henbringes. Endvidere commanderes 30 Mand til Rosenborg Slot, for at have Opsyn med Regalierne og det Kongelige Sølvkammers Flytning; 6 Mand ved Flytningen af Medaille-Kabinettet fra Rosenborg; 30 Mand ved de Kongelige Palaier paa Amalienborg; 16 Mand til Arveprindsens Palais; 20 Mand til Palaiet i Kalleboderne; 150 Mand, som fordeles til fornøden Sikkerhed for Universitetets Bibliotheker, Naturalsamlinger, Archiver, Observatorium og øvrige offentlige Bygninger, hvilke herved rette sig efter det, som af Hr. Professor Abraham Rall og Hr. Justitsraad og Professor Bugge ordineres, som dem, der af Consistorio dertil ere beskikkede. Alle de øvrige af Corpset blive

samlende og under Gevær paa Ridebanen, for ved paakommende Tilfælde at bruges paa en eller anden Maade til Byens Forsvar. Af de i Rosenborg Have commandeerde 80 Mand er iffun den halve Deel 6 Timer ad Gangen i Tjenesten.

Af alle dem, som fra Corpsset commanderes, tage ingen deres Gevær med, uden alene de 80 Mand, der ere commandeerde til Opsynet med Flyttegodset i Rosenborg Have; alle øvrige til forskjellige Steder i Byen commanderte hensette deres Gevær i Ridehuset, hvorved stilles tilstrækkelig Vagt.

Til Adjutanter hos de Deputeerte af Consistorio commanderes Hr. Mathias Bugge, Hr. Østergaard junior, Hr. Johan Christian Kall og Hr. Peter Rosenstand Kall. //

Rosenborg den 5te April 1801.

Hauch.

Enhvert Medlem erholdt derhos et Exemplar af den fra Kjøbenhavns Politiekammer under 2den April 1801 udstædte Placat, saaledes lydende:

„I et Dieblif, da en Fiende truer os, kan Mod, sat ved siden af det Mod, som befæler vore brave Medborgere, der ere betroede Defensionen, eene afværge alle Farer. Dette Mod, bekiendt med Midlerne til at forekomme Faren, vil virke fuldkomment til det Heles Frelse. Jeg iiler derfor med at bekiendtgjøre nogle mig tildeels af Hr. Professor

Kawert meddeelte hensigtsmæssige Bemærkninger:

Jugen maae forlade sit Hiem, uden at i det mindste Folk ere tilstæde, som kan diebliflig medvirke til at slukke de ildtændende Legemer, som Hiemden muligen kunde tilsende os.

Paa Løfter og i alle Etager maatte, saavidt muligt, have Band i Forraad; dette Band maatte bedst tages fra Slagpomperne, for ikke at Byen ved stærk Pompning skal mangle Band.

Saavidt muligt var det at ønske, at Ild paa Skorstene maatte være slukket fra det Dieblif, Byen truedes, og indtil Faren var over.

En almindelig Bombe er fyldt med Krudt og Svovel, samt forsynet med et Brand-Rør, der er afpasset efter den Distance, hvortil den er bestemt. Den sprænges som oftest i Luften eller biver nogen tid liggende og brænder. Giles der hastig til den, kan den quæles ved at kaste et vaadt uldent Gulvteppe eller en vaad Huuds Riidside over den; ligesdes ved tilstrækkelig Møg, Jord eller Leer.

En Brandfugle skilles fra en Bombe ved at den udspyer Ild til alle Sider, og har den Mordskud, kiendes den derpaa, at man hører et Skud efter et andet. Den sidste nærmer man sig ikke, førend den har holdt op at rase. Begge disse Slags Rugler quæles paa samme Maade, som med Bomber er erindret, og skulle disse anstikke, slukkes Ilden

meget let med nogle Spande Vand, naar de strax
ere tilstæde. //

Ki. benhavns Politiekammer den 2 April 1801.
H a g e n.

Som bekjendt, paafulgte intet Bombardement,
men Fordeelingen skeete alligevel den 5te April f.
under de bestemte Afsløsninger, paa foransførte
Maade.

I samme Mellemtid, Paaschedag den 5te April
om Formiddagen, ledsagede Corpset, hvoraf omtrent
den halve Deel dengang var forsynet med Uniform,
i militær Orden, anført af dets Chef, de Krigere,
som paa Hospitalerne vare døde af deres Blessuer,
fra Sæqvæsthuset ud af Nørreport til Søefolkenes
Kirkegaard, hvor flere Grave vare aabnede til Hvi-
lesteder for de Faldne. Om disse Grave dannede
Corpset en Kreds indtil Sørgehøjtidelighederne vare
forbi a).

Da Waabensstilstanden var sluttet, erholdt
Corpsets Chef og Corpset selv under 13de April
følgende Erkjendtligheds Bevidnelse fra Over-
Brand- og Vand-Commissionen:

„ Det meget vigtige Tilbud, som Hr. Over-
hofmarschallen paa Kronprindsens Livcorps's Vegne

a) S. Efterretningen om deres Jordefærd, der faldt den
2den April 1801, og om deres Gravminde, af Capi-
tain Abrahamson S. 6 f.

behagebe at gjøre os under Urolighederne, at 500 af disse brave Mænd vilde være Brandvæsenet behjælpelige naar behøvedes med Ordens Bedligholdelse i de Huse, der vare udsatte for Fjeldfare m. v. i Tilfælde af fjendtligt Bombardement, imodtog vi med den varmeste Gælle af Taknemmelighed, og da nu for det første Urolighederne ere forbi, saa gribe vi denne Leilighed for herved at bevidne Hr. Overhofmarschallen og det hele Corps vor inderlige Erkjendtlighed for den ædle Nidkjærhed, hvormed de have tilbudet sig at medvirke, ogsaa i denne Deel, til det Almindeliges Vel. Ligesom vi smigre os med det Haab, at, ifald Urolighederne imod Formodning igjen skulde begynde, vi da tør gjøre Regning paa dette agtværdige Corpses Redebonhed til Assistance paa samme Maade. //

Først nu kunde med større Nøiighed tænkes paa Corpsets fuldstændigere og endelige Organisation. Compagniecheferne udnævnedes af H. S. Majestæt, men Corpset selv valgte de øvrige Officerer og Underofficerer. Den sidste Maade maatte, saa liberal den end i sit Princip syntes, medføre mange Inconvenienzer, der ei heller udebleve a). Corpset be-

a) Blandt en Mængde skriftlige Uttringer i denne Anledning, som Udgiveren har ved Haanden, og som tildeels oplyses med Exempler, vil han alene anføre følgende: „De fleste kjendte ikke hinanden, og maatte derfor med Forundring see, at den, der kun havde en hal

fandt sig tilsidst saaledes organiseret, som sees af
Tabellen A. I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII. IX.

Sæees Stemmer, blev Underofficeer; da
første Delen af de andre hver kun havde enten een, eller
to, tre, fire. Det er saaledes ganske ubestemt, om den
nu valgte har Compagniets Tillid og Agtelse: han er
blevet Officeer, fordi han har en *relativ* Pluralitet
af Stemmer, og denne Pluralitet har han faaet, mon
ikke ligesaa ofte ved Bekjendtskab med flere af Compag-
niet paa Villardskuer og andre offentlige Steder,
som ved virkelige Fortjenester? Desuden vil ved denne
Valgmaade andre Misbruge foraarsages. Naar f. Ex.
et temmelig stort Antal unge Studenter, dimitte-
rede fra een Skole, gaar samtlig ind i eet Com-
pagnie, og blive alle eenige med hinanden, at vil le-
give en vis iblandt dem deres Stemme til Un-
derofficeer ved forekommende Lejlighed; alle hans Sko-
lekammeraders Stemmer udgjøre nu maafee den rela-
tive Pluralitet, og denne forpligter os andre ældre til at
staae under et Menneske, der nylig har forladt Skolen,
og er ukjendt af næsten det hele Compagnie., Fra sam-
me Haand gjordes det Forslag, at ved Udnævnelsen til
Underofficeer følgende Grundsaetninger for Fremtiden
maatte iagttages:

- a) Ingen foreslaaes, paa hvis *Gædelighed* enten
uden for eller i Tjenesten man veed noget at sige.
- b) *Paapassenhed* i Tjenesten, som og de Prøver,
man ved Academiet har aflagt paa *Flid* og
Kundskaber, bør komme i stor Betragtning;
og endelig
- c) Foretrække man *cæteris paribus* altid de *ældre*
for de *ynge*, og gjore det til en Regel, ikke at fore-
slaae nogen, som er under to *Åar* gammel aca-
demisk Borger.,

I hvilket Forhold de forskjellige Dele af Monarkiet havde leveret Bidrag til Corpsets Mandskab, og hvor mange blandt Medlemmerne vare Udlændinge, sees af Tabellen B,

Med fortsat Ovelse og vedvarende Iver bragte Corpset det snart til en, i Forhold til Tiden, betydelig Færdighed, og Opmuntringen til Flid og Paapassenhed var saa meget større, som en stor Mængde af Stadens Indbyggere og af Fremmede dagligen indfandt sig ved Øvelserne som Tilskuere, og tildeels med Kjenderbifald udtrykte deres Agtelse for Corpset. Men ingen Compliment var mere smigrende for det, end det Omdømme, hvormed den franske Officeer Lauriston, Adjutant hos daværende første Consul, bærede det *a*). Da et Reglements Affattelse maatte ansees for en af de første Fornædenheder, overdrog Chefen til Corpsets Auditor, Adjunct Bornemann, at udkaste et saadant. De unge Studerende, som i Foraaret vare blevne academiske Borgere, meldte sig strax for at vorde optagne i Corpset.

a) "M. de Lauriston happening to be at Copenhagen honored the parade (of the corps of the students) with his presence, and was pleased to compliment their military skill and patriotic spirit, by saying "at the head of such brave youths he would advance against any enemy."

G. A tour in Zealand in the year 1802 with an historical Sketch of the battle of Copenhagen by a Native of Denmark. London 1803 B. of Cop. p. 4.

Unversit. og Skole-Annaler 1808 1. B.

Søndagen den 19 April var den høitidelige og hæderlige Dag, da Corpsset modtog de samme af Hs. Kongel. Høihed Kronprindsen skænkede Faner. Om Eftermiddagen Kl. 3 forsamledes Corpsset paa Slotspladsen, bestaaende af 8 Compagnier i 2 Batailloner, hvilke, med Over- og Underofficerer, samt de Kongelige Capellister, som opførte Musiken ved samme, i alt udgjorde 1080 Mand. Kl. 3½ marscherede det med Musik og klingende Spil igiennem Byen til Amalienborg, og opstilledes paa Frederikspladsen, en Bataillon paa hver Side af Hesten. Hans Kongelige Høihed Kronprindsen behagede derefter ved Hr. Generaladjutant v. Kirchhoff at lade Chefen, Hr. Overhofmarskal v. Hauch, underrette om, at Hofstamme behagede at modtage saa mange af Corpsets Medlemmer, som efter Pladsen i Hs. Kongelige Høiheds Palais kunde rummes, og Chefen med alle Over- og Underofficerer af Corpsset, samt 4 Committerte af hvert Compagnie forsviede sig nu op i Hans Kongelige Høiheds Palais, hvor de fleste Medlemmer af den Kongelige Familie, en Deel af Hofstaten og af de academiske, dertil indbudne, Lærere vare tilstæde. Her fremstillede Chefen først Corpsets Officerer for Hs. Kongel. Høihed. Efter at samtlige vare beværte med en Collation af Refraichissements, bleve Dørrene til næste Bærelse aabnede, hvorpaa Hans Kongelige Høihed Kronprindsen, i de andre Hofkongelige Herstaders Over-

værelse, skænkede og overgav til Corpsets Chef 2
 Faner for Corpset, af lyseblaat Jlyftring, zirede med
 det Kongelige Danske Vaaben i Midten paa hver
 Side og holdt af tvende Bildmænd, med Overskrift:
 Videnskabernes Dyrkere for Kongen
 og Staden. I hver af de 3 Hjørner var ligele-
 des malet C7 med Krone over og en Laurbærkrands
 om, og i det 4de Hjørne oven ved Stangen det
 Danske Flag; i hver Kant paa de 4 Midter af Fa-
 nerne var anbragt en mørkeblaa Tunge med sort
 Kant og i den nederste Tunge et K med Krone over.
 Fanerne vare kantede med brede Guldfrindser, og
 oven over hængte en lang dobbelt Guldsnor, virket
 med sort Silke og tvende store Guldqvaster i En-
 derne. Hans Kongelige Høihed behagede at slaae
 det første Sam i Fanerne og dernæst Deres Konge-
 lige Høiheder Kronprindsessen, Hertuginde, Arve-
 prindsen, Prinds Christian og Hans Høifyrstelige
 Durchlauchtighed Hertugen af Augustenborg, hvor-
 efter Chefen, Hr. Overhofmarskallen, tilligemed de
 øvrige af Corpsets Herrer Officerer, samt en Under-
 officer og en af de Herrer Committerte indtog hver
 et Sam i Fanen.

Efter at Chefen derpaa havde aflagt sin og
 Corpsets Taksigelse til Hans Kongelige Høihed
 Kronprindsen, forsviede han sig med alle øvrige
 Over- og Underofficerer af Corpset ned paa Pladsen,
 hvorpaa der blev presenteret Gevær, da Fanerne

førtes ned for Fronten. Derpaa blev sluttet Kreds af hele Corpsset og Eeden aflagt efter følgende Formular:

„Vi, Videnskabernes Dyrkere, det Kjøbenhavnske Universitets Medlemmer, - Fædrelandets troefaste Borgere, Kongens lydige Undersaatter, som efter Hans Majestæts allernaadigste Bille udgjøre Kronprindsens Livcorps, sværge høitideligen: at vi stedse villevære vor allernaadigste Arveherre, Kong Christian den Syvende, hulde, troe og lydige, og at vi, som kjække Fædrelandsforsvarere, villigen skulle vove Liv og Blod, til at værne om Danmarks Konge og Staden Kjøbenhavn, og at forsvare Hans Majestæt og Hans retmæssige Efterkommeres Generegering paa Danmarks Trone. Saa sandt hjælpe os Gud og hans hellige Ord.“

Denne Fed aflagtes, Geværet ved Foden, med oprakt højre Haand, hvorefter Chesen tiltalede Corpsset saaledes:

„Jeg behøver ikke, mine Herrer, at forestille Dem Vigtigheden af den Handling, De har foretaget Dem. De ere selv istand til at bedømme den, og Deres Opdragelse, Kundskaber og Indsigter, som ophæie Dem over den almindelige Flob, vil erindre Dem om alle de fornædede Pligter, hvortil De idag høitidelig har forbundet Dem, og hvorved De har lovet Orden og Lydighed, Troskab og Mod,

Flid og alvorlig Bestræbelse efter Kundskaber, fort
Opfyldelsen af alle de Dyder, som eene-udgiore
Fædrelandsfiærlighed, og som udmærke den sande
Patriot og Borger. De har lovet alt dette, og
Fædrelandet venter Opfyldelsen. De vil vist ikke
skuffe Fædrelandets Forventning, derom er jeg fuld-
kommen overbevist, og jeg tør derfor i alle vores
Navn gientage Løftet, at alle vore Bestræbelser stedse
skulle svare til vort oprigtige Ønske om Held for
Fædrelandet og Lykke for Kongen og Kongehuset. //

Denne Tale besvarede af Corpsset med et tre
Gange: Leve Kong Christian den En-
vende! leve Kronprinds Frederik! leve
Kronprindsesse Marie! leve det Kon-
gelige Hus! hvilket høit og lydeligt blev gien-
taget af hele Corpsset, og til Slutning gaves et
almindeligt Hurra. Hans Kongelige Høihed Kron-
prindsen havde derefter den Naade at komme ned
paa Pladsen, passerede først Fronten, og derpaa,
efter at begge Bataillonerne havde formeret sig
en haie, giennem Geledderne, hvorpaa hele Corpsset
defilerede rundt omkring paa Pladsen for Hans
Kongelige Høihed. Efter at have tilkiendegivet
Chefen sit naadigste Bifald, behagede Høistamme
at forlade Pladsen. Derpaa affang Corpsset en af
Digteren Hr. Thaarup i Anledning af Eedens Af-
læggelse forfattet Sang:

Mel. Naar Østens Straale re.

Alvælde Du har hørt os sværge,
 For Dannerkongens Ret at værge;
 Dit milde Fader-Bud vi lyde;
 Du seer i vore Hierte ned,
 At aldrig vi vor Fed skal bryde;
 Vi gaae, hvorhen vor Banner vaier,
 Til mandig Død, til gladen Seier,
 Du Fader styrer vore Fied.

Du Borgerens som Fyrstens Ære,
 Eaa værd den Krone, Du skal bære,
 Vort Hiertes Hyldning Du modtage,
 Vi alle Fredrik elske Dig;
 For Dig i Kamp vi freidigt drage;
 Til Din og Fædrelandets Ære
 Hver Fredens Daad indvilet være;
 Vi alle glade lyde Dig.

Henrykte vi dig, Banner, skuer,
 For dig en hellig Flamme luer,
 Du leder til den sande Hæder:
 At være troefast Dannemand.
 Vor Bane vi med Mod betræder;
 Vor Jdræt Jordens Folf skal lære,
 At Borger-Mavnet er vor Ære,
 At Norden er vort Fædreland.

og endnu en Sang af Hr. Schack Staffeldt: „Til Fredens vante Hiem ic.“ (S. Fædresminde for 2. April 1801, første Bind S. 68 f.), hvilke bleve accompagnerede af de Kongelige Capelmusici, som Corpsets Hoboister. Derefter marscherede hele Corpset rundt omkring Pladsen, saluterede paa sædvanlig Maade for Hs. Majestæt Kongen og Hs. Kongl. Høihed Kronprindsen, der behagede fra deres respective Palaier at være Vidner til Corpsets allerunderdanigste og underdanigste Hylдинг. Corpset traf derpaa af til Slotspladsen, hvor Chefen, efter Hans Kongelige Høihed Kronprindsens Befaling, bevidnede Høist sammens naadigste Velbehag og Bifald, som Corpset besvarede med 3 Gange Hurra, Raab til Chefen, og derpaa adskiltes. Chefen marscherede derpaa med Livcompagniet under Spil med Fanerne fra Slotspladsen til Staldmesterboligen bag Christiansborg, hvor Fanerne i Chefens Bolig bleve hensatte i Forvaring, og Compagniet derpaa under Hurra-Raab, som af Chefen blev besvaret, forlod hinanden.

Ved denne høitidelige Leilighed udtrykte Obersten ved det Kongel. norske Livregiment, paa en ligesaa opmuntrende som hædrende Maade, sin Agtelse for Corpset ved følgende Skrivelse til dets Chef:

„Studenternes Formands ædle og hjærte Heltmod har ei været forglemt. Deres Heltegjerninger og for Fædrelandet flydende Blodsdråber blive

til evigt Minde indviede i de tvende af Hans Kongelige Majestæt, til forrige Studentercorps tilhørende sorte Faner, og som nu til dets hæderlige Erindring som et Vreestegn ere anbetroede det Kongelige norske Livregiment. Dengang jeg selv som Regimentschef indviede disse saa mærkelige, distingverede Vres: (Erindrings- Faner b), lod jeg Rector Magnificus (Prof. Riisbrigh) og alle Professorer

b) I Aaret 1785 forestillede det norske Livregiment tilfods, som da skulde have nye Faner, at sammes første Oprettelse efter allerhøieste Proposition og Befaling af Høiselig Kong Frederik den Tredie var skeet af det Kjøbenhavnske Academies Studenter Anno 1658, og at dette Regiment, til en besynderlig Distinction og Erindring, altid havde ført en sort Fane, som under alle ved samme foregaaene Forandringer var vedblevet; det anholdt derfor allerunderdanigst om Tilladelse til, fremdeles at føre en sort Fane pr. Bataillon, og ved de nye Faners Anskaffelse at forsyne sig med samme efter en vedlagt Tegning. Sandt Regimentets Ansøgning allernaadigst Bifald, saa submitterede det i lige Underdanighed, at, siden ved Vaabenet i bemeldte Tegning ere anbragte tvende Vildmænd som Skjoldholdere, sligt ogsaa ved Vaabenet i det Danske Livregiments Fane maatte finde Sted. Denne allerunderdanigste Ansøgning, som var underskrevet: Ahlesfeldt, Schulke, Pens, blev af Hans Majestæt under 23. Septbr. 1785 allernaadigst approberet. Ved Indvielsen af bemeldte nye Faner vare adskillige af Universitetets Professorer, efter Hr. Oberst v. Holstens Indbydelse, nærværende.

Udg. Anm.

ved Universitetet invitere, for at høre paa den Tale, jeg troede passelig, for at opmuntre det hele Regiments Mandskab til at efterfølge de fjerde Heltes Exempel."

Kjøbenhavn den 18 April 1801.

Underdanigst

H o l t e n.

Oberst.

Ogsaa blev Corpset i denne Anledning beæret med flere det tilegnede Digte s. Ex., foruden de tvende ovenanførte af Thaarup og Schack Staffeldt, „Naar Fædrelandets Røst os kalder ic.“ af J. H. Soelberg (sammesteds S. 66 f.), og „Vi sværge til Frederiks Banner ic.“ (sammest. S. 81 f.) af N. Wulfsberg, Lieutenant ved Landværnet, og Student.

Tvende Dage efter, den 21. April, forventedes Hs. K. H. Kronprindsen og de øvrige Kgl. Herskaber for første Gang i Theatret siden Fiendtlighedernes Begyndelse. Corpset attraaede ved denne Leilighed at aflægge noget offentligt Beviis paa sin Hengivenhed mod Kongehuset og i Gærdeleshed paa sin Taknemmelighed mod Hs. K. H. Kronprindsen, som det skulde sin Tilværelse, og hvis Navn det havde den Ære at bære. Corpsets Chef begunstigede med sin sædvanlige Velvillie dette Corpsets Ønske, og foranstaltede til den Ende, at et Antal af 89

Entreebilletter overlodes samme til Fordeling paa alle Compagnierne. Ved denne Fordeling blev der især taget Hensyn paa Bedkommendes Bequemhed til, som Sangere at bidrage til den paatænkte Høitidelighed. Denne var saaledes anordnet, at Hs. K. H. Kronprindsen skulde ved sin Indtrædelse paa Theatret modtages af det i Parterret i Uniform forsamlede Corps med en passende Sang, og siden et Chor afslunges, hvilket nogle agtværdige Dannekvinder, som til den Ende en egen Loge var anvist, havde lovet, med deres Stemmer at ville forskionne. Det hele blev udført med ligesaa megen Høitidelighed som varm Deeltagelse. Hs. Konges Høihed modtoges med Assessor Falsens Sang: „Dig, Fredrik, en Velkomst istemmes ic.“ (S. Hæderøminde for 2den April 1801 S. 63 f.), og se senere blev, som Intermezzo, afslungen Th. Thaastrup i samme Anledning forfattede Chorsang: „Nyd, Fredrik! nyd Din Fædres Glæde ic.“ (samme St. S. 62 f.). Enhver af Sangene sluttedes med et levende Vivat for Kongen og hans Søn.

Fanerne selv, som denne Dag bleve indviede, havde kostet 219 Rdlr., hvilken Udgiftssum, efter Hs. Majestæts Befaling, af Finantscollegiet blev anvist.

Hidtil havde Corpset allene exerceret i Byen paa Ridebanen. Nu havde det gjort Fremgang nok til at føres ud i fri Mark, for der at øve sig i at

fyre og gjøre Evolutioner. Efter Chefens Anmodning blev til den Ende under 2den Maj af Generalitets- og Commissariats-Collegiet foranstaltet, at paa Overhofmarskallens Requisition maatte udleveres af Arsenalet saa mange Exerceerpatroner, som han maatte forlange deraf hver Gang, for at øve Hs. K. H. Kronprindsens Livcorps i at fyre.

Til Chirurgier ved Corpset antoges de Herrer Kjalff, nu Dr. Med., og Gref. Iøvrigt indskrænktes Ovelsestiden nu til een Gang om Ugen, paa Skelleten, nemlig Lørdag Eftermiddag; den længere Frastand formindskede ikke Tilskuernes Antal. Corpset blev saaledes ved at skride frem i sin Uddannelse. Endeel af dets Medlemmer foranstaltede private Skydesvelser, og da Lieutenant, nu Major, Steffens tilbød, at ville ugentligen holde Forelæsninger over det Almindelige af Krigskunsten for Corpsets Medlemmer — hvortil det harmoniske Selskab med lige Tienstagtighed overlod dets Sal e) — meldte de fleste sig til deri at tage Deel. Disse Forelæsninger kom dog, formedels den med Corpset forventede og snart efter paafulgte Forandring, ei i stand. Corpsets Auditeur indleverede under 31 Maj til Corpsets Chef det af ham, efter Befaling, udkastede af 3 Afdelinger bestaaende, Reglement, hvilket af samme Aarsag blev ubenyttet henlagt.

e) Uffessor Bærens, Harmonien som Mouster paa en god Klub. Kbhavn 1803. S. 52.

Blandt Actstykkerne - finder jeg ogsaa adskillige ligelydende Afskrifter af et i Julii Maaned affattet Udkast til en allerunderdanigst Ansøgning til Hans Majestæt fra Corpset selv om dets Permanence, hvilket Udkast jeg ikke anseer mig besejret til at meddele. Det er mig ei heller bekiendt, om Ansøgningen virkelig blev indgivet, eller, i saa Fald, om i den udfastede Form. Jeg erindrer vel, at et Document blev mig meddeelt til Paategning, men saa sildig, at jeg blot havde Valg mellem ikke at underskrive eller at undertegne, hvad jeg ei havde læst, og at jeg af den Marsag undslog mig derfor. Saa meget mindre havde jeg nogen Deel i Udkastets Forsættelse. Dette har jeg fundet fornødent, her at anmærke. Forresten seer jeg, at Corpsets Opløsning allerede omtales i en Skrivelse til Chefen fra Generalitets- og Commissariats-Collegiet af 16 Maj, hvori denne underrettedes om, at de 1000 Stkr. Patronasser, som vare anskaffede for Kronprindsens Livcorps, skulde, naar Corpset opløstes, afleveres til det militære Baredepot, i hvilken Anledning bemeldte Collegium bad sig underrettet om, naar Afleveringen skulde ske, og hvor stort Antallet da var.

Det behagede imidlertid Hs. K. H. Kronprindsen, efter Corpsets underdanigste Begiaring, at lade sig samme præsentere paa Mørretalied Løverdagen den 4de Julii, om Eftermiddagen Kl. 5. Den i denne Anledning fra Hovedquarteren Frederiksberg

den 2den Julii 1801 udfærdte Pärölbefaling anordnede tillige, at 1 Officeer, 3 Underofficerer og 30 Husarer skulde afgives af 5te Eskvadron for at holde Orden paa Pladsen. Veiret begunstigede Høitiden, og Tilskuernes Antal var overordentlig stort. Professorerne havde dertil modtaget Indbydelse. Revue-Manoeuvren, der udførtes til Hans Kongl. Høiheds og de tilstedeværende Militæres fulde Tilfredshed, bestod af følgende Partier *a)*:

1. Revue-Marsch.

2. Attaque en Ligne. NB. chargeret 2

Gange med Peloton.

3. Colonne-Formering. NB. fremad

paa 8 Peloton.

4. Opdeplojering til venstre.

5. Attaque en Echelon. NB. chargeret

2 Gange med Peloton.

6. Retraite og Chagering. 2 Gange

med hele Bataillon.

7. Det samme.

8. Quarree-Formering. NB Colonne for-

meret baglænds paa 4de Division.

a) Nærmere Beskrivelse af disse Partiers Udførelse troer Udg. her at kunne forbigaa.

9. Hvarreens Brydning.

10. Opdeplojering.

Hs. K. Høihed behagede at tilkiendegive sin naadigste Tilfredshed med Corpsets Patriotisme og giorte Fremgang i Vaabenøvelser, hvilken Yttring besvaredes med et almindeligt Hurra. Derefter marscherede Corpset til de paa Fælleden opslagne Telte, hvor det leirede sig divisionsviis. Her blev det opvartet med alle Slags Forfriskninger, og under Fryderaab og glade Skaaler tilanskedes Danmarks ædle Tronarving det Held, en saadan Fyrste fortjener. Sang og Dands, hvori en stor Deel af de tilstedeværende Damer toge Deel, forøgede Glæden, som blev høitideligere ved den Orden, der herskede overalt. Chefens, Overhofmarskal Hauchs, saavelsom den anden Bataillons Commandeurs, Major Lorens's, Skaaler bleve frembragte med gienrøget Hurraraab og Taknemmeligheds- Ytringer for de Mand, der med saa megen Iver og Interesse havde bidraget til Corpsets militære Dannelse. Derefter skete Tilbagemarschen til Slotspladsen, hvor Chefen bevidnede Corpset sin Hengivenhed, og tilkiendegav at Vaabenøvelserne nu for det første og indtil nærmere Ordre vare indstillede. Dagens Høitid erindredes af tvende Digtere, begge Medlemmer af Corpset, Translater Svejstrup og Adjunct Bornemann. Den første Sang var

Kronprindsens Livcorps den 4de Julii 1801 „Modtag den Hyliding, vi Dig byde ic.“ findes i Hædersminde for 2den April 1801, andet Bind S. 72 f. Den sidste „Danmark og Daanerkærlighed, en Hymne, Kronprindsens Livcorps i Særdeleshed tilægnet,“ er indrykt sammesteds S. 25 ff. e). Corpset var imidlertid, som det præsenteredes H. K. H. Kronprindsen, blot 610 Mand stærk. Ogsaa talte det til den Tid 66 vacante Pladse.

Under 23de Julii communiceredes saavel Universitetets Durchl. Patron som Corpsets Chef følgende allerhøieste Resolution af 17de Julii:

„Ligesom Vi, ved Resolution af 27de Martii d. A. tilkiendegav Kiøbenhavns academiske Borgere det allerhøieste Bifald, med hvilket Vi modtog deres patriotiske Tilbud, at ville med Kraft og Modtage virksom Deel i Stadens Forsvar, og Vi til den Ende bevilgede dette Corps den fornødne Armunion og Waaben, saalænge indtil den truende Fare ophørte, saa have Vi og med særdeles Tilfredshed erfaret, at det har fuldkommen svaret til Vores Forventning, og med uafbrudt Glid og Anstrængelse, under Ansørsel af dets nidkiære og for-

-) Da denne Revue var det væbnede Corps's sidste Handling, saa kan maaskee ogsaa C. Herz's Sang: Studenten til sin Sabel, der findes sammest. and. Bind S. 132 f. formedelsk Sangens Slutning henføres til denne Tidspunct.

flente Commandeur og brave Officerer, søgt at dannes til lige saa duelige som flække Forsvarere. Men da de Omstændigheder, som opflammede deres Mod og fremkaldte denne Forsvars-Indretning, ei mere ere de samme, og Corpsets vedvarende militære Øvelser ei paa nærværende Tid ere fornødne, saa ansee Vi det meget mere for gavnligt, at disse udsættes, indtil samme Omstændigheder maatte udtræde lige Midler.

Vi forviise Os tillige, med fuldkommen Tillid til Corpsets Lemmer, at de da med samme Redebonhed og Lyst ville gribe til Vaabnene, som de nu nedlægge, men som, tilligemed Corpsets Fane, skal af os foranstaltes opbevarede til dem paa Borens Arsenal, saalænge indtil Faren opfordrer dem til at samles under samme, og at de i saa Fald vil modigen ile til Stadens Forsvar, som var Indretningens Formaal. Imidlertid beholde og bære Corpsets nu værende Lemmer den af Os approberede Mundering, hvilken de med Rette vil ansee som en Hædersdragt, der bringer deres patriotiske Grundsætninger i Erindring, og vidner om det Bisald, Vi skænkede samme."

Under 28de s. M. paafulgte endvidere følgende Skrivelse fra det Kongel. Danske Cancellie til Hr. Overhofmarskal Hauch:

"I Continuation af dette Collegii Skrivelse af 23de dennes, skulle Man, til behagelig Efterret-

ning, tjenstligst tilmelde Hr. Kammerherren, at Hs. Majestæt endvidere allernaadigst har behaget at resolve:

„at ingen videre Indskrivning til Kronprindsens Livcorps bør finde Sted.“

Denne Cancelliets Skrivelse foranledigede fra Corpsets Chef et Svar under 29de s. M., hvis Indhold her forbigaaes.

Forbemeldte allerhøieste Resolution blev derpaa af Overhofmarskallen den 24 Julii forelæst de paa Ridebanen forsamlede Studentere, ved hvilken Leilighed Hans Høivelbaarenhed skiltes fra dem med følgende Afskedstale:

„Jeg bærer ingen Tvivl paa, at De, mine Herrer, ville modtage dette Kongens Bud, som jeg har havt den Ære at meddele Dem, med det samme Sindelaug, som formaaede Dem til at tilbyde Fædrelandet Deres Hjelp og Fiskand, at De altsaa, besjælede af samme Aand, ville, skjønt paa en forskjellig Maade fra hiin, som betegnede de første Dage af vore Sammenkomster, fremlægge for Dagen samme Kjærlighed til Fædrelandet, som udmærkede alle vore Møder, og ved hvilken De har vidst at erhverve Dem saavel Deres egen indbyrdes, som Deres Medborgeres sande Afgtelse. Jeg er derfor overbevist om, at, ligesom De, mine Herrer, ville erkjende Regjeringens Bifald og Taknemmelighed for det ustrømte Beviis, De har aflagt paa Deres

Hengivenhed til samme, saaledes ville De end ydermere overbevise Dem om den muligste Fortrolighed og Tillid, Regjeringen bærer til Deres Fædrelandsfjærktighed, ifølge hvilken den, saasnart Faren fræver det, venter at see Dem samlede igjen om den Fane, som eengang er Dem skjænket og som nu hensesættes og opbevares for Dem. Den slyrige, modfulde Yngling føler i dette Dieblif levende det Ubehagelige: at henlægge sine Vaaben, uden at have haft Leilighed at bruge dem imod Fjenden; men jeg maatte meget lidet kjende Deres Tænkesmaade, mine Herrer, dersom jeg ikke vidste, at Kjærlighed til Fædrelandet tilintetgjør enhver Følelse, som ikke er overeensstemmende dermed, og at De derfor med Glæde lyde Fredens Bud.

De, mine Herrer, følge nu ikke længere Krigsgudens Bud; men Vrens Tempel er derfor ikke mindre aabent; thi Videnskabernes Fane er den, der sikkerst leder derhen. Vi ville derfor glæde os ved, at Fædrelandet ikke mere behøver vore væbnede Arme, og vi ville med Tilfredshed derover hensesætte vore Vaaben, indtil vi igjen stulke samles for at følge den Fane, som er os helliget, og saaledes afgive det Exempel paa Hengivenhed til Fædrelandet og den Lydighed, som alle vente hos et Selskab af indsigtfulde Mand, som Dem, mine Herrer. Naturligt er det, at dette Dieblif ikke kan være os ligegyldigt, da Eskimisse fra Wenner stedse er

haard — — — Dog vi skilles ikke ad, vi blive det, vi vare forhverandre, og det Baand, som foreenede os, binder os endnu. De vil derfor, mine Herrer, med Glæde erindre Dem den Dag, da De først sammentraadte for at danne dette hæderfulde Corps, og Erindringen om dets Tilværelse vil forøge Deres Livs Glæder.

Dog hvem imellem Dem alle har saamegen Aarsag hertil som jeg? thi hvo imellem Dem alle erholdt saa mange, saa uskæmte Beviis paa Hengivenhed og Kjærlighed? hvo nød saa ædel Pøn for anvendt Umage herved som jeg? Derfor vil og den Dag, da det blev mig tilladt at foreenes med Dem, mine Herrer, blive mig en af de vigtigste i mit Liv, og Erindringen om den med Dem tilbragte Tid vil stedse være mig uforglemmelig. Tillad endnu, at jeg tilføier en Bøn om Vedblivelsen af Deres Gnist og Kjærlighed; forunder mig samme, og værer overbevist om, at min Erkjendelighed og Taknemmelighed vil ligne min oprigtigste Deeltagelse i alt det, som angaaer Dem, og mit varmeste Ønske for Deres Lykke, Fryd og Held."

Su stod Intet tilbage, uden at aflevere Kasserne og den i sin Tid modtagne Armatur. Waabnene bleve af en dertil nedsat Commission af Corpsets Officerer: Major Zuckow, Lieutenant Falsen og Regimentsquartiermester Lange compagneviis

medtagne, og mod Dvittering igien til det Kongelige Arsenal rigtig afgivne.

Skønt Corpsets militære Existence ved forår-
 førte Forandring nu for det første havde ophørt,
 fortæner dog, som Anhang til dets Historie, endnu
 at nævnes den Høitidelighed, der næste Aars (1802)
 anden April foranstaltedes af en Deel af de Indi-
 viduer, der havde været Medlemmer af samme og
 da opholdt sig i Byen. En til denne Hensigt Ned-
 sædt Committee, der bestod af de Herrer Rahbek,
 Riisbrich, Lange, Obdrup, Sveistrup, Engelstoft,
 Stabel, overdroges det, at regulere det Fornødne.
 Festen, der skulde bestaae i Tale og Sange, Ustrens-
 maaltid og Bal, anrettedes hos Tracteur Ranch.
 Efterat de Fleste allerede i Forveien havde bivaanet
 den i samme Anledning paa Theatret opførte Fore-
 stilling: Erobreren og Fredsfyrsten af Dr. Professor
 Guldberg (i hvilket Diemeed Hr. Overhofmarskal
 Hauch havde tilfjillet Committeeen 80 Billetter til
 Uddeling), og der ved en Sang og levende Frøde-
 raab udtrogt de Følclser, som befjelede den og Na-
 tionen mod Kongehuset og Fedelandet, samlede
 man paa det bestemte Eted. Universitetets høie
 Patron, Hs. Darchlaughtighed Hertugen af Augn,

stenborg, behagede i Corpsets Uniform at bære
 Selskabet med sin Nærværelse; men Haabet om den
 Lykke, til samme Tid at see H. Kongel. Høihed Kron-
 prinsen, tilintetgiordes ved Høistammes Upasse-
 lighed. Festen hædrede desuden ved Overværelse
 af Hr. Overhofmarskal Hauch, Hr. Major, nu
 Oberstlieut., Lorenz, Hr. Generaladjutant Bülow,
 Hr. Major Krebs, Hr. Lieutenant (nu Major)
 Steffens og andre Militære, der i sin Tid havde
 taget Deel i Corpsets Organisation og Dannelse,
 eller interesseret sig for det. Af Civile var det Com-
 mitteen en behagelig Pligt at indbyde Kammerherre
 Lindencrone, der paa saa adelig en Maade havde
 bevist Corpset sin Opmærksomhed og Velvillie; og
 høist ugierne savnede Forsamlingen denne Danske
 Hædersmand, der i et meget forbindtligt Svar til
 Committeen under 29de Martii beklagede, at hans
 svagelige og just til den Tid meget maadelige Hel-
 bred berøvede ham den Fornøjelse, at kunne være
 tilstede. Høitideligheden aabnedes med en af Dig-
 teren Ohlenschläger forfattet Sang „Sving dig,
 glade Sang, fra Jorden ic.“ hvorefter Professor
 Rahbek holdt en hensigtsvarende, med en Sang af
 nysnævnte Digter afbrudt og med en anden af Dig-
 teren Krus: sluttet, Tale. Ved Bordet, hvor i For-
 samlingens Navn Ordet var overdraget Professor
 Rahbek, talte hyppige Skaaler, under dertil af
 Corpsets forrige Medlemmer J. Rehling, L. Kruse,

C. F. W. Krebs, L. Sagen, M. H. Bornemann og
 og H. G. Sveistrup forfattede Sange med Musik,
 de Tilstædeværendes varme Ønsker for Kongen og
 Fædelandet, for Kronprindsen, for Universitetets
 Patron, for Hr. Overhofmarskal Hauch &c. og det
 Hele bar Præget af den Aand, der saa hæderlig
 havde udmærket Hs. Kongelige Høiheds Kronprind-
 sens Livcorps, medens det var samlet. Mindre
 heldige Medborgere bleve ved saa glad en Anled-
 ning ikke forglemte. En Collect indbragte en ikke
 ubetydelig Sum til goddædig Anvendelse. Det
 Øvrige af Natten tilbragtes med Dands. Professor
 Rahbek's Tale tilligemed alle de ved denne Leilighed
 forfattede Sange bleve udgivne i en egen, Hs. Kon-
 gelige Høihed Kronprindsen tilegnet, Samling,
 (hos Directeur Schulz 46 S. 3). Et Exemplar
 deraf blev ved en Deputation underdånigst overle-
 veret Hs. Kongel. Høihed Kronprindsen, hvilket
 Høistamme behagede at modtage med naadigst
 Velbehag og fornyet Uttring af sit Ønske, at giøre
 Noget Corpset til Fornøielse. Paa lignende Maa-
 de bleve Exemplarer tilstillede Hs. Durchlauchtighed
 Hertugen af Augustenborg, Overhofmarskal Hauch,
 Major Lorenz og Kammerherre Lindencrone.

For Guldstændigheds Skyld tilføies endnu her
 en literarisk Notiz over det, som i Aarene 1801 og

1802 i Dagblade eller særskilt udkom i Trykken angaaende Kronprindsens Livcorps, saavidt saadant er Udgiveren bekiendt.

1. Studentervæbning. Politievennen 1801 No. 152.
 2. Forslag til Bedste for Kronprindsens Livcorps. Sammest. No. 157.
 3. Et Spørgsmaal om Studentercorpsset. Sammest. No. 168.
 4. Om Studentercorpsset. Sammest. No. 170.
 5. Burde de oprettede Corps af Frivillige blive staaende eller ikke? nærmest med Hensyn til Kronprindsens Livcorps. Kiøbenhavnssbladet eller Borgeren og Politiet 1801 No. 57.
 6. Forsøg til en kort Undersøgelse om, enten Op-
hævelsen eller Vedblivelsen af det af academiske
Borgere oprettet militære Corps, under Navn
af Hs. K. H. Kronprindsens Livcorps, vilde være
nyttigst for Staden og Standen, ved Frederik
Schneider, Lærer ved det Kongelige Cæca-
detacademie og Traducteur. 15 S. 8.
 7. Alter Academicus til den danske Tilskuer. C.
danske Tilskuer 1801. No. 73, 74.
 8. Forslag angaaende Hs. K. H. Kronprindsens
Livcorps. Politievennen 1802 No. 210.
 9. Tale og Sange den 2den April 1802 i en For-
samling af Hs. K. H. Kronprindsens Livcorps.
Kiøbenhavn 46 S. 8.
-

L i s t e

over samtlige Medlemmer af Hans Kongelige
Højheds Kronprindsens Livcorps i Aaret 1801 a).

Over-Stab.

Chefen:

1. Overhofmarskal, Kammerherre v. Hauch.

Major:

2. Chef for Landcadetterne, Major v. Lorentz,
nu Oberstlieutenant.

Major:

3. Compagniechef ved det tredje jydsk Infanterie-
Regiment, v. Zuckow, nu Major og Com-
mandeur for en Bataillon af det Siellandske
Jægercorps.

Under-Stab.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
1. Regimentsquarteer- mester Lange.	Auditeur ved det bor- gerlige Militaire.
2. Auditeur Borne- mann, Adjunct ved det juridiske Facultet.	Professor Juris extra- ordinar, og Capit. a la suite ved Kgs. Livcorps.

a) Forsaavidt det er Udgiveren bekiendt eller han ved
sine Venner har havt Leilighed til at erfare, hvilke
af Corpsets Medlemmer siden den Tid ere blevne

Under: Stab.

No. og Navn.	Nærværende Embeds- stilling.
3. Feldtsjær Kjalff.	Doctor Medicinæ.
4. — Grell.	
5. Sec. Lieut. Schneider Adjutant hos Chefen.	Lærer ved det Kgl. Søe- Cadetacademie, Krigs- assessor, Capit. a la suite og Adjutant ved Kon- gens Livcorps.
6. Stokfeth, Adjutant ved 1ste Bataillon. †	
7. Falsen junior, Adja- tant ved 2den Batail- lon.	Sørenskriver i Aggers- huus Stift.

Første Compagnie.

A 2.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
1. Compagniechef H. Weidemann.	Fuldmægtig i Rente- kammeret.
2. Prem. Lieut. Wedel Simonsen.	Doct. Medicinæ og Ama- nuensis ved Universitets- bibliotheket.
3. Sec. Lieut. Th. Thorsla- cius, Sysselm. i Jøland.	Sysselmand i Jøland.

ansatte i Embeder, har han i denne Ru-
brik tilføiet saadant. Skulde deri nogen Urigtig-
hed befindes at være indløben, kan det paa Forlang-
gende blive rettet. Mærket i betyder, at Personen
er død.

Første Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
1. Sergeant Frode Kothe	Præst i Gjentofte i Siel- land.
2. Soureer Jørgen Høegh	
3. Und. Officeer Martin Drewsen. †	Præst i Jylland.
4. Und. Off. Peter Raae	
5. Und. Off. E. Hagerup.	Personelcapellan i Mags- lebye paa Langeland.
6. Und. Off. Wilhelm Østrup.	
7. Und. Off. Krog Meyer	Prof. Theol. og Hovme- ster hos Hs. Durchl. Her- tugens af Augustenborg Sønner.
8. Und. Off. Johan Hahn	
9. Und. Off. Georg Ja- cobsen.	Præst.
10. Peter Hald	
11. Andreas Henschel	Præst i Jylland.
12. Olsen	
13. Etænsen Blicher	Lærer ved Institutet i Aalborg.
14. Christian Basse	
15. Peter Schougaard	
16. Ole Torfildsen.	

Første Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
17. Frederich Gleerup	
18. Andr. H. Lund. †	
19. Hans Bille. †	
20. Joachim Sommer	Cand.' Med. Underchir- urg ved Marine-Reg.
21. Søren Winther	
22. Johan Broager	Præst i Sieland.
23. Friderich Birch	
24. Gerhard Toldorpher	Skolet. i Christianssand
25. Andreas Badstrup	Udj. ved Aarhus Cathe- dralskole.
26. Jens Naarsberg	Præst.
27. Henrich Lang	
28. Balthasar Krarup	Præst i Jylland.
29. Tage Müller	Præst i Korresnede i Jylland.
30. Ole Sørensen	Præst.
31. Gustav Prosch	Secretair og Fuldmæg- tig i Hs. M. Kongens Cabinetssecretariat.
32. Caspar Koefod.	
33. Jacob Lind Møller	
34. Rasmus Petersen. †	
35. Johannes Carstensen	
36. Niels Høvring	

Første Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
37. Peder Bøggild	
38. Niels Lorenzen	
39. Christian Schou.	
40. Jacob Mossin	
41. Peder Olsen	
42. Jacob Thomsen	
43. Jørgen Boserup	
44. Jacob Smidt	
45. Peder Hunnerup	
46. Hans Buchholz	
47. Torfil Olsen	
48. Severin Bay	Præst i Lolland.
49. Adam Glahn	Præst i Lolland.
50. Poul Glahn	Præst i Næstved.
51. Hans Helt	Præst i Norge.
52. Martin Røder	Adjunct ved Aalborg Cathedralskole.
53. Ferdinand Brandt	
54. Nicolai Egede	Præst i Sieland.
55. Ludwig Et. Platou	Overlærer ved Christiania Cathedralskole.
56. Peter Normann	
57. Andreas Glensborg	Præst i Sjælland.
58. Schabland Bye	Præst i Lolland.
59. Thomas Thiele	

Første Compagnie.

No. og Navne.	Nuværende Embeds- stilling.
60. Thomas True	Viceconrector ved Ca- thedral skolen i Bergen.
61. Johan Winding	
62. John Johnsen	
63. Borneus Junghans †	
64. Peter Holm	Kongl Norsk Postfører. Bogholder ved Univer- sitetet.
65. Fredrich Dahl	
66. Herman Baagse	
67. Niels Thingberg	
68. Joachim Holm	Institutsforstander.
69. Christian Kopp	
70. Erich Eggersen	
71. Hans Brinck	
72. Martin Møller	
73. Michael Hagen	
74. Niels Poulsen	
75. Rasmus Brendstrup	
76. Østergaard, junior	
77. P. e. Schønning	
78. Johan Seehausen	Præst.
79. Johan Kaminsky	Ansæt til Skolelærer- paa St. Croix.
80. Emanuel Friis	
81. Jacob Husum	Toldb. i Frederichshald.
82. Rasmus Rasmussen	
	Præst.

Første Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
83. Nicolai Wilstrup	Ansæt ved Feltcommis- sariatet.
84. Christian Mønster	
85. Knud Giandrup	
86. Rasmus Ussing	
87. Carl Friis	
88. Peder Thygesen	
89. Mathias Gärtner	Guldmægtig paa et Con- toir paa St. Thomas.
90. Peter Bildsted	Søldbetient i Kbhvn.
91. Frederich With	
92. Hans Stub	
93. M. Bergenhammer	
94. Søren Winther	
95. Christ. Voengrech	
96. Jens Blichfeldt	Præst i Aggershuus Stift
97. Henr. Gyldenpalm	
98. Thomas Møller	
99. Ole Bagge	
100. Frank Biørn	Tradslateur.
101. Christian Klerch	
102. Christian Sundbye	
103. Andreas Birch, Tradslateur	
104. Jacob Hansen	
105. Jens Renard	

Første Compagnie.

No. og Navne.	Marbørende Embeds- stilling.
106. Marcus Lassen	
107. Peter Arenh	
108. Joachim Fleischer	Cancellist i Gen. Com- missariats-Collegiet.
109. Peder Narestrup	
110. Johan Fleischer	Volontair i Rentekam- meret.
111. Andreas Cordsen	
112. J. Zimmermann	Præst paa Lina.
113. Jacob Middeltun	
114. Christian Bruun	
115. Peter Røring †	
116. Christian Sandberg	
117. Ferdinand Brandt	
118. Bernhard Fernet †	
119. Johannes Sief	Cancellist i det udenlands- ke Departement.
120. Jacob Hahn	
121. Jens Hohne	
122. Enbold Wagaard	Præst i Jylland
123. Christian Thygesen	
124. Ove Arctander	Physicus i Norge.
125. }	
126. }	
127. }	
128. }	
129. }	
vacante.	

Første Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
130. } 131. } 132. } vacante. 133. } 134. } 135. }	

Andet Compagnie.

A 3.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
1. Compagniechef Lüt- tichau, Lieutenant †	
2. Prem. Lieut. Griesz	Procurator.
3. Sec. Lieut. Larsen	Fuldmægtig hos Bog- holder Steffansen.
4. Sec. Lieut. à la suite Kallen, Assessor i Høieskeret.	Statsraad og Justiti- arius i Aggershuus Stifts Overret.
1. Sergeant Gottfred Schwarz	
2. Fourer Peter Kierulf	Copist i Rentekammeret
3. Und. Off. H. E. Wolff	Feldtprest.
4. Und. Off. Steenbuck.	

Andet Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
5. Und. Off. Henrich Monrath	
6. Und. Off. Wilhelm Lundbye	Consulat: Secretair i Tunis.
7. Und. Off. Christian Smidt	Præst.
8. Und. Off. Peter Feilberg	Fuldmægtig ved Depositi- tokassen.
9. Und. Off. Mathias Schiodte	
10. Andreas Magens	
11. S. Svendsen	
12. Andras Carl Kierulf	Adjunct ved Latinskolen i Nyborg.
13. Blesberg	Controlleur ved Sold- væsenet.
14. Malling	
15. E. Svendsen	
16. Bartholdy	
17. Constantin Malling	
18. Bülow	
19. Stang	
20. Kierboe	Foged i Beraens Stift.
21. Klocker	Fuldm. i Cancelliet.

Undet Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
22. Sporon	Volontair i Cancelliet
23. Jacobsen	
24. Lambø	
25. Johannes Petersen	Fændrik.
26. Johan Angell	
27. Elias Fohlmann	
28. Hans Urboe	Præst.
29. Hans Roesøed	
30. Andreas Haderup	
31. David Fogh	
32. Jørgen Arenz	
33. Albert Lassen	
34. Frederich Rædisch	
35. Georg Schulz	
36. Andreas Berlin	
37. Jacob Voetius	Signet- og Stempeskrif- fer.
38. Frederich Pech	
39. Ernst Hoff	Covist i Landsboverr. samt Hof- og Stadsretten.
40. Christlieb Hallager	
41. Michael Finger	Overlærer i Helsingør
42. Jacob Gieding	
43. J. E. Suhr	
44. Christ. Wergaard. †	

Andet Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
45. Anton Böttger	Fændrik ved danske Liv- Regiment.
46. Bergmann	
47. Jørgen Borregaard	
48. Jens Emborg	
49. Jens Groth	
50. Hans Hammeleff	
51. Heinrich Tønder	
52. Thomas Bodum	
53. Jens Teilmann	
54. Tang	
55. Frederich Mener	
56. Peter Schionfeldt	
57. Berner	Lærer ved Søcadetaca- demiet.
58. Johan Rehling	Bæsfoged i Trankebar.
59. Bierring	
60. Isach Aldrian	Compagniechirurg.
61. Lieungh	Lærer ved Herlufsholms Skole.
62. Mathiesen	
63. Boesen	Adjunct ved Eolding Skole.
64. Hegelund. †	
65. Meinig	

Andet Compagnie.

No. og Navne.	Nardørende Embeds- stilling.
66. Mynster	Copiist i Zahlkammeret.
67. Jens Feilberg	
68. Johannes Rannng	
69. Ipsen	
70. Claus Meden	
71. Christian Hvieling	Præst i Lolland.
72. Hegelund	
73. Rasmus Borck	
74. Christian Hegelund	
75. Johan Schloßheim	
76. Fischer	
77. Ahlbeck	
78. Peter Winge	
79. Johan Jessen	
80. Jens Gedde	
81. Søren Gode	Lærer ved Opfostrings- huset.
82. Ole Bierregaard	
83. Fred. Bierregaard	Sognedegn paa Falster.
84. Christian Lillemann	
85. Peter Galthier	Præst i Nørrejylland.
86. Johan Jørgensen	
87. Hans Seyer	
88. Rasmus Thal	
	Licentiat paa Frederichs Hospital.

Andet Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
89. Wulff Holm	Telegrafbestyrer.
90. Peter Ringh	
91. Nicolai Ginderup	
92. Theodosius Ussing	
93. Andreas Kioldberg	Præst i Finmarken.
94. Hugo Hiorthøy	Præst paa Als.
96. Thomas Sabroe	
97. Henrich Hansen	
98. Henrich Juul	
99. Thomsen	Overslærer ved den lærde Skole i Horsens.
100. Joachim Tronjer †	
101. Møller	
102. Claus Unger Lund	
103. Lars From	Personelapellan i Fyen
104. Jens Suhr	
105. Niels Olivarius	Bogholder ved Usserøds Fabrik.
106. Jens Wegner	
107. Erich Clausen	
108. Christopher Smidt	
109. Manasse Liscow	Præst i Fyen.
110. Hans Raahauge. †	
111. Kasimus Lystrup	
112. Andreas Wirth	

som Lieut. i Sæe-Statens

Andet Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
113. Thomas Barfod	Præst i Fyen.
114. Niels Jonsen	
115. Christian Kaaheuge	
116. Carl Balvig	
117. Christ. Rimestadt	
118. Klaumann	Secretair og Undercan- cellist i det Danske Cancellie.
119. Peter Laurberg	
120. Peter Deinboll	
121. Koll	
122. Friis	
123. Schnell	Auditeur og Reg. Quar- teermester ved Smaa- lehnst Dragon-Reg.
124. Theodose Kaalund	
125. Weichmann	
126. Schionberg	
127. }	
128. }	Degn i Sieland
129. }	
130. }	
131. }	
132. }	
133. }	
134. }	
135. }	

vacante.

Tredie Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
1. Comp. Chef Olsen Lieutenant	Capt. Tellemarcke Regi- ment.
2. Prem. Lieut. Juul- Wind, Baron	Under Navn af Grev Friis, Eier af et Gods i Jylland.
Sec. Lieut. Arenz (avanceret til Comp. Chef ved 8 Compag.)	
3. Sec. Lieut. Christian Krogh, Adjunct ved det juridiske Facultet.	Assessor i Trondhiems Stiftsloverret.
4. Sec. Lieut. a la suite Hagerup	Lærer i det franske Sprog ved det Kongelige Militairinstitut.
1. Sergt. Ohlenschläger	
2. Foureer Nachtegall Und. Off. Arenz (avanceret til Lieut. ved Compagniet)	Professor.
3. Und. Off. Larsen	
4. Und. Officeer Søren Wedege	Auditeur og Reg. Quar- teermester ved de lette Tropper.

Friede Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
5. Un. Off. Christian Frog, (avanceret til Sergeant ved Compagniet)	
6. Un. Off. Christian Guldbrand (udgaaet til Kongens Livjæger, Corps som Under- jæger)	Licentiat.
7. Und. Off. Niels Wulff	Missionair i Grønland.
8. Und. Off. Hans Klingenberg	Præst i Sieland. Lieutenant ved Kongens Livcorps.
9. Und. Off. Christian Volckersen	
10. Hans Kiber	
11. Gustav Schiern	
12. Peter Ugerup	
13. Søren Ingemann	Cornet ved det Holsteen- ske Rytterregiment. Cotrolleur ved den Kon- gelige Maltmølle.
14. Ole Schouboe	
15. Ludwig Weismann	
16. Jørgen Fogh	
17. Jeppe Ipsen	
18. Jens Fogh	

Fredie Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
19. Johan Bulff	
20. Peter Hasselbalch	Adjunct ved Cathedral- skolen i Viborg
21. Ulrich Schouboe	Undercauch. i Cancelliet.
22. Axel Riiber	
23. Ole Hein	
24. Joachim Jørgensen	Copist i den Kongelige Sækkasse.
25. Andreas Andersen	
26. Dau	Catechet ved Petri Kirke,
27. Søren Lund	
28. Nicolai Sørensen	
29. Christian Kirchhoff	
30. Eskil Bondesen	Geldtpræst.
31. Christian Friis	
32. Børge Pontoppidan	Præst i Nør ejylland.
33. Andreas Bahn	
34. Frederich Benzen	
35. Johan Wasserthal. †	
36. Just Ludvigsen	
37. Andreas Giedvad	
38. Simon Bahr	
39. Thomas Koeskilde	Præst.
40. Rasmus Heibroek	Capellan i Norge.
41. Lorenz Boiesen. †	

Tredie Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
42. Carl Schmidt	Præst i Sieland.
43. Lorenz Smidt	
44. Wilhelm Michelsen	
45. Johan Saabye	Reservechirurg. Assistent paa Underfogedens Contoir.
46. Peter Melchior	
47. v. Hadelen	
48. Bloch Toren	Institutbestyrer.
49. Hans Baudrup	Practiserende Læge i Ryg- fishing paa Mors.
50. Johan Stephansen	Overlærer i Natiskov.
51. Abraham Raas	Overlærer ved Odense Cathedralsskole.
52. Georg Voigt	
53. Johan Arentzen	
54. Ankier	Reservechirurg.
55. Jacob Helmuth	
56. Thomas Troiel	
57. Johan Schönfeldt	Prof. Physic. ved Kjø- benhavns Universitet.
58. Ole Ravn	
59. Fridrich Ekloff	
60. Otto Winckler	
61. Winther	
62. Christian Orsted	

Friede Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
63. Peter Bøss	
64. Niels Ørsted	Sec. Lieutenant.
65. Stephan Heger	Ekuespiller.
66. Carl Heger	
67. Peter Beyer	
68. Ole Winding	
69. Severin Rosenkilde †	
70. Math. Bornemann, (udgaaet som Audi- teur ved Corpsen)	Prof. Juris ved Kiøben- havns Universitet.
71. Peter Sande	Præst i Nørrejylland.
72. Johan Mohr	Præst.
73. Georg Jørgensen	
74. Hans Carstensen	Copist i Rentekammeret
75. Michel Mathiesen	Præst i Sieland.
76. Peter Hansen	Præst.
77. Johan Høst	Procurator.
78. Christ. Lange	
79. Frederich Kielsen	Adjunct ved Frue Skole i Kiøbenhavn.
80. Peter Leth	Skoleholder i Farum i Sieland.
81. Carl Arner	
82. Hans Møller	

Tredie Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
83. Jacob Fabritius	Inspecteur ved Efters- lægtselskabets Reals- skole i Kbhvn.
84. Laurik Svendsen	
85. Anders Arentzen	
86. Edward Meyer	
87. Christ. Simoni	Adjunct ved den lærde Skole i Randers.
88. Peter Hansen	Lærer ved Ribe Cathe- dralskole.
89. Niels Andersen	Personelcapellan.
90. Thomas Svendsen	
91. Jens Horslef	
92. Frid. Schonheyder	
93. Carl Bremer	
94. Hendrich Harboe	
95. Christian Dorph	Cornet ved Livregimen- tet Dragoner.
96. Jens Hansen	
97. Niels Bierling	Procurator.
98. Albeck	
99. Christian Schneider (udgaaet som Ad- jutant hos Chefen)	Krigsassessor og Lærer ved det Kongl. Sæts- cadeacademie.
100. Ole Falck Binding	Telegraphist og Krigs- raad.

Tredie Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
101. Lauritz Hafs	Telegraphist og Krigs- raad.
102. Jacob Fridrichsen	
103. Emanuel Ryboe	
104. Christ. Wichmann	
105. Ludvig Muus	
106. Georg Fogh	Krigsassessor og Lærer ved Landcadetacademiet
107. Kønne	
108. Thomas Pugaard	
109. Johan Tode	
110. Winther	
111. Balle	
112. Strøm	
113. Carl v. Haven	
114. Johan Dræbye	
115. Degen	Cancelliesecretair og Cancellist i det Danske Cancellie.
116. Pedersen	
117. Wadsfær	
118. Odin Wolff	
119. Jens Linde	
120. Jens Pardius	
121. Frederich Winther	

Friedie Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
122. Søren Olsen	
123. Mosin	
124. Peter Strøm	
125. Steen Feldtmann	
126. Jablonsky	
127. Hans Thyggesen	Præst.
128. Andreas Kosod	
129. Christ. Münster	
130. Johan Nielsen	
131. Bernt Collin	
132. Svane Ingemann	
133. Madsen	Districtschirurg.
134. Johan Frid. Bloch	Overchirurg paa almin- delig Hospital.
135. Paresius	

Fjerde Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
1. Comp. Chef Krebs + Artilleriemajor	
2. Prem. Lieut. Raas Kammerjunker	Baron Raas - Lehn, Committeret i Rentes kammeret.
3. Sec. Lieut. Olsen	Auditeur ved Prinds Christians Regiment.
4. — — a la suite Kahbek, Professor	Prof. og Capit. a la suite ved S. M. Kongens Liv Corps.
1. Sergeant Angell	
2. Foureer Hiorth	Præst til Et. Ols paa Bornholm.
3. Und. Off. Jens Mars	Præst i Aggershuus Stift
4. — — Etabel (avanceret til Sec. Lieut. ved 8 Comp.)	Præst i Lustrup i Sles- land.
Und. Off. Olgaard	Præst ved Frederiks- havns Castell.
5. Und. Off. Bruun	Præst i Tronhiems Stift
6. — — Damfier	China, Præst.
7. — — Bernhoft	Secretair i Postamtet
8. — — Holtermann	

Fjerde Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
9. Und. Off. Commer- feldt	
10. Jens Bager	
11. Jacob Bolte	
12. Jorgen Bang	Præst i Ribe Stift.
13. Christian Andresen	Præst.
14. Kasinus Leerbeck	Præst i Ribe Stift.
15. Hans Fæfjer	Præst i Nørrejylland.
16. Christian Biørn	Præst i Aalborg Stift.
17. Jens Garmann	Personelcapellan i Norge
18. Herman Meldahl	Consul i Tripolis.
19. Lorenz Stibolt	
20. Joachim Angell	Adjunct ved Tronhiems Cathedralsskol.
21. Nicolai Ollgaard (avanceret til Und. Officer)	Præst.
22. Abraham Goelberg	
23. Holger Schiøtt	
24. Cornelius Steen- bloch	Adjunct ved den lærde Skole i Frederiksborg.
25. Gothardt Beck	
26. Johan Petersen	
27. Jens Fangel	Præst.
28. Adam Gedde	

Fjerde Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
29. Joachim Bering	Præst i Nørrejylland. Præst i Norge.
30. Søren Breder	
31. Poul Gaarder	
32. Joh. Buschmann	
33. Hans Hansen	
34. Jacob Sødermann	
35. Johan Garman	Auditeur ved det Hof- stenske Inf. Regiment.
36. Poul Helken	
37. Frid. Hasler	
38. Christen Normann	
39. Jacob Lund	
40. And. Bannichsen	
41. Ulrich Rosling	Dansk Præst i London
42. Niis Nissen	
43. Hans Nissen	
44. Carl Bonstetten	
45. Niels Jøversen	
46. Jes Jessen	
47. Carl Dahl	Kirkesanger i Holland.
48. Christian Dahl	
49. Lars Sørensen	
50. Math. Rahbek	
51. Hendrich Schive	

Fjerde Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
52. Math. Hagerup	Præst i Nørrejylland.
53. Frid. Ahrenß	
54. Jens Studsgaard †	
55. Søren Willumsen	
56. Hend. Gurrß	
57. Jacob Jørgensen	
58. Ove Sommer	
59. Peder Lunde	
60. Nicolay Holm	
61. Lisberg	
62. Peter Hægh	
63. Niels Hald	
64. Jacob Linde	
65. Abraham Hansen	
66. Christian Friisß	
67. Christian Walleur	
68. And. Hansen	
69. Johan Walleur	
70. Peter Møller	
71. Christian Fløng	
72. And. Bønderup	
73. Jonas Dahl	
74. Lauritz Christian Huulegaard	

Fierde Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
75. Peter Otto Rosenørn	Amtmand over Ringkjø- bing Amt.
76. Carl Lütken	
77. Frid. Lütken	
78. Math. Puerari	
79. Ludvig Smidt	
80. Jens Bogelius	Adjunct i Horsens.
81. Fridr. Dresler	Præst i Holland.
82. Peter Boldike	
83. Fridr. Mathisen	
84. Gulbr. Johnsen	
85. Steingrim Johnsen	Lector ved den lærde Skole i Island.
86. Hans Hansen	
87. Johan Myhre	Adjunct ved den lærde Skole i Frederiksborg.
88. Jørgen Hagerup	Præst i Norge.
89. Nøeragaard	
90. Severin Jørgensen	
91. And. Knud. Lund	Degn.
92. Hans Morsø. †	
93. Hilmar Krogh	Amtmand i Finmarken.
94. Hans Engelhardt	Præst i Christiansand.
95. Andreas Kabel	Præst i Norreysland.

Fjerde Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
96. John Johnsen	Adjunct ved den lærde Skole i Island.
97. Otto Monrad	Undercancellist i Can- celliet.
98. Hendr. Callisen	
99. Hiorth	
100. Georg Billefom	
101. Jens Brandrup	Lærer ved den lærde Skole i Slagelse
102. Christ. Børgesen	
103. Georg Rofod	
104. Thomas Withusen	
105. Timotheus Gense- fen	Meddirecteur for Skole- holderseminariet i Kiel.
106. Hedin	Regimentschirurg. Controlleur ved Banqven Præst.
107. Søren Igum	
108. Andreas Blattved	
109. Peter Baade	
110. Claus Riis	
111. Hans Riis	
112. Georg Schulz	
113. Peter Hiorth	
114. Jacob Thomsen	
115. Niels Kangel	
116. Hendr. Rothe	

Fjerde Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
117. Carl Bruun	Secretair og Chef i Forstcontoiret i Rente- kammeret.
118. Carl Evers	
119. Arnaß Wigfusen. †	Adjungeret Politimester i Helsingør.
120. Eoen Bruun Juul	
121. Johan Reinhardt	Ansæt ved Naturmuseet.
122. Smidt	
123. Hans Møller	Dr. Med. Læge i Bergen. Kuldm. ved Tilsligelses- Contoiret under Besor- dringsvæsenet i Kbhvn.
124. Hallager	
125. Lorenz Grundahl	
126. Jens Bager	
127. Niels Hoyer	Adjunct ved Cathedral- Skolen i Bergen. Postmester her i Kbhvn. og Cancellieraad.
128. Lauritz Klingenberg	
129. Lyder Eagen	
130. W. Braaz, Postmester	
131. }	vacante.
132. }	
133. }	
134. }	
135. }	

Femte Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
1. Comp. Chef Manum + Lieutenant	
2. Prem. Lieut. Flor	
3. Sec. Lieut. Baron Wedel	Auscultant i Rentekam- mer Collegiet, og Cornet ved de siellandske ridende Jægere.
4. Sec. Lieut. a la suite Schneider	Krigsskæffor og Lærer ved det Kongl. Søcadet- academie samt Adjutant hos Chefen for Hs. M. Kongens Livcorps og Capitain a la suite.
1. Serg. Peter Sun- dorph	
2. Four. Gustav Jansen	
3. Und. Off. Frid. Ro- senorn	Justits-Secretair i Vest- indien.
4. Und. Off. Mort. Pe- tersen	Præst til Herlufsholm.
5. Und. Off. Georg Jør- gensen	
6. Und. Off. Johan Krebs	

Femte Compagnie.

Nr. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
7. Und. Off. Joch. Kroyer	Ejer af Baldnesse paa Falster.
8. Und. Off. Frantz Thesstrup	
9. Und. Off. Christian Høwinghoff †	
10. August Nielsen	Candidat paa Alminde- ligt Hospital.
11. And. Høysgaard	
12. Christ. Helgerud	
13. Peter Nicolaus	
14. Christian Herholdt	Auditeur ved Marine Regimentet.
15. Sim. Drewsen	
16. Lorentz Lorentzen †	
17. Christ. Nielsen	
18. Christ. Høwinghoff † (avanceret til Under- officer)	
19. Badstuber Lafier †	Doct. Medicin. i Norge. Copist i Rentekamme- ret.
20. Christian Røben	
21. Carl Cathala	Lieuten. ved Weicorpsen. Garnisons Auditeur og Baptmesterlieutenant i Nyborg.
22. Jean Gislaine	
23. August Kohnel	

Femte Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
24. Jonas Wessel	Adjunct ved den lærde Skole i Nykjøbing paa Falster.
25. Ludwig Holm	
26. Christian Betz	
27. Wilhelm Krebs	Dige-Inspecteur i Mar- sten.
28. Nicolai Berg	
29. Christian Knudsen	
30. Christ. Fugl	Second Lieut. ved 2det jydske Regiment.
31. Hans Bjørn	
32. Johan Millerkamp	
33. Nicolai Aagesen	Cancelliesecretair, Can- cellist i danske Cancellie. Guldmægtig i Finants- Collegiet.
34. Mathias Larsen	
35. Jens Randers	
36. Enoch Green	
37. F. Schönheider	
38. Carl Schönheider	Præst.
39. Timothy. Møller	
40. Bertel Møller	Rector ved den lærde Skole i Helsingør.
41. Carl Møller	Secretær i Højeste Ret.

Femte Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
42. Niels Winge	Fuldmægtig i den afri- canſke Consulatdirection.
43. Jørgen Bang	Fuldmægtig hos Procura- rator Weidemann.
44. Hans Payngh	
45. Ditlew Monrad	
46. Conrad Loft	Pr. Lient. ved Kronens Regiment.
47. Ludwig Bang	
48. Andreas Hammond	
49. Georg Mechlenborg	
50. Henrich Caxe	Regiments - Quarteer- mester og Auditeur ved den holſteenske Artillerie Brigade.
51. Jacob Damfier	
52. Frederich Liunge	Præbe-Procurator ved den Kongl. L. O. K. ſamt Hof- og Stads-Ret.
53. Paul Ladfier	
54. Peter Henrichſen	Copiiſt i Rentekamret.
55. Johan Engelſen	
56. Johan Lind	
57. Georg Herman Rich- ter	Canc. Secr. og Cancelliſt.

Femte Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
58. Jacob Mariboe	Auditeur ved Kronens Regiment.
59. Eggert Tryde	Præst.
60. Johan Rost	
61. Joseph Conresch	
62. Hans Lundt	
63. Peter Østergaard	Lieutenant i Kongens Livcorps.
64. Georg Jansen	
65. Mathias Bugge.	Calculateur ved Længde Contoiret.
66. Johan Christ. Kall	Bolonitair i Rentekam- meret
67. Peter Kall	
68. Carl Møller	
69. Jørgen Hoyer †	
70. Henrich Worch	
71. Adolph Proet	
72. Jørgen Berner	
73. Andreas Wellerup	
74 Ole Corlsen	
75. James Collet	
76. Christ. Anker †	
77. Ole Deiwegge	Manuensis paa Cla- sens Bibliothek.

Femte Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
78. Peter Gierup	
79. Johan Hanc	Aldjunct og Secretær ved Odense Cathedralsskole.
80. Jacob Suhr	Præst i Norge.
81. Christ. Storm	Præst i Norge.
82. Joach. Taagerup	Bolontair i Rentekam- meret.
83. Carl Vorbauer	
84. Hans Gelmuynen	
85. Henrich Schumann	
86. Frid. Wettergreen	Præst i Norge.
87. Johan Hadeser	Præst i Norge.
88. Johan Hansen	
89. Abraham Meymann	
90. Ulrich Boyesen	Præst.
91. Lauritz Rannestad	Forhen Lærer ved Latin- skolen i Moskø.
92. Fridr. Tams	
93. Hans Flor	
94. Georg Brochdorph	
95. Andreas Braae	
96. Thomas Borkgreving	
97. Lars Eger	
98. Jens Fabritius	
99. Leonhart Borkgreving	Cornet ved Opstandte Dragon Regiment.

Femte Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
100. Friderich Sierbeck	Præst i Christiania.
101. Johannes Hamme- rich	
102. Ole Randers	
103. Niels Schultz	
104. Albert Lassen	
105. Jacob Krumm	Adjunct ved Frueskole i Kjøbenhavn.
106. Henrich Hermanns- dorff	Præst i Norge.
107. Werner Blædel	Lærer ved Søcadetaka- demiet.
108. Johan Klagenberg	Præst i Norge. Præst paa Samsø. Adjunct ved Viborg Cæ- thedralsskole
109. Ole Sang	
110. Ferdinand Biørnsen	
111. Johan Etabel	
112. Christ. Fugl †	Consul.
113. Lars Stub	
114. Edward Fritzner	
115. Niels Dahl	
116. Gottlieb Meldahl	
117. Henrich Reinersen†	
118. Jochem Wessel	

Femte Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
119. Christ. Baron Adeler	Kammerj. Prem. Lieut. ved Pr. Ferdin. Drag. Regim.
120. Reinhardt Mygindt	
121. Peter Riisstruv	
122. Jens Ahrensbach	
123. Christ. Schmidt	
124. Hans Dvale †	
125. Gottlieb Schonhei- der	
126. Peter Lorentzen	
127. Peter Meyer	
128. Johan Deichmann	
129. Ludvig Jacobsen	
130. Søren Stangema- ger	
131.	} vacante.
132.	
133.	
134.	
135.	

Siette Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
1. Comp. Chef Antzee Capitain	
2. Prim. Lieut. Echar- ling	
3. Sec. Lieut. Seerup	Copliist ved Material- Contoir. ved Nye Holm.
4. Sec. Lieut. a la suite Trojel †	
1. Sergeant Ryge	Dr. Med. Læge i Cap- peln.
2. Foureer Ræsted	
3. Und. Off. Meckelmann	Capitain ved Kongens Livcorps.
4. — — Ludvig Bernth	Auditeur.
5. — — Weinholdt	Lieut. ved Artilleriet.
6. — — H. Vilstedt	Advocat i Høiesteret.
7. — — C. W. Smith	Procurator ved Lands- Overretten samt Hof- og Stadsretten.
8. — — Jansen	
9. — — Phyller	Lærer ved Nicolai kirkes Skole i Kjøbenhavn.
10. Peter Ependrup	

Siette Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
11. Laurent. Borg	Aldj. ved Tronhjems Ca- thedralsskole.
12. Søren Hoyer	
13. Hans Monrad	Præst paa Kysten Gvi- nea.
14. Peter Morell	
15. Andreas Christian Kierulf	Auditeur ved Kongens Livjægercorps.
16. Christian Poutoppi- dan	
17. Peter Frost	Viceconrector i Aalborg.
18. Søren Wandberg	
19. Christian Thomsen	
20. Søren Rohde	
21. Niels Brummer	Præst.
22. Lars Lillslund	Præst.
23. Christ. Fleischer	
24. David Götzsche	
25. Paul Arnesen	Oberlærer ved Christia- nia Cathedralsskole.
26. Christian Götzsche	Cancelliesecretær og Un- dercancellist i Cancelli- et.
27. Andreas Bernth	
28. Friderich Bildstedt	
29. Isach Lund	Copist i Finantskasser- directionen.

Siette Compagnie:

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
30. Gregorius Schach	Over-Auditor ved Sø- cadetacademiet.
31. Peter Fryd †	.
32. Hans Holten †	.
33. Christ. Spengler	Adj. ved den lærde Skole i Nyborg.
34. Math. Götzche	Copist i Rentekammer- ret.
35. Frederich Brummer	.
36. Habakuk Krone	Forvalter paa Afsen- drop.
37. Johan Carl Kam- busch	Pr. Lieut. ved de riden- de Jægere paa Lange- land.
38. Henrich Kambusch	Auscultant i Rentekam- meret.
39. Niels Wergeland	Adj. ved Cathedralssko- len i Christianssand.
40. Hans Klemp	Forstander for et Insti- tut paa Vesterbroe.
41. Wendt	Læge ved Martou.
42. Claud. Kirksteen	Procurator paa Probe ved Lands. D. R. samt Hof- og Stadsret.
43. Christian Jensen	.

Siette Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
44. Hans Schow	Skolelærer ved Slagelse Borger-skole.
45. Paul Bang	
46. Madsen	Districts Chirurgus i Nyekjøbing.
47. Henrich Jensen	
48. Michael Lund	
49. Mads Gallschiøt †	
50. Frederich Hetting †	Præst i Sjælland. ved Toldvæsenet i Vest- indien
51. Peter Druus	
52. Frederich Beyer	Chirurg. paa Fange.
53. Hans Fryd	
54. Nicolai Kemmer	Skoleholder paa Landet.
55. Hans Bredahl †	
56. Jens Smidt	Viceconrector ved Sla- gelse Latinske Skole.
57. Johan Evendsen	
58. Jens Møller	Doctor i Philosophien.
59. P. O. Brøndsted	
60. Graae	
61. Worsøe †	
62. Boyesen	
63. Sark	

Siette Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
64. Bloch	
65. Fabritius	Fuldmægtig ved Solds- boden.
66. Christian Busch	
67. Holger Paludan	
68. Peter Smidt	Adjunct. ved den lærde. Skole i Roeskilde.
69. Bergmann	Præst i Mariager.
70. Christian Brochholm	
71. Jens Kamp	
72. Conrad Rohde	
73. Ludwig Hemmer	
74. Svend Stenersen	
75. Smidt	
76. Mathias Kragh	
77. Niels Winge	
78. Christian Mørch	
79. Julius Busch	Chirurg. ved Kronens Regim.
80. Jørgen Winge	Candidat paa Fredr. Hospital.
81. Christian Frederich- sen	
82. Niels Teilgaard	
83. Nicolai Schach	Præst til Sengeløse.

Siette Compagnie.

8,

ld,

rde.

24.

ens

dr.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
84. Johan Bierre	
85. Knud Storm	
86. Hans Storm	
87. Niels Warct	
88. Jørgen Jørgensen	
89. Cornelius Dichmann	
90. Peter Dastrup	
91. Jens Petersen	
92. Christen Christensen	
93. Claus Bekker	
94. Niels Molbye	
95. Jacob Duch	
96. C. Schlichtkroff	
97. Niels Bøsserup	
98. Hermann Mygind	Organist i Helsingør.
99. Christian Mygdahl	Copist ved den Kongt. Bund. Commis. i Kjøbh.
100. Peter Gade	
101. Johan Nielsen	
102. Carl Georg Lange	
103. Benjamin Horne- mann	Cancellie. Secretar og Undercancellist i Can- celliet.
104. Engelb. Hesselberg†	

Siette Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende. Embeds- stilling.
105. Abraham Hesselberg	
106. Peter Paulin	
107. Sigfried Hansen	
108. Hans Nyegaard	Second Lientnant ved 2det Jydske Inf. Reg.
109. Diderich Bolth †	
110. Sager	Læge paa Moss.
111. Lorentz Angell	Cand. juris og Bolor- tær i Cancelliet.
112. Jørgen Petersen †	
113. Melbye	Skolelærer.
114. Ove Hilstedt †	
115. Paul Fleischer	Skoleholder paa Landet.
116. Rasmus Lynge	
117. Carl Withe	
118. Henrich Christensen	
119. Gaston Marion	
120. Christian Hansen	
121. Nicolai Wilse †	
122. Peter Worsøe	Assistent.
123. Jørgen Goeß	
124. Nicolai Grundtvig	
125. Niels Gude	
126. Morten Møller	

Siette Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
127. Frederich Raben	Præst.
128. Peter Gunst	
129. August Tietze	
130. Boegh	
131. Adam Thoroup † Theaterdigter.	
132. Ahrensberg	
133. Morten Nielsen	
134. } vacante.	
153. }	

Syvende Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
1. Comp. Chef Kammer- junkter Schack Staf- feldt	Assessor i Commerzcolle- giet.
2. Prem. Lieut. Baaghøe	
3. Sec. Lieut. Howitz	
4. — — a la suite Meyer	
1. Serg. Kehlet	
2. Foureer Betzen	
3. Und. Off. Jørgensen	
4. — — Hansen	
5. — — Lund	
6. — — N. Bergen- hammer	Præst i N. Jylland.
7. — — P. Bergen- hammer	Adjunct i Odense.
8. — — Ballefig	Candidat paa Frideriks Hospital.
9. — — Muncé	
10. N. Bergenhammer avanc. til Underoff.	
11. Jens Bergenhammer	
12. Mathias Schow	
13. Peter Fertig	Præst i Sieland.
14. Emanuel Jerminia	Præst i Jylland.

Enevende Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embedes- stilling.
15. Hans Brasch	
16. Poul Sveistrup	Præst i Jylland.
17. Marcus Plesner	Præst i Jylland.
18. Andreas Tosttrup	Wassenhusslærer.
19. Thomas Buntzen †	
20. Wilhelm Pechyle	
21. Friderik Heins	
22. Severin Weile	Præst.
23. Niels Alle	Præst paa Agerstoe ved Sjælland.
24. Christian Lind	
25. Adolph Meinert	
26. Hans Bentzen	
27. S. Møller	
28. Tycho Fuhr	Regimentsquarteerme- ster ved Kongens Liv- forp.
29. Borge Montoppidan	Feldpræst.
30. Enevold Green	
31. Leopold Rasmussen	
32. C. Ellered	
33. Johan Nic. Schou	Adjunct ved Bording- borg Middelstole.
34. Erich Priesz	
35. Thomas Kerdam	Præst i Dydlose i Sjell.

Syvende Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
36. Andreas Teilmann	Præst i Sjælland.
37. Friderich Lund	
38. M. Baade	
39. Johan Halle	
40. Johan Teilmann	
41. Olivarius Guldberg	
42. D. Leerbeck	
43. Niels Grundtvig	
44. Otto Schousboe	
45. Peter Ottesen	
46. Johan Braes	
47. Lorentz Ehou	
48. Lorentz Fribert	
49. Peter Grynner	Pr. Lieut. ved danske Liv-Regiments annek- terede Batailloner.
50. Lauritz Nagaard	
51. Nicolaj Bloch	
52. F. Obelitz	
53. Lund	Hofjunker og Volontair i Cancelliet.
54. Jørgen Schoulund	
55. E. Herk	
56. Herschen	
57. M. Møller	

Præst i Jylland.

Envende Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
58. Odonnel	Skuespiller.
59. C. Holst	Adjunct ved Middelsskolen i Naksø.
60. S. Hansen	
61. H. Hansen	
62. J. Saabye	
63. N. Bützou †	
64. N. Knudsen	
65. F. Wolcherfen	Viceconrector ved den lærde Skole i Randers; Adjunct ved Cathedral-skolen i Odense.
66. Brohm	
67. H. Jeansen	
68. J. Knudsen	
69. J. Johnsen	
70. Jens Gieding	
71. Lauritz Darring	
72. Christian Heilmann	
73. Peter Heiberg	
74. Johan Civitz	Lieut. ved 1ste jydste Inf. Reg.
75. Bager Fabritius	
76. Jens Reineche	
77. A. Plessner	
78. Christen Plessner	
79. H. Hansen	

Syvende Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
80. Møller Biørn	
81. Boetius Fangel +	
82. Reimer Kehlet	
83. D. Gaaborg	
84. Jens Obdrup	
85. W. Lyders +	
86. Jens Prunsberg	
87. Enewold Borch	
88. Hans Wandahl	Præst.
89. Hasler	
90. Jørgen Jørgensen	
91. Albert Schumacher	Bolontair i Cancel- liet.
92. Lauritz Jeßen	
93. Jens Estrarup	
94. Jens Arthmann	Fuldmægtig paa Ant- vorskow.
95. Hendrich Rasch	
96. David Seidelin	Secretair i Høiesteret.
97. Hans Hansen	
98. Mads Müller	
99. Johan Buschmann	
100. Jacob Gaaborg	
101. Johan Jordhøj	
102. Peter Rattrup	

Eyrende Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
103. Ole Pierre	
104. Mathias Ditzell	Præst i Sieland.
105. Peter Ramsing †	
106. Jens Braae	
107. Christ. Jansen	
108. J. Monnichen	
109. August Döring	Mintmand i Segeberg.
110. Peter Graae	
111. Otto Staffeldt	
112. Christian Bülow	Cancellie-Deputeret.
113. Fridr. Harbou	Surnummerair Direc- teur ved General Post- amtet.
114. Gregers Begtrup	Professor i Landoeconomi- en.
115. H. Lind	
116. H. Mandix	
117. C. Jessen	
118. P. Rosendahl	Præst i Nørre Jylland.
119. Christian Linstorff	
120. P. Jansen	Fuldmægtig i Rentes- kammeret.
121. N. Glerup	
122. N. Kerslev	
123. J. Kitter	
124. J. Budde	

Syvende Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
125. Wædell	
126. Wulfseberg	
127. Peter Reergaard	
128. Jens Worsøe	
129. Jens Mehl	
130. Lorenz Hiorthberg	
131. Kempe	
132. Joh. Joh. Rango	
133.	
134.	
135.	

} vacant.

Ottende Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
1. Comp. Chef Arentz	
2. Prim. Lieut. Obdrup	
3. Sec. Lieut. Stabel	Præst i Linnrup.
4. — — a la suite P. E. Müller	Professor i Theologien.
1. Serg. Mattvig	
2. Foureer A. C. Gierlew	Secretair og Fuldmæg- tig i Commercecollegiet.
3. Und. Off. Hornbeck	Sec. Lieut. ved Kongens Livcorps.
4. — — Malling	
5. — — Saxtorph	
6. — — Hørbroe	
7. — — Michelsen	Copist i General-Told- kammeret
8. — — Benzon	
9. — — Birch	Præst i Besterborg paa Folland.
10. Christian Nellesmann	
11. Christian Mattvig	
12. Jacob Raasbøll	
13. Niels Gierling	Eier af Møragergaard.
14. Ludvig Saxtorph †	
15. Niels Hvass	

Ottende Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
16. Joachim Preisler	Skuespiller.
17. Peter Foersom	
18. Friderich Schwarz	
19. Hans Sveistrup	Kændrik ved Prinds Christians Regim.
20. Carl Siemzøe	Tradslateur.
21. Georg Møller	Fuldmægtig hos Nota- rius public.
22. Peter Bruun	
23. Christian Ritsbrich	
24. Carl Gottwaldt	Adjunct ved Middelsko- len i Kongsbørg.
25. Johan Jochei †	Volontair i det Danske Cancellie.
26. Nicolay Thomsen	
27. Thomas Kiersgaard	
28. Jens Gram	Undercancellist i Can- celliet.
29. Andreas Alstrup	Skuespiller.
30. Bernt Kragh	
31. Anth. Egholm †	
32. S. Steenstrup	
33. Christ. Husum	
34. Ferdinand Lindgreen	
35. Hansen	

Ottende Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
36. Wilhelm Gress	
37. Nicolai Sem	
38. Hendr. Gress	
39. Boet. Grundtvig	
40. Christ. Thygesen	
41. Janus Schouboe	
42. Ole Kielsen	
43. Hans Møller	
44. Kasimus Møller	
45. Sadolin Sabroe	
46. Nicolai Dahlhoff †	
47. Jacob Laan	Cantor i Citadellet Fri- derichshavn.
48. Eliezer Schydt	
49. Ole Winding	
50. Ditlef Winding	
51. Kas. Kierumgaard	Skriver i det Kongel. danske Cancellie.
52. Anth. Heins	
53. Andr. Winge	
54. Peter Leerager	
55. Christian Hæselriess	Bueskriver i Hæle paa Bornholm.
56. Johan Christensen	
57. Christ. Bedstedt	

Ottende Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- silling.
58. Niels Secker 59. Marcus Secker 60. Jens Tauber 61. Emanuel Tauber	Capellan. Conrector ved Cathed. Skolen i Aarhus. Adjunct sammedes.
62. Erich Tauber	
63. Niels Behr	
64. Jacob Brandt	
65. Jeppe Flor	
66. Lars Kofke	Licentiatus og Candidat paa Frideriks Hospital.
67. Peter Kofke	
68. Casper Randleff	
69. Hieronimus Rørbeck	
70. Carl Fibiger	Præst.
71. Jens Bruun	
72. Isak Flindt	
73. G. Fibiger	
74. Johan Schougaard	
75. Joachim Colding	Ejer af Mørup.
76. Carl Mynster	
77. Iver Almitzbell	
78. Søren Top.	
79. Johan Gerner 80. Nicolai Harboe	

Ottende Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
81. Christian Nyholm	Adjunct ved den lærde Skole i Nykøbing paa Falster.
82. Lars Larsen	
83. Adam Schrøder	Præst.
84. Diderich Møller	Personelkapellan.
85. Fridr. Borchsenius	
86. Niels Nyegaard	Lærer ved Borger-skolen i Odense.
87. Didrich Didrichsen	
88. Johan Carlsen	Guldmægtig i Rentes kammeret.
89. Johan Liebenberg	Guldmægtig i Rentes kammeret.
90. Anthon Martini	Cancellist det i Slesvig Holsteenske Cancellie.
91. Johan Hennebroe	
92. Arve Enour	
93. Simon Schiøtt	Auditeur ved Generals Commandoen i Nørre Jylland.
94. Jacob Jacobsen	
95. Peter Hesselberg	

. Ottende Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
96. Christ. Thuesen	Guldmægtig ved Fi- nantscasse-Directionen.
97. Christ. Lehmann	Undercancellist i Høis- terets Justitscontoir.
98. Steenstrup	
99. Andreas Bonnevie	Fændrik ved Kronens Regiment.
100. Andreas Olsen	
101. Ebener Torstensen	
102. Jens Keiersen	
103. Nicolay Weisner	Lærer ved de 32 Mænds Skole i Kjøbenhavn.
104. Søren Møller	
105. Kieberg	
106. Hans Koefoed	Undercancellist i Høis- terets Justitscontoir.
107. Niels Lund	
108. Johan Høyer	
109. Andreas Saxtorph	
110. Lars Kielder	
111. Lauritz Jensen	
112. Adolph Kothen	
113. Hans Müller	
114. Andreas Binding +	
115. Hendrich Lund	

Vattende Compagnie.

No. og Navne.	Nærværende Embeds- stilling.
116. David Birch	
117. Valentin Seidelin	Bibliothekar hos Prinds Christian.
118. Lauritz Engelstoft	Profess. og Bureauchef i Direct. for Univers. og de lærde Skoler.
119. Hermann Treschow	Assess. i Lands Overret. samt Hof- og Stadsret.
120. Nagaard	
121. Nicolai Clausen	
122. Johan Dichmann †	
123. Georg Weinschenck	Adj. ved Frueskole i Kjø- benhavn.
124. Frederich Balhaus †	•
125. Johan Hennings	
126. Arent Arenzen	
127. Christ. Ostensfeldt	Copist i Cancelliets Re- visionscontoir.
128. Joh. Færø Schreiber	
129. Hen. Færø Schreiber	Personelkapellan i Hær- følge i Sjælland.
130.	} vacant.
131.	
132.	
133.	
134.	
135.	

T o t a l

Comp. No.	Det summariske Antal af ethvert Compagni	Bac. No.	Talt
--------------	---	-------------	------

1	127 Mand	11	138
2	130 Mand	9	139
3	139 Mand	—	139
4	134 Mand	5	139
5	134 Mand	5	139
6	137 Mand	2	139
7	136 Mand	3	139
8	133 Mand	6	139

IIII Mand.

af det specificerede Regnskab for Anvendelsen af de til Hans Kongelige Højhed Kronprindsens Livcorps anviste Summer.

Indtægt			Udgift									
			A. Til Uniformer for de fattigere									
			Comp. No.	Personalet til heel Penge-Understøttelse.	Personalet til halv Penge-Understøttelse.	Personalet til frie Uniformer in Natura.	Beløbet af Penge-Understøttelse.		Beløbet af Udgift til frie Uniformer in Nat.		Den generale Sum.	
							Rdlr.	ß	Rdlr.	ß	Rdlr.	ß
Modtaget den 20 April .	1614	80	1.	21	4	7	218	48	66	48	285	
— — — 7 May .	1501		2.		1	26	4	72	247		251	72
— — — 13 — .	508	24	3.	3		23	28	48	218	48	247	
— — — 19 — .	500		4.	1	1	22	14	24	209		223	24
			5.	6	7	16	90	24	152		242	24
			6.	1		27	9	48	256	48	226	
			7.	1		21	9	48	199	48	209	
			8.	14		1	133		9	48	142	48
			B. Andre Udgifter									
			1.	Beløbet af 16 Uniformer til Corpsets Musici à 9 Rdlr. 3 Mk.								
			2.	— — af 16 Læder-Behænger til 3 Mk. og 974 Patronasser deels til 9 Mk., deels til 10 Mk. Stk.								
			3.	— — af Godtgjørelsen til de Herrer Regiments-Officerer, 11 i Tallet, for anskaffede Uniformer, beregnet pro persona til 40 Rdlr.								
			4.	— — af de 12 nye trykte Stambøger								
			5.	— — af diverse smaae Udgifter								
									i alt		4118	32
									Cassebeholdning afgivet		5	72
	4124.	8.									4124.	8.

Summarisk Liste over Medlemmernes Fødested.

Kjøbenhavn	Sejland	Næm	Bornholm	Fyen	Langeland	Lolland	Falster	Sjælland	Slesvig og Holsteen	Norge	Island	Overrig	Sydskand	Ostindien	Vestindien	Det summariske Antal
239	153	6	11	117	8	17	12	272	22	223	9	2	2	2	5	1100

Ann. Den Forskiel af 11 Individuer, som viser sig mellem Resultatet af nærværende Tabel og af Compagnielisterne S. 292, kan forklarens enten af Tidens Forskiellighed, paa hvilken hiin og disse ere affattede, eller deraf, at nogle saa, hvis Fødested man ei har vidst, desaaarsag ikke ere komne med i Beregningen.

N e v n e - L i s t e
af Hans Kongelige Højhed Kronprindsens Livcorps
den 4 Julii 1801.

				Nær- væren- de	Per- mitte- rede	Sum- ma	Over-Officerer				Under-Officerer				Soldater						Summa af den effective Styrke.	
				Nær- væren- de	Per- mitte- rede	Gyge	Sum- ma	Nær- væren- de	Per- mitte- rede	Gyge	Sum- ma	Nær- væren- de	Per- mitte- rede	Gyge	Løbende	Va- cante	Sum- ma					
a) Staben																						
Chefen Hr. Overhofmarskal v. Hauch				I			I															
Batall. Commandeur Hr. Major v. Lorentz				I			I															
Tienstgjorende Major Hr. Capitain v. Zuckou				I			I												3			
b) Compagnierne																						
1ste Compagnie Hr. Capitain Weidemann							2	I			3	4	3	2	9	66	30	6	8	6	116	128
2det — — — — — Lüttichau							2	I	I		4	7	2		9	68	28	5	9	6	116	129
3die — — — — — Olsen							3	I			4	8	I		9	66	30	4	9	7	116	129
4de — — — — — Major Krebs							3	I	I		5	9			9	65	29	5	7	10	116	130
5te — — — — — Capitain Hanum							4				4	7	I	I	9	64	27	7	8	10	116	129
6te — — — — — Antzee							3	I			4	6	2	I	9	64	30	4	11	7	116	129
7de — — — — — Staffelt							3	I			4	7	2		9	62	31	6	6	11	116	129
8de — — — — — Arentz							3				3	7	I	I	9	67	27	5	8	9	116	128
c) Under-Stuben.																						
Adjutant Hr. Lieutenant Stockfleth							I				I											I
— — — — — Schneider							I				I											I
— — — — — Falsen							I				I											I
Regimentsquarttermester Lange							I				I											I
Auditeur ved Corpset Bornemann							I				I											I
Corpsets Feldtklar Kholff							I				I											I
— — — — — Gress							I				I											I
				3			30	6	2		38	55	12	5	72	522	232	42	66	66	928	1041

Antallet af de Nærværende 610. At Corpsets effective Styrke her kun angives til 1041, skönt Compagnielisternes Resultat S. 292 var 1111 Mand, maa forklares deraf, at hist var hvert Compagnie beregnet c. 10 Mand stærkere end her, hvilket gjør, at som vacante Pladser her anføres herved 30 færre end efter hiin Compagniestyrke maatte have været anførte.

B.

I. Forelæsninger ved Kiøbenhavns
Universitet i Sommersemestret
1808. a)

A. Ved Universitetet.

1. Theologiske.

C. F. Horneman, Theol. Dr. & Prof. P. O.
holder publice Forelæsninger over den sidste Deel
af den naturlige Theologie; privat over Christi Ta-
ler og de Steder af det gamle Testamente, der fin-
des anførte i det nye.

P. E. Müller, Theol. & Philos. Dr. Theol.
P. P. O. publice over den anden Bog af Psalmerne;
privat over den christelige Morals Propædie og den
første Deel af den dogmatiske Theologie efter Mo-

a) For at spare Rum, anføres denne Gang og i Frem-
tiden alene Gjenstandene for enhver Forelæs-
ninger eller Qvelser. Lektionscataloget leveres alt-
saa ikke længere i Oversættelse, men kun i Ind-
holdsudtog.

rus; holder Examinatorier over det Læste og tilbyder Commenteer, og Disputeer, Øvelser.

Desuden vil Dr. Theol. Münster, Biskop over Sjællands Stift gennemgaae Christendommens Eftigbne førend Constantin den Store, og Seminariets Director, Etatsr. Moldenhawer forklare Brevet til de Ebræer.

2. Juridiske.

J. F. W. Schlegel, J. U. D. & P. P. D. over den dansk, norske extraordinaire Proces; den naturlige Selskabs Ret og den almindelige Statsret; gennemgaaer de Studerendes skriftlige Udarbejdelser og holder Examinatorier.

J. E. Hurtigkarrl, J. U. P. P. D. over den rom. rste Personernes Ret og den dansk, norske Criminalret; holder Examinatorier.

E. Brorson, J. U. P. P. E. over Tingenes middelbare Ret, efter Fædrelandets Love; den dansk, norske Proces; holder ogsaa Examinatorier.

M. H. Bornemann, J. U. P. P. E. over den dansk, norske Tingenes umiddelbare Ret og den almindelige Folkeret; anstiller Examinatorier.

E. J. Møller, Høiesterets Secretair og Adjunct ved det juridiske Facultet, over den dansk, norske Personernes Ret; den dansk, norske og romerske Tingenes middelbare Ret; den lavere Po-

litik (som Grækerne kaldte *πολιτεία*) med et tilføiet Syntagma af alle de afvore Statuter, som henhøre til Censor, og Edil-Embedet; holder Examinatorier.

3. Medicinſke.

J. P. Bang, P. M. P. D. over den almindelige Therapie.

J. S. Saxtorph, M. Dr. P. P. D. & Art. obstetr., læser publice over Saarenes Chirurgie i Særdeleshed, efter Gallisens System; viser privat Fødselsoperationerne paa Phantomet; forklarer de chirurgiske Operationer.

D. H. Mynster, P. M. P. E. publice over den practiske Medicin ved de Syges Senge i det Kongel. Frederiks Hospital; foredrager den almindelige Pharmacologie.

J. D. Herholdt, P. M. P. E. publice over den almindelige Pathologie.

M. Ekjelderup, Dr. & P. M. P. E. publice over det menneskelige Legems Osteologie; privat over den første Deel af Physiologien, som handler om det vegetative Liv.

J. W. Hornemann, Bot. P. E. publice over Begyndelsesgrundene af Botaniken, og den botaniske Haves Planter, især de officinelle.

4. Philosophiske.

Mag. N. Kall, Hist. P. P. O. publice over Norges ældre Historie; privat over den nyere Historie efter Büsching.

Th. Bugge, Math. & Astron. P. P. O. publice over den mathematiske Geographie; privat over den sphæriske og theoretiske Astronomie; holder Examinatorier.

Mag. N. E. Kall, L. L. O. O. P. P. O. publice over det arabiske Sprog; privat over femte Mosebog; anstiller Examinatorier.

Mag. J. Wöldike, Math. P. P. O. publice over Begyndelsesgrundene af Algebra; privat over den reene Mathematik, efter Kästners Compendium.

J. Wolf, Prof. Math. P. O. publice over Arithmetiken og Begyndelsesgrundene af Algebra; privat over den theoretiske Geometrie og den plane Trigonometrie, efter Karstens's Compendium; anstiller Examinatorier.

Mag. J. Kjerulf, Hist. & Geog. P. P. O. publice over Historiens Universalstudium; privat over Fædrelandets Historie og Statistiken.

G. Wad, Hist. Nat. P. P. O. publice over Mollusca testacea, efter Lamarcks System; privat over de Deele af Ocnctologien, som ikke bleve gjen-

nemgaade i Vintersemestret; tilbyder Anviisning i Zoologien.

Dr. N. Treschow, Philos. P. P. O. offentlig over Læren om de almindelige Begrebers Oprindelse og Sandhed eller Metaphysiken; privat over Elementerne af den empiriske Psychologie, som ere fremsatte i hans anthropologiske Compendium; over den naturlige Theologie; anstiller Examinatorier.

Mag. B. Thorlacius, P. L. L. O. publice over den romerske Literatur med Examinatorium; privat over de sex sidste Biographier af Svetonius med Oplysninger af de romerske Antiquiteter; holder practiske Ovelser.

Mag. N. Schow, Archæol. P. P. E. publice over Studium af Oldtidens Mindesmærker; privat over de skionne Kunstværkers Historie hos Oldtidens cultiverede Folkelag.

Mag. N. Myerup, Hist. Lit. Prof. & Bibl. Univ. publice over Disciplinernes Encyclopædie efter Krug.

Mag. G. Wegtrup, Decon. P. E. publice over Hoderurternes Dyrkning; privat over Landhuusholdningsvidenskaben.

Th. Bruun, P. Ling. Angl. privat over Begyndelsesgrundene af det engelske Sprog og samenes Rettskrivning.

Mag. P. Engelstoft, Hist. & Geog. P. E. vil ved sin Tilbagekomst bekiendtgjøre sine Forelæsninger.

P. E. Müller, Theol. & Philos. Dr. Theol. P. P. O. over den philosophiske Moral; anstiller Examinatorier.

G. Sverdrup, P. Ling. Gr. P. E. publice over Lyfias's udvalgte Taler; privat over Hesiodus.

Mag. H. E. Orsted, P. E. publice over Pharmaciologien; privat over Experimental-Physiken og Chemien.

B. Ved det pædagogiske Seminarium.

D. G. Moldenhawer, Seminariets Director, anstiller Øvelser for Alumnene i den theologiske Klasse.

J. Wolff, Inspector i den mathematiske Klasse, giver Anvisning i Methoden at foredrage Geometrien baade for Begyndere, og dem, der have gjort større Fremgang, og veileder Alumnernes egne Øvelser.

G. Wad, Inspector i den fysiske Klasse, fremsætter Reglerne for Ungdommens Underviisning i Naturhistorien; gennemgaaer Dryctologiens Historie og Literatur i Chronologisk Orden.

K. L. Rahbek, Prof. og Inspector i den danske Klasse, leder Øvelserne i det danske Sprog og skriftligt Foredrag i samme.

L. E. Sander, gennemgaar en eller anden classisk Forfatter i det tydske Sprog, og, om ønskes, en udvalgt Samling af Klopstocks Oder; anstiller Øvelser i at skrive en smuk tydsk Stil; fortsætter sine Forelæsninger over Pædagogiken efter Niemeyer; tilbyder Veiledning i Declamation; privatistime forklarer han det tydske Sprogs Grammatik og anstiller Øvelser i dets skriftlige Foredrag.

Th. Bruun, Prof. og Lector i Seminariet, foredrager Reglerne for det franske og engelske Sprogs Udtale og Rettskrivning og veileder Alumnernes Øvelser.

Mag. B. Thorlacius, P. L. L. D. gennemgaar critisk Alumnernes latinske Udarbejdelse; læser exegetisk over Velleii Paternuli romerske Historie og Euripidis Phoenicerinder for Philologerne; og fortsætter sine mythologiske og literariske Forelæsninger.

G. Sverdrup, G. L. P. og Inspector i den historiske Klasse, fremsætter Reglerne for Historiens Foredrag i Skolerne, og tilbyder sin Veiledning i at forklare Thucyd.

II. Academiske Examina.

1. Theologisk Embeds-Examen i April 1808.

Den 4 April.

1. Rasmus Georg Fog Thune. En Søn af afd. Pastor Thune, fød i Birness ved Saxtise-
bing i Lolland 1785, blev Student 1801 —
Laudabilis, et quidem egregie.
2. Johan Philip Huncus Bech. En Søn af Bor-
gemester Bech i Korsør, fød i Nyborg i
Fyen 1784, blev Student 1804 — Lau-
dabilis et quidem egregie.
3. Johannes Hempel. En Søn af Postmester
og Chirurg Hempel, fød i Faaborg i Fyen
1784, blev Student 1802 — Laud-
illaudabilis.

d. 5 April.

4. David Plesner. En Søn af Pastor Ples-
ner, fød i Boer ved Randers 1783, blev
Student 1802 — Laud illaudabilis.
5. Hermann Nicolai Windfeld. En Søn af
Amtsforvalter Windfeld, fød i Ribe 1785,
blev Student 1802 — Laud illauda-
bilis.

Af disse 5 erholdt saaledes 2 den bedste og 3 den
næstbedste Character.

2. Juridisk Embeds, Examen i
April 1808.

A. Theoretisk Prøve.

a.) Latinff.

Den 9 April.

1. Frederich Adolph Greve af Holstein. En Søn af afd. Kammerh. Greve af Holstein, fød paa Gaarden Neverstorf ved Kiel 1784, blev Student i Kiel 1803 og indskrevet ved Kiøbenhø. Universitet 1807 — Laudabilis.
2. Herman Ludvig Evers. En Søn af, Etatsraad Evers, Committeret i Rentekammeret, fød i Kiøbenhavn 1787, blev Student 1803 — Laudabilis.
3. Wigfus Stephani Thorarensen. En Søn af Amtmand Thorarensen i Island, fød paa Mødrevælle i Islands Nordresjærding 1787, blev Student 1804 — Haud illaudabilis.

b. 11 April.

4. Johan Christian Frederich Meyer. En Søn af J. D. Meyer, Borger i Kiøbenhavn, fød sammesteds 1782, blev Student 1800 — Laudabilis.
5. Caspar Wolder Borndran. En Søn af afd. Kjøbmand Borndran, fød i Kallundborg

1784, blev Student 1802 (nu død) —
Laudabilis.

6. Jacob Vilas Engalstedt. En Søn af Gods-
eier, Justitsraad Engalstedt, fød i Rissinge
i Byen 1786, blev Student 1804 — Laud-
illaudabilis.

d. 16 April.

7. Grinus Johansen. En Søn af afd. Pastor
John Grinsen i Gardasökn i Jölands Sönd-
resfjording, fød sammesteds 1785, blev
Student 1802 — Laudabilis.

8. Erik Nicolai Saxild. En Søn af afd. Rigs-
mand Saxild i Christiania, fød sammesteds
1787, blev Student 1804 — Laud-
abilis.

Af disse 8 erholdt saaledes 6 den bedste, 2 den
næstbedste Character.

b). Dansk.

d. 19 April.

1. Karelius Arntzen. En Søn af Rigsraad
Arntzen, fød paa Gaarden Grinder ved
Kongsvinger — Beqvem.

2. Christian Peter Olsen. En Søn af afd. Wand-
mester Olsen, fød i Kiøbenhavn 1784 —
Beqvem.

3. Nicolai Christian Dahlstrøm. En Søn af
afd. Toldinspector Dahlstrøm i Skanderborg,
født i Kbhvn 1786 — Beqvem.
4. Anton Dorph. En Søn af Herredsfoged
Dorph, født i Stege 1787 — Beqvem.

d. 20 April.

5. Niels Trap Eilertzen. En Søn af (ei
angivet) født (ei angivet) — Beqvem.
6. Søren Henrichsen. En Søn af afd. Pro-
prietair Henrichsen, født paa Gaarden Bed-
strup ved Veile 1785 — Beqvem.
7. Hans Jacob Hygen. En Søn af Pastor Hy-
gen, født i Wingers Præstegjæld 1787 —
Beqvem.
8. Lorents Jacob Rodtmidt. En Søn af Pa-
stor Rodtmidt i Slagelse, født i Ber-
gen — Beqvem.

d. 22 April.

9. Mündoch Nicolai Brinch. En Søn af Skibs-
captain Brinch, født i Kiøbenhavn 1788 —
Ei ubeqvem.
10. Søren Melchior Hafs. En Søn af afd. Ma-
ler Hafs i Christiania — Beqvem.
11. Jacob Møller. En Søn af Søren Møller,
Degn i Rorup ved Randers, født samme-
steds 1783 — Ei ubeqvem.

12. Frederich Christian Wölfferdt. En Søn af
Havnecontrollør Wölfferdt — Beqvem.

Af disse 12 fik saaledes 10 bedste, 2 næstbedste
Character.

B. Practisk Prøve.

a). Candidati Juris.

1. Michael Lange (Ex. theor. 13 Jun. 1806
Laud.) — Haud illaudab.
2. Frederich Sporon (Ex. theor. 23 Oct. 1806
Laud.) — Haud illaudab.
3. Frederich Christian Diechmann (Ex. theor.
16 Jan. 1807 Laud.) — Laudabilis.
4. Christian Ludvig Thorlacius (Ex. theor. 17
Jan. 1807 Laud.) — Laudabilis.
5. Herman Ludvig Evers. — Laudabilis.
6. Johan Christian Frederich Meyer. — Haud
illaudabilis.
7. Grimus Johnsen. — Laudabilis.
8. Erich Nicolai Saxild. — Laudabilis.

Af disse 8 tildeeldes saaledes 5 den bedste, 3
den næstbedste Character.

b). Examinati Juris.

1. Carl Munch (Ex. theor. 30 Oct. 1807 Be-
qvem) Temmelig vel.
2. Karelus Arntzen — Temmelig vel.

3. Christian Peter Olsen — Vel.
4. Nicolai Christian Dahlstrøm — Temmelig vel.
5. Hans Jacob Hygen — Vel.
6. Søren Melchior Hafs — Vel.
7. Frederich Christian Wulfferdt — Vel.
8. Jacob Møller — Temmelig vel.

Af disse 8 erholdt da 4 den bedste, 4 den næstbedste Character,

3. Philosophisk, philologisk Examen.

A. Philosophisk Prøve.

D. 8 April.

1. Frants Frid. Wilhelm Bülow. — Laudabilis.
2. Henrik Wahl. — Laudabilis.
3. Joan. Petrus Freuchen. — Laudabilis.
4. Poul Christian Faber. — Laud illaudabilis.
5. Nicol. Peter Harboe. — Laud. & publ. encomio ornatus.
6. Frederik Riis. — Laudabilis.
7. Georg Lemvig Fog. — Laudabilis.
8. Christopher Mündt. Laudabilis.

Unversit. og Skole-Annaler 1808 I. B.

9. Carl Daniel Profilius. — Haud illaudabilis.

d. 16 April.

1. Jac. Vil. Morgenstjerne. — Laudabilis.

2. Lud. Chr. Brinch Seidelin. — Haud illaudabilis.

3. Johannes Roefoed. — Haud illaudabilis.

4. Petr. Joh. Alexei Eberlin. — Laudabilis.

5. Bernh. Sever. Jørgemann. — Laudabilis.

6. Jan. Christian Fangel. — Laudabilis.

7. Johan. Jacob Løytved. — Laudabilis.

8. Poul Christian Melbye. — Haud illaudabilis.

9. Salomon Salomonsen. — Haud illaudabilis.

10. Johan Carl Buntzen. — Laudabilis.

11. Engelbrecht Finne. — Haud illaudabilis.

12. Claus Bentzen. — Laudabilis.

Af disse 21 erholdt saaledes 14 den bedste
7 den næstbedste Character.

B. Philologisk Prøve.

Den 6 April.

1. Chr. Tøger Carl Wormskjold. — Haud illaudabilis.

2. Georg Herman v. Moltke. — Laudabilis.
3. Johannes Roefoed. — Haud illaudabilis.
4. Otto Caspar Valent. Wedel. — Haud illaudabilis.
5. Frantz Gotthard Howitz. — Laudabilis.
6. Magn. Christ. Mellemann. — Non contemnendus.
7. Martin Andersen. — Haud illaudabilis.
8. Carl Christian Westphal. — Laudabilis.
9. Severinus Jbsen. — Laudabilis.
10. Johan Christian Aldewelt. — Laudabilis.
11. Ole Christian Sælboe. — Haud illaudabilis.
12. Graem. Christian Räsch. — Laudabilis.
13. Ole Bentsen. — Laudabilis.
14. Martin Georg Martensen. — Laudabilis.

d. 7 April.

1. Christian Rothe. — Laudabilis.
2. Herman Bsch. — Laudabilis.
3. Johan Christian Myerup. — Laudabilis.
4. Peter Benjam. Hammerich. — Haud illaudabilis.
5. Andreas Dahl. — Laudabilis.

6. Grahn. Emil. Bruun. — Laudabilis.
7. Jacob Wilhelm Bloch. — Laudabilis.
8. Jacob Thune. — Laudabilis.
9. Jochem Stockfleth. — Laudabilis.
10. Frider. Wilhelm Friis. — Laudabilis.
11. Nicol. Haber. — Laudabilis.
12. Nicol. Møller Spandet. — Laudabilis.
13. Laurent. Peter Haubroe. — Laudabilis.

d. 9 April.

1. Joh. Dider. Brinch Kistbye. — Haud illaudabilis.
2. Ove Ferdinand Frisch. — Haud illaudabilis.
3. — — —
4. Poul Holst. — Laudabilis.
5. Immanuel Cirsovius Fenger. — Haud illaudabilis.
6. Wilhelm Thaning. — Laudabilis.
7. Jens Wilhelm Struch. — Non contemnendus.
8. Peter Struch. — Haud illaudabilis.
9. Johan Petr. Aggerup. — Laudabilis.
10. Nicol. Christian Bendz. — Haud illaudabilis.
11. Johan Henrik Thaning. — Laudabilis.
12. Magnus Frider. Riber. — Laudabilis.
13. Carl Christian Gierloff. — Laudabilis.
14. Christlieb Georg Brücher. — Laudabilis.

d. 11 April.

1. Math. Friis Jørgens Bergh. — Laudabilis.
2. Frid. Henr. Aug. Clausewitz. — Laudabilis.
3. Johan Nyboe Jesen. — Laudabilis.
4. Peter Worm. — Laudabilis.
5. Peter Smith. — Laudabilis.
6. Christian Ferdinand Wilse. — Laudabilis.
7. Jens Lange. — Laudabilis.
8. Abrah. Falch Muns. — Laudabilis.
9. Johan Hejerdahl. — Laudabilis.
10. Poul Sørensen. — Haud illaudabilis.
11. Johan Christian-Lund. — Laudabilis.
12. Jes Fæster. — Laudabilis.
13. Johan Erasm. Brandt. — Haud illaudabilis.
14. Georg. Albert Roesøed. — Laudabilis.
15. — — —

d. 12 April.

1. Carl Wilhelm Raben. — Laudabilis.
2. Carl Wilhelm Worch. — Laudabilis.
3. Sever. August Bruel. — Haud illaudabilis.
4. Jan. Marc. Hoegh Drum. — Haud illaudabilis.
5. Johan Willeschou Jansen. — Laudabilis.
6. Johan Holmsen. — Laudabilis.

7. Carl Christian Salicath. — Haud illaudabilis.
8. Peter Adolph Hilde. — Laudabilis.
9. Frants Schüerer. — Laudabilis.
10. Johan Henrik Møller. — Laudabilis.

d. 19 April.

1. Laurentius Kierulf. — Haud illaudabilis.
2. Christ. Ulf. Emil Reimuth. — Laudabilis.
3. Christ. Mich. Rottbøl Drum. — Haud illaudabilis.
4. Laur. Ditlev Monrad. — Haud illaudabilis.
5. Vil. August Schlegel. — Haud illaudabilis.
6. Abrah. Borch Stenersen. — Laudabilis.
7. Aug. Meldahl Løssius. — Haud illaudabilis.

Af disse 72 tilkiendte saaledes 48 den bedste, 21 den næstbedste og 2 den ringeste Character; 1 udholdt ikke Examen. Af dem, som havde taget begge Prøver befandtes Nic. Pet. Harboe at have staaet sig saa vel, at han blev indkaldet og offentlig berømt.

4. Overordentlig Examen Artium i April 1808.

Efterat de Dimittender fra Provindserne, som Usikkerheden af Reisen til Hovedstaden havde forhindret fra at indfinde sig ved den ordentlige Examen Artium i Efteraaret 1807, og hvilke det derfor var blevet tilladt at underkaste sig en overordentlig Examen Artium i Foraaret 1808 (see Annal. 1807. 2 Bind S. 261.), vare ankomne til Universitetet, udnævntes til at prøve bemeldte Dimittender i Overeensstemmelse med Forordn. 22 Marts 1805 en egen Examens-Deputation, bestaaende af de Herrer Professore Jussitsraad Bugge, Jussitsraad Hierulf, Prof. Thorlacius og Professor Müller. Examen med de 7 Candidater, som til samme havde meldt sig og hvis Navne sees af vedføiede Tabel, begyndte den 25 April, og fortsattes paa den i Forordn. §. 11 — 18 foreskrevne Maade skriftlig og mundtlig indtil den 2 May. De af Deputationen opgivne Pensa og Themata til de skriftlige Udarbeidelser vare følgende:

1. I Modersmaalet.

Hvori bestaae Menneskets Fortrin fremfor Dyrene?

2. - Oversættelse af Latin paa Dansk.

Cato's Character.

(Liv. Lib. xxxiv Cap. 18.)

In Catone tanta vis animi ingeniiqve fuit, ut, quocunque loco ¹⁾ natus esset, fortunam sibi ipse facturus fuisse videretur. Nulla ars, neque privatae, neque publicae rei gerendae, ei defuit. Urbanas rusticasque res pariter callebat. Ad summos honores alios scientia juris, alios eloquentia, alios gloria militaris provexit; huic versatile ²⁾ ingenium sic pariter ad omnia fuit, ut natum ad id unum diceres, quodcunque ageret. In bello manu fortissimus, multisque insignibus clarus pugnis; idem, postquam ad magnos honores pervenit, summus imperator; idem in pace, si jus consuleres, peritissimus; si causa oranda esset, eloquentissimus. Asperi procul dubio animi, et lingvæ acerbæ, et immodice liberæ fuit; sed invicti a cupiditatibus animi, et rigidæ ³⁾ innocentiae; contemtor gratiae et divitiarum. In parsimonia, in patientia laboris periculique, ferrei prope corporis animique; quem ne senectus quidem, quæ solvit omnia, fregerit.

¹⁾ locus, Stilling, Naar.²⁾ versatil. ad omnia, oplagt til alt.³⁾ rigid. streng.

3. Oversættelse af Dansk paa Latin.

Videnskabelig Culturs Værd,

(Efter Muretus.)

Det er videnskabelig Cultur ¹⁾, der viser Dyden i sin fulde Glans, Lysten i al sin Styghed; og de, der eengang ere blevene fortrolige med den, ville siden ikke blot sige vanærende Laster, men ogsaa foretrække Dyd og Værdighed ²⁾ for hver anden Jdræt ³⁾. Man fortæller, at Themistokles, da han i sin Ungdom ikke kunde sove, pleiede at sige, at det var Miltiades's Trophæer ⁴⁾, der aarsagede ham søvnløse Nætter. Hvor meget hæstigere maae de nødvendigen opflammes og anspores ⁵⁾, der dagligen have, ikke een, men utallige dydige ⁶⁾ Menneskers Trophæer for Dine, og det saadanne, der ikke bestaae i Marmor, eller gielde til Minde for en stakket ⁷⁾ Tid, men som bevares i Skrifter, og ved dem ere helligede til Udødelighed. Og ikke maa man befrygte, at de, der have opoffret deres bedste Aar til videnskabelige Jdrætter, skulle enten svækkes ved Arbeidet, eller paa den anden Side falde i Belystens Snarer ⁸⁾. Tværtimod er den Fornøielse, som efterhaanden erhverves derved, at Sielen underholder ⁹⁾ sig med Sagskundskab ¹⁰⁾, saa stor, at de, som nyde den, lige

faa lidet kiedes ved Arbejde; som sole Bellysterne
Tilloffelse.

- 1) literarum cultus.
- 2) Hæderhed, honestas.
- 3) Idret, studium.
- 4) en Trophæe, tropæum.
- 5) anspores, stimulari.
- 6) dydig, virtute præstans.
- 7) skæffet, brevis, curtus, exiguus.
- 8) falde i Enar.r, incidere in laqueos, irretiri.
- 9) underholde, pascere.
- 10) Sagkundskab, rerum cognitio.

4. Oversættelse af Tydsk paa Dansk

(Af Gellerts Fabel.)

Zeus und das Pferd.

Vater der Thiere und Menschen, so sprach das Pferd, und nahete sich dem Throne des Zeus: man will, ich sey eines der schönsten Geschöpfe, womit Du die Welt gezieret, und meine Eigenliebe heist ¹⁾ mich es glauben. Aber sollte gleichwohl nicht noch verschiedenes an mir zu bessern seyn? Und was meinst Du denn, daß an Dir zu bessern sey? Rede; ich nehme Lehre an: sprach der gute Gott, und

lächelte. Vielleicht, sprach das Pferd weiter, würde ich stüchtiger seyn, wen meine Beine höher und schwächtiger ²⁾ wären; ein langer Schwanenhals würde mich nicht verstellen; ³⁾ eine breitere Brust würde meine Stärke vermehren; und da Du mich doch einmal bestimmt hast, Deinen Liebling, den Menschen, zu tragen, so könnte mir ja wohl der Sattel anerschaffen ⁴⁾ seyn, den mir der wohlthätige Reiter auflegt. Gut, versetzte Zeus; gedulde ⁵⁾ Dich einen Augenblick! Zeus, mit ernstem Gesichte, sprach das Wort der Schöpfung. Da quoll ⁶⁾ Leben in den Staub, da verband sich organisirter Stoff; und plötzlich stand vor dem Throne — das häßliche Kameel. Das Pferd sah, schauderte ⁷⁾ und zitterte vor entsetzendem Abscheu. ⁸⁾ Hier sind höhere und schwächtere Beine, sprach Zeus; hier ist ein langer Schwanenhals; hier ist eine breitere Brust; hier ist der anerschaffene Sattel! Willst Du, Pferd, daß ich Dich so umbilden soll? Das Pferd zitterte noch. Geh, fuhr Zeus fort; dieses Mal sey belehrt, ohne bestraft zu werden. Dich Deiner Vermessenheit aber dann und wann reuend ⁹⁾ zu erinnern, so daure Du fort, neues Geschöpf ¹⁰⁾ (Zeus warf einen erhaltenden ¹¹⁾ Blick auf das Kameel) und das Pferd erblicke Dich nie, ohne zu schauern.

¹⁾ Heißt, byder

²⁾ schwächtiger, schwächere

- 2) verstellen, vanzire, flæde ilde
- 4) anerschaffen, medskabt
- 5) gedulde Dich, hav Taalmodighed, giv Tid
- 6) quoll, fremstrømmende
- 7) schauderte, gjøs.
- 8) entsehenden Abscheu, gysende Affe
- 9) reuend, angrende
- 10) Geschöpf, Skabning, Kreatur
- 11) erhaltenden, opholdende.

5. Oversættelse af Dansk paa Tydsk.

Ulven laae i sidste Mandedræt, ¹⁾ og prøvede sit
 forbigangne Liv. Jeg er rigtig nok en Synder;
 men jeg haaber dog ikke en af største. Jeg har gjort
 Ondt, men og meget Godt. Engang, erindrer jeg
 mig, kom et brægende ²⁾ Kam, der havde forvildet
 sig fra Hjorden ³⁾ mig saa nær, at jeg ganske let
 kunde taget det; men jeg gjorde det ei. Paa sam-
 me Tid horte jeg med utrolig Ligeegyldighed et Faars
 Spot, omendskjont jeg ingen Hunde havde at be-
 frygte. Alt dette kan jeg bevidne, ⁴⁾ sagde Ræven,
 der havde hjulpet at berede ham til Døden; thi
 jeg erindrer mig meget vel alle Omstændigheder der-
 ved. Det var just paa den Tid, da Du leed saa

jammerligen af det Heen, som den godhjertige
Throne ⁵⁾ siden traf Dig ud af Struben: ⁶⁾

¹⁾ Lege Bøger

²⁾ bløfende

³⁾ Heerde

⁴⁾ bezeugen

⁵⁾ Kranich

⁶⁾ Schlunde.

6. Oversættelse af Franff paa Dausk

(Af Rousseaus Emile Liv. II.)

Pour exercer un art, il faut commencer par s'en procurer les instruments; et pour pouvoir employer utiliment ces instruments, il faut les faire assez solides pour résister ¹⁾ à leur usage. Pour apprendre à penser, il faut donc excercer nos membres, nos sens, nos organes, qui sont les instruments de notre intelligence; et pour tirer tout le parti ²⁾ possible de ces instruments, il faut, que le corps, qui les fournit, ³⁾ soit robuste et sain. Ainsi, loin que ⁴⁾ la véritable raison de l'homme se forme indépendamment du corps, c'est ⁵⁾ la bonne consitution du corps, qui rend les opérations de l'esprit faciles et sûres.

1) résister, udholde

2) tirer parti, have Nytte eller Brug

3) fournir, frembyder, besidder

4) Ainsi loin que, saaledes langt fra at

5) c'est, er det tværtimod.

7. Oversættelse af Dansk paa Fransk.

Perſerne havde ingen Love imod Fædermord. 1) De anſaae denne Miſgierning ſom umulig, og derſom der medte 2) en Beſkyldning af denne Art, da erklærede Dommerne den for ugrundet. I criminelle Domme fulgte de en ſaare viis Sædvane; det var at ønske, at man overalt kunde bringe den i Udøvelse. 3) Dommerne vare forbandne til omhyggeligen at underſøge den Beſkyldtes hele Opførelſe. Derſom de ſlette Handlinger havde Overvægten 4) over de gode, var det tilladt at ſtraffe ham; vare de gode overvejende, 5) erholdte den Strafftyldige enten fuld Tilgivelfe eller en forholdsmæssig Formildelfe 6) i Straffen.

1) parricide

2) survenir

3) mettre en pratique

4) importer

5) excéder

6) adoucissement.

8. I Religionen.

a) Af den christelige Religionslære.

1) Hvorledes kan Mennesket paa en værdig Maade tænke sig den guddommelige Retfærdighed?

2) Hvilke Forventninger gjorde Jøderne sig om Messias, og opfyldte Jesus disse?

b) Af den bibelske Historie.

1) At fremsætte Apostelens Pauli Historie.

9. I Historien.

a) Af den ældre.

1) Quænam regna post Alexandri Magni mortem ex imperio ejus exsisterunt?

2) Unde et quomodo leges scriptæ inter Romanos sunt inductæ?

b) Af den nyere.

1) Hvad foranledigede de borgerlige Krige i Frankrig under de sidste Valois'ske Konger?

2) Hvorledes er Reformationen indført i Danmark?

10. I Arithmetik og Geometrie.

1) 5 Tønder koster 3 Rdlr. 2 Mk. 8 S., hvad koster da 224 Tønder 3 Skjepper? Man forlanger

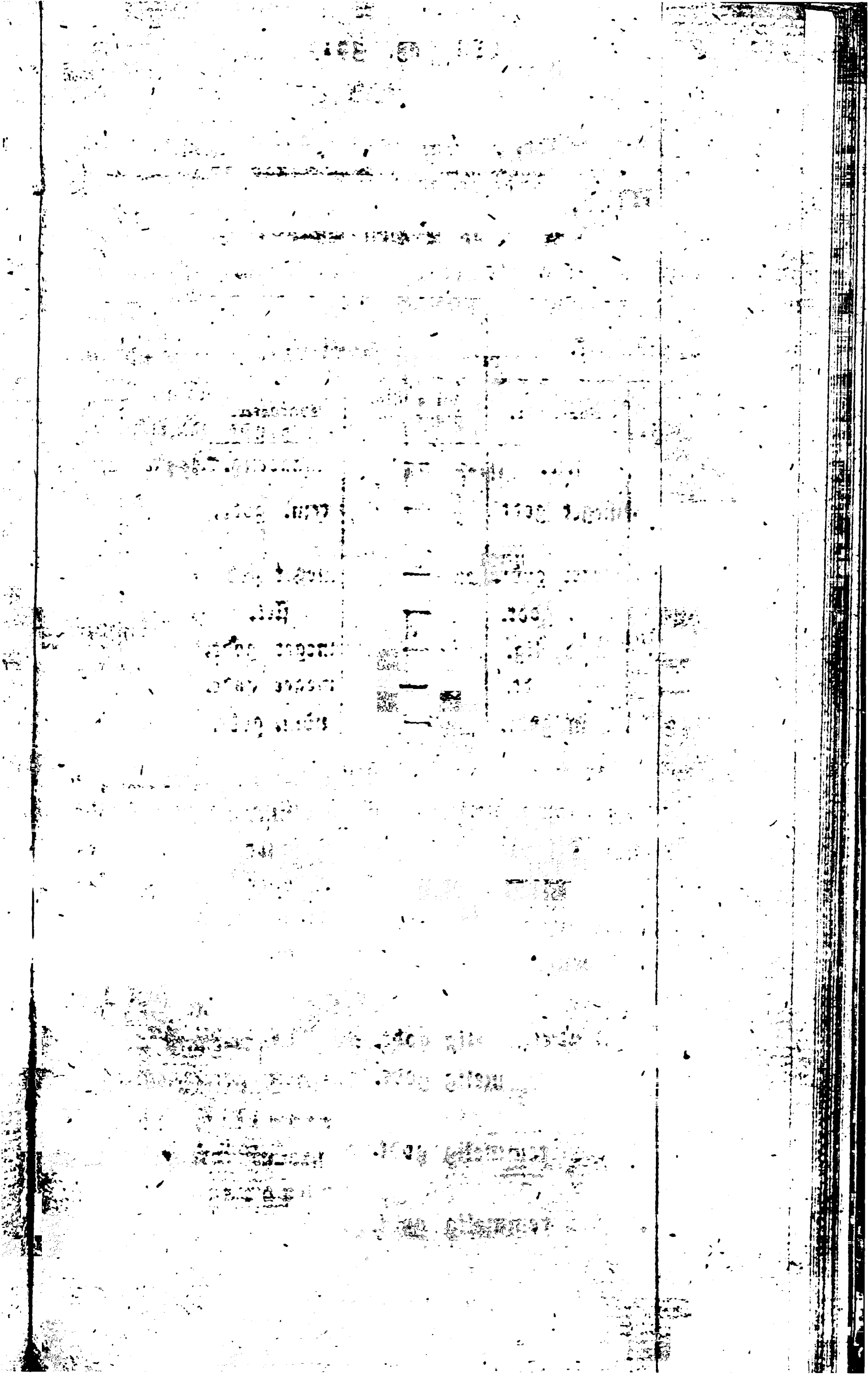
tillige en kort Forklaring af de Læresætninger, hvorpaa Regula de tri grunder sig.

2) At dividere Hele og Brøk med Hele og Brøk f. Ex. $8\frac{2}{3}$ med $2\frac{3}{5}$; og at forklare de Grunde, hvorpaa denne Regning beroer.

3) At bevise, at i en Triangel er den udvendige Vinkel, ved en forlænget Side, saa stor som de tvende indvendige og modstaaende Vinkler; og at alle tre Vinkler tilsammen udgiøre tvende rette Vinkler.

4) At uddrage Kvadrat-Indholdet af en Cirkel, hvis Diameter gives. Man forlanger en almindelig Regel eller Formel derfor, og de Grunde, hvorpaa den beroer, samt Anvendelse til Udregning af en Cirkel, hvis Diameter er $= 32$ Fod.

I Henseende til Orden og Opsyn forholdtes i Overensstemmelse med Forordningen som sædvanligt. Til at føre det umiddelbare Opsyn under Udarbejdelsen af de skriftlige Prover, vare af Deputationen valgte Candidat. Theol. Bøtke og C. S. Egefendrup. Ingen af de 7 Dimittender bleve udmærkede, og ingen befandtes i nogen Rubrik saa svage, at de deri skulde underkaste sig ny Prove,

E x a m e n A r t i u m

ved Kiøbenhavn's Universitet i April 1808.

(Til Pag. 321)

Examensdeputation.			Justitsraad Bugge.			Justitsraad Kierulf.			Profesor Thorlacius.			Profesor Müller.								
Examinander.		Hvorfra og af hvem demitterede.	Examens Characterer.																	
			Dansk Stil.	Latin.	Lat. Stil.	Græsk.	Hebraisk.	Tysk.			Fransk.			Religion.	Geographie.	Historie.	Arithmetik.		Geometrie.	
								Underviisnings-Tid.	Overførelse af Dansk paa Tysk.	Overførelse af Tysk paa Dansk.	Underviisnings-Tid.	Overførelse af Dansk paa Fransk.	Overførelse af Fransk paa Dansk.				Underviisnings-Tid.	Character.	Underviisnings-Tid.	Character.
1. Balle, Johan Adolph Ahlefeldt	Fra Ribe Skole	godt.	godt.	tem. godt.	godt.	—	—	—	meget godt.	—	—	meget godt.	godt.	meget godt.	godt.	—	flet.	—	maadelig.	
2. Bildsøe, Poul Mathias . .	Privatist fra Ribe, dimitteret af Cand. Kruse Winding.	meget godt.	meget godt.	meget godt.	godt.	meget godt.	—	—	meget godt.	—	godt.	—	godt.	godt.	godt.	—	meget godt.	—	tem. godt.	
3. Boye, Johan Peter . . .	Fra Fridericia Skole	meget godt.	meget godt.	meget godt.	meget godt.	—	—	—	udm. godt.	—	—	meget godt.	godt.	meget godt.	meget godt.	—	meget godt.	—	meget godt.	
4. Haahr, Jens Pertou . . .	Fra Ribe Skole	godt.	tem. godt.	maadelig.	tem. godt.	tem. godt.	—	—	tem. godt.	—	—	godt.	tem. godt.	tem. godt.	tem. godt.	—	tem. godt.	—	flet.	
5. Krag, Terman Olgaard . .	Fra Ribe Skole	godt.	meget godt.	godt.	meget godt.	godt.	—	—	meget godt.	—	—	meget godt.	godt.	godt.	godt.	—	maadelig.	—	meget godt.	
6. Messel, John Andreas . .	Fra Christiania Skole	udm. godt.	meget godt.	udm. godt.	meget godt.	—	—	meget godt.	—	—	meg. godt.	—	meget godt.	meget godt.	meget godt.	—	tem. godt.	—	meget godt.	
7. Stenersen, Stener Johan .	Fra Christiania Skole	udm. godt.	meget godt.	godt.	udm. godt.	udm. godt.	—	godt.	—	—	godt.	—	meget godt.	udm. godt.	udm. godt.	—	udm. godt.	—	udm. godt.	

F o r t e g n e l s e

over de Candidater, som have meldt sig, for, i Overeenstemmelse med Forordningen af 22de Martz 1805 § 20, at underkaste sig nye Prøver i visse Rubriker i April 1808, samt over de dem derfor tildeelte Characterer.

1. Græsk.	
Hasberg (Bernhard Georg) Privatist fra Christiania	godt.
Schonheider (Gottlieb Wintmil) Privatist fra Kiøbenhavn	temelig godt.
Wederkinch (Canutus Broust) fra Frederichsborg Skole	godt.
2. Hebraisk.	
Nyborg (Peter Bildhugger) fra Nyborg Skole	godt.
Wederkinch (Canutus Broust) fra Frederichsborg Skole	temmelig godt.

3. Religion.	
Bødcher (Thomas) fra Borgerdybskolen	temmelig godt.
Griman (Christian Heiberg) fra Bergens Skole	temmelig godt.
4. Historie.	
Koppel (Nathan Bendix) fra Nyborg Skole	temmelig godt.
5. Geographie.	
Munch (Christian Peter) Privatist fra Viborg Skole	temmelig godt.

5. Ny Prøve i April 1808 for dem, som ifølge Forordn. angaaende Examen Artium §. 20 vare forpligtede til at underkaste sig en saadan i visse Rubriker.

Antallet af de Dimittender fra 1807, som i Overensstemmelse med Forordn. §. 21 i dette Foraar burde have indskillet sig til ny skriftlig eller mundtlig Prøve i et eller andet Fag, beløb sig til 12 nemlig F. Böttcher (i Religion) N. Brstrøm (i Relig.) C. Buch (i Græsk, Hebraisk og Relig.) L. Holst (i Græsk og Geographie) F. C. Petersen (i Historie) C. Schwabe (i Religion) G. W. Schönheider (i Græsk) C. H. Frimann (i Relig.) B. G. Hasberg (i Græsk) C. B. Wederkinch (i Græsk og Hebraisk) N. B. Koppel (i Historie) P. V. Nyborg (i Hebraisk). Til Examinatores udnævnedes Medlemmerne af den Examensdeputation, under hvilken de Dimittender, der havde faaet Tilladelse at indstille sig til overordentlig Examen Artium i April d. 11., vare henlagte. (S. vedhæftede Tabel E) Hine bleve altsaa tilligemed disse under eet examinerede deels skriftlig og deels mundtlig, og de samme skriftlige Opgaver forelagdes dem til Besvarelse i de respective Rubriker.

Af de 12, som vare forpligtede at møde, udebleve 5, nemlig: Christopher Buch; Lorentz Holst, Universit. og Skole-Annaler. 1808. I. B. R

Frederich Christian Petersen, Christian Schwa-
be og Andreas Orstrøm a). Derimod havde
en af de 5 Dimittender, som efter Udfaldet af Ex.
Art. i 1807 forpligtedes til at underkaste sig ny
Examen i October 1808, nemlig Christian Peter
Munch, Privatist fra Viborg, af Direct. paa
Grund af særdeles Omstændigheder erhholdet Tillæ-
delse, i April d. 2. at underkaste sig den gjentagne
Prøve i Geographie, hvortil han ellers først i Octob.
d. 2. kunde have havt Udgang.

Udfaldet af Censuren over disses skriftlige og
mundtlige Prøver var følgende:

I Græsk.

Bernhard Georg Hassberg — godt.

Gottl. Wintmil Schønhejder — tem. godt.

Canutus Broust Wederkinch — godt.

Den første og tredies Character blev saaledes
een Grad, den andens to Grader forbedret.

I Hebraisk.

Peter Bildhugger Nyborg — godt.

Canutus Broust Wederkinch — tem. godt.

Den første Character to Grader, den sidste
een Grad forbedret.

a) Ved den nye Prøve i April 1807 udebleve tre
nemlig Holger Knudsen, F. D. K. Gottmann og
H. V. F. Hansen.

I Religion.

Thomas Bødcher — tem. godt.

Christian Heiberg Krüman — tem. godt.

Begges Character een Grad forbedret.

I Historie.

Nathan Bendix Soppel — tem. godt.

Characteren een Grad forbedret.

I Geographie.

Christian Peter Munch — tem. godt.

Den forrige Character blev saaledes to Grader forbedret.

III. Høitideligheder.

Torsdagen den 16 Jun. skete den sædvanlige aarlige Omvevling af Rectoratet, i hvilken Anledning Talen holdtes af den fratrædende Rector Magnificus, Dr. Treschow, dog uden Rectorats Insignier, fordi disse vare under Bombardementet ødelagte.

Taleren begyndte med den Bemærkning, at den Periode, hvori hans Magistratur var indfalden, havde fremfor nogen anden været en uhyggelig Tidspunkt, men tilføiede umiddelbar derpaa, at

han hellere vilde hæfte sit Blik paa det Trostende og Opmuntrende, hvorved man igien var vakt til glødere Haab, end uden Nødvendighed oprippe et endnu ikke lagt Saar. Den første behagelige Erfaring havde været denne, at neppe havde Kiøndens Bøld tilladt saa at sige at drage Nande, forinden de academiske Borgere igien saa ibrigen havde taget fat paa deres forrige Studier, at de syntes, herfra især at ville hente Nøderqvælgelse og Lise efter udstanden Møie; thi ingensinde havde Professorernes Forelæsninger været flittigere besøgte end i sidste Winter, ingensinde havde de Studerende, skjønt ofte afdragne ved militære Syssler, ved de offentlige Examina aflagt Prøver paa en heldigere Fremgang. Dernæst havde Universitetets Øvrighed med saa megen Virksomhed, efter Mulighed, søgt at bringe dets Anliggender igien i Orden, at det ikke varede længe, inden kun Lidet manglede af hvad der hørte til at sætte Studeringerne paa ny i deres forrige Gang, ligesom der ogsaa var sørget for at komme de Enkelte til Hielp. Saaledes var der anvist trængende Studentere betydelig Understøttelse af Universitetets Casser. Senere hen havde Univers. haft den Lykke, ved Overbringelsen af sin allerunderdanigste Hylдинг, at modtage den nye Monarks hulde Tilsagn om Allerhøistammes Naade og Beskyttelse, og snart at erkjende Virkningen af dette i de Tillæg, som under

saa varsskelige Omstændigheder ere forundte de fleste af Professorerne; ja saa vidt gif Hs. Majestæts Mildhed, at Han, for at Universitetets Casse desto bedre skulde kunne bestride denne nye Udgift, tillod, at Finanzcassen vedblev at udrede de Summer, der nu af hiin skulde have været overtagne. Selv det Tab, Universitetet havde lidt ved nylig at have mistet tvende ypperlige Lærere, Prof. Meyer og Prof. Münter, hvoraf den første var kaldet til Hofmester for Hs. Durchl. Hertugens af Augustenborg Søner, den anden befordret til Biskop over Siellands Stift, maatte formildes ved det Behagelige i den derved giorte Erfaring, at de Store endnu ikke ganske have ladet sig indtage af den Fordom, at practisk Duellighed er uforeenbar med Lærdom. Dog beklagede Tale-
 ren sidstnævnte Tab saa meget mere, som det ikke syntes ham let at erstatte, især paa en Tid, da Universitetets mindre lykkelige Boliger ikke kunne formodes at have meget Indbydende for unge Mænd til der at vælge sig et varigt Opholdssted. Efter dette Blik paa Universitetets Historie under Fors. Rectorat skede Overgangen til hans egentlige Emne, nemlig det Spørgsmaal, om og hvorvidt især Tingenes nærværende Stilling giver nogen grundet Anledning

til at befrygte et nyt Barbarie i Europa a).

Derefter skete Uddelingen af Universitetets Guldmedaille til de tvende academiske Borgere Arne Helgesen og Jacob Dampé, hvis (see disse Annal. 1808. I B. S. 77) Besvarelser af de i forrige Aar udsatte theologiske og æsthetiske Opgaver Prisen var tilkiendt. "Modtager, saaledes tiltalede Forf. disse unge Mænd, nærværende ligesaa meget Afgtelses og Talentets Symboler som Flittigheds Belønninger; glemmer dem vel til Opmuntring, til en dyrebar Erindring om den uafsladelige Kiærlighed, hvormed Akademiet, Fædrelandet selv beskytter ei blot de gemeene Konster men ogsaa de dybere Videnskaber og Studier, saa at det ei engang under de største Trængsler nogenstinde glemmer dem, selv paa en Tid, da det synes at anstrænge al sin Kraft for sin egen Redning, og det mere maa tænke paa Forsvar end Prydselse. Dette Fædreland altsaa, hvor høit bør Jælske det! med hvor megen Kedebonhed bør ikke alene J vove Eders Liv og Blod for dets Frelse, om behøves, men ogsaa efter Eders Exempel de

a) Da denne Tale særskilt er udgiven, og Hovedindholdet desuden kan læses i Kiøbenh. lærde Efterretn. No. 24 for d. A., saa indskrænke disse Annaler sig til den blotte Annædelse af Emnet.

øvrige Musernes Gostersønner gjøre det samme, saas snart de føle sig giennemtrængte af den Overbeviisning, at det er den selvsamme Dyds og Høisinds Character, at opofre Staten Livet selv og overhøre det intet at ansee for stort eller beundringsværdigt uden hvad der udgjør Sielens Adel, hvorunder ogsaa Videnskabelighedens hele Omfang hører."

Efter Medaillernes Uddeling nedlagde Tale-
ren formelig Rectoratet, for at overdrage samme til sin Eftermand, Profess. i Theologien P. E. Müller. Embedets Hæderstegn (Purpurkaaben og Sceptrene) kunde den fratrædende Rector ikke overlevere, da de af fiendtlige Luer vare fortærede; han ønskede, at disse maatte have været det eeneste, hvis Tab Universitetet havde at beklage og ei kunde vente erstattet; "thi, tilføiede han, det er maaskee bedre at disse tomme Skygger og Billeder af en gammel Værdighed, der efter Tingenes nærværende Forsfatning er anseeligere af Navn og Titel end af egen Vigtighed og Indflydelse, afskaffes tilligemed Leget med selv, end at saadanne Mindesmærker deraf, der hos nogle maaskee kunde vække Længsel, hos andre kun et Smil, vedblive, naar det Virkelige dog er borte; saa vil Rectorsens med Guld broderede Purpurkaabe ei omsonst bringe Navnet Magnificen; i Erindring og vise Nysgierigheden dets Oprindelse; Scepterne ville ei fremdeles forestille Billedet af en Regering, som hverken han eller

hans Senat i lang Tid har besiddet; saa vil han ei heller forgieves have Universitetets Love og Constitutioner i sit Gienne, da disse dog alene kan og bør overholdes af dem, der have Magt og Raadighed til saavel at indføre nye som at forandre de gamle."

Talen sluttedes med Bønner for Kongen, Kongehuset og Fædrelandet, og med Ønsker, at Frederik 6. Regiering maatte blive den Epoche, da Danmark og Norge og det hele Skandinavien maatte hæve sig fra den lavere Plads, det hidtil har indtaget blandt Europas Folk, og ophøies til den Værdighed, der tilkommer den foreenede Slægt, hvorved da ogsaa for den skandinaviske Literatur et nyt og stionnere Old maatte oprinde.

Det af Hr. Professor Thorslacius i denne Anledning udsædte Program handlede om det hellige Foraar hos Romerne. Følgende er et Udtog deraf:

"Blandt de Dyder, siger Forfatteren, ved hvilke Romerne gjorde sig værdige til Herredømmet over Verden, fortienet i Særdeleshed ogsaa den Standhaftighed og Sindighed at bemærkes, der i Modgang og Medgang stedse blev sig selv liig. Evækkede af Volskerne i flere uheldige Feldtslug, vilde de dog ikke handle om Fred, med

mindre Fienden først rommede deres Bebet; ihvor-
 megen Ekraft end Pyrrhus havde indjaget dem,
 forelagde de ham dog, som den eeneste Basis for
 Fredsunderhandlinger, det Vilkaar at forlade Ita-
 lien. Bestædte i den yderste Forlegenhed efter tre-
 dobbelt Nederlag ved Ticinus, Trebia og Lac. Tras-
 menus, havde de dog den Driftighed, paa eengang
 at byde Hannibal Trods i Italien og at agere
 offensiv i Sicilien, Sardinien og Spanien. Ei en-
 gang Nederlaget ved Cannæ, skiant alt Haab nu
 syntes at være ude, kunde tvinge dem til vanærende
 Betingelser; men det blev Fruentimmerne forbudt
 at græde, man besluttede ikke at udløse de Fangne,
 og da Consulen Terentius Varro kom tilbage fra
 Slaget, gik alle Stænder ham imøde og takkede
 ham for, at han ikke havde opgivet Haabet om
 Statens Redning; ja selv i de Dage, da Hoved-
 staden var indsluttet, blev den Mark, hvorpaa
 Hannibal havde leiret sig, stillet til Auction og
 fandt Kjøber. Ved hvilke Midler Verdens Be-
 herskerinde havde undfanget saadan Sielsforhed
 og indgydet sine Borgere saadan Tillid, er en høist
 interessant Opgave, hvormed Philosopher og Lærde
 ogsaa hyppigen have sysselsat sig. Det var den
 lykkeligste Forbindelse og Samvirkning af religiøse,
 borgerlige og militære Anstalter til saa stort et
 Niemeed. Den eene understøttede trolig den an-
 den. En hidhørende Indretning af det religiøse

Slags var Romernes hellige Foraar (Ver sacrum). Alderdommen nævner den ikke uden Er-
bodighed. Fors. troede, at nogen Underretning
om den allermindst kunde mangle Interesse paa
en Tid, da Fædrelandets Sønner, ved med ædel
Kappen at hellige det ethvert Offer, holde i den
skønneste Meening helligt Foraar.

Udtrykket Ver sacrum blev i Alderdommen
taget i flere end een Mening. 1) I Begyndelsen
brugtes det om Aarets Aul, som et eller andet
Folk i en stor offentlig Nød helligede til Guderne,
og derved forstodes ikke blot den egentlige Afgør-
de, men ogsaa alt Slags stort og smaat Qvæg.
2) Afvendtes Ulykken ikke derved, meente Mogle,
at man maatte tage sin Tilflugt til Menneske-
offere, men da dog de fleste afskyede saadan
Grusomhed, selv hvor Orakler fordrede den, fandt
man paa den Udvei, ved høitidelige Ceremonier at
deponere de til Offer bestemte Personer og der-
efter at drive dem ud af Landet. 3) Deraf
kom det, at de, som af saadan Marsag vare bort-
sendte af deres Landsmænd, tilsidst ogsaa Colo-
nister, som paa en høitidelig Maade bragtes hen,
fik Navn af Ver sacrum eller Sacrani. Af Romer-
ne selv brugtes Ordet alene i den først nævnte
Bemærkelse; thi Menneskeofringer afskyedes alle-
rede i Romæ Tid, og Colonister finder man al-
drig, at de har givet dette Navn. Men at de la-

finste Skribentere virkelig have kiendt den tredobbelte Bemærkelse af Ordet, sees af de Steder, hvor de tale om Skiffen hos fremmede Folk (*Justin. Hist. L. xxiv. 4. Hieronymi Chronic. ad Olymp. 89. Solini Polyhistor. c. 2. Sisennæ Histor. IV. fragm. apud Non. Marc. in voce damnare et Ver sacrum. Plin. Hist. Nat. III xviii. Servius ad Æneid. VII. 796 Festus in voce Ver sacrum et Mamertini.*)

I Romernes Historie findes *Ver sacrum* ikke uden tvende Gange at være uøbet, nemlig Aar 535 og 552 efter Byens Anlæggelse i den puniske og macedoniske Krig. Da C. Flaminius a) Consul havde lidt et totalt Nederlag i det navnfulde Slag ved Trasimener-Enen, tog Staten sin Tilflugt til at udnævne en Dictator. Valget faldt paa Q. Fab. Maximus, og denne, for at begynde fra Religionen, fik udvirket en Senats-Beslutning, at Decemviri skulde raadspørge de Sibyllinske Bøger. Disse Embedsmænd bragte Senatet det Svar, at man, foruden andre religiøse Handlinger, skulde love et helligt Foraar, dersom Krigen tog en heldigere Vending og Fædrelandet forblev i den Tilstand, hvori det var før Krigen. Senatet overdrog efter Præstecollegiets Forslag til Prætoren Æmilius at lade alt dette saasnart mu-

a) Liv. Hist. xxii. 9. 10.

ligt foranstalte. Da Prætorernes Collegium for-
meente, at saadant Løste ikke kunde gøres uden
med Folkets Samtykke, og Ypperstepræsten deri var
eenig, saa blev i denne Henseende det Fornødne
iagttaget, hvorpaa fulgte det Decret, at, dersom
Fædrelandet efter fem Mars Forløb var befriet fra
den puniske og galliske Krig, skulde til Jupiter
helliges alt, hvad Vaaren brembragte af Svine-
Gaare: Giedde: og Dvæg: *Nol b)*, alt Afgrøde af
Italiens Bierge, Marker, Gloder og Enge *c)*.
Først da disse religiøse Anliggender vare besørgede,
freed Dictatoren til Forslag angaaende Krigens
Førelse og Armeens Completering.

Ogsaa Consulen Sulpicius Galba skal have
løbet et Ver sacrum og Leege *d)*. Det kan
neppe være nogen anden end M. Sulpicius Galba,
der som Consul i Forening med C. Aurelius Nar
552 efter Byens Stiftelse forelagde til Folkets
Betænkning det Spørgsmaal, om ikke Kong Philip
og Macedonerne skulde erklæres Krig formedelst
de Fornærmelser og Fiendtligheder, de havde udø-
vet mod Romernes Allierede *e)*. Først Nar 557

b) saavidt Livius.

c) Dette tilføier Plutarch i Fabius.

d) Liv. xxxiv. 44.

e) Liv. xxxi. 6. 7.

est. B. St. blev dette Ver sacrum virkelig holdt. Men da Ypperstepræsten P. Licinius Mar 558 androg for Præstecollegiet og siden, efter dette Besmyndigelse, for Senatet, at Tingen ei var skeet i sin Orden, saa foranledigede dette den Beslutning, at det Hele skulde gøres om igien, og de store Lege, der tillige vare lovede, anstilles ligesaa kostbare, som ellers sædvanligt var. Da Livius ikke har angivet, af hvad Marsag Ypperstepræsten fandt, at Tingen ei var skeet i sin Orden, kan man tillade sig den paa det Foregaaende grundede Gissning, at 5 Mar have hos Rømerne været det Tidrum, efter hvis Forløb en saadan hellig Handling skulde foretages, og at, da nu Tvivl opstod, om det Mar, i hvilket Løftet var giort, skulde regnes med eller ikke, denne Pontifex har formeent, at samme burde være uberegnet og følgerlig hiint Ver sacrum ikke holdes 557 men 558. At i øvrigt ved denne religiøse Handling og selv i dens Beskrivelse meget har, maaskee formedelst Løftets Gieldenhed, været forstaaet og forklaret paa forskiellige Maader, bevise det Paafølgende: "at Ver sacrum syntes at være det Qvæg, som var avlet mellem den 1ste Marts og den 30te April da P. Cornel. Scipio og L. Sempronius Longus vare Consul" (Mar 558).

Ved at sammenholde disse tvende Steder, hos Livius, seer man lettelig, hvori Forskiellen

bestod mellem Romernes Ver sacrum og det, som andre Nationer undertiden anstillede, og hvor meget ædlere en Mening hine tillagde det. Med hvilken Omhyggelighed de ogsaa i dette Tilfælde iagttog de religiøse Ceremonier lige indtil at overholde Brugen af gamle ærværdige Konfard, viser den, af Livius *f*) anførte Formular, som Ypperstepræsten brugte, da han foreslog Folket at gjøre Kæste om et helligt Koraar, og som Gorf. derfra har laant. (Da dens Interesse tildeels bestaaer i Sprogets Archaisme, saa maa den læses i Originalen) — Gorf. slutter med Opfordring til det Huse og Haab, at dette Aar, der ligesom er begyndt med et Ver sacrum, maa endes til Fædrelandets og Videnskaberne Held.

f) xxii. 10. Om Skikken selv findes mange interessante Bemærkninger hos Brissonius de formulis i. 61.

IV. Promotioner.

Den 9 Julii erholdt Hr. Erich Christian Werlauff, Secretair ved det Kongelige Bibliothek, Doctorværdigheden i Philosophien, ved offentlig i Regentskirken at forsvare sin af det philosophiske Facultet med en saaledes affattet Censur:

“Præclarum de rebus patriæ antiquis scientiam demonstrat inaugurale hoc specimen, dignumque censet Ordo Philosophorum, quod pro summis in philosophia honoribus impetrandis publicæ opponentium disquisitioni subiciatur.”

Abrah. Kall.

Dec. Fac. Philos.

antagne Inauguraldisseration, der handlede om den gamle Islandske Historiefrivers Are Brodes Levnet og Arbejder a). De ordentlige Opponentere vare efter Directionens Anmodning Prof. A. Kall, Justitsraad Kierulf og Professor Engelstoft. Defendens var Anders Gaaborg Møllerz, Alumn. af det pædagogiske Seminariums historiske Klasse.

a) Skal nærmere vorde anmeldt i disse Annaler.

V. Befordringer og Afgang.

Ved allernaadigst Resolution af 23 April d. A. er Lector ved den botaniske Have, Jens Wilken Hornemann, udnævnt til Professor Botanices extraordinarius ved Kiøbenhavns Universitet.

VII. Studenterbæbning.

(Fortsat. See disse Annaler 1807 2 B. S. 295 ff.)

2. Chronik.

Fra d. 10 Dec. f. A. til 24 Martii d. A. var Corpset fritaget fra alle Baabensvelser; dog bleve Officererne og Underofficererne hele Vinteren igiennem toende Gange ugentlig exercerede af Hr. Oberst v. Lorentz. Ved disse Øvelser's Slutning blev Hr. Obersten tilskillet en smuk Salvabel med Gehæng fra Corpsets Officerer og Underofficerer tilligemed et forbindtligt Brev, hvori disse bevidnede deres Agtelse og Taknemmelighed.

Onsdagen d. 16 Martii, da Efterretningen om Høifalig Kongens Død var fundgiort, udgik følgende Bekiendtgjørelse, som ogsaa i Regentsens og Studiigaardens Porte blev opslagen:

"Da det har behaget Forsynet ved Døden
 „ at bortfalde vor allernaadigste Konge, Kong
 „ Christian den Syvende, og Hyldings Eeden til
 „ vor nuværende allernaadigste Konge, Kong Fre-
 „ derik den Siette, skal aflægges i Eftermiddag
 „ Kl. 3 plet af de academiske Borgere, som staae
 „ i Hans Kongl. Høihed Kronprindsens Livcorps,
 „ saa anmodes herved enhver af bemeldte Corps

" at indfinde sig til bemeldte Tid i fuld Arma-
 " tur i det lukkede Ridehuus."

" Efter Chefens Hr. Overhofmarschall v.
 " Hauchs Ordre."

Kiøbenhavn den 16 Martii 1808.

Fridr. Schneider
 Kaptein og Adjutant.

Om Eftermiddagen mødte Corpsset ifølge her-
 af, og Chefen modtog i Ridehuset, hvor Fanerne
 vare tilstæde, Hylдингæden til Kong Frederik den
 6te under tre Gange Hurra.

Den 20de Martii Kl. 9 Formidd. bleve samt-
 lige Officerer af Corpset forestillede S. M. Kongen,
 som allernaadigst tillod Corpset at bære Navn af:
 Hans Majestæts Kongens Livcorps.

Den 24de Martii begyndte Corpset sine Ex-
 erceerøvelser, som indtil videre bleve bestemte til
 hver Torsdag fra 10-12 Formid. paa Ridebanen.

Fra 16de til 24de April øvedes Corpset i at
 skyde til Skiven i fuld Armatur paa det borgerlige
 Infanteries Skydebane paa Christianshavn.

Den 28de April blev Corpset compagnieviiis
 omnummereret, No. indbrændt paa Gevæhrerne og
 hvert Compagnies Styrke bestemt til 80 Mand,
 hvoraf de 10 første No. vare for Com. Serg., Fou-
 reer og Underofficerer.

Den 14de Maj udkom et af Hs. M. Kongen allernaadigst approberet Reglement for Corpsset a).

Den 2den Junii forandredes Corpsets Exer. cœertid fra Torsdag Formid. Kl. 10:12 til samme Dag fra 6 til 8 Formid.

Da Hs. Majestæt allernaadigst havde ansat den ved Corpset tjenstgiørende Major v. Hegermann til Chef for det Siellandske Skarpskytter Corps, saa afgik denne fra Corpset.

Den 9de Junii aabnedes den i Regl. 23 §. befalede Exerceerskole paa Landcadetacademiet under Hr. Oberst v. Lorentz's Inspection. Recrutterne exercerede fire Dage om Ugen, først fra 4 til 6 om Aftenen, men siden om Morgenens fra 6 til 8.

Den 25de Julii om Morgenens Kl. 6½ passerede Corpset Revue for Hs. M. Kongen, efter at det de trede foregaaende Dage havde øvet sig paa Mørrefælled.

Ved Hs. Majestæts høie Ankomst modtoges Allerhøiøstsamme med de sædvanlige Honneurs. Corpset passerede derpaa Revue og indsvingede i et nyt Alignement. Derefter ladede Bataillonens

a) Dette Reglement bør vel ifølge sin Natur indlemmes i disse Annaler; men da det er bekiendt nok, kan det, formedelst den indskrænkede Plads i dette Hæfte, glemmes til næste.

og sluttede Gelederne til Chagering, udsvingede til Høire, formerede Colonner og deployerede paa forskjellige Maader. Flere Gange chargerede Bataillonen en Front og med Sectioner, avancerede og retirerede en Front; trak sig med Pelotons igien, nem Trefninger og contramarscherede med formeret Colonne. Efter fuldendt Maneuvre indsvingedes igien paa Linien, hvorefter Hans Majestæt bevidnede Corpset sin fulde Tilfredshed i meget smigrende Udtryk.

Samme Dag meddeelte Hr. Overhofmarskal v. Hauch Corpset følgende Skrivelse fra Hs. Majestæt Kongen:

" Ved i Dag at have afholdt Revue over Vort
 " Livcorps, have Vi fundet, at samme har udført
 " alt saa godt, at vi derfor tilkiendegive saavel
 " Dig som Corpsets Chef, som hele Corpset herved
 " Vor Tilfredshed."

Hovedquarteret i Vor Kongl. Residentstad
 Kiøbenhavn d. 25 Julii 1808.

Frederik R.

Til Vor Overhofmarskal Kammerherre v. Hauch.

2. Befordringer i Corpsset.

Under 2 Junii d. A. har Hs. Majestæt allernaadigst approberet, at Premierlieutenanterne ved allerhøistfammes Livcorps, Hagerup og Schulz forfremmes til Capitainer og Compagnie-Chefer, og Secondlieutenanterne R. G. F. Thune og Thomsen til Premierlieutenanter ved bemeldte Corps; ligeledes er det efter Chefens Forslag allernaadigst bifaldt, at Capitainerne C. M. Falsen og G. Sverdrup samt Lieutenanterne Hasler og Treschow ansættes a la suite ved Corpset, med Tilladelse at bære den for Corpset reglementerede Uniform, og de tvende Capitainer C. M. Falsen og G. Sverdrup derhos Armeens Feldttegn.

Under 16 Junii ere følgende Forfremmelse ved Hans Majestæts Livcorps allernaadigst approberede: Premierlieutenanterne Berentz og Jørgensen udnævnes til Capitainer og Compagnie-Chefer; Secondlieutenanterne Hammefen og M. Hagerup til Premierlieutenanter, og Commandeersergeanterne Schwarck og P. Vorch, samt Underofficer P. Heilmann til Secondlieutenanter. Capitain a la suite ved bemeldte Corps, Profess. M. H. Bornemann, som hidtil har forrettet Auditeur-tjenesten ved Corpset, afgaaer fra dette Auditoriat, efter hans derom

giorte Ansøgning, men bliver staaende som Capitain a la suite i Corpsen; og udnævnes derimod Candidatus Juris J. H. C. Stellwagen til Auditeur ved Livcorpsen, imod at han underkaster sig den sædvanlige Examen af General-Auditeuren, og tilveiebringer dennes Attest, at besidde de fornødne Kundskaber i den militaire Jurisprudenz.

Under 29de Junii har Hans Majestæt allernaadigst bifaldt at Secondlieutenanterne Larsen og v. Hauch forfremmes til Premierlieutenanter, og Commandeersergeanterne H. K. Hornbech og J. G. Adler til Secondlieutenanter, samtlige ved Allerhøiſtsammes Livcorps.

VII. Blandede Efterretninger.

Ved de philologiske, philosophiske Forelæsninger var Tilhørernes Antal i Wintersemestret 1807-1808, 100; ved de theologiske 100; ved de juridiske 103, ved de medicinske 25 *).

*) Efterretning om Tilhørernes Antal i de forskellige Faculteter i Sommersemestret 1807 har i disse Annaler ei kunnet meddeles, fordi Bedkommendes Lister under Bombardementet vare forkomne eller blevne ufuldstændige.

At Tilhørernes Antal i det juridiske Facultet saa meget havde aftaget (See disse Annal. 1807 2. B. S. 126), var en Folge af Krigsurolighederne. Af danske Jurister, der tilforn pleiede at udgiøre et ligesaa stort Antal, som de latinske, vare næsten ingen mere fra Provindserne ankomne. Det er ogsaa bekiendt, at det største Antal af de Studerende, der i nærværende Tidspunkt ere gaaede ind i Militairstanden, hørte til Lovfyndighedens Dyrkere.

Den Mangel paa Tilhørere, som har fundet Sted ved de fleste medicinske Forelæsninger i sidste Vintersemester, har ligeledes sin Grund deels i Tidsomfæendighederne, hvorved de Studerende have fundet mere Lyst og Leilighed til at beskæftige sig med Praxis ved Engesengen i de forskjellige Hospitaller, ja tildeels taget fast Tjeneste, saavel ved disse, som i Militair Statens Medicinal Anstalter, end til at sysselsætte sig med stillesiddende Studering eller at besøge theoretiske Forelæsninger; deels deri, at Antallet af medicinske Studentere for Tiden ikkun vare ringe, og de fleste allerede komne saa vidt, at de for det meste vare mod Enden af deres academiske Løbebane, og derfor fornemmeligen beskæftigede sig med Praxi clinica.

Ved Rescript af 8 April 1768 er det bestemt, at Islændere, som komme til Kiøbenhavn for at studere Chirurgien, skulle tre Aar nyde Communitets- og Regents-Stipendiet, dog at de offentlig deponere og sustinere Examen publicum med andre Candidater, og efter Fundatsen for Communitetet og Regentsen af 25 Jun. 1777 § 21 ere samtlige Studerende fra Island og Færøe berettigede til, strax ved deres Ankomst til Universitetet, saasnart de have taget den første Examen, at nyde Beneficium paa Communitetet og Værelser paa Regentsen.

I Aaret 1802 foranledigedes af det Kongl. danske Cancellie en Omhandling mellem dette Collegium og daværende Patronat for Universitetet om Maaden at tilveiebringe fornøden Understøttelse for Islændere, der her ville studere Medicin og Chirurgie i den Hensigt, derefter at vorde Læger i deres Fødeland. Da saavel Cancelliet som Patronatet fandt det ønskeligt, at Islændere opmuntredes til at lægge sig efter dette Studium, og de dermed forbundne Beføstninger dem paa muligste Maade lettedes, foreenede de sig til det Forslag, at Universitetet, der ogsaa, i Henhold til Rescr. af 8 April 1768, maatte ansee sig forpligtet til at fremme Diemedet, kunde fra sin Side bidrage ved stedste at holde aabne for 3 islandske Studenter, der lagde sig efter Medicin og Chirurgie, et dob-

best Communitetstipendium eller 8 Mk. ugentlig og fri Bolig paa Regentseu for 3 Aar, medens Directionen for Fondet ad usus publicos anmodedes om at uovirke, at disse tre islandste Studenter maatte af bemeldte Fond desuden tillægges hver et Stipendium af 30 Rdlr. aarlig.

Efterat Sagen var af sidstnævnte Direction allerunderdanigst foredraget Hans Majestæt og under 14 Januar 1803 af Allerhøiøissamlinge bifaldt, erholdt Islanderne D. Hjalte lin i Aaret 1803 og E. Gudmundsen i Aaret 1804, den sidste dog uden at have offentlig deponeret, som Studiosi Chirurgiæ forbemeldte Understøttelse af Universitetet og Fondet ad usus publicos, og da, efter de bestemte Aars Forløb, den dem af sidste Fond tilagte Understøttelse under 19 Sept. 1806 allernaadigst blev forlænget paa 2 Aar, bevilgedes dem ligeledes Prolongation med Hensyn til det, de nødde af Universitetet.

Med disse tvende Studerende vare saaledes to af de Communitets- og Regentpladse besatte, der ved Universitetet holdes aabne for islandste Studiosi Medicinæ og Chirurgiæ. Om den tredie ubesatte ansøgte i dette Aaraar Islanderen Sigurd Gudmundsen. Men da han ikke offentlig havde deponeret, eller var bleven academisk Borger, behøvedes allernaadigst Dispensation, for at han kunde have Adgang til saadan Understøttelse.

I Betragtning af særdeles Omstændigheder, der taledes til Ansøgerens Fordeel, har Hans Majestæt, paa Directionens allerunderdanigste Forestilling, under 18 Jun. d. A. allernaadigst tilladt, at bemeldte Studiosus Chirurgiæ, Sigurd Gudmundsen, maa i 3 Aar nyde Plads paa Regentsen og 8 Mk. ugentligen af Communitetet, imod at han ved hvert Halvaars Slutning ined Attester fra sine Lærere godtgjør, at han med Flid og Held fortsætter de chirurgiske Studeringer, samt forpligter sig til, efter disses Kuldendelse at vende tilbage til Island, for der at anvende de erhvervede Kundskaber.

Ved allernaadigst Resolution af 26 Maj d. A. er de academiske Professorer, hvis Embedsgaarde ved det fiendtlige Bombardement ere ødelagte, bevilget en aarlig Godtgjørelse til Husleie af Universitetets Kasse, saalænge indtil de igien kunne tiltræde fri Bolig. De academiske Lærere, hvis Professorgaarde for en Tid vare blevene ubeboelige, er tilfaaet en lige Godtgjørelse, i Forhold til den Tid, i hvilken de af denne Aarsag have maattet boe til Leie i Byen.

Under 18 Junii d. A. har Hans Majestæt allernaadigst tilladt, at det Tillæg af 2 Mk. ugent-

lig til Communitetsstipendiet, som ved allerhøieste Resol. af 5 April d. A. blev bevilget indtil May Maanedes Udgang d. A. (See det forrige Hæfte S. 111), maa vedblive, saalænge nuværende Krigsuroligheder vare.

Ligesom der under 23 Febr. d. A. fra Directionen for det Kongl. Communitet i Kiøbenhavn igiennem Universitetsdirectionen ved Skrivelse til det Kongl. Admiralitets og Commisariats Collegium skeete Tilbud af nogle Communitetet tilhørende Skovparter (see disse Annaler 1808. 1ste Hvert. S. 110), saaledes er paa samme Maade fra Consistorium gjort Tilbud af 104 Gegetræer i det Universitetet tilhørende, ved Faxe beliggende, saakaldte Strandvænge, forsaavidt de maatte findes brugbare til den Danske Flaades Tieneste, og dette Tilbud af Admiralitetet antaget. Ligeledes har dette Collegium modtaget et af Directionen for Universitetet og de lærde Skoler under 4 Jun. d. A. gjort Tilbud af omtrent 100 Gegestammer af Sørøe Academies Skove, som Bidrag til det danske Søeværn.

Den 19 May d. A. har Directionen approberet Consistorii Valg af Cand. Theol. Johan Frederich Møller Bjørn til Formand for Liigbærerne i den afdøde Hans Christian Graulunds Sted.

Den 20 Julii d. A. har Directionen approberet Consistorii Forslag, at Professor Müller tiltræder den ved Biskop Munters Fratrædelse ledigblevne Plads i Universitetsbibliothek-Commissionen, samt at Dr. Wedel Simonsen antages som Amanuensis ved Universitetsbibliotheket i den til geistligt Embede befordrede Cand. Petersens Sted.

Den 6 Julii antog Consistorium Studiosi Krumm og Rask til Volontairer ved Universitetsbibliotheket.

Den 11 Febr. d. A. blev Alumnus Seminarii pædagogici L. Batslow af Consistorium udnævnt til en ledig philologisk Plads paa Elersens Collegium.

Den 11 Febr. ligeledes Studiosus Medicinæ Jens Grønbech Døderlein af Consistorium udnævnt til at nyde den vacante medicinske Plads paa Elersens Collegium.

Den 13 April d. A. udnævnte Consistorium
til tre vacante Pladse paa Walchendorffs Colle-
gium Studenterne J. Westengaard, H. H.
Laurberg og H. Gruner.

Den 25 Maan ligeledes Cand. Theol. Nic.
Fred. Sev. Grundtvig til Alum. paa Wal-
chendorffs Collegium.

Den 15 Junii ligeledes Studiosus Juris
J. W. Meyn til den paa Elersens Collegium
vacante juridiske Plads.

Den 20 Julii ligeledes Alumni Collegii Re-
gii Otto Schreuder og Ole Stædt Trowel
til at nyde de to ledige Portioner af Stipendium
Bartholinian. for Regentianere.

Indtil den 24 Marts d. N. var af den ved Bombardementet ødelagte Gruvfirses Robber, Støffemetal, Messing, Zin og Bly deels fra Rirfer gaarden opfanlet, deels af Sag og Bevælfir medtaget og i Rirfen indbragt følgende:

Mængdiort Robber 774 Poffer og 137 Sfp. 7 Risp. 2 pld.
En Robberfai fra Spiret over
Sboret . . . — 1 — 6 —

137 Sfp. 8 Risp. 8 pld.

Sammenfmeltet Robber og Stof-
femetal . . . 5 — 3 — 8 —
Dele Stryffer Støffemetal . . . 22 — 4 — 14 —
Støffemetal, fmeltet og meleret
Zern 16. . . 15 — 13 — 12 —

43 — 2 — 2 —

Forbrændt Messing af forskjellige
Sorter . . . 1 — 17 — 4 —
Blye, hvelt og fmeltet . . . 3 — 4 — 8 —
Støffemetal . . . 1 — 1 — 1 —
Zin og Bly sammenfmeltet . . . 1 — 17 — 1 —
i alt . . . 188 Sfp. 9 Risp. 6 pld.

foruden endeel Kobber, Klokkemetal og Jern paa de høie Gevælfte og Vægtergangen, som man deels formedelst Veirliget deels formedelst Mangelen af en Trappe i Taarnet ikke havde kunnet nedbringe. Værdien af det Hele anslaaes til 16 à 20000 Rdlr.

Saa vel Universitetets store Segl, som de 4 Faculteters særskilte Sigiller, der ved sidste Jdebrand ødelagtes, besørges nu paa ny forfærdigede efter deres gamle Form.

Efterat de forbrændte Stykker af Kong Jacobs Pocal ere af en Guldsmed beseete, og man har erfaret, at den ikke kan sættes istand, har Consistorium overdraget disse Levninger in deposito til Antiquitetscabinettet.

De lærde Skoler.

I. Befordringer og Afgang.

Den 18 Junii d. A. er Cand. Theol., Jørgen Meldal Arentz, beskikket til Adjunct ved Cathedral-skolen i Bergen istedet for den til Klokker ved Korskirken i Bergen kaldte Adjunct Bahl.

Under samme Dato er Adjunct ved Helsingørsk lærde Skole, Peter Georg Bohr, i Raade entlediget fra dette Embede, og i hans Sted Cand. Theol. og Alumn. Sem. pædag., Simon Meisling, dertil beskikket.

Under samme Dato ere hidtilværende Lærer ved Latinskolen i Bordingborg, Peter Rudolph Wolf, og Cand. Theol., Johan Nicolai Schow, udnævnte til Adjuncter, begge ved Middelskolen sammesteds.

Den 23 Julii d. A. er Doctor Theologiæ og Professor Joh. Henr. Tauber efter Ansøgning i Raade og med Pension entlediget fra sit Embede, som Rector ved den lærde Skole i Roeskilde.

II. Nogle Efterretninger om de umiddelbare Følger, Krigsurolighederne have havt for nogle lærde Skoler.

I. Kiøbenhavns Skole.

(meddeelt af Hr. Rector Nissen.)

Saa snart Fienderne havde giort Landgang i Sieland i Nærheden af Hovedstaden, var Skoleunderviisningens ordentlige Gang forstyrret. Vel forsøgte Skoleraadet, der ei kunde vide, hvor længe Byens Besleiring kunde vare, men ønskede saa meget som muligt at afværge den skadelige Indflydelse af Underviisningens Standsning paa Disciplenes Fremgang og Sædelighed, adskillige Gange paa at fortsætte Læretimerne, uagtet Fiendtlighedernes Udbrud; men var ikke saa heldig at opnaae sit Viemed, da deels ikke blot de fleste Lærere, men endog ikke saa af de ældre Disciple, formedelst deres Indtrædelse i de forskjellige militaire Corpser til Byens Forsvar, i hvilke nogle vare indgangne af Frygt for Presning, andre af Letsindighed, der under disse Omstændigheder ei lod sig styre, hindredes fra at møde paa Skolen, og deels mange Forældre lode deres Børn blive hjemme af Frygt for den Fare, der kunde finde Sted, under saadanne Omstændigheder, ved at lade dem gaae til

og fra Skolen. — Underviisningen fandt derfor ifkun Sted enkelte afbrudte Dage, efterat Landgangen var skeet, og selv disse Dage kun til liden Nytte formedelsk den Eindets Udspredelse og Urolighed, Byens og dens Indvaaneres Stilling forarsagede, og som de enkelte Bombe- og andre Skud forøgede. Et Par Dage for Bombardementet den 2den Septemb. standsede den ganske.

Ved den Tid, som opkom ved Bombardementet, ødelagdes Skolens Bygning tilligemed Inventarium, Bibliothek, fysisk og naturhistorisk Apparat, foruden Rectors, Overlærer Muntzes, Professor Meyers og Adjunct Weinschencks Boliger med deres Indboe. — Hr. Overlærer Muntze mistede desuden under Bombardementet sin venstre Arm.

Strax efterat Capitulationen var sluttet, vantes det Ønske, at den afbrudte Skoleunderviisning igien kunde begynde, og det blev af Rector i Adresseavisen bekiendtgjort i Midten af September, at man var omhyggeligen betænkt paa, at sætte den i Gang igien, og havde grundet Haab om, dertil at erholde det fornødne Locale. — Det var da nemlig i Omhandling med Waisenhuus-Directionen, at erholde dertil nogle Værelser i dens Gaard i Storkeblomstergaden No. 6, hvor Skolen fik til Brug

Univ. og Skole-Annalet 1808 1. B. 3

5 Læsestuer i 2den og 3die Etage ind til Gaarden, foruden et Værelse i 3die Etage til Archiv og et til Afbenyttelse for Rector, som, af Mangel paa anden Bolig, maatte opholde sig paa Frederiksberg i et Par Værelser, hans Familie til Sommerophold havde havt før Kientlighedernes Begyndelse. — Underviisningen begyndte da der Torsdagen den 1ste Octob. f. N. — Paa et Par Disciple nær, hvis Forældre før Bombardementet vare bortreiste med deres Børn, var Disciplenes Antal det samme, som forhen.

At Underviisningen har især i Naturhistorien og Physik maattet lide under Tabet af disse Videnskabs Apparater, er naturligt; imidlertid er det Alleruundværligste heraf alt nu anskaffet til Brug ved samme, ligesom ogsaa de for Skolens øvrige Lærere nødvendige Bøger ere indkøbte.

Waisenhuus: Directionen havde kun overladt Skolen ovennævnte Leiligheder til Rytaar; imidlertid forblev den dog i samme indtil Paaske da den indflyttede i forrige Præsteresidentse ved Trinitatis Kirke, hvor tillige Rector anvistes Bolig.

2. De øvrige Skoler.

(af forskellige Indberetninger.)

I Helsingørss Skole ophørte Underviisningen ganske Torsdagen den 13 Aug. 1807, efter at den allerede nogle Dage i Forveien havde været forstyrret ved de foruroligende frigeriske Aspecter. Da endelig Faren blev mere truende og man ventede, at Uveiret først vilde bryde ud over Helsingør, flygtede Disciplene hver til sit, og af Lærerne nogle til Frederiksborg andre til Kiøbenhavn. Tvende af dem bleve dog paa Stedet, den ene, som Capitain ved det borgerlige Artillerie, den anden som Huusfader og boesat Mand i Byen. Efter fire Ugers Forløb, da Capitulationen igien havde aabnet Kiøbenhavns Porte, og de fleste Disciple havde indfundet sig, tog den fuldstændige Underviisning sin Begyndelse Mandagen den 14 Septemb. Dog havde imidlertid Rectoren, der noget tidligere end de andre Lærere var kommet hjem fra Frederiksborg, saavelsom Capitain Ruja, begyndt et Par Timers Underviisning daglig med de tilstædeværende Disciple. Skolebygningen er under Urolighederne aldeles ikke bleven sat i Requisition til noget militært Brug.

I Roeskilde Skole, hvis Sommerferier endtes, da Krigsurolighederne begyndte, standsede

Underviisningen betydeligt. I Ferien vare nogle af Lærerne bortreiste, andre bortsiernede sig, da fiendtlige Tropper vare i Anmarsch. Formedelst Nærheden af Krigsbegivenhedernes Skueplads og flere Læreres Graværelse var Skolen en Tid ganske opløst, og først da Byen, efter nogen Tids Forløb, fik fast Indquartering, begyndte Underviisningen igien.

I Wordingborg blev Middelskolens Bygning i Winter af den paa Stedet høistcommanderende Officer sat i Requisition til Magazin for Krigsammunition, hvortil den endnu først i Junii Maaned d. A. benyttedes. Men Underviisningen blev derved ikke afbrudt; thi hver Lærer gav Underviisning i sin Bopæl, hvilket stedse pleier at skee om Winteren, da denne Skolebygning, hvis Forbedring endnu ei har kunnet foretages, ikke er forsynet med Kaffelovne.

I Nykøbing paa Falster blev den gamle Skolebygning, der egentlig kun er den ene Etage af Raadstuebygningen, den 4 Junii d. A. af Øvrigheden overladt til Sygehuus for de i Egnen indquarterede Militære, til hvilket Brug den endnu anvendes. Da Skolen allerede den Gang havde tilkøbt sig en anden Gaard, og derhen var forflyttet, er Underviisningen herved aldeles ikke bleven forstyrret.

I Odense Cathedralsskole maatte i Slutningen af Marts Maaned d. 21. standses med Læsnungen, saalænge de fremmede Troppers Giennemmarsch varede, da deels de udenbys Disciples Huusværdter forlangte at giøre Brug af deres Værelser til de fremmede Troppers Indquartering, og disse Disciple derfor maatte reise hjem til deres Forældre eller Familier, deels Skolebygningen, efter Requisition af Stedets Commandantskab, var bleven indrømmet de spanske Tropper til Hovedvagt. Den 29 s. M. var dog Underviisningen igien begyndt, og den 1ste Junii vare ved de franske Troppers bortreise alle Skolens Værelser ryddelige, gjorde for de Værelser, som der vare oplagte, og Underviisningen fortsattes da ligesom for i de sædvanlige Værelser. Gymnasiet's Local var brugt til et Depot, og i Juni Maaned befandt sig endnu et betydeligt Værelse - Oplag i sammes store Auditorium.

I Nyborg vare siden 5 Febr. d. 21. de ældre, men for Tiden ubenyttede, Læsestuer i den lærde Skoles nederste Etage requirerede til Fournagemagazin for vore egne Tropper, og fra 15 April anvendtes de til samme Brug af de fremmede, der i Byen indquarterede, Militære; dog foranledigedes derved ingen Standning i Underviisningen, der har et andet Interimslocal.

I Ribe Skolebygning har fra den 17 April til den 3 Junii d. A. en Stue i nederste Etage været benyttet til Brødmagazin for de franske Tropper, mod en Leie af 2 Rdlr. Ligeledes er paa en Deel af Skolens Loft blevet oplagt 164 Td. Hvede mod 2 fl. pr. Td. i maanedlig Leie. De egentlige Læsestuer saavel som Adjuncternes Værelser ere bleve urørte, og Underviisningen aldeles uforstyrret.

I Fredericia lærde Skole leed Underviisningen i Marts Maaned en betydelig Standsning ved de fremmede Troppers Indquartering. Skolebygningen blev indrømmet til Interims-Engenhuss, hvortil den har været brugt til 1ste Junii d. A., og de Adjuncter, som boede paa Skolen, maatte strax flytte ud. Til Interimsbenyttelse for disse og deres Underviisning have Skoleforstanderne leiet nogle Værelser i Byen for 25 Rdlr. indtil næste Michelsdag.

I de øvrige Byer, hvor lærde Skoler ere, har hverken Underviisningen været afbrudt eller Skolebygningerne været satte i Requisition, uden forsaavidt Rectorerne, hvor de have fri Bopæl, have maattet dele Indquarteringens Byrde med andre boesatte Borgere.

III. Necrologie.

(Meddeelt af Hr. Rector Stougaard i Aarhus.)

Den 7de Mart. d. A. døde i Aarhus Professor Thure Krarup, forhen Rector ved den latinske Skole sammesteds. Han var fød paa Deiberglund, en Herregaard ved Ringkjøbing, den 16 Novemb. 1739. I sit første Ungdom og indtil det 17de Aar blev han privat underviist først af sin ældre Brøder Christen Krarup, og siden af Niels Bygum Krarup, der døde som Consistorialassessor og Provst i Hierm. Herred i Ribe. Stift. I sit 17de Aar blev han sat i Aarhus Latinske, og af Skolens daværende Rector Hr. Justitsraad Worm antagen i den saa kaldte Mesterlectie 1756. Efter 2 Aars Forløb blev han dimitteret til Academiet, hvor han underkastede sig de academiske Examina, og erholdt i dem alle den bedste Character. 1765 blev han, efter foregaaende Examen, Magister, og samme Aar Collega ved Aarhus Cathedralskole. 1769 blev han Conrector ved samme Skole, og 1772 Rector designatus, og forrettede baade Rectors og Conrectors Embede fra Pindsedag 1775 til Mortensdag 1777, da Skolen fik en Viceconrector. I Aaret 1789 tiltraadte han det virkelige Rectorat, og forestod dette Embede til i Aaret 1805, da svækkede Siæls og Legems Kræfter nødte ham til at søge Hvile, som og allernaadigst blev ham

tilstaaet tilligemed en aarlig Pension og Professors Character.

Han var tvende Gange gift: første Gang med Ane Sophie Bildsøe, en Datter af Biskop Bildsøe, og sidste Gang med Frederike Bryndum, hans nu efterlevende Enke. Begge hans Ægteskaber vare uden Børn, og dog var han aldrig børneløs: fire Brodersønner og to af hans første Kones Familie skulde ham alt som Fader, foruden adskillige Fremmede, som deels logerede i hans Huus, og deels bleve privat underviiste af ham.

Saaledes var hans hele Liv Arbeide og Opofrelse af Siæls og Legems Kræfter til andres Bedste; men hans Arbeide bar og herlige Frugter: det vidne de mange Mænd næsten i alle Stænder, som gik ud fra hans Skole, og nu tildeels beklæde vigtige Embeder i Landet. Hans Character var ædel og trefast: hans Omgang blid, simpel og jevn; han søgte aldrig at stille sig til Skue, og blev derfor maaskee ei sielden miskiendt; han trøstede alle, som toge deres Tilflugt til ham i Livets de mange haande Forviklinger, og hjalp, hvor han kunde hjælpe. Han bedrøvede ingen før ved sin Dod.

Hans ved Trykken bekiendtgjorte Skrifter ere følgende:

Disp. qua diversæ fabulæ de Saturno explicationes conciliantur. Havn. 1762. 8.

Dispp. II. de fontibus fabularum gentilium. ibid.

1764 & 1765. 4.

Programma: Series Conrektorum Arhusiensium.

Alburgi 1770. 4.

Sørgetale over Hr. Jørgen Dee, fordom Biskop over
Aarhus Stift. Aalborg 1789. 8.

IV. Skolebygninger.

Det hidtilværende Skolelocal i Nykøbing paa
Falster var et af de allersletteste og ubequæmmeligste
i hele Landet. Det udgjorde ingen Bygning for
sig selv, men bestod af den nederste Etage i en af
Kirkens Sideskøje, var lidet, og formedelsl de tykke
Mure, det lave Loft og de smaa Vinduer temmelig
mørkt. I Bygningens hvælvede Kioldere og en
mørk Gang ved Siden var Stadens Fængsel, og
i den anden Etage ovenover Raadstuen. Da her
ikke alene ugentlig holdtes Byeting og Forligelses-
commissioner og desuden til forskjellige Tider Land-
milicesessioner, Søe: Enroulleringer o. s. v., men
endog det borgerlige Militære her foretog sine Baa-
benøvelser, saa ofte Veiret var ufordeclagtigt eller
Exerceerpladsen smudsig, saa maatte denne Forbin-
delse med Raadstuen være til stor Uleilighed og
Hindring for Underviisningen i Skolen, saa meget
mere som der kun var enkelt Loft imellem begge

Etager. Underviisningen havde derfor ofte i Sessions- og Exerceringstiden maattet udsættes. Da desuden Kirken rager saa høit op over Bygningen, at den nødvendig brækker visse Vinde, saa forarsagedes derved ofte i Skolen en saadan Raskelovnsrøg, at baade Lærere og Disciple maatte forlade den.

Medens der tænkes og arbejdedes paa at anskaffe Skolen et andet hensigtsmæssigere og værdigere Local, tilbød sig dertil en særdeles bekvem Leilighed, da Enkefrue Justitsraadinde Hinkeldey tilbød at afhænde til Skolen den af hende selv beboede Gaard i Nykøbing med dertil hørende Gaardsrum og Have. Denne Gaard, beliggende paa Byens Hovedgade, er i Aaret 1786 opført af Grundmur, og bygget med ligesaamegen Soliditet som Smag, og i enhver Henseende paa det bedste vedligeholdt. Til den store Hovedbygning, som bestaar af to høie Etager foruden Kielder, stode endnu toetages Eideskøje af samme Bygningsmaade. Den nederste Deel af det reelle Gaardsrum har paa hver Side en lang Bygning, hvori findes Stalde, Vognremise, Brændehuus og endeel andre Bequemmeligheder. Af disse to Bygninger er Gavlen Grundmur, Resten nyt Bindingsværk, og midt imellem dem er Port og Udgang til Stranden og til Gaardens ligeoverfor liggende Have. Saadan var den Bygning, som blev Skolen tilbudet for en Kjøbsum af 15000 Rdlr.,

Kaffeløvnene iberegne, og paa Vilkaar strax at tiltrædes til 1 Maj 1808.

Efterat have ved Overlæg med Bygningskyndige forviiset sig om, at denne Priis ikke var ubillig, indstillede Directionen til allerhøieste Approbation, at bemeldte Gaard maatte kjøbes til Skolebygning for den lærde Stiftsskole i Nykøbing. Det behagede derefter Hs. Majestæt under 23 Aug. d. A. at bifalde bemeldte Gaards Kjøb for den Sum 15000 Rdlr., imod at den til 1 Maj d. A. til Skolen skulde aftrædes.

Denne Skole, hvis Disciples Antal siden Reformens Indførelse i Oct. 1806 er voxet fra 14 til 32, har da nu saaledes faaet sin Trang til en bedre Leilighed afhiulpet, at saavel Underviisningen er forskaffet et stort og smukt Local, som Rector en bekvem og rummelig Bopæl. Paa hvad Maade den gamle Skolebygning kunde udbringes til nogen Fordeel for Skolen, er ikke endnu afgjort. For nærværende Tid bruges den til militært Hospital.

Formedelt Mangel paa Plads have udenlandske Efterretninger i dette Hæfte maattet forbigaaes.

Trykfeil

i fjerde Hæfte for 1807.

G. 333 Lin. 23 f. A. læs d. A. eller 1807.

i første Hæfte for 1808.

G. 62 Lin. 2 hoc l. hæc.

— — — 6 verborum l. vim verb.

— 125-126 i Noten give de Linier, som følge paa de latinske Ord, ingen Mening, fordi Quantitets tegnene mangle over de danske Ord. Naar den danske Læser vil over de til Exempel anførte danske Ord tænke sig hiine anbragte saa urigtigt som muligt, og derefter indrette Udtalen, saa forstaaes det, som nu er utydeligt.

i nærværende Hæfte.

Sidetallene 341 til 388 ere urigtige istedet for
241 til 288

G. 205 Lin. 17 bliver l. bliver

— 206 — 13 Blessuer l. Blessurer

— 226 — 8 og 9 det Ubehagelige: at l. det Ubehagelige i, at

— 228 — 9 og 10 Nedsat l. nedsat

— 233 No. 1. Suidmægtig i Rentekammeret l. Suidmægtig i Rentekammeret og Compagniechef ved H. M. Kongens Livcorps

— 248 No. 18 Cotrolleur l. Controlleur

— 264 No. 24 de Ord: Adjunct ved den lærde Skole i Nykøbing paa Falster henføres til No. 26 eller Navnet Christian Betz

— — No. 34 Parien l. Pasien

— 270 No. 4 Auditor l. Compagniechef ved H. M. Kongens Livcorps

— 271 No. 26 de Ord: Cancelliesecretær og Undercancellist i Cancelliet henføres til No. 27

— 317 — 12 insuments l. instruments

— — — 22 consitution l. constitution

— 329 — 14 Warro l. Varro

— 333 — 27 Stede l. Steder

— 336 VII. l. VI.

